

RADA MINISTRÓW

U S T A W A B U D Ż E T O W A
NA R O K 2 0 0 6

UZASADNIENIE

SPIS TREŚCI

Rozdział I

Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski w latach 2005-2008	7
1. Analiza podstawowych składowych popytu	8
2. Bilans płatniczy	12
3. Produkt krajowy brutto	13
4. Rynek pracy	13
5. Parametry monetarne: stopy procentowe i kurs walutowy	15
6. Inflacja	16
7. Prognoza makroekonomiczna na lata 2007-2008	18
8. Uwarunkowania prognozy makroekonomicznej	19

Rozdział II

Przewidywane wykonanie budżetu państwa w 2005 r.	21
---	----

Rozdział III

Podstawowe wielkości budżetu państwa w 2006 r.	23
---	----

Rozdział IV

Dochody budżetu państwa	27
1. Warunki realizacji dochodów budżetu państwa	27
2. Dochody budżetu państwa w 2006 r.	31
3. Dochody podatkowe	33
3.1. Podatek od towarów i usług	34
3.2. Podatek akcyzowy	34
3.3. Podatek od gier	36
3.4. Podatek dochodowy od osób prawnych	36
3.5. Podatek dochodowy od osób fizycznych	37
4. Dochody niepodatkowe	38
4.1. Cło	39
4.2. Dywidendy i wpłaty z zysku	40
4.3. Dochody jednostek budżetowych	41
4.4. Wpłata z zysku NBP	42
4.5. Pozostałe dochody niepodatkowe	43

4.6. Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego	44
5. Dochody zagraniczne	45
6. Rekompensata budżetowa	45
Rozdział V	
Wydatki budżetu państwa w 2006 r.	47
1. Struktura wydatków	52
1.1. Wydatki według części	52
1.2. Wydatki według działów	56
1.3. Wydatki według podstawowych grup ekonomicznych	60
2. Dotacje i subwencje dla jednostek samorządu terytorialnego	62
2.1. Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego	62
2.2. Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego	67
3. Wydatki majątkowe	75
3.1. Inwestycje wieloletnie	75
3.2. Pozostałe wydatki inwestycyjne	80
4. Obsługa długu publicznego	82
5. Programy wieloletnie	89
6. Wynagrodzenia i zatrudnienie w państwowej sferze budżetowej	93
7. Wydatki refundowane przez Unię Europejską (prefinansowanie)	98
8. Finansowanie wybranych dziedzin	100
8.1. Rozwój gospodarczy, przedsiębiorczość i konkurencyjność	100
8.2. Infrastruktura	119
8.3. Nauka i edukacja, sport	133
8.4. Kultura i dziedzictwo narodowe	147
8.5. Zarządzanie administracją publiczną	155
8.6. Polityka zagraniczna	172
8.7. Bezpieczeństwo państwa i wymiar sprawiedliwości	178
8.8. Ochrona środowiska	192
8.9. Rolnictwo i rozwój wsi	197
8.10. Zdrowie i polityka społeczna	201
9. Państwowe fundusze celowe	225
9.1. Fundusze ubezpieczeń społecznych	226
9.2. Fundusze o charakterze socjalnym	233

9.3. Pozostałe fundusze celowe	242
10. Zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze	256
Rozdział VI	
Rozliczenia z Unią Europejską	263
Rozdział VII	
Finansowanie deficytu budżetu państwa	271
1. Finansowanie deficytu budżetowego, ujemnego salda przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania oraz ujemnego salda prefinansowania w 2005 r.	271
1.1. Finansowanie krajowe	272
1.2. Finansowanie zagraniczne	274
2. Finansowanie deficytu budżetowego, ujemnego salda przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania oraz ujemnego salda prefinansowania w 2006 r.	276
2.1. Finansowanie krajowe	278
2.2. Finansowanie zagraniczne	281
Rozdział VIII	
Należności Skarbu Państwa	285
Rozdział IX	
Sektor finansów publicznych w latach 2005-2008	289
1. Kształt sektora finansów publicznych	289
2. Prognoza stanu sektora finansów publicznych do roku 2008	292
2.1. Dochody, wydatki oraz saldo sektora finansów publicznych	292
2.2. Dług publiczny	297
2.3. Podsumowanie	299
Rozdział X	
Kierunki prywatyzacji majątku Skarbu Państwa w 2006 r.	301
1. Podstawy prawne	301
2. Cele prywatyzacji	301
3. Zasoby majątku państwowego do prywatyzacji oraz uwarunkowania procesów prywatyzacji	302
4. Programy prywatyzacji	304

4.1. Prywatyzacja pośrednia	304
4.1.1. Narodowe Fundusze Inwestycyjne (NFI)	309
4.1.2. Pakiety mniejszościowe akcji/udziałów	310
4.2. Prywatyzacja bezpośrednia	313
4.3. Prywatyzacja mienia rolnego Skarbu Państwa	314
4.4. Prywatyzacja mienia wojskowego Skarbu Państwa	315
4.5. Spółki nie prowadzące działalności, w likwidacji i upadłości	316
4.6. Zagospodarowanie mienia polikwidacyjnego	318
5. Regulacje prawne	318
6. Przewidywane przychody z prywatyzacji	319
7. Promocja prywatyzacji	320
Rozdział XI	
Omówienie artykułów ustawy budżetowej na rok 2006	323
Spis tablic	331

Rozdział I

Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski w latach 2005-2008

Wstęp

W niniejszym dokumencie omówiono sytuację makroekonomiczną Polski w półtora roku po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej oraz prognozę makroekonomiczną na lata 2005-2008. Oceniamy, na bazie dostępnych informacji, że nie ma większych zagrożeń dla realizacji bieżącej polityki gospodarczej. Uważamy, że stale wzmacniają się fundamenty makroekonomiczne: maleje presja inflacyjna, zmniejsza się deficyt na rachunku bieżącym w bilansie płatniczym, spada liczba bezrobotnych. W rezultacie złoty jest względnie stabilny i mocny, a rynkowe stopy procentowe zmniejszają się (dodatkowo różnica pomiędzy polskimi i zagranicznymi stopami rynkowymi stopniowo się zawęża).

Po szoku popytowym tuż przed i po akcesji do Unii Europejskiej (w pierwszych trzech kwartałach 2004 r.) i spowolnieniu wzrostu produktu krajowego brutto do 2,1% w pierwszym kwartale br. i 2,8% w drugim kwartale br., spodziewamy się w kolejnych kwartałach stopniowego przyspieszenia wzrostu gospodarczego. Przyczyni się do tego zarówno rosnący eksport, jak i stopniowe wzmacnianie dynamiki popytu krajowego.

W latach poprzedzających akcesję deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych znacznie przekraczał 3% PKB. W dniu 5 lipca 2004 r. Rada Ecofin¹ uznała, w ramach procedury nadmiernego deficytu, że w Polsce istnieje nadmierny deficyt sektora. Rada zaleciła jednocześnie, na podstawie analizy polskiego Programu Konwergencji² (z maja 2004 r.), by ograniczyć deficyt tak szybko, jak to jest możliwe oraz podjąć takie działania w perspektywie średniookresowej, aby w 2007 r. w wiarygodny i trwały sposób obniżyć deficyt do poniżej 3% PKB. Rada Ecofin zaproponowała także, aby Polska przeznaczyła wyższe niż planowane dochody budżetowe na redukcję deficytu oraz powstrzymała wzrost długu sektora w relacji do PKB. Wprawdzie w aktualizacji Programu Konwergencji (z listopada 2004 r.) ścieżka fiskalna uległa korekcie, jednak Polska podtrzymała swoje zobowiązanie do sprowadzenia deficytu w 2007 r. poniżej 3% PKB.

¹ Rada Unii Europejskiej skupiająca ministrów finansów i gospodarki.

² Zgodnie z Paktem Stabilności i Wzrostu, każde Państwo Członkowskie spoza strefy euro przygotowuje Program Konwergencji. Prezentuje w nim trzyletnią perspektywę rozwoju gospodarczego kraju dążącego do realnej konwergencji z gospodarką UE.

Ograniczenie deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych stanowi warunek konieczny odpowiedzialnej polityki fiskalnej w sytuacji zastosowania wobec Polski procedury nadmiernego deficytu. Stworzy również dogodne warunki dla spełnienia pozostałych kryteriów konwergencji, tzn. niskiej inflacji, niskich długoterminowych stóp procentowych oraz stabilności kursu walutowego. Wypełnienie nominalnych kryteriów konwergencji umożliwi natomiast realizację strategicznego celu Polski, jakim jest przyjęcie euro.

1. Analiza podstawowych składowych popytu

Popyt krajowy

W okresie poprzedzającym akcesję do UE popyt krajowy wyraźnie się wzmocnił. Realne tempo wzrostu popytu krajowego w 2004 r. wyniosło 5,0% w porównaniu do 2,6% w 2003 r. Na tak znaczące przyspieszenie tempa wzrostu popytu krajowego wpłynęły przede wszystkim zmiany uwarunkowań prawno - instytucjonalnych. W szczególności oczekiwane zmiany stawek i przepisów podatkowych spowodowały w okresie bezpośrednio przedakcesyjnym dwucyfrowy wzrost sprzedaży detalicznej oraz produkcji budowlano - montażowej. Znaczący wkład we wzrost popytu krajowego wynikał również z bardzo dużego przyrostu rzeczowych środków obrotowych w I półroczu 2004 r., co było odzwierciedleniem tzw. „efektu akcesyjnego”. Przyrost ten przełożył się na duży wzrost akumulacji brutto, która była ważnym czynnikiem stymulującym wzrost popytu krajowego w 2004 r., kiedy to akumulacja wzrosła realnie o 12,1% w porównaniu z rokiem poprzednim, zaś popyt konsumpcyjny odnotował w tym okresie realny wzrost na poziomie 3,4%.

Tablica 1. Dynamika składowych popytu krajowego.

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006
Popyt krajowy	102,6	105,0	101,7	104,3
Spożycie ogółem	102,5	103,4	102,0	103,3
Spożycie indywidualne	103,1	103,4	102,0	103,7
Spożycie zbiorowe	100,5	103,4	102,0	102,0
Akumulacja brutto	103,2	112,1	100,7	108,3
Nakłady brutto na środki trwałe	99,8	105,3	104,9	108,7
Przyrost rzeczowych środków obrotowych	-368,4	364,8	55,0	100,0
PKB	103,8	105,4	103,3	104,3

Źródło: GUS, obliczenia MF.

Na 2005 r. prognozuje się roczny wzrost popytu krajowego równy 1,7%, a na 2006 r. 4,3%. Szczegółowe informacje o składowych popytu krajowego znajdują się w powyższej tabeli, a opis przyjętych założeń i prognoz tych składowych w dalszej części tekstu.

Spożycie indywidualne

Popyt konsumpcyjny sektora gospodarstw domowych w 2004 r. wzrósł realnie o 3,4% (w porównaniu z 3,1% w 2003 r.). Jego dynamika kształtowała się przede wszystkim pod wpływem różnego rodzaju efektów związanych z przystąpieniem Polski do UE. W szczególności były to zmiany podatkowe (dostosowanie stawek VAT-u do regulacji unijnych), oczekiwania wzrostu cen po przystąpieniu do UE, a także zmiany cen spowodowane pełnym otwarciem rynku unijnego na towary rolno-spożywcze produkowane w Polsce. Czynniki te były m. in. odpowiedzialne za bardzo duży wzrost popytu na nowe samochody oraz na materiały budowlane przed 1 maja 2004 r. Z drugiej strony czynnikiem determinującym tempo wzrostu spożycia indywidualnego w 2004 r. było względnie niskie tempo realnego wzrostu funduszu płac i świadczeń społecznych, dodatkowo obniżone od kwietnia 2004 r. przez negatywną niespodziankę inflacyjną. Z dostępnych danych wynika, że w 2004 r. suma dochodów z tytułu pracy (fundusz wynagrodzeń brutto w gospodarce narodowej) oraz z tytułu świadczeń emerytalno-rentowych wzrosła realnie o około 1,1% (wobec wzrostu o 2,9% w roku poprzednim). Powyższe dane dotyczą jednak tylko ok. 60% ogólnej sumy dochodów do dyspozycji brutto. Uważamy, że dynamika pozostałych kategorii dochodów,³ tj. dochodów mieszanych pracodawców i pracujących na własny rachunek, m.in. w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, była wyższa, na co wskazują przede wszystkim dane odnośnie wzrostu wartości dodanej w rolnictwie o 6,8% w 2004 r., w tym w IV kwartale aż o 26,3%.

Prognozuje się, że w 2005 r. spożycie indywidualne gospodarstw domowych wzrośnie realnie o 2,0% w skali roku, a w 2006 r. o około 3,7%. Na przewidywane niewielkie tempo wzrostu popytu konsumpcyjnego w całym 2005 r. złoży się przede wszystkim relatywnie niskie tempo wzrostu w I półroczu 2005 r., które wyniosło zaledwie ok. 1,6%. Niewielka skala wzrostu spożycia gospodarstw domowych w tym okresie wynika po części z efektu wysokiej bazy odniesienia z poprzedniego roku („szok akcesyjny”). Na II półroczu 2005 r. prognozuje się przyspieszenie tempa wzrostu spożycia indywidualnego, wynikające z zanikania efektu bazy i stopniowego wzrostu dochodów gospodarstw domowych.

Podstawowe źródło dochodów gospodarstw domowych stanowią wynagrodzenia i świadczenia społeczne. Przewiduje się, że fundusz wynagrodzeń w gospodarce narodowej w latach 2005 – 2006 może wzrosnąć realnie odpowiednio o około 3,2% i 2,9%. Ponadto

³ Dane dotyczące tych kategorii dochodów jeszcze nie są dostępne.

w 2006 r. zostanie przeprowadzona waloryzacja rent i emerytur według nowych zasad, w wyniku której przewidywany realny wzrost funduszu emerytur i rent wyniesie ok. 5,4%⁴ (wobec 0,2% w 2005 r.). Do pozostałych dochodów należą przede wszystkim dochody z działalności gospodarczej pracodawców i pracujących na własny rachunek oraz dochody z tytułu własności, m.in. przychody z rent, dywidendy, nieruchomości.

Efekt poprawy sytuacji dochodowej w sektorze gospodarstw domowych będzie również widoczny w podsektorze pracodawców i pracujących na własny rachunek, a w szczególności w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. Zgodnie z prognozą przepływów finansowych w latach 2005 – 2006 należności z UE w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (dopłaty bezpośrednie) wyniosą ok. 1,8 mld EUR.⁵ Szacuje się, że środki z dopłat bezpośrednich w krótkim horyzoncie zwiększą skokowo wzrost depozytów (o czym świadczą w szczególności dane bilansowe banków spółdzielczych), ale w dłuższym horyzoncie będą przeznaczone głównie na zakup środków do produkcji rolnej czy finansowanie działalności w ramach programów unijnych (czynnik wspierający inwestycje). Dlatego też zakłada się, że stopa oszczędzania gospodarstw domowych w 2005 r. i 2006 r. nieznacznie wzrośnie. Przewiduje się kontynuację przyrostu zadłużenia gospodarstw domowych w systemie bankowym z tytułu zaciąganych kredytów, raczej jednak hipotecznych niż konsumpcyjnych, co także wpłynie na wzrost oszczędności gospodarstw domowych. Dodatkowo należy wziąć pod uwagę rosnące zainteresowanie alternatywnymi w stosunku do tradycyjnych lokat bankowych instrumentami lokowania oszczędności.

Spożycie zbiorowe

Spożycie zbiorowe w 2004 r. wzrosło realnie o 3,4% (wobec 0,5% w 2003 r.). Znaczące przyspieszenie tempa wzrostu spożycia w sektorze publicznym wynikało przede wszystkim ze zwiększonych wydatków związanych z zakupami towarów i usług oraz innymi kosztami zaliczanymi do zużycia pośredniego, w mniejszym stopniu zaś ze wzrostu kosztów związanych z zatrudnieniem.

Przewiduje się, że realne tempo wzrostu spożycia zbiorowego w 2005 r. i kolejnych latach będzie kształtować się na poziomie ok. 2%. Na kształtowanie się wielkości spożycia zbiorowego wpływ będzie miało stopniowe ograniczanie wydatków publicznych w związku z dążeniem do zakończenia procedury nadmiernego deficytu w stosunku do Polski.

⁴ Przy założeniu, że wskaźnik waloryzacji emerytur i rent w 2006 r. wyniesie 6,0%.

⁵ Traktat akcesyjny przewiduje możliwość podniesienia poziomu dopłat w latach 2004-2006 odpowiednio do 55%, 60% oraz 65% i taki poziom płatności będzie w Polsce realizowany (tzw. płatności uzupełniające).

Akumulacja: nakłady brutto na środki trwałe oraz przyrost środków obrotowych

W 2004 r. odnotowano silne przyspieszenie tempa wzrostu akumulacji, która wzrosła realnie o 12,1% wobec 3,2% w 2003 r. Jednak tak duży przyrost akumulacji był efektem ogromnego przyrostu środków obrotowych co nie jest trwałym czynnikiem wzrostu tej kategorii. Nakłady brutto na środki trwałe w 2004 r. wzrosły jedynie o 5,3%. Przyrost środków obrotowych wynika po części z efektów „szoku akcesyjnego”, jak też dostosowania poziomu zapasów do rosnącej sprzedaży.

Przewiduje się, że nakłady brutto na środki trwałe zwiększą się w 2005 r. realnie o 4,9% (po spadku o 0,2% w 2003 r. i wzroście o 5,3% w 2004 r.). Oczekuje się, że w 2006 r. tempo ich wzrostu przyspieszy do 8,7%, co będzie w dużej mierze wynikiem realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych dofinansowywanych ze środków unijnych w ramach sektorowych programów operacyjnych. Obserwowany obecnie początek zdecydowanej poprawy sytuacji w sektorze budowlanym pozwala na oczekiwanie poprawy w zakresie dynamiki inwestycji. Jednocześnie oczekuje się, że w skali całej gospodarki przyrost środków obrotowych w 2005 r. będzie mniejszy niż w 2004 r., co w efekcie spowoduje, że wkład we wzrost PKB tej kategorii będzie ujemny i wyniesie -0,8 pkt. proc. W roku 2006 zakłada się, że wkład tej kategorii będzie neutralny dla wzrostu gospodarczego.

Popyt zagraniczny

W 2004 r. tempo wzrostu światowego PKB wyraźnie przyspieszyło osiągając poziom ok. 5%, co jest najlepszym wynikiem od połowy lat 70. W I połowie bieżącego roku uległo ono obniżeniu. Niższa dynamika ekspansji gospodarczej to m.in. efekt wysokich cen ropy naftowej oraz mniej ekspansywnej polityki makroekonomicznej. Z prognoz instytucji międzynarodowych wynika, że w latach 2005-2006 przeciętne tempo wzrostu światowego PKB będzie o ok. 1 pkt. proc. niższe od tego zanotowanego w roku ubiegłym. Oznacza to, że wciąż pozostanie na stosunkowo wysokim poziomie. Motorem światowego wzrostu gospodarczego pozostaną USA i Chiny. W porównaniu z USA wolniej będą się rozwijały gospodarki strefy euro oraz Japonii; w efekcie utrzyma się nierównowaga na rachunkach bieżących w skali globalnej. Przewiduje się, że mimo generalnie niższej przeciętnej dynamiki popytu na naszych rynkach eksportowych w latach 2005-2006 w porównaniu z rokiem ubiegłym, w 2006 r. nastąpi przyspieszenie tempa wzrostu tej kategorii w porównaniu z 2005 r.

Eksport netto

Sytuacja w gospodarce światowej w 2006 r. będzie sprzyjała dalszej ekspansji eksportowej polskich przedsiębiorstw, a wzrost popytu zagranicznego na polskie towary będzie wynikał nie tylko z wyższego niż w 2005 r. tempa wzrostu gospodarczego wśród

głównych partnerów handlowych Polski, ale również postępującego procesu poprawy jakościowej polskiej oferty eksportowej oraz coraz większego udziału polskich towarów w rynkach krajów Europy Środkowej i Wschodniej (głównie w rynku rosyjskim).

Prognozuje się, że skutkiem słabszego niż w 2004 r. popytu krajowego będzie obniżenie tempa wzrostu importu z 8,7% realnie w roku ubiegłym do 0,7 % w 2005 r. Ponadto przewiduje się, że w 2005 r. w wyniku pogorszenia się tempa wzrostu aktywności gospodarczej u naszych partnerów handlowych i silnej waluty krajowej eksport wzrośnie realnie o 5,1%, wobec wzrostu o 10,2% w roku ubiegłym. W efekcie wkład eksportu netto we wzrost PKB w 2005 r. wyniesie 1,5 pkt. proc. w porównaniu z 0,3 pkt. proc. w 2004 r. W 2006 r. realne tempo wzrostu eksportu wzrośnie do 6,3%, a import, wskutek znaczącego przyrostu tempa wzrostu popytu krajowego, przyspieszy także do 6,3%. Przewidujemy, iż w 2006 r. kontrybucja eksportu netto będzie neutralna.

2. Bilans płatniczy

Tempo wzrostu eksportu wyrażonego w euro w 2005 r. szacowane jest na 15,3%. W roku 2006 ulegnie ono spowolnieniu do ok. 9,4% wskutek utrzymywania się silnej waluty krajowej oraz lepszej sytuacji popytowej na rynku polskim. Jednocześnie oczekujemy, że w roku 2006 tempo wzrostu importu będzie wyższe od tempa wzrostu eksportu i wyniesie 10,0%, powodując wzrost deficytu handlowego. Wzrost importu będzie w głównej mierze wynikał ze znaczącego wzrostu popytu krajowego, generowanego zarówno poprzez wzrost aktywności inwestycyjnej jak i wyższą dynamikę konsumpcji. W roku 2006 należy oczekiwać wzrostu deficytu w handlu towarami do poziomu ok. 3,0 mld EUR z 2,3 mld EUR szacowanego na rok bieżący. Jest to w dalszym ciągu poziom istotnie niższy od 4,5 mld EUR zanotowanych w roku 2004.

Wzrost deficytu towarowego nie będzie skutkował istotnym pogłębieniem nierównowagi zewnętrznej ze względu na napływ funduszy europejskich, których znaczna część jest klasyfikowana jako transfery bieżące. Oczekuje się dalszego ograniczenia deficytu obrotów bieżących, który w roku ubiegłym w relacji do PKB wyniósł 1,5%. Szacuje się, że w 2005 r. deficyt obrotów bieżących wyniesie 0,2% PKB, natomiast prognoza na 2006 r. przewiduje nieznaczny wzrost do 0,7% PKB, co jest bardzo niskim poziomem w przypadku krajów rozwijających się, które z reguły w znaczącym stopniu bazują na oszczędnościach zagranicznych. Deficyt ten będzie w całości finansowany napływem kapitału o charakterze długoterminowym. W latach 2005-2008 roczny napływ zagranicznych inwestycji bezpośrednich w ujęciu netto szacowany jest na ok. 4-5 mld EUR.

3. Produkt krajowy brutto

Przewiduje się, że w roku bieżącym tempo wzrostu PKB wyniesie ok. 3,3% w porównaniu ze wzrostem na poziomie 5,4% w 2004 r. Szacuje się, że w 2006 r. wzrost gospodarczy przyspieszy do 4,3%.

Na kształtowanie się procesów gospodarczych w I półroczu 2005 r. duży wpływ wywarł efekt wysokiej bazy statystycznej. Pierwsze dwa kwartały 2004 r. to okres wzmożonej aktywności ekonomicznej związanej z oczekiwanymi zmianami prawno-instytucjonalnymi oraz obawami uczestników rynku przed wzrostem cen po wejściu Polski do UE. Wskutek wspomnianych czynników PKB w I półroczu 2004 r. wzrósł realnie o 6,5% rok do roku, co było najwyższym wzrostem od 1997 r. To skumulowanie działalności gospodarczej w pierwszej części roku w wyniku tzw. „efektu unijnego” skutkowało niższymi tempami wzrostu PKB w kolejnych kwartałach 2004 r. (4,5% w II półroczu). Zgodnie z opublikowanymi przez GUS danymi, PKB w I półroczu br. wzrósł realnie zaledwie o 2,4% w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego (w tym: w I kw. 2005 r. o 2,1% , a w II kw. o 2,8%). Szacuje się, że w kolejnych kwartałach 2005 r. ustąpi negatywny wpływ efektu bazy statystycznej, a tempo wzrostu PKB w skali całego 2005 r. wyniesie 3,3%. Głównym czynnikiem wzrostu gospodarczego w Polsce, podobnie jak w 2004 r., pozostanie eksport (1,7 pkt. proc. wzrostu PKB), a wkład popytu krajowego zmniejszy się do 1,8 pkt. proc. z 5,1 pkt. proc. w 2004 r. (głównie wskutek wysokiego – minus 0,8 pkt. proc., ujemnego wkładu zmiany rzeczowych środków obrotowych).

Prognozuje się, że w 2006 r. tempo wzrostu PKB przyspieszy do 4,3%. Na przyspieszenie to złożą się przyrost tempa wzrostu spożycia indywidualnego i przyspieszenie tempa wzrostu inwestycji. Wskutek wspomnianych czynników wkład popytu krajowego we wzrost PKB w 2006 r. będzie o 2,5 pkt. proc. większy niż w 2005 r. i wyniesie 4,3 pkt. proc.

4. Rynek pracy

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia w pierwszych miesiącach 2005 r. wskazują na znaczną poprawę sytuacji na rynku pracy. W I półroczu br., po sześciu latach spadku, zanotowano wzrost zatrudnienia w gospodarce narodowej bez jednostek małych⁶ (w skali roku przeciętne zatrudnienie wzrosło o 1,2%). Szczególnie dobre wyniki dotyczą liczby zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw – przeciętne zatrudnienie w przedsiębiorstwach w okresie styczeń – lipiec br. wzrosło w skali roku o 1,7% (tj. o 80 tys. osób). Sekcją o najbardziej dynamicznym wzroście zatrudnienia od początku 2005 r. jest przetwórstwo

⁶ Jednostki małe to podmioty, w których liczba pracujących nie przekracza 9 osób.

przemysłowe. W okresie styczeń – lipiec br. przeciętna liczba zatrudnionych w tej sekcji wzrosła w stosunku rocznym o 2,1%, tj. o 42 tys. osób, co stanowiło ponad połowę całkowitego przyrostu zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw. Tak znaczącemu przyrostowi zatrudnienia nie towarzyszył jednak wysoki wzrost produkcji (w ciągu pierwszych siedmiu miesięcy br. w przetwórstwie przemysłowym zanotowano tylko 1,5% realny wzrost produkcji). Wysoki, nieskorelowany ze wzrostem produkcji, przyrost miejsc pracy w przetwórstwie przemysłowym w 2005 r. może być opóźnionym efektem bardzo wysokiego wzrostu produkcji w tej sekcji w poprzednich okresach (10,5% w 2003 r. i 14,6% w 2004 r.). Podobny wniosek można wyciągnąć z punktu widzenia całej gospodarki, tj. porównując tempo wzrostu PKB i zatrudnienia w gospodarce narodowej w 2005 r.

Biorąc pod uwagę aktualne dane dotyczące zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw i w pozostałych jednostkach oraz prognozy popytu na pracę w II półroczu br., szacuje się, że przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2005 r. będzie wyższe o 1,7% niż w 2004 r., a w całej gospodarce narodowej wzrost zatrudnienia wyniesie około 1,5% (wobec spadku o 0,1% w 2004 r.)

Kontynuacja tendencji z lat 2004-2005 przyniesie w przyszłym roku, po latach permanentnego spadku zatrudnienia (w okresie 1999-2003 zatrudnienie zmniejszyło się o około 1,2 mln osób), znaczący wzrost popytu na pracę. Zwiększony popyt konsumpcyjny i inwestycyjny będą pobudzać wzrost gospodarczy w 2006 r. i tym samym dodatnio oddziaływać na tworzenie nowych miejsc pracy. Ponadto transfery funduszy z UE⁷ będą bezpośrednio poprawiać sytuację na rynku pracy poprzez aktywizację bezrobotnych dzięki ich uczestnictwu w programach rynku pracy, a także poprzez rozwój szkoleń zawodowych oraz rozwój obszarów wiejskich. Sytuację na rynku pracy wyznaczać także będzie skuteczna realizacja *Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2006 r.*⁸

Szacuje się, że przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2006 r. wzrośnie o 1,1% (tj. o około 54 tys. osób), natomiast w jednostkach sfery budżetowej⁹, w wyniku dalszej stopniowej racjonalizacji zatrudnienia, liczba zatrudnionych spadnie o 0,5% (o około 8 tys. osób). Na podstawie prognoz zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw i w jednostkach sfery budżetowej oraz przyjmując, że w pozostałych jednostkach gospodarki będzie obserwowany wzrost miejsc pracy (udział zatrudnionych w tych jednostkach w zatrudnieniu ogółem zwiększy się z 27,8% w 2005 r. do 28,1% w 2006 r.), szacuje się, iż przeciętne

⁷

Przekazywane w ramach m.in. Sektorowy Program Operacyjny "Rozwój Zasobów Ludzkich", Sektorowy Program Operacyjny "Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego i Rozwój Obszarów Wiejskich".

⁸

Coroczne Krajowe Plany Działań na rzecz Zatrudnienia zawierają wybrane na dany rok priorytety oraz uszczegółowione kierunki działań określone w Narodowej Strategii Wzrostu Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w latach 2000 – 2006.

⁹

Według zakresu prezentowanego przez GUS, tj. łącznie z samorządową sferą budżetową.

zatrudnienie w gospodarce narodowej w 2006 r. będzie o 1,2% (tj. o około 104 tys. osób) wyższe niż w roku 2005 r.

Biorąc pod uwagę prognozowane zatrudnienie oraz zakładając, że konsekwencją utrzymania relatywnie wysokiego tempa wzrostu gospodarczego oraz poprawy sytuacji gospodarczej w krajach Unii Europejskiej będzie wzrost liczby pracodawców i pracujących na własnych rachunek, szacuje się, że przeciętna liczba pracujących w 2006 r. będzie wyższa o około 1,1% niż w 2005 r. (wzrost o około 152 tys. osób). Wyższy popyt na pracę przyczyni się do wzrostu wskaźnika zatrudnienia¹⁰ na koniec 2006 r. do 51,0%.

Sytuacja na rynku pracy była i jest kształtowana wysoką podażą pracy (wzrostem liczby osób w wieku produkcyjnym) oraz wciąż dużym bezrobociem. Z przeprowadzonych szacunków wynika, że na koniec 2005 r. liczba bezrobotnych wyniesie około 2,8 mln osób, a stopa bezrobocia ukształtuje się na poziomie 17,7%, co w porównaniu do roku poprzedniego oznacza zmniejszenie się liczby bezrobotnych o około 230 tys. osób, tj. o 7,7%, a stopy bezrobocia o 1,4 pkt. proc. Tak znaczny spadek bezrobocia w 2005 r. wynika przede wszystkim ze wzrostu popytu na pracę. Jednak wciąż nie bez znaczenia pozostaje – obserwowany od kilku lat – spadek aktywności ekonomicznej ludności w wieku produkcyjnym (wzrost biernych zawodowo). Pewnym uzasadnieniem zwiększonej dezaktywizacji ekonomicznej może być praca w szarej sferze i migracje zarobkowe.

Rok 2006 będzie kolejnym, w którym na rynek pracy wejdzie duża grupa osób urodzonych w okresie wyżu demograficznego. Zgodnie z prognozą demograficzną GUS liczba osób w wieku produkcyjnym, a więc w wieku 18-59/64 lat, może być większa o około 100 tys. osób. Chociaż przewidywany wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym w 2006 r. jest już mniejszy niż w latach poprzednich (w okresie 2000-2005 średni przyrost ludności w wieku produkcyjnym wynosił około 215 tys. osób), wciąż pozostaje znaczący z punktu widzenia poziomu bezrobocia w Polsce. Wynikający z prognozy makroekonomicznej wzrost popytu na pracę w 2006 r. pozwoli na częściowe zlikwidowanie nadwyżki podaży pracy. Szacuje się, że liczba bezrobotnych na koniec 2006 r. może zmniejszyć się do około 2,7 mln osób, a stopa bezrobocia do około 16,9%.

5. Parametry monetarne: stopy procentowe i kurs walutowy

Stopy procentowe

W 2005 r. - podobnie jak w latach poprzednich - Narodowy Bank Polski realizuje politykę pieniężną w ramach strategii bezpośredniego celu inflacyjnego. Obecnie podstawowym

¹⁰ Wskaźnik zatrudnienia rozumiany jest jako udział liczby pracujących w zasobach pracy (tj. sumy ludności w wieku produkcyjnym i ludności pracującej w wieku przed- i poprodukcyjnym).

zadaniem polityki pieniężnej jest stabilizowanie inflacji na niskim poziomie, tj. realizacja ciągłego celu inflacyjnego na poziomie 2,5% w ujęciu rok do roku, z przedziałem dopuszczalnych odchyłeń +/-1 punkt procentowy.

Kluczową stopą procentową pozostaje stopa referencyjna, określająca minimalne oprocentowanie podstawowych operacji otwartego rynku, za pomocą których Narodowy Bank Polski oddziałuje bezpośrednio na poziom krótkoterminowych stóp na rynku międzybankowym, a pośrednio na oprocentowanie kredytów i depozytów w bankach komercyjnych.

W latach 2005-2006 decyzje Rady Polityki Pieniężnej w zakresie wysokości podstawowych stóp procentowych NBP będą podejmowane w warunkach:

- spadku inflacji poniżej celu inflacyjnego w drugiej połowie 2005 r. oraz kształtowania się inflacji w 2006 r. w dolnej granicy odchyłeń od celu,
- niskiego tempa wzrostu wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw.

Biorąc pod uwagę powyższe czynniki przyjęto, że w 2006 r. polityka pieniężna będzie miała charakter akomodacyjny.

Kurs walutowy

Prognozę kursu złotego oparto na założeniu, że na przełomie III i IV kwartału br. będzie miała miejsce nieznaczna deprecjacja złotego w stosunku do głównych walut światowych będąca głównie rezultatem niepewności politycznej, związanej z formowaniem nowego rządu i wyborami prezydenckimi, oraz dotyczącej ostatecznego kształtu konsolidacji fiskalnej. W dalszym horyzoncie prognozy oczekuje się stopniowej aprecjacji złotego związanej przede wszystkim z silnymi fundamentami makroekonomicznymi gospodarki polskiej, wzrostem zagranicznych inwestycji bezpośrednich w Polsce oraz nasileniem się oczekiwań na włączenie złotego do Europejskiego Mechanizmu Kursowego II.

Uwzględniając powyższe czynniki wpływające na popyt i podaż walut zagranicznych szacuje się, że w 2005 r. średnioroczny kurs złotego ukształtuje się na poziomie 4,08 PLN/EUR oraz 3,26 PLN/USD. Natomiast w 2006 r. kurs złotego umocni się (średnio w roku) do poziomu 3,97 PLN/EUR i 3,26 PLN/USD.

6. Inflacja

Po dwóch latach bardzo niskiej inflacji, w 2004 r. tempo wzrostu cen uległo przyspieszeniu do 3,5%. Związane to było przede wszystkim z czynnikami podażowymi o charakterze przejściowym, takimi jak: wysoki wzrost cen ropy naftowej i innych surowców na rynkach światowych, ograniczona podaż produktów rolnych, skutki wcześniejszego

osłabienia złotego oraz z wpływem akcesji do Unii Europejskiej (związanym ze wzrostem popytu krajowego na niektóre towary w okresie przed akcesją do UE, wzrostem popytu zewnętrznego na polskie produkty żywnościowe po przystąpieniu do UE oraz zmianami regulacyjnymi związanymi z przystąpieniem do UE).

W sierpniu 2005 r., po wygaśnięciu efektu unijnego, roczna dynamika inflacji obniżyła się do 1,6%, a więc do poziomu sprzed akcesji i kształtowała się w pobliżu dolnej granicy dopuszczalnego przedziału wahań wokół celu inflacyjnego ustalonego przez RPP. Narastająco w okresie od stycznia do sierpnia 2005 r., w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego, wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniósł 2,5%, a w całym 2005 r. prognozowany jest na 2,1%.

W 2006 r. na poziom inflacji będzie wpływać z jednej strony rosnący dynamiczniej niż w br. popyt krajowy (4,3% wobec 1,7%), a z drugiej strony:

- spodziewana dalsza aprecjacja złotego,
- wysoka stopa bezrobocia (16,9%),
- stosunkowo niska realna dynamika przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej (1,7%).

Zakładając brak negatywnych szoków podaźowych na rynku artykułów rolnych¹¹ oraz uwzględniając niską dynamikę cen z drugiej połowy 2005 r. wpływającą na wskaźnik średnioroczny w 2006 r., prognozuje się, iż średni wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2006 r. wyniesie 1,5%.

Wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu, który w 2004 r. w wyniku skumulowania negatywnych czynników uległ znacznemu przyspieszeniu do 7,0%, w 2005 r. obniżył się do 1,0%, a w 2006 r. wyniesie 1,7%. Średni wzrost cen nakładów inwestycyjnych prognozowany jest na 1,5% w 2005 r. i 2,5% w 2006 r.

Istotnym zagrożeniem dla prognozy wskaźników cen są wysokie ceny ropy naftowej na giełdach światowych i ich wpływ na ceny paliw i koszty produkcji w Polsce. Wzrost cen paliw w Polsce wg danych GUS w ciągu 8 miesięcy 2005 r. wyniósł 11,3% (sierpień 2005 r. do grudnia 2004 r.), przyczyniając się w sposób bezpośredni do wzrostu wskaźnika cen konsumpcyjnych o 0,45 pkt. proc. (oznacza to, że po wyłączeniu cen paliw ze wskaźnika inflacji, poziom cen konsumpcyjnych w sierpniu 2005 r. był o 0,1% niższy niż w grudniu 2004 r.). Wpływ podwyżek cen ropy naftowej na inflację w Polsce powinien być złagodzony poprzez aprecjację złotego wobec dolara.

¹¹ Zbiory produktów rolnych w 2005 r. wg informacji GUS będą nieco niższe od zbiorów zeszłorocznych, ale nadal wyższe od średniej z lat 1996-2000.

7. Prognoza makroekonomiczna na lata 2007 - 2008

Na sytuację makroekonomiczną w latach 2007-08 będą wpływały różnego rodzaju czynniki o charakterze ekonomicznym i instytucjonalnym, będzie ona kształtowana w warunkach stabilizacji przeciętnego tempa wzrostu aktywności gospodarczej u naszych partnerów handlowych, redukcji deficytu sektora finansów publicznych do 2007 r. w ramach procedury nadmiernego deficytu, realizacji polityki pieniężnej mającej na celu stabilizowanie inflacji, realizacji Narodowego Planu Rozwoju.

Lata 2007-2008 będą okresem przyspieszenia tempa wzrostu PKB. Średnie realne tempo wzrostu PKB w latach 2006-2008 wyniesie ok. 4,6% i będzie zbliżone do tempa wzrostu produktu potencjalnego. Przewiduje się, że w latach 2007 - 08 realne tempo wzrostu PKB przyspieszy do odpowiednio 4,6% i 5,0%. Oczekuje się, że nakłady inwestycyjne w latach 2007 – 08 będą motorem napędowym gospodarki, wzrosną o 10,5% i 11,0%, a stopa inwestycji w 2008 r. wyniesie 22,1% w porównaniu z 18,3% w 2004 r. Przyspieszeniu gospodarczemu sprzyjać będzie także stabilne tempo wzrostu spożycia indywidualnego, które wzrośnie odpowiednio o 3,2% i 3,6%. Tempo wzrostu eksportu będzie nieznacznie wyższe niż w latach 2005 - 06 i wyniesie 6,9% w 2007 r. oraz 6,6% w 2008 r. Uwzględniając ustabilizowanie tempa wzrostu importu na poziomie ok. 6,4-6,5%, kontrybucja eksportu netto we wzrost PKB w latach 2007 - 08 wyniesie 0,1 pkt. proc.

Średniookresowa sytuacja na rynku pracy będzie determinowana przez kontynuację procesów restrukturyzacyjnych i prywatyzacyjnych, a także przez czynniki demograficzne, jednakże powrót polskiej gospodarki na ścieżkę szybkiego wzrostu gospodarczego pozwoli na kontynuację, zapoczątkowanych w 2005 r., wzrostowych tendencji w zatrudnieniu. Prosząc o wzrostowi gospodarczemu sprzyjać też będzie realizacja programów gospodarczych, w tym Krajowej Strategii Zatrudnienia na lata 2007 - 13¹². Ponadto przewiduje się, że znaczący napływ inwestycji zagranicznych będzie wiązał się ze wzrostem liczby miejsc pracy w przedsiębiorstwach z kapitałem zagranicznym oraz w przedsiębiorstwach krajowych, kooperujących w różnych fazach produkcji z przedsiębiorstwami zagranicznymi (efekt mnożnikowy). Transfer płatności z UE do Polski skierowany będzie w dużej mierze na poprawę mobilności siły roboczej i elastyczności rynku pracy, co powinno zmniejszyć niedopasowania strukturalne popytu i podaży pracy i tym samym będzie miało pozytywny wpływ na rynek pracy. Prognozuje się, że w latach 2007-08 odnotowywać się będzie znaczący wzrost popytu na pracę, co pozwoli na dalsze zmniejszanie bezrobocia. Na koniec 2008 r. stopa bezrobocia kształtować się będzie na poziomie około 14,7%, a wskaźnik zatrudnienia wzrośnie do około 51,9%. Ze względu na

¹² Krajowa Strategia Zatrudnienia 2007 – 2013 jest składową Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007 – 2013, który jest kluczową strategią w polityce społeczno-gospodarczej rządu.

wciąż wysoką bezwzględną wielkość bezrobocia (około 2,3 mln osób na koniec 2008 r.) w latach 2007 - 08 wzrost płac – pomimo wysokiego tempa wzrostu gospodarczego – nie powinien znacznie przekraczać wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych. Szacuje się, że tempo wzrostu realnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2007 r. wyniesie 1,7%, a w 2008 r. wzrośnie do 2,1%.

Celem polityki pieniężnej w latach 2007 - 08 będzie dążenie do stabilizowania inflacji na poziomie celu inflacyjnego, co powinno zapewnić spełnienie inflacyjnego kryterium konwergencji umożliwiającego przystąpienie Polski do strefy euro. Inflacja w tym okresie powinna kształtować się na poziomie lub nieco poniżej celu inflacyjnego (1,9% w 2007 r. i 2,5% w 2008 r.).

Realizacji wyżej wymienionego celu polityki pieniężnej podporządkowane będą decyzje w zakresie stóp procentowych banku centralnego, w tym krótkoterminowej stopy procentowej operacji otwartego rynku. Skala przewidywanych obniżek stóp procentowych NBP będzie determinowana zarówno przez czynniki o charakterze popytowym i podażowym, jak i kształtowanie się oczekiwań inflacyjnych oraz poziom stóp procentowych Europejskiego Banku Centralnego.

Prognoza kursu złotego na lata 2007 - 08 zakłada, że będzie się on w tym okresie kształtował na stosunkowo stabilnym poziomie, pozwalającym na wypełnienie kursowego kryterium konwergencji.

8. Uwarunkowania prognozy makroekonomicznej

Przedstawioną powyżej prognozę podstawowych kategorii makroekonomicznych należy traktować jako najbardziej prawdopodobny scenariusz bazowy. W przypadku każdej zmiennej makroekonomicznej można wskazać zagrożenia, które mogą spowodować inne jej wykonanie.

- Zagrożenie związane z realizacją założonego tempa wzrostu gospodarczego jest wypadkową wielu czynników i zagrożeń dla poszczególnych kategorii makroekonomicznych. Wśród podstawowych zagrożeń dla wzrostu gospodarczego można wymienić:
 - słabszą koniunkturę u naszych partnerów handlowych lub pogorszenie konkurencyjności cenowej naszych towarów w wyniku możliwej nadmiernej aprecjacji złotego, co wpłynie negatywnie na kształtowanie się eksportu;
 - mniejszy od zakładanego wzrost inwestycji, w efekcie wyższych niż zakładano stóp procentowych, mniejszej absorpcji funduszy z UE i niekorzystnego klimatu gospodarczego.

- Wśród głównych zagrożeń związanych z realizacją prognozy inflacji należy wymienić możliwość wystąpienia szoków podaźowych na niektórych rynkach, w tym przede wszystkim wzrost cen ropy naftowej wynikający z ograniczonych możliwości podaźowych i zwiększonego światowego popytu na ten surowiec oraz ewentualność wystąpienia negatywnych szoków podaźowych na rynku artykułów rolnych.
- Czynnikiem ryzyka dla prognozy stóp jest m. in. kształtowanie się inflacji, jak również tempo i skala podwyżek stóp procentowych w USA.
- Czynniki ryzyka dla prognozy kursu walutowego stanowią m.in.:
 - niestabilność sytuacji politycznej po wyborach parlamentarnych i ewentualne problemy z wdrożeniem reform fiskalnych;
 - znaczna poprawa nastrojów inwestycyjnych w regionie;
 - istotne zmiany tendencji na rynku eurodolarowym.
- Generalnie mimo stosunkowo korzystnych perspektyw dla gospodarki światowej, w bilansie ryzyk związanych z przewidywanym rozwojem sytuacji gospodarczej w skali globalnej przeważają czynniki mogące ujemnie wpłynąć na tempo wzrostu światowego PKB. Główne zagrożenia to: wysokie i wyższe od wcześniejszych oczekiwania ceny ropy naftowej, utrzymująca się nierównowaga płatnicza w skali globalnej oraz możliwość wzrostu rynkowych stóp procentowych na największych rynkach finansowych.

Rozdział II

Przewidywane wykonanie budżetu państwa w 2005 r.

W ustawie budżetowej na rok 2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. ustalono:

- 1) dochody budżetu państwa w kwocie 174.703.733 tys. zł.
- 2) wydatki budżetu państwa w kwocie 209.703.733 tys. zł,
- 3) deficyt budżetu państwa w kwocie 35.000.000 tys. zł.

Na podstawie analizy wykonania budżetu państwa w okresie styczeń – sierpień 2005 r. szacuje się, że dochody budżetowe w 2005 r. zostaną wykonane w kwocie wyższej od zapisanej w ustawie budżetowej o około 4,2 mld zł. Przewidywania dotyczące wykonania dochodów uwzględniają aktualną sytuację makroekonomiczną. Inna niż prognozowano będzie również struktura dochodów budżetowych.

Szacuje się, że wyższe niż planowano będą głównie dochody z następujących tytułów:

- podatku dochodowego od osób prawnych o około 2.609 mln zł,
- podatku VAT o około 1.003 mln zł,
- dywidend o około 2.067 mln zł,
- dochodów jednostek budżetowych o około 1.610 mln zł,
- podatku dochodowego od osób fizycznych o około 385 mln zł,
- dochodów zagranicznych o około 266 mln zł.

Natomiast na niższym niż prognozowano poziomie zrealizowane zostaną głównie wpływy z tytułu:

- podatku akcyzowego o około 2.480 mln zł,
- cła o około 385 mln zł,
- pozostałych dochodów niepodatkowych o około 190 mln zł,
- wpłaty z zysku NBP o około 458 mln zł,
- wpłaty z UE w ramach instrumentu poprawy płynności o około 207 mln zł (odmienne od zakładanego kształtowanie się kursu walutowego EUR/PLN).

W 2005 r. szczególnie widoczny jest efekt zmian systemowych wprowadzonych w 2004 r. polegających na obniżeniu obciążenia podatkowego działalności gospodarczej.

Sytuacja przedsiębiorstw w 2005 r. jest lepsza niż pierwotnie zakładano. Znacznie lepsza sytuacja przedsiębiorstw skutkuje znacznie większymi niż pierwotnie planowano dochodami budżetu państwa z CIT. Znacznie lepsze prognozowane dochody z dywidendy i wpłat z zysku mają również związek z poprawą kondycji finansowej przedsiębiorstw państwowych i przedsiębiorstw z udziałem skarbu państwa. Przewidywane niższe wykonanie dochodów z akcyzy jest w głównej mierze spowodowane nie wprowadzeniem podwyżki stawki na olej opałowy lekki.

Przewiduje się, że wydatki budżetowe w 2005 r. wykonane zostaną w granicach określonych w ustawie budżetowej. Ewentualne oszczędności w planowanych wydatkach budżetu państwa powinny być skierowane na zwiększenie dotacji dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Dotacje dla tych Funduszy ustalone zostały w ustawie budżetowej przy założeniu, że w 2005 r. wprowadzone będą działania przewidziane w „Programie uporządkowania i ograniczenia wydatków publicznych”. Sejm nie uchwalił ustawy nowelizującej ustawę o systemie ubezpieczeń społecznych, zakładającej podwyższenie składek na ubezpieczenie społeczne dla niektórych osób prowadzących działalność gospodarczą oraz ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników zawierającej propozycje podwyżek i zróżnicowania składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe co powoduje, że w 2005 r. wystąpią trudności w finansowaniu wydatków w tych Funduszach.

Przy założeniu, że wydatki budżetu państwa zostaną zrealizowane w 2005 r. w wysokości 209.703 mln zł, a dochody wyniosą ok. 178.871 mln zł – deficyt budżetu państwa wyniesie 30.832,8 mln zł wobec planowanego w ustawie budżetowej na poziomie 35.000 mln zł.

Rozdział III

Podstawowe wielkości budżetu państwa w 2006 r.

W projekcie ustawy budżetowej na 2006 rok zaplanowano:

- dochody budżetu państwa na kwotę 191.297.213 tys. zł,
- wydatki budżetu państwa na kwotę nie większą niż 223.872.213 tys. zł,
- deficyt budżetu państwa na kwotę nie większą niż 32.575.000 tys. zł.

Szacunek dochodów budżetu państwa na 2006 r. oparty jest na prognozach makroekonomicznych, dotyczących tego okresu oraz przewidywaniach dotyczących wykonania dochodów w roku 2005.

W 2006 r. nie planuje się wprowadzenia zasadniczych zmian w obszarze podatków bezpośrednich, co spowoduje, że system pozostanie stabilny, co powinno przyczynić się do umocnienia tendencji wzrostowych w gospodarce. Planowane zmiany są głównie wynikiem przyjęcia przez Parlament ustawy o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym i związanymi z tym znacznymi skutkami finansowymi dla budżetu państwa. Związane z powyższą zmianą powstałe napięcia po stronie dochodów budżetu państwa będą częściowo łagodzone poprzez podwyżki stawki podatku akcyzowego na paliwa silnikowe.

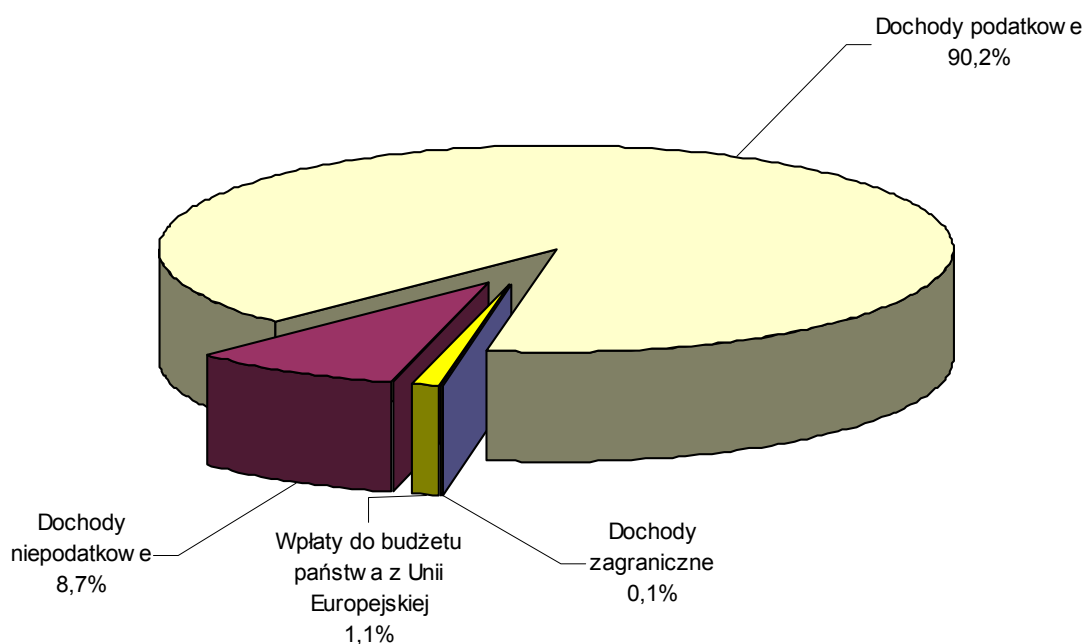
W 2006 r. po raz ostatni wystąpią bezpośrednie wpłaty z Unii Europejskiej w ramach instrumentu poprawy płynności budżetu państwa w okresie pierwszych lat członkostwa oraz wpłaty środków służących na dostosowanie granic Rzeczypospolitej Polskiej do wymogów traktatu z Schengen.

Należy także dodać, iż w roku 2006 znacznie niższe będą dochody budżetu z tytułu wpłaty z zysku NBP, co jest rezultatem przewidywanego niskiego poziomu zysku NBP w roku bieżącym.

W 2006 r. po raz pierwszy ujęto w budżecie państwa dochody i wydatki związane z realizacją programów i projektów dofinansowywanych z budżetu Unii Europejskiej (tzw. „prefinansowanie”). Zgodnie z uchwałą przez Sejm w dniu 30 czerwca 2005 r. ustawą o finansach publicznych (skierowana przez Prezydenta RP do Trybunału Konstytucyjnego celem stwierdzenia zgodności z Konstytucją RP niektórych przepisów dotyczących kontroli

finansowej i audytu wewnętrznego) dochodami budżetu państwa są środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej przeznaczone na finansowanie programów i projektów realizowanych przez administrację rządową. Prognozowane z tego źródła dochody wynoszą 2.069.211 tys. zł i są związane z realizacją przede wszystkim sektorowych programów operacyjnych oraz Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL.

Strukturę dochodów budżetu państwa według źródeł przedstawia poniższy wykres:

Poziom wydatków budżetu państwa w 2006 r. został ustalony w oparciu o następujące założenia:

1. Przeprowadzenie waloryzacji świadczeń emerytalno – rentowych; przewiduje się, że wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem za lata 2004 i 2005 w stosunku do 2003 roku wyniesie co najmniej 105%, a zatem zostanie spełniony ustawowy warunek uruchamiający waloryzację w 2006 r., zapisany w art. 5 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Waloryzacją zostaną objęte:
 - emerytury i renty wypłacane przez ZUS i KRUS,
 - świadczenia emerytalno - rentowe tzw. służb mundurowych,
 - oraz świadczenia, które podlegają waloryzacji na takich samych zasadach jak emerytury i renty wypłacane z FUS-u, tj. świadczenia i zasiłki przedemerytalne, renta socjalna, dodatki kombatanckie, itd.

2. Wydatki dla MON zgodnie z zapisami ustaw:

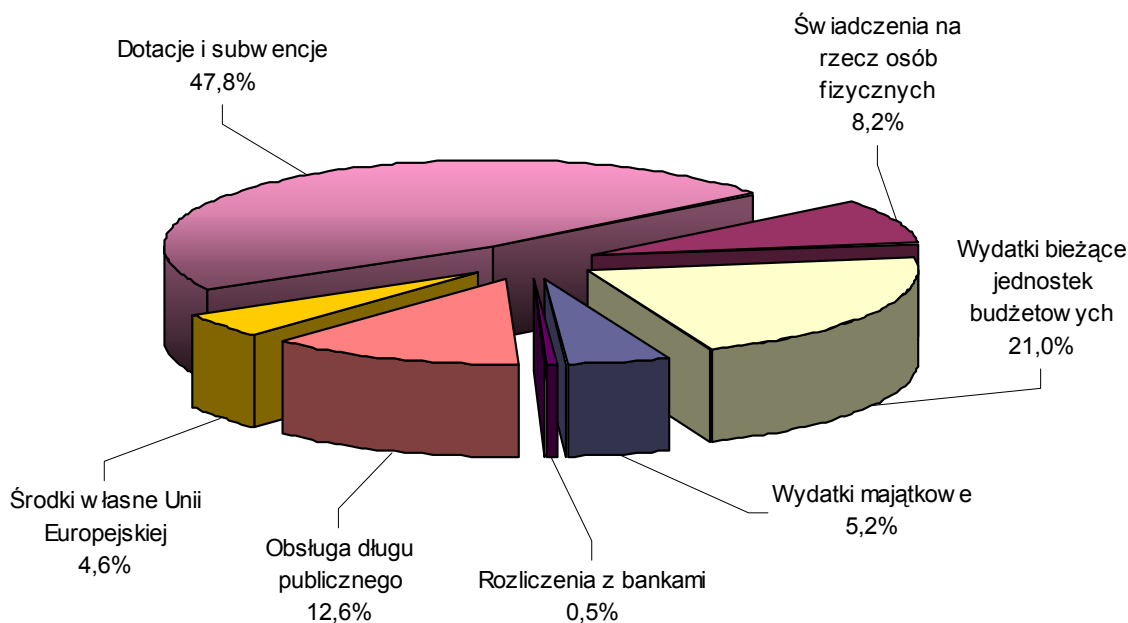
- z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U.Nr 76, poz. 804 z późn. zm.) – 1,95% PKB z roku poprzedzającego rok budżetowy,
- z dnia 22 czerwca 2001 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe” i zapewnieniu warunków jego realizacji (Dz. U. Nr 89, poz. 972 z późn. zm.) – 0,05% PKB.

3. Wzrost wydatków na wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej utrzyma się na poziomie zakładanej inflacji.

4. Wydatki wynikające z członkostwa Polski w UE zostały ustalone na poziomie zapewniającym finansowanie składki członkowskiej i innych wydatków związanych z członkostwem (głównie przeznaczonych na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach wdrażania funduszy strukturalnych i Wspólną Politykę Rolną).

5. Na koszty realizacji zadań związanych z realizacją programów i projektów dofinansowywanych z budżetu Unii Europejskiej (tzw. „prefinansowanie”) zaplanowano w wydatkach budżetu państwa 2.062.116 tys. zł

Struktura wydatków według podstawowych grup ekonomicznych przedstawia się następująco:

Na sfinansowanie planowanego w 2006 r. deficytu budżetowego (32.575.000 tys. zł), ujemnego salda przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania (9.015.074 tys. zł) oraz ujemnego salda prefinansowania (1.957.381 tys. zł) w łącznej kwocie 43.547.455 tys. zł złożą się:

- a) dodatnie saldo finansowania ze źródeł krajowych w kwocie 23.474.458 tys. zł,
- b) dodatnie saldo finansowania zagranicznego w kwocie 20.072.997 tys. zł.

Dobór instrumentów finansowania będzie dokonywany zgodnie ze strategią zarządzania długiem. Założono taką strukturę sprzedaży SPW, która korzystnie będzie wpływać na parametry długu związane z ryzykiem i rozkładem kosztów obsługi długu w najbliższych latach.

Rozdział IV

Dochody budżetu państwa

1. Warunki oraz cele realizacji dochodów budżetu państwa

W 2005 r. warunki realizacji dochodów budżetu państwa determinowane są przez czynniki makroekonomiczne oraz przez wprowadzone w latach poprzednich zmiany systemowe, które miały na celu stworzenie dobrych warunków rozwoju dla podmiotów gospodarczych. Kształt systemu podatkowego w 2005 r. nie odbiega znacząco od systemu obowiązującego w 2004 r. Stabilizacja warunków fiskalnych pozytywnie wpłynęła na otoczenie gospodarcze podatników, zwłaszcza podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Jednym z efektów powyższego jest bardzo korzystny dla budżetu państwa proces gromadzenia tegorocznych wpływów podatkowych.

Do głównych celów budżetu państwa w 2006 r. w zakresie polityki dochodowej należy zaliczyć:

- zgromadzenie niezbędnej ilości dochodów budżetowych,
- wspieranie wzrostu gospodarczego,
- uelastycznienie strony dochodowej budżetu,
- wprowadzenie bieżących dostosowań prawa do wymogów Unii Europejskiej.

Zgromadzenie niezbędnej kwoty dochodów budżetowych

W celu realizacji swoich zobowiązań oraz w celu finansowania funkcjonowania państwa jak również możliwości podjęcia działań w sferze rozwoju gospodarczego, budżet państwa musi zgromadzić odpowiednią kwotę dochodów. W obecnej sytuacji gospodarczej kraju dochody budżetu powinny być zebrane w wysokości, która umożliwi realizację w/w celów oraz nie dopuści do zbytniego zadłużenia się państwa poprzez zwiększenie deficytu budżetowego. Ewentualne zmiany w systemie podatkowym, które miałyby wpływ na dochody budżetu są więc uzależnione z jednej strony od wydatków zdeteminowanych (wydatki, które bezwzględnie muszą zostać zrealizowane) oraz wysokości deficytu budżetowego z drugiej strony. Wielkość deficytu budżetowego ma bezpośredni wpływ na stan państwowego długu publicznego, którego wielkość jest ograniczona bezpośrednio przepisami Konstytucji.

W 2006 r. dochody budżetu państwa zostały zaplanowane w kwocie 191,3 mld zł. Taka kwota dochodów wynika bezpośrednio z przyjętego scenariusza rozwoju sytuacji makroekonomicznej kraju oraz planowanych zmian systemowych – głównie w obszarze podatków pośrednich. Kwota przewidywanych dochodów budżetu w 2006 r. pozwoli zrealizować planowane wydatki i utrzymać deficyt na poziomie niższym niż planowano w ustawie budżetowej na 2005 r.

Głównym źródłem dochodów budżetu państwa będą w 2006 r. dochody z podatków pośrednich. Ich udział w ogólnej kwocie dochodów wyniesie 66,7% wobec 64,7% w 2005 r. Udział dochodów podatkowych w dochodach ogółem wzrośnie w 2006 r. do poziomu 90,9% z 87,7% w 2005 r. Będzie to głównie wynikiem spadkiem wpływów z dochodów niepodatkowych spowodowanych planowaną w 2006 r. znacznie mniejszą wpłatą z zysku NBP.

Walka z bezrobociem poprzez wspieranie wzrostu gospodarczego

W obecnej sytuacji gospodarczej kraju, jednym z priorytetów polityki gospodarczej rządu jest walka z bezrobociem. Nadrzędny cel, jakim jest tworzenie nowych miejsc pracy, może zostać zrealizowany poprzez wspieranie wzrostu gospodarczego. Narzędziem do osiągnięcia tego celu jest wspieranie przedsiębiorczości.

W 2004 r. obniżono podatki bezpośrednie płacone przez sektor przedsiębiorstw. Zmiany objęły sektor firm rozliczających się z podatku CIT – nastąpiło obniżenie stawki z 27% do 19%. Dla przedsiębiorców rozliczających się z podatku PIT wprowadzono możliwość rozliczania się według 19% stawki podatku. Obniżenie podatków miało na celu pozostawienie w rękach przedsiębiorców środków finansowych, które będą mogły być wykorzystane w przeszłości na inwestycje, a co za tym idzie na tworzenie nowych miejsc pracy. Dodatkowe środki w rękach przedsiębiorstw są także warunkiem koniecznym do włączenia się do konkurencji na rynku wspólnotowym, co pozwoli w sposób pełny wykorzystać członkowsko Polski w UE. Dzięki obniżeniu stawki CIT do 19%, w przedsiębiorstwach pozostało w 2004 r. dodatkowo ok. 7 mld zł, które stanowią kwotę o jaką przedsiębiorcy zapłacili mniejszy podatek z tytułu obniżenia stawki. Szacuje się, że dzięki wprowadzeniu możliwości rozliczania się przez przedsiębiorców płacących PIT według jednolitej – 19% stawki podatku, u przedsiębiorców pozostała w 2004 r. dodatkowo kwota w wysokości ok. 1 mld zł. Dodatkowe środki finansowe oraz bardzo dobre wyniki przedsiębiorstw związane między innymi z akcesją do Unii Europejskiej, zaowocowało zgromadzeniem przez przedsiębiorstwa znacznych środków. Według danych NBP na rachunkach przedsiębiorstw oraz przedsiębiorców rozliczających się z CIT oraz PIT przybyła w 2004 r. w porównaniu ze stanem na koniec 2003 r. kwota ok. 18 mld zł. Środki te będą stanowić źródło finansowania inwestycji w przyszłości. Realna dynamika nakładów brutto na

środku trwale w 2005 r. jest przewidywana na 4,9%. Przewiduje się, że realna dynamika tej kategorii przyspieszy w 2006 r. do 8,7%. Środki zgromadzone przez przedsiębiorstwa będą stanowiły ważne źródło inwestycji oraz w znacznym stopniu uniezależnią przedsiębiorstwa od kredytów bankowych, a tym samym zostanie znacznie obniżone ryzyko stopy procentowej. Ma to szczególne znaczenie w przypadku inwestycji o dłuższym terminie realizacji.

Sama wysokość obciążeń podatkowych nie jest jedynym czynnikiem mającym wpływ na działalność inwestycyjną sektora przedsiębiorstw. Jednym z głównych czynników wpływających na decyzje inwestycyjne firm jest stopień stabilności otoczenia w jakim działa przedsiębiorstwo. Częste zmiany w systemie podatkowym wprowadzają dodatkowe ryzyko przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych. Po okresie głębokich zmian i wobec oczekiwanych zmian w przyszłości, w 2006 r. nie planuje się istotnych zmian w systemie podatkowym w obszarze podatków bezpośrednich. Stabilizacja systemu podatkowego w zakresie opodatkowania działalności gospodarczej na niskim poziomie będzie sprzyjała dalszej poprawie kondycji przedsiębiorstw i poprzez to będzie wzmacniała wzrost gospodarczy w długim okresie. Dodatkowo niskie podatki dla przedsiębiorstw będą sprzyjać bezpośrednim inwestycjom zagranicznym. Należy zauważyć, że stawka podatku dochodowego od działalności gospodarczej jest na jednym z najniższych poziomów w Unii Europejskiej.

Elastyczność finansowa budżetu państwa

W projekcie budżetu na 2006 r. uwzględniono zmiany systemowe w obszarze podatków pośrednich. Mają one bezpośredni związek z uchwaleniem przez Parlament *ustawy o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym*. W związku z tym w prognozie dochodów budżetu z podatku VAT konieczne było uwzględnienie skutku finansowego powyższej regulacji. W prognozie dochodów na 2006 r. uwzględniono ubytek w podatku VAT w wysokości 3,0 mld zł. W związku z możliwością powstania tak dużego zmniejszenia dochodów budżetu państwa z VAT, koniecznym było wprowadzenie rozwiązania umożliwiającego zrekompensowanie ubytku.

Przyjęto, że ubytek dochodów ma zostać częściowo zrekompensowany dodatkowymi wpływami z podwyżki akcyzy na paliwa silnikowe. Podjęto decyzję o możliwości dalszych podwyżek akcyzy na paliwa silnikowe w trakcie 2006 r. Planowane podwyżki akcyzy są uzależnione od rzeczywistego skutku finansowego wprowadzonych zmian w zakresie VAT, który na dzień dzisiejszy jest niezwykle trudny do oszacowania. Jeśli skutek finansowy zmian w VAT okazałby się mniejszy i nie zagrożone byłoby wykonanie zaplanowanej kwoty dochodów budżetu ogółem, podwyżki akcyzy na paliwa silnikowe mogłyby nie być konieczne. Dodatkowo na decyzję o ewentualnych zmianach akcyzy na paliwa silnikowe

w ciągu roku wpływ będzie miała sytuacja na światowym rynku ropy naftowej oraz kształtowanie się kursu walutowego, jako czynniki kształtujące cenę surowca wyrażoną w złotych.

Przyjęcie rozwiązania polegającego na możliwości zmiany stawek w ciągu roku w zależności od sytuacji budżetu państwa stanowi uelastycznienie strony dochodowej budżetu państwa. Działania takie mogą się odbywać jedynie po stronie podatków pośrednich z uwagi na fakt, że nie można zmieniać podatków PIT i CIT w ciągu roku podatkowego. Delegacja ustawowa Ministra Finansów zezwala natomiast na zmianę stawek podatku akcyzowego w granicach zapisanych w ustawie. Umożliwia to elastyczne podejście do kształtowania tej ważnej kategorii dochodów budżetu państwa. Decyzja, że to właśnie paliwa silnikowe mają zostać objęte ewentualnymi podwyżkami wynika głównie z faktu, że podwyżki w tym zakresie są najbardziej wydajne fiskalnie tzn. przynoszą największą kwotę dochodów. Nie bez znaczenia jest fakt, że zaplanowane dodatkowe wpływy z podwyżki akcyzy na paliwa silnikowe mają bezpośrednie przełożenie na zwiększenie wydatków na infrastrukturę lądową.

Dostosowanie do wymogów prawa wspólnotowego

Jednym z celów jaki był brany pod uwagę przy konstrukcji budżetu na 2006 r. było dalsze dostosowanie systemu podatkowego do wymogów prawa Unii Europejskiej. W obszarze podatkowym prawo wspólnotowe reguluje kwestie związane z podatkami pośrednimi – VAT i akcyzą. W zakresie podatku akcyzowego najważniejszymi zmianami w systemie podatkowym będą:

- podwyższenie stawki akcyzy na papierosy. Podwyżka stawki kwotowej i procentowej (łącznie) wyniesie 13,0% w 2006 r. Wysokość podwyżki akcyzy jest spowodowana koniecznością dostosowania, do końca 2008 r., stawki na wyroby tytoniowe do minimalnej stawki obowiązującej w Unii Europejskiej,
- wyłączenie z opodatkowania akcyzą samochodów osobowych z uwagi na wątpliwości co do zgodności obecnych rozwiązań w tym zakresie ze wspólnotowym porządkiem prawnym. W prognozie dochodów budżetu z podatku akcyzowego założono, że ustawodawca w razie likwidacji opodatkowania samochodów osobowych podatkiem akcyzowym przyjmie inne rozwiązanie podatkowe, które zrekompensuje ewentualne straty budżetu wynikające z tego tytułu,
- implementacja dyrektywy Rady UE 2003/96 w sprawie restrukturyzacji ram wspólnotowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych. Planowana zmiana dotyczy głównie momentu powstania obowiązku podatkowego oraz katalogu podatników akcyzy od energii elektrycznej. W myśl projektu, podatnikami akcyzy od

energii elektrycznej mają być wszystkie podmioty dokonujące sprzedaży energii elektrycznej nabywcy końcowemu. W prognozie dochodów na 2006 r. uwzględniono ujemny skutek budżetowy wprowadzenia w życie proponowanych zmian, przyjęto założenie, że skutek ten może wynieść ok. 0,19 mld zł.

2. Dochody budżetu państwa w 2006 r.

W związku z akcesją do Unii Europejskiej budżet państwa w 2005 r. otrzymuje dodatkowe środki z Unii Europejskiej w ramach instrumentu poprawy płynności oraz środki na dostosowanie granic do wymogów traktatu z Schengen, a także wpłaty z tytułu opłaty cukrowej. Podobnie w 2006 r. dochody budżetu państwa zostaną zasilone wpłatami z budżetu Unii Europejskiej. Do budżetu państwa wpłynie kwota 2.043.282 tys. zł z tytułu tzw. kompensaty budżetowej, kwota 423.777 tys. zł z tytułu transferu na dostosowanie granicy zewnętrznej UE oraz kwota 165.511 tys. zł. z tytułu opłaty cukrowej.

W 2006 r. w stosunku do 2005 r. zostanie nieznacznie zwiększony udział gmin¹ we wpływach z podatku PIT z 35,61% do 35,95%. W przypadku podatku CIT udział ten nie ulegnie zmianie.

Prognoza dochodów budżetu państwa w 2006 r. jest pochodną spodziewanego scenariusza rozwoju sytuacji gospodarczej oraz planowanych nieznacznych zmian systemowych, wśród których najważniejszą jest wprowadzenie systemu zwrotów osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym, które obniżą dochody z podatku VAT.

Do najważniejszych czynników makroekonomicznych mających wpływ na dochody budżetu państwa w 2006 r. należy zaliczyć:

- dynamiczny rozwój gospodarczy w tempie 4,3%,
- tempo wzrostu spożycia ogółem, które wyniesie 3,3%,
- wzrost przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej o 1,2%,
- prognozowany średnioroczny wskaźnik CPI na poziomie 1,5%.

W 2006 r. dochody budżetu państwa przewiduje się w wysokości 191.297.213 tys. zł, tj. o 6,9% więcej niż w 2005 r.

¹ Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego udział gmin we wpływach z PIT uzależniony jest m.in. od liczby pensjonariuszy Domów Pomocy Społecznej.

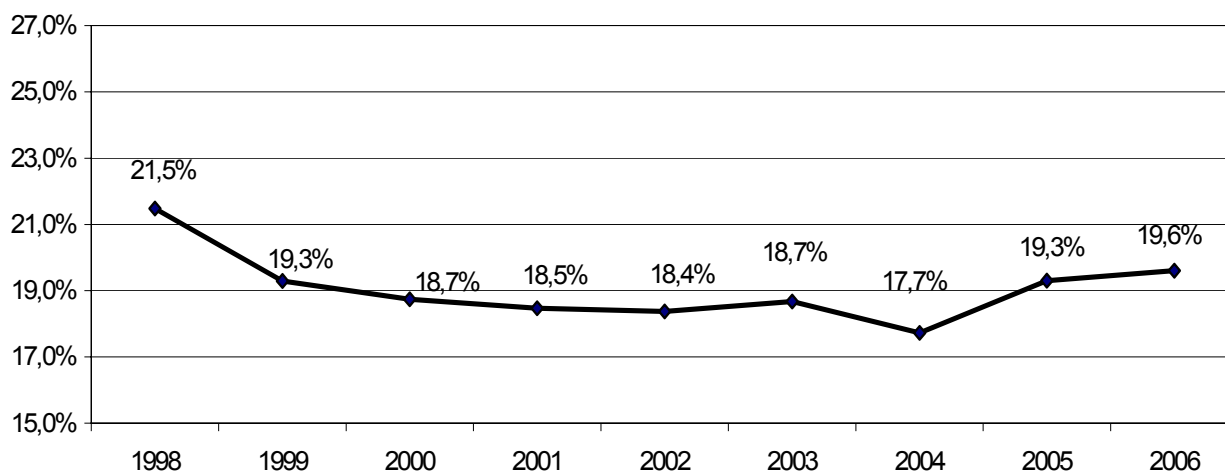
Dochody budżetu państwa w latach 2004 – 2006 prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2004	2005 PW	2006 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody budżetu państwa	tys. zł	156.281.202	178.870.918	191.297.213
Dynamika nominalna	%	102,7	114,5	106,9
Dynamika realna	%	99,3	112,1	105,4
W relacji do PKB	%	17,7	19,3	19,6

Widoczny w 2005 r. wzrost relacji dochodów budżetu państwa do PKB wynika głównie z wysokiej dynamiki dochodów z podatków pośrednich. Jest to zasadniczo spowodowane faktem, że w 2005 r. nie wystąpią już jednorazowe skutki wynikające ze zmian w sposobie rozliczania VAT od nabyć wewnątrzspółnotowych związanych z wejściem do UE, które jednorazowo obniżyły dochody budżetu państwa w 2004 r. Dodatkowe obniżenie dochodów budżetu państwa w 2004 r. było spowodowane zmianą sposobu księgowania zwrotów VAT na przełomie lat 2004 - 2005.

Poniższy wykres prezentuje relację dochodów budżetu państwa do PKB w latach 1998-2006.

Dochody budżetu państwa w relacji do PKB

3. Dochody podatkowe

Przewidywane wykonanie dochodów podatkowych w 2005 r. wyniesie 156.750.000 tys. zł. W porównaniu do ustawy budżetowej dochody te będą wyższe o 1.464.081 tys. zł, tj. o 0,9%.

Prognozuje się, że dochody podatkowe w 2006 r. wyniosą 172.594.000 tys. zł, tj. o 10,1% nominalnie więcej niż w 2005 r. Relacja tych dochodów do PKB w 2005 r. wyniesie 16,9%, a w 2006 r. wzrośnie do poziomu 17,7%.

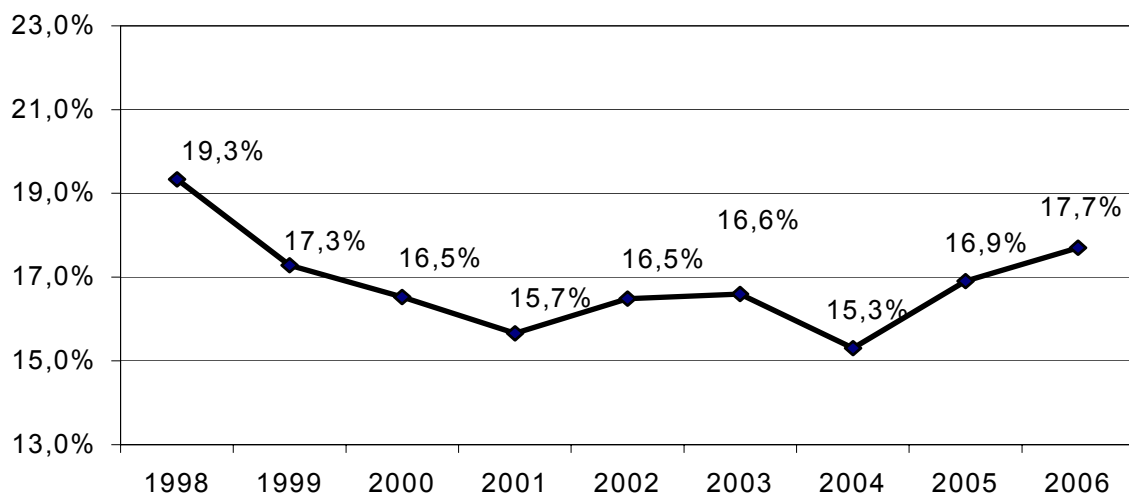
W prognozie dochodów podatkowych budżetu na 2006 r. uwzględniono między innymi pozytywne założenia odnośnie procesu gromadzenia dochodów przez budżet państwa wynikające po części z oczekiwanej poprawy działania służb skarbowych, czyli kontynuacji trendu obserwowanego w latach 2004-2005, w tym także wzrostu efektywnej stawki podatkowej w podatku VAT.

Dochody podatkowe budżetu państwa w latach 2004 - 2006 prezentuje poniższa tablica.

Wyszczególnienie	Jedn.	2004	2005 PW	2006 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody podatkowe	tys. zł	135.571.258	156.750.000	172.594.000
Dynamika nominalna	%	100,3	115,6	110,1
Dynamika realna	%	96,9	113,2	108,5
W relacji do PKB	%	15,3	16,9	17,7

Poniższy wykres prezentuje relację podatkowych dochodów budżetu państwa do PKB w latach 1998 - 2006.

Dochody podatkowe budżetu państwa w relacji do PKB

3.1. Podatek od towarów i usług

W 2005 r. dochody budżetu państwa z tytułu podatku od towarów i usług (VAT) zostaną zrealizowane w wysokości 74.666.000 tys. zł, tj. na poziomie wyższym od planowanego w ustawie budżetowej o 1.002.581 tys. zł, tj. o 1,4%.

Dochody budżetu państwa z podatku od towarów i usług w 2006 r. prognozowane są w wysokości 82.453.000 tys. zł, tj. o 10,4% więcej niż w 2005 r. Relacja tych dochodów do produktu krajowego brutto zwiększy się z 8,1% w 2005 r. do 8,4% w 2006 r.

Prognozę dochodów z tytułu podatku od towarów i usług na 2006 r. sporządzono zakładając m.in. następujące wielkości makroekonomiczne:

- realna dynamika spożycia 103,3%,
- średnioroczna dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych 101,5%.

W prognozie dochodów budżetu państwa z podatku VAT założono również dodatkowe dochody wynikające ze wzrostu efektywnej stawki podatku VAT i ściągłości w kwocie ok. 5,0 mld zł.

Dochody budżetu państwa z podatku od towarów i usług w latach 2004 - 2006 prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2004	2005 PW	2006 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody z podatku od towarów i usług	tys. zł	62.263.184	74.666.000	82.453.000
Dynamika nominalna	%	103,2	119,9	110,4
Dynamika realna	%	99,7	117,5	108,8
W relacji do PKB	%	7,0	8,1	8,4

Wyjątkowo wysoka dynamika nominalna dochodów z VAT w 2005 r. wynika po części z tzw. efektu bazy statystycznej, tzn. niskich dochodów w 2004 r. W 2004 r. wystąpiły jednorazowe zmiany systemowe (zmiana sposobu rozliczania VAT z importu po wejściu do UE oraz zmiana sposobu księgowania zwrotów VAT na przełomie lat 2004 i 2005), które w sposób istotny obniżyły dochody z VAT w 2004 r. Zmiany te miały jednakże charakter jednorazowy i nie wpłyną na poziom dochodów z VAT w 2005 r.

3.2. Podatek akcyzowy

W 2005 r. dochody budżetu państwa z tytułu podatku akcyzowego szacowane są w wysokości 39.934.000 tys. zł, tj. na poziomie niższym od planowanego w ustawie

budżetowej o 2.480.088 tys. zł, tj. o 5,8%. Niższe od planu przewidywane wykonanie dochodów jest głównie rezultatem braku pierwotnie planowanego zrównania stawki akcyzy na oleje opałowe lekkie do poziomu opodatkowania olejów napędowych.

Szacuje się, że w 2006 r. dochody budżetu państwa z podatku akcyzowego wyniosą 43.465.000 tys. zł, tj. o 3.531.000 tys. zł więcej niż przewidywane wykonanie w 2005 r. Oznacza to nominalny wzrost dochodów z akcyzy o 8,8%. Relacja dochodów budżetu państwa z podatku akcyzowego do produktu krajowego brutto zwiększy się do poziomu 4,5%.

Prognoza dochodów z tytułu podatku akcyzowego na 2006 r. została opracowana z uwzględnieniem prognozy zmiany wolumenu sprzedaży głównych wyrobów akcyzowych.

W związku z przyjęciem przez Parlament ustawy o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym i związanymi z tym znacznymi skutkami finansowymi dla budżetu państwa, w prognozie dochodów z akcyzy od paliw silnikowych uwzględniono podwyżkę stawki podatku akcyzowego o ok. 7,0% w stosunku do stawki sprzed 15.09.2005 r. Podwyżki akcyzy będą uzależnione od bieżącego kształtowania się parametrów makroekonomicznych oraz od skutku finansowego wejścia w życie w/w ustawy o zwrocie VAT dla osób fizycznych oraz związanej z tym sytuacji budżetu państwa.

Należy zauważyć, że na 2006 r. nie są planowane podwyżki akcyzy na piwo, wino oraz wyroby spirytusowe. Stawki akcyzy na te wyroby są wyrażone kwotowo na jednostkę wyrobu, pozostawienie ich na nominalnym poziomie, w sytuacji występowania inflacji, powoduje spadek realnego obciążenia podatkowego.

Dochody budżetu państwa z podatku akcyzowego w latach 2004 - 2006 prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2004	2005 PW	2006 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody z podatku akcyzowego	tys. zł	37.964.023	39.934.000	43.465.000
Dynamika nominalna	%	110,4	105,2	108,8
Dynamika realna	%	106,7	103,0	107,2
W relacji do PKB	%	4,3	4,3	4,5

3.3. Podatek od gier

Szacuje się, że w 2005 r. dochody budżetu państwa z tytułu podatku od gier zostaną zrealizowane w wysokości 850.000 tys. zł, tj. na poziomie niższym niż zaplanowano w ustawie budżetowej o 53.156 tys. zł, tj. o 5,9%.

Dochody budżetu państwa z tytułu podatku od gier na 2006 r. założono w wysokości 900.000 tys. zł, tj. o 5,9% więcej niż w 2005 r.

Prognoza dochodów na 2006 r. została opracowana z uwzględnieniem wykonania dochodów w 2005 r. oraz tendencji rozwojowej rynku gier.

3.4. Podatek dochodowy od osób prawnych

W 2005 r. dochody budżetu państwa z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych szacuje się w wysokości 17.300.000 tys. zł, tj. na poziomie wyższym od planowanego w ustawie budżetowej o 2.609.381 tys. zł, tj. o 17,8%.

Wyższe planowane wykonanie dochodów z podatku dochodowego od osób prawnych w 2005 r. wynika głównie z:

- bardzo korzystnego dla sektora finansów publicznych salda rozliczenia podatku za 2004 r., które wyniosło aż 1,1 mld zł w porównaniu z 0,6 mld zł salda rozliczenia CIT za 2003 r. i które wpłynęło na dochody budżetu w 2004 r. wobec obserwowanych wysokich ujemnych sald rozliczenia w latach poprzednich (np. ok. -2 mld zł w 2003 r.).
- dobrych wyników przedsiębiorstw finansowych, wśród których sektor bankowy odnotował w I półroczu br. w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego wzrost wyniku finansowego brutto o 34,0% (dane GUS),
- poprawiającej się kondycji przedsiębiorstw niefinansowych (w stosunku do I kwartału br., w II kwartale br. wszystkie wskaźniki ekonomiczno-finansowe przedsiębiorstw niefinansowych uległy poprawie).

Dochody budżetu państwa z podatku dochodowego od osób prawnych w 2006 r. prognozowane są w wysokości 20.126.000 tys. zł, tj. o 16,3% więcej niż w 2005 r. Relacja dochodów budżetu państwa z podatku dochodowego od osób prawnych do produktu krajowego brutto w 2006 r. wyniesie 2,1%.

Prognozę dochodów z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych na 2006 r. sporządzono zakładając m.in. następujące wielkości makroekonomiczne:

- średnioroczna dynamika cen produkcji przemysłowej	101,7%,
- średnioroczna dynamika cen inwestycyjnych	102,5%,
- dynamika produktu krajowego brutto	104,3%.

Prognoza dochodów z podatku od osób prawnych dodatkowo uwzględnia utrzymanie wysokiej dynamiki zysków przedsiębiorstw finansowych oraz dalszą poprawę sytuacji finansowej (widocznej w II kwartale br.) przedsiębiorstw niefinansowych. Na 2006 r. prognozowany jest szybszy, w stosunku do prognozowanego na 2005 r., wzrost eksportu, z którego wpływy zostaną jednak ograniczone przez prognozowaną aprecjację złotego. Założono również ustabilizowanie się salda rozliczenia podatku za rok poprzedni na poziomie zbliżonym do wpłaconego w 2005 r. za 2004 r.

Dochody budżetu państwa z podatku od osób prawnych w latach 2004–2006 przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2004	2005 PW	2006 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody z podatku dochodowego od osób prawnych	tys. zł	13.071.712	17.300.000	20.126.000
Dynamika nominalna	%	92,7	132,3	116,3
Dynamika realna	%	89,5	129,6	114,6
W relacji do PKB	%	1,5	1,9	2,1

3.5. Podatek dochodowy od osób fizycznych

Szacuje się, że w 2005 r. dochody budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych zostaną zrealizowane w wysokości 24.000.000 tys. zł i będą wyższe od dochodów przyjętych w ustawie budżetowej o 385.363 tys. zł, tj. o 1,6%.

Wyższe planowane wykonanie dochodów z podatku dochodowego od osób fizycznych w 2005 r. wynika głównie z dużo wyższych prognozowanych wpływów z podatku płaconego przez podatników prowadzących działalność gospodarczą, którzy rozliczają się wg jednolitej stawki 19%.

Dochody budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych w 2006 r. prognozowane są w wysokości 25.650.000 tys. zł, tj. o 6,9% więcej niż kwota prognozowanego wykonania w 2005 r. Relacja dochodów budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych do produktu krajowego brutto pozostanie w 2006 r. na poziomie 2,6% PKB.

Do prognozy dochodów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych na 2006 r. przyjęto m.in. następujące wielkości makroekonomiczne determinujące dynamikę podstawy opodatkowania:

- realną dynamikę wynagrodzeń w gospodarce narodowej (101,7%),

- dynamikę zatrudnienia w gospodarce narodowej (101,2%), dynamikę liczby emerytów i rencistów z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych (100,2%), dynamikę liczby emerytów i rencistów z rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych (96,9%),
- średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych (1,5%).

Prognoza wpływów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych na 2006 r. uwzględnia także skutki proponowanych na ten rok zmian systemowych oraz projekcje dotyczące wykorzystania ulg od dochodu i podatku m.in.:

- skutek realizacji ulgi związanej z możliwością pomniejszenia podstawy do opodatkowania poprzez odliczanie wydatków ponoszonych przez podatników z tytułu użytkowania sieci Internet,
- zwiększony zostanie udział gmin we wpływach z podatku PIT z 35,61% w 2005 r. do 35,95% w 2006 r.,
- skutek wygasania tzw. ulgi mieszkaniowej zlikwidowanej w latach poprzednich.

Dochody budżetu państwa z podatku od osób fizycznych w latach 2004 - 2006 przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2004	2005 PW	2006 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody z podatku dochodowego od osób fizycznych	tys. zł	21.506.230	24.000.000	25.650.000
Dynamika nominalna	%	83,8	111,6	106,9
Dynamika realna	%	80,9	109,3	105,3
W relacji do PKB	%	2,4	2,6	2,6

4. Dochody niepodatkowe

Szacuje się, że w 2005 r. dochody niepodatkowe zostaną zrealizowane w wysokości 19.285.631 tys. zł i będą wyższe od dochodów przyjętych w ustawie budżetowej o 2.644.125 tys. zł, tj. o 15,9 %.

Prognozuje się, że w 2006 r. dochody niepodatkowe osiągną kwotę 16.554.183 tys. zł, tj. nominalnie o 14,2% poniżej poziomu z 2005 r. Relacja dochodów niepodatkowych do produktu krajowego brutto obniży się z 2,1% w 2005 r. do 1,7% w 2006 r.

Dochody niepodatkowe w latach 2004 – 2006 przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2004	2005 PW	2006 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody niepodatkowe	tys. zł	17.938.322	19.285.631	16.554.183
z tego:				
Dywidenda		1.810.383	3.028.600	2.305.000
Wpłaty z zysku NBP		4.056.829	4.168.006	452.000
Dochody jednostek budżetowych		8.197.323	9.315.763	10.562.216
Pozostałe dochody niepodatkowe		392.468	393.000	334.000
Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego		1.200.303	1.207.262	1.683.967
Cło		2.281.016	1.173.000	1.253.000
Dynamika nominalna dochodów niepodatkowych	%	107,1	107,5	85,8
Dynamika realna dochodów niepodatkowych	%	103,5	105,3	84,6
W relacji do PKB	%	2,0	2,1	1,7

4.1. Cło

Szacuje się, że w 2005 r. dochody z cła zostaną zrealizowane w wysokości 1.173.000 tys. zł i będą niższe od dochodów przyjętych w ustawie budżetowej o 384.800 tys. zł, tj. o 24,7%. Na przewidywane zmniejszenie dochodów z cła w 2005 r. wpłynie przede wszystkim znacznie w porównaniu do założonej w ustawie niższa efektywna stawka celna oraz kurs złotego.

Prognozuje się, że w 2006 r. dochody z cła (wraz z udziałem UE) wyniosą 1.253.000 tys. zł i będą wyższe od dochodów przewidywanych w 2005 r. o 6,8%. Relacja tych dochodów do produktu krajowego brutto pozostanie na poziomie z 2005 r., tj. 0,1%.

Do prognozy dochodów z cła w 2006 r. przyjęto m.in. następujące założenia:

- import z poza obszaru krajów Unii Europejskiej wyniesie 26.600,0 mln EUR,
- stawka celna, uwzględniająca zmniejszenie cła z uwagi na wykorzystane kontyngenty celne oraz cło od osób fizycznych, ukształtuje się na poziomie 1,18%,
- średni kurs złotego – 3,97 PLN/EUR.

Dochody budżetu państwa z tytułu cła w latach 2004 – 2006 prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2004	2005 PW	2006 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody z cła	tys. zł	2.281.016	1.173.000	1.253.000
Dynamika nominalna	%	60,8	51,4	106,8
Dynamika realna	%	58,8	50,4	105,2
W relacji do PKB	%	0,3	0,1	0,1

4.2. Dywidendy i wpłaty z zysku

Na dochody budżetu państwa z tytułu dywidend i wpłat z zysku składają się następujące pozycje:

- wpłaty z zysku od przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych spółek Skarbu Państwa,
- dywidendy od udziałów Skarbu Państwa w spółkach.

Szacuje się, że w 2005 r. dochody budżetu państwa z dywidend i wpłat z zysku zostaną zrealizowane w wysokości 3.028.600 tys. zł i będą wyższe od dochodów przyjętych w ustawie budżetowej o 2.066.864 tys. zł, tj. o 214,9%. Przyczyną znacznie wyższego przewidywanego wykonania dochodów budżetu państwa z dywidend i wpłat z zysku w 2005 r. jest:

- utrzymująca się dobra koniunktura gospodarcza skutkująca wypracowaniem przez płatników dywidendy – przedsiębiorstwa państwowe i spółki Skarbu Państwa – od wyższego niż przewidywano zysku netto, który stanowi źródło poboru wpłat z zysku i dywidendy z tytułu posiadanych akcji/udziałów,
- niższa niż zakładana dynamika procesu prywatyzacji,
- zmiana w trakcie 2005 r. przez Ministerstwo Skarbu Państwa zasad poboru dywidend od spółek w których Skarb Państwa posiada akcje/udziały skutkująca wysoką dynamiką dochodów budżetowych.

W 2006 r. dochody z dywidend i wpłat z zysku prognozowane są w kwocie 2.305.000 tys. zł, tj. nominalnie o 23,9% poniżej poziomu z 2005 r. Relacja tych dochodów do produktu krajowego brutto zmaleje z 0,3% w 2005 r. do 0,2% w 2006 r.

Prognozę dochodów na 2006 r. opracowano z uwzględnieniem zmniejszenia liczby podmiotów zobowiązanych do dokonania wpłat z zysku w wyniku planowanej prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych spółek Skarbu Państwa.

Dochody budżetu państwa z dywidend i wpłat z zysku w latach 2004 – 2006 prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2004	2005 PW	2006 Prognoza
1	2	3	4	5
Dywidendy i wpłaty z zysku	tys. zł	1.810.383	3.028.600	2.305.000
Dynamika nominalna	%	188,9	167,3	76,1
Dynamika realna	%	182,5	163,8	75,0
W relacji do PKB	%	0,2	0,3	0,2

4.3. Dochody jednostek budżetowych

Głównymi pozycjami dochodów jednostek budżetowych są dochody w następujących działach: obsługa długu publicznego krajowego, wymiar sprawiedliwości, administracja publiczna, gospodarka mieszkaniowa oraz różne rozliczenia.

Dochody jednostek budżetowych przedstawione są razem ze środkami z budżetu Unii Europejskiej na finansowanie dostosowania granicy zewnętrznej do wymogów traktatu z Schengen oraz dochodami z tytułu opłaty cukrowej.

Szacuje się, że w 2005 r. dochody ogółem jednostek budżetowych zostaną zrealizowane w wysokości 9.315.763 tys. zł i będą wyższe od dochodów przyjętych w ustawie budżetowej o 1.610.155 tys. zł, tj. o 20,9%. Podstawową pozycją dochodów, które decydują, że wykonanie w 2005 r. będzie wysokie są dochody w dziale obsługa długu publicznego krajowego.

Przewiduje się, że w 2005 r. wpłaty do budżetu państwa z Unii Europejskiej na dostosowanie granicy zewnętrznej wyniosą 423.967 tys. zł, a dochody z tytułu opłaty cukrowej 243.880 tys. zł.

W 2006 r. wpływy do budżetu państwa z tytułu dochodów jednostek budżetowych prognozuje się w wysokości 10.526.216 tys. zł, co oznacza zwiększenie o 13% w porównaniu z 2005 r. Relacja tych dochodów do produktu krajowego brutto zwiększy się z 1,0% w 2005 r. do 1,1% w 2006 r.

Środki z budżetu Unii Europejskiej na finansowanie dostosowania granicy zewnętrznej do wymogów traktatu z Schengen w 2006 r. przewiduje się w wysokości 423.777 tys. zł, a dochody z tytułu opłaty cukrowej wysokości 165.511 tys. zł.

W celu usprawnienia przepływów finansowych zadań finansowanych z budżetu Unii Europejskiej zmianie uległ system prefinansowania projektów realizowanych w ramach poszczególnych programów operacyjnych. Dla pozostałych jednostek budżetowych, które również wykorzystywały dotychczasowy system prefinansowania, kwoty niezbędne do realizacji projektów finansowanych z funduszy strukturalnych zostały włączone do wydatków i dochodów budżetu państwa. Tym samym w 2006 r., dodatkowo zwiększeniu uległy dochody jednostek budżetowych o kwotę 2.069.211 tys. zł.

Dochody jednostek budżetowych w latach 2004 – 2006 przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2004	2005 PW	2006 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody jednostek budżetowych	tys. zł	8.197.323	9.315.763	10.526.216
Dynamika nominalna	%	123,9	113,6	113,0
Dynamika realna	%	119,7	111,3	111,3
W relacji do PKB	%	0,9	1,0	1,1

4.4. Wpłata z zysku NBP

W 2005 r. dochody budżetu państwa z tytułu wpłaty z zysku Narodowego Banku Polskiego wyniosły 4.168.006 tys. zł. Wpłata z zysku NBP do budżetu państwa w 2005 r. stanowiła kwotę ostatecznego rozliczenia zysku NBP wypracowanego w 2004 r. (4.387.375 tys. zł) pomniejszonego o odpis na fundusz rezerwowy banku centralnego (219.369 tys. zł). Jednorazowa wpłata z zysku wypracowanego w 2004 r. nastąpiła w czerwcu br., po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego NBP przez Radę Ministrów i jest wykonaniem dochodów budżetu państwa z tego tytułu na cały 2005 r.

W 2006 r. wpływy do budżetu państwa pochodzące z wpłaty z zysku NBP prognozuje Narodowy Bank Polski w wysokości 452.000 tys. zł, co oznacza zmniejszenie o 89,2% w porównaniu z 2005 r. Relacja tych dochodów do produktu krajowego brutto zmaleje z 0,5% w 2005 r. do 0,05% w 2006 r.

Prognozowane na 2006 r. zmniejszenie wpłaty z zysku NBP związane jest z przewidywanym pogorszeniem wyniku finansowego NBP w 2005 r. w porównaniu

z 2004 r., wynikającym głównie z faktu, że wysoki zysk osiągnięty przez bank centralny w 2004 r. był konsekwencją zmian zasad rachunkowości NBP, które przyczyniły się do jednorazowego zwiększenia wyniku finansowego banku w 2004 r. o 3.587.989 tys. zł.

Ponadto na wysokość wyniku finansowego NBP będą oddziaływały takie czynniki jak kształtowanie się kursu walutowego oraz cen rynkowych zagranicznych papierów wartościowych, wysokość stóp procentowych na rynkach zagranicznych i krajowym, poziom płynności w sektorze bankowym, wielkość sprzedaży walut obcych.

Wpłaty z zysku NBP w latach 2004 - 2006 przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2004	2005 PW	2006 Prognoza
1	2	3	4	5
Wpłaty z zysku NBP	tys. zł	4.056.829	4.168.006	452.000
Dynamika nominalna	%	86,7	102,7	10,8
Dynamika realna	%	83,7	100,6	10,7
W relacji do PKB	%	0,5	0,5	0,05

Źródło: Narodowy Bank Polski

4.5. Pozostałe dochody niepodatkowe

Główną pozycję w pozostałych dochodach niepodatkowych stanowią różnego rodzaju wpłaty o charakterze sankcyjnym, a zwłaszcza odsetki od zaległych zobowiązań podatkowych i innych zobowiązań wobec budżetu państwa pomniejszone o odsetki płacone przez urzędy skarbowe podatnikom.

Szacuje się, że w 2005 r. pozostałe dochody niepodatkowe zostaną zrealizowane w wysokości 393.000 tys. zł i będą niższe od dochodów przyjętych w ustawie budżetowej o 190.000 tys. zł, tj. o 32,6%. Niższe przewidywane wykonanie pozostałych dochodów niepodatkowych w stosunku do ustawy wynika głównie ze stosunkowo słabego wykonania tych dochodów w I półroczu br.

Prognozuje się, że pozostałe dochody niepodatkowe w 2006 r. wyniosą 334.000 tys. zł, tj. w porównaniu z przewidywanym wykonaniem 2005 r. wystąpi spadek o 15,0%, co jest głównie związane ze spadkiem różnego rodzaju wpłat o charakterze sankcyjnym, a zwłaszcza odsetek od zaległych zobowiązań podatkowych i innych należności, które uzależnione są od wysokości stóp procentowych.

Pozostałe dochody niepodatkowe w latach 2004 - 2006 prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2004	2005 PW	2006 Prognoza
1	2	3	4	5
Pozostałe dochody niepodatkowe	tys. zł	392.468	393.000	334.000
Dynamika nominalna	%	164,2	100,1	85,0
Dynamika realna	%	158,7	98,1	83,7
W relacji do PKB	%	0,0	0,0	0,0

4.6. Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego

Szacuje się, że dochody budżetu państwa z tytułu wpłat jednostek samorządu terytorialnego w 2005 r. wyniosą 1.207.262 tys. zł. Przewiduje się, że wykonanie dochodów budżetu państwa z tego tytułu będzie zgodne z prognozą do ustawy budżetowej na 2005 r.

Prognozuje się, że wpłaty jednostek samorządu terytorialnego w 2006 r. wyniosą 1.683.967 tys. zł.

Wpłaty będą dokonywać:

- gminy w wysokości 441.950 tys. zł,
- powiaty w wysokości 604.270 tys. zł,
- województwa w wysokości 637.747 tys. zł.

Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego w latach 2004 – 2006 przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2004	2005 PW	2006 Prognoza
1	2	3	4	5
Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego	tys. zł	1.200.303	1.207.262	1.683.967
Dynamika nominalna	%	442,5	100,6	139,5
Dynamika realna	%	427,5	98,5	137,4
W relacji do PKB	%	0,1	0,1	0,2

Znaczna dynamika wpłat jednostek samorządu terytorialnego w 2004 r. jest spowodowana zmianą w sposobie finansowania jednostek samorządu terytorialnego, która zaczęła obowiązywać od 2004 r.

Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego do budżetu państwa związane są z mechanizmem redystrybucji dochodów pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego.

5. Dochody zagraniczne

W 2005 r. dochody zagraniczne wyniosą 336.862 tys. zł i będą wyższe od dochodów przyjętych w ustawie budżetowej o 265.754 tys. zł, tj. o 373,7%.

Na znaczne przekroczenie planu dochodów zagranicznych w tym okresie mają wpływ uzyskane pozaplanowe dochody z tytułu skarbowych papierów wartościowych wyemitowanych za granicą, jak też znacznie przekraczająca plan kwota odsetek od środków na rachunku walutowym Ministerstwa Finansów.

Dochody zagraniczne budżetu państwa na 2006 r. prognozuje się w kwocie 105.748 tys. zł, z tego:

- odsetki i opłaty od udzielonych przez Polskę kredytów i pożyczek zagranicznych oraz od rachunków specjalnych w kwocie 71.859 tys. zł,
- odsetki otrzymane od podmiotów krajowych z tytułu udostępnionych kredytów zagranicznych oraz należności ubocznych z tytułu zaliczek udzielonych w latach ubiegłych w kwocie 33.889 tys. zł.

Dochody zagraniczne w latach 2004–2006 przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2004	2005 PW	2006 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody zagraniczne	tys. zł	183.932	336.862	105.748
Dynamika nominalna	%	138,4	183,1	31,4
Dynamika realna	%	133,7	179,4	30,9
W relacji do PKB	%	0,0	0,0	0,0

6. Rekompensata budżetowa

Zryczałtowane kwoty z tytułu instrumentu poprawy płynności zostały wynegocjowane w Kopenhadze w grudniu 2002 r. i zapisane w Traktacie Akcesyjnym (art. 30). Instrument ma na celu zmniejszenie negatywnych skutków dla budżetu państwa wynikających z faktu, iż składka do budżetu ogólnego UE jest wpłacana od pierwszego dnia akcesji, a transfery z budżetu UE zwiększają się stopniowo wraz ze zwiększającym się stopniem implementacji poszczególnych programów unijnych. Kwoty te wpłacane są do budżetu państwa w trakcie roku budżetowego w miesięcznych ratach. Pomimo stałej wielkości rat w euro wysokość środków w złotych przekazanych na rachunek budżetu państwa jest uzależniony od aktualnego kursu EUR/PLN.

W 2005 r. dochody budżetu z tego tytułu wyniosą 612.040 tys. EUR (2.498.425 tys. PLN).

W 2006 r. dochody budżetu z tego tytułu wyniosą 514.305 tys. EUR (2.043.282 tys. PLN).

Dochody z rekompensaty budżetowej w latach 2004 – 2006 przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2004	2005 PW	2006 Prognoza
1	2	3	4	5
Rekompensata budżetowa	tys. zł	2.587.690	2.498.425	2.043.282
Dynamika nominalna	%	-	96,6	81,8
Dynamika realna	%	-	94,6	80,6
W relacji do PKB	%	0,3	0,3	0,2

Rozdział V

Wydatki budżetu państwa w 2006 r.

Ustalony w projekcie ustawy budżetowej limit wydatków na rok 2006 wynosi 223.872.213 tys. zł. i jest o 14.168.480 tys. zł wyższy od zaplanowanego w ustawie budżetowej na 2005 r. W kwocie tej 2.062.116 tys. zł stanowi tzw. prefinansowanie wydatków, czyli te wydatki, które zostaną zrefundowane z budżetu Unii Europejskiej.

Jak już wspomniano wcześniej, w projekcie ustawy budżetowej po raz pierwszy ujęto w wydatkach budżetu państwa te wydatki, które – po przedstawieniu właściwych dokumentów - refunduje Unia Europejska. Do końca 2005 r. państwowe jednostki budżetowe, realizujące programy i projekty w ramach funduszy strukturalnych oraz inicjatyw wspólnotowych zaciągały w budżecie państwa pożyczki na finansowanie wydatków refundowanych przez UE, a uzyskane z UE środki stanowiły źródło spłaty zaciągniętych pożyczek. Taki system powodował, że niektóre wydatki państwowych jednostek budżetowych finansowane były z dwóch źródeł: ze środków pieniężnych przekazanych z rachunku centralnego budżetu państwa na finansowanie wydatków ujętych w ustawie budżetowej oraz z pożyczek udzielonych przez budżet państwa.

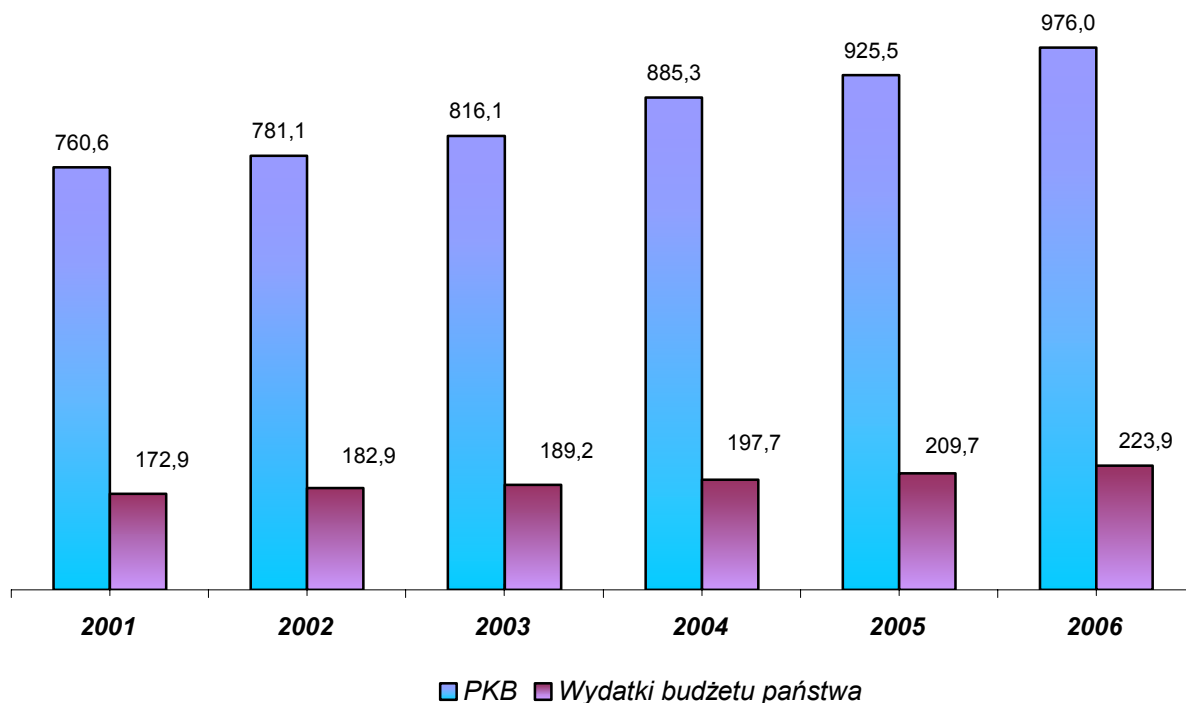
Ograniczało to znacząco przejrzystość finansów publicznych i powodowało funkcjonowanie kilku rachunków bankowych.

Począwszy od 2006 r. wydatki na „prefinansowanie” są planowane w ustawie budżetowej i podlegają takim samym zasadom wykonywania budżetu państwa, jak pozostałe wydatki.

Limit wydatków na rok 2006 w stosunku do przewidywanego wykonania wydatków budżetu państwa w 2005 r. jest nominalnie o 6,8% wyższy, co oznacza realny wzrost o 5,2%, a w warunkach porównywalnych (z wyłączeniem tzw. „prefinansowania” wskaźniki te kształtują się odpowiednio 5,6% i 4,0%).

Udział wydatków budżetu państwa w PKB w 2006 r. wyniesie 22,9% i w porównaniu z 2005 r. będzie o 0,2% wyższy. Udział wydatków budżetu państwa w PKB w latach 2001 - 2006 wynosi odpowiednio: 22,7%, 23,4%, 23,2%, 22,3%, 22,7%, 22,9%.

w mld zł

W 2006 roku zmianie ulegnie proporcja pomiędzy wydatkami, które bezwzględnie muszą być sfinansowane, a wydatkami pozostałymi.

Poniższe zestawienie przedstawia udział wydatków zdeterminowanych i pozostałych w wydatkach ogółem w latach 2001-2006.

Wydatki	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2005 r.	Ustawa 2006 r.
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Wydatki zdeterminowane	66,8	73,5	74,9	71,3	71,6	73,3
Pozostałe wydatki	33,2	26,5	25,1	28,7	28,4	26,7

Jak z powyższego wynika udział wydatków prawnie zdeterminowanych w wydatkach ogółem w 2006 r. wynosi 73,3% i jest wyższy niż w 2005 r. o 1,7 punktu procentowego.

Strukturę wydatków budżetu państwa w 2006 r., podobnie jak w latach poprzednich, kształtuje kwota środków jakie bezwzględnie trzeba przeznaczyć na finansowanie wydatków prawnie zdeterminowanych.

Do wydatków prawnie zdeterminowanych należy zaliczyć przede wszystkim:

- subwencje dla jednostek samorządu terytorialnego planowane zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na finansowanie infrastruktury lądowej,
- wydatki na obronę narodową, które muszą stanowić 1,95% prognozowanego na 2005 r. PKB,
- składki do budżetu Unii Europejskiej,
- koszty obsługi długu publicznego,
- wydatki urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa, a także wydatki sądów powszechnych, które – na podstawie ustawy o finansach publicznych – włączone są przez Ministra Finansów do projektu ustawy budżetowej,
- dotacje dla FUS i FER, w związku z gwarancjami Państwa wypłaty świadczeń emerytalno-rentowych,
- zasiłki i świadczenia przedemerytalne,
- świadczenia rodzinne,
- dopłaty do odsetek od kredytów oraz refundacja premii gwarancyjnych,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne finansowane z budżetu państwa oraz składki na ubezpieczenie społeczne za osoby przebywające na urloпах wychowawczych i macierzyńskich,
- świadczenia emerytalno-rentowe żołnierzy i funkcjonariuszy,
- wydatki refundowane z budżetu Unii Europejskiej.

Wydatki prawnie zdeterminowane

Wydatki zaliczone do grupy wydatków prawnie zdeterminowanych w 2006 r. wyniosą 164.099.915 tys. zł i w stosunku do 2005 roku będą wyższe o 14.015.287 tys. zł, tj. 9,3%, co oznacza, że realnie będą wyższe o 7,7%.

Wzrost ten jest spowodowany przede wszystkim:

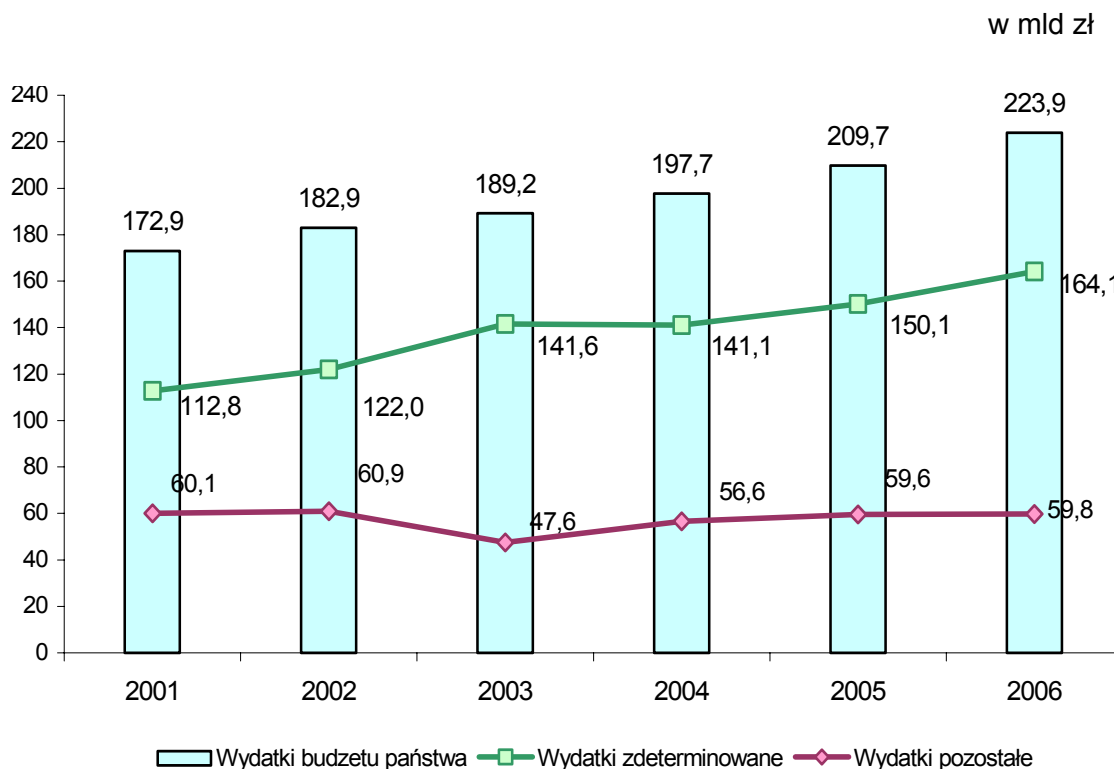
- włączeniem do wydatków budżetu państwa prefinansowania,
- zwiększeniem dotacji dla FUS i KRUS oraz wydatków na emerytury i renty służb mundurowych w związku z planowaną na ten rok waloryzacją emerytur i rent pracowniczych (i pochodnych) oraz rolniczych i mundurowych, co wynika z postanowień ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którą emerytury i renty podlegają waloryzacji od marca roku kalendarzowego następującego po roku kalendarzowym, w którym skumulowany wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych za kolejne lata osiągnie poziom co najmniej 105%,
- wzrostem wydatków na obsługę długu publicznego w porównaniu z 2005 r., spowodowanym przewidywanymi wyższymi kosztami obsługi skarbowych papierów wartościowych wyemitowanych na rynku krajowym i wyższymi wypłatami z tytułu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa,
- wzrostem wydatków na obronę narodową, będącym wynikiem wzrostu PKB w 2005 r.,
- zwiększeniem subwencji dla jednostek samorządu terytorialnego.

Wydatki pozostałe

Na pozostałe wydatki planuje się wydatkować 59.772.298 tys. zł, tj. 26,7% ogółu zaplanowanych na 2006 r. wydatków budżetu państwa. W porównaniu do 2005 r. wydatki te będą wyższe o 153.193 tys. zł, tj. o 0,3% co oznacza, że realnie będą niższe o 1,2%.

Wydatki te obejmują przede wszystkim: wynagrodzenia i wydatki rzeczowe (bieżące) jednostek budżetowych, dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego, dotacje dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych (dotacje do szkół wyższych, jednostek naukowo-badawczych itp.), dotacje do podmiotów gospodarczych i dotacje do jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz wydatki majątkowe.

Na wykresie przedstawiono zmiany w proporcjach pomiędzy wydatkami uznanymi za zdeterminowane a wydatkami pozostałymi w latach 2001-2006.

Wydatki budżetu państwa realizowane są przez: ministrów, wojewodów i innych dysponentów części budżetowych. Każdy wydatek budżetu państwa przypisany jest do określonego dysponenta części budżetowej, w podziale na działy i rozdziały klasyfikacji budżetowej, a ponadto określony jest charakter ekonomiczny wydatku (tj. określenie czy jest to dotacja lub subwencja, świadczenie na rzecz osób fizycznych, wydatek bieżący jednostek budżetowych, wydatek majątkowy, rozliczenie z bankami, obsługa długu publicznego). Takie „adresowanie” wydatków zawarte jest w załączniku nr 2 do projektu ustawy budżetowej, który jest załącznikiem podstawowym informującym o wielkości i strukturze wydatków. Niektóre wydatki uszczegółowione są dodatkowo w pozostałych załącznikach do ustawy.

I tak w załączniku:

- nr 6 – wykaz inwestycji wieloletnich,
- nr 8 – dotacje celowe na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego,
- nr 9 – wykaz jednostek, dla których zaplanowano dotacje podmiotowe, oraz kwoty dotacji,
- nr 10 – zestawienie dotacji dla państwowych agencji i fundacji z udziałem Skarbu Państwa,
- nr 11 – kwoty wynagrodzeń dla osób zatrudnionych w państwowych jednostkach budżetowych,
- nr 13 – wykaz programów wieloletnich.

1. Struktura wydatków

1.1. Wydatki według części

Wydatki budżetu państwa zaplanowane na rok 2006 w poszczególnych częściach klasyfikacji budżetowej w porównaniu z ustalonymi w ustawie budżetowej na rok 2005 przedstawiają się następująco:

Nr części	Nazwa części	2005 r. wg ustawy budżetowej	2006 r. projekt budżetu	4:3
		w tys. zł		%
1	2	3	4	5
	OGÓŁEM	209.703.733	223.872.213	106,8
01	Kancelaria Prezydenta RP	163.786	149.995	91,6
02	Kancelaria Sejmu	353.887	366.066	103,4
03	Kancelaria Senatu	123.009	120.093	97,6
04	Sąd Najwyższy	68.098	72.478	106,4
05	Naczelny Sąd Administracyjny	333.053	337.252	101,3
06	Trybunał Konstytucyjny	20.083	19.255	95,9
07	Najwyższa Izba Kontroli	219.532	227.165	103,5
08	Rzecznik Praw Obywatelskich	27.378	28.951	105,7
09	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	15.887	19.019	119,7
10	Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych	11.500	12.020	104,5
11	Krajowe Biuro Wyborcze	35.961	39.157	108,9
12	Państwowa Inspekcja Pracy	209.603	213.064	101,7
13	Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu	93.280	118.357	126,9
14	Rzecznik Praw Dziecka	4.118	4.626	112,3
15	Sądy powszechne	4.268.089	4.628.462	108,4
16	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	89.683	89.116	99,4
17	Administracja Publiczna	188.703	227.454	120,5
18	Budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa	1.155.859	1.083.121	93,7
19	Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe	4.577.919	4.584.792	100,2
20	Gospodarka	1.457.948	1.380.564	94,7
21	Gospodarka morską	306.416	337.385	110,1
22	Gospodarka wodna	190.518	290.698	152,6
23	Integracja Europejska	64.790	64.805	100,0
24	Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego	1.585.932	1.725.008	108,8

1	2	3	4	5
25	Kultura Fizyczna i Sport	183.344	212.982	116,2
26	Łączność	16.642	16.818	101,1
27	Informatyzacja	20.928	18.774	89,7
28	Nauka	2.924.171	3.412.007	116,7
29	Obrona Narodowa	17.192.250	18.015.667	104,8
30	Oświata i wychowanie	221.042	1.365.086	617,6
31	Praca	206.604	780.403	377,7
32	Rolnictwo	450.591	501.106	111,2
33	Rozwój Wsi	1.344.004	1.313.396	97,7
34	Rozwój Regionalny	67.695	92.728	137,0
35	Rynki Rolne	587.588	182.400	31,0
36	Skarb Państwa	67.977	67.353	99,1
37	Sprawiedliwość	3.707.893	3.988.768	107,6
38	Szkolnictwo Wyższe	7.791.520	7.789.131	100,0
39	Transport	2.955.662	2.740.151	92,7
40	Turystyka	37.325	57.522	154,1
41	Środowisko	142.652	158.178	110,9
42	Sprawy wewnętrzne	11.520.435	12.097.057	105,0
43	Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne	84.442	104.972	124,3
44	Zabezpieczenie Społeczne	1.042.097	977.345	93,8
45	Sprawy Zagraniczne	835.897	898.950	107,5
46	Zdrowie	3.443.835	3.687.389	107,1
47	Rządowe Centrum Studiów Strategicznych	12 049	12 119	100,6
48	Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych	34 200	34 329	100,4
49	Urząd Zamówień Publicznych	9 492	13 103	138,0
50	Urząd Regulacji Energetyki	33 323	34 738	104,2
51	Urząd Służby Cywilnej	9 852	19 732	200,3
53	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów	42 763	42 810	100,1
54	Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych	87 289	16 309	18,7
57	Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego	382 195	392 987	102,8
58	Główny Urząd Statystyczny	261 508	285 907	109,3
59	Agencja Wywiadu	69 978	73 526	105,1
60	Wyższy Urząd Górniczy	53 238	53 127	99,8
61	Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej	30 956	33 779	109,1
64	Główny Urząd Miar	107 007	111 760	104,4
65	Polski Komitet Normalizacyjny	34 984	35 296	100,9

1	2	3	4	5
67	Polska Akademia Nauk	56 825	54 338	95,6
68	Państwowa Agencja Atomistyki	87 923	87 847	99,9
69	Komisja Papierów Wartościowych i Giełd	22 445	22 814	101,6
71	Urząd Transportu Kolejowego	12 731	13 410	105,3
72	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	14 538 099	15 068 845	103,7
73	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	28 653 285	31 558 092	110,1
75	Rządowe Centrum Legislacji	15 397	15 653	101,7
76	Urząd Regulacji Telekomunikacji i Poczty	80 302	82 201	102,4
78	Obsługa zadłużenia zagranicznego	5 695 300	5 319 000	93,4
79	Obsługa długu krajowego	20 970 000	23 181 000	110,5
80	Regionalne Izby Obrachunkowe	81 293	87 247	107,3
81	Rezerwa ogólna	93 000	93 000	100,0
82	Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego	32 356 602	34 470 406	106,5
83	Rezerwy celowe	12 326 808	11 295 482	91,6%
84	Środki własne Unii Europejskiej	10 220 687	10 322 322	101,0
85	Budżety wojewodów	12 837 982	16 342 263	127,3
86	Samorządowe Kolegia Odwoławcze	76 594	81 685	106,6

Znacząco powyżej przyjętych w ustawie budżetowej na rok 2005 zostały zaplanowane na rok 2006 wydatki w częściach:

- Oświata i wychowanie (o 517,6%) – wzrost związany jest przede wszystkim z włączeniem do budżetu wydatków, które następnie będą refundowane z budżetu UE (tzw. prefinansowanie) oraz uwzględnieniem wydatków na współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego przeznaczonych na zwiększenie dostępu do edukacji oraz na podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy,
- Praca (o 277,7%) – zwiększenie spowodowane jest uwzględnieniem środków na prefinansowanie wydatków na realizację Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich,
- Urząd Służby Cywilnej (o 100,3%) – znaczny wzrost wydatków wynika głównie z uwzględnienia zwiększonych kosztów postępowania kwalifikacyjnego w służbie cywilnej w 2006 r. oraz prefinansowania wydatków,
- Turystyka (o 54,1%) – wzrost wydatków w tej części jest spowodowany przede wszystkim zwiększeniem dotacji dla Polskiej Organizacji Turystycznej,

- Gospodarka wodna (o 52,6%) – zwiększenie związane jest z rozpoczęciem w 2006 r. finansowania z budżetu państwa Programu Budowy Zbiornika Świnna Poręba, na który przewidziano w 2006 nakłady z budżetu państwa w wysokości 90.000 tys. zł,
- Rozwój regionalny (o 37,0%) – wzrost wydatków spowodowany jest uwzględnieniem w planie roku 2006 środków na P.O. "Pomoc Techniczna" i ZPORR.

Znacznie poniżej ustalonych w ustawie budżetowej na rok 2005 zostały zaplanowane na rok 2006 wydatki w częściach:

- Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych (o 81,3%), co jest spowodowane zmniejszeniem w 2006 r. dotacji z budżetu państwa dla Państwowego Funduszu Kombatantów w związku ze spłaceniem w 2005 r. zobowiązań tego Funduszu wobec Reiffeisen Bank Polska S.A., który odkupił od Telekomunikacji Polskiej S.A. wierzytelności z tytułu udzielonych kombatantom w 2002 r. zwolnień i ulg w opłatach telefonicznych oraz wobec Poczty Polskiej z tytułu udzielonych kombatantom w 2002 r. zwolnień w opłatach za abonament radiowo-telewizyjny,
- Rynki rolne (o 69,0%), w wyniku zmniejszenia dotacji dla Agencji Rynku Rolnego.

1.2. Wydatki według działów

Wydatki budżetu państwa zaplanowane na rok 2006 w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej po włączeniu rezerw przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	2005 r. PW	Projekt budżetu na 2006 r.	z tego:		3:2
			Planowane wydatki	Rezerwy celowe	
w tysiącach złotych					%%
1	2	3	4	5	6
Ogółem	209.703.733	223.872.213	212.576.731	11.295.482	106,8
z tego:					
Rolnictwo i łowiectwo	3.672.704	2.644.541	2.608.041	36.500	72,0
Leśnictwo	35.441	31.804	31.804		89,7
Rybołówstwo i rybactwo	75.485	31.631	31.631		41,9
Górnictwo i kopalnictwo	1.498.972	880.114	738.349	141.765	58,7
Przetwórstwo przemysłowe	681.201	1.035.356	780.356	255.000	152,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	13				
Handel	724.358	282.400	282.400		39,0
Hotele i restauracje	18.000	18.000	18.000		100,0
Transport i łączność	4.138.438	4.916.422	3.151.615	1.764.807	118,8
Turystyka	37.108	54.103	54.103		145,8
Gospodarka mieszkaniowa	1.487.026	1.366.885	1.366.835	50	91,9
Działalność usługowa	666.377	534.346	511.346	23.000	80,2
Informatyka	156.881	198.745	151.745	47.000	126,7
Nauka	2.894.478	3.342.978	3.342.978		115,5
Administracja publiczna	8.504.893	8.828.664	8.822.914	5.750	103,8
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1.850.625	1.901.457	1.660.371	241.086	102,7
Obrona narodowa	12.519.747	12.934.384	12.711.368	223.016	103,3
Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	42.976.254	49.235.063	49.235.063		114,6
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	9.336.820	9.376.816	9.376.816		100,4
Wymiar sprawiedliwości	7.054.090	7.607.994	7.607.994		107,9
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	190.662	180.000	180.000		94,4
Obsługa długu publicznego	26.740.100	28.743.084	28.500.000	243.084	107,5
Różne rozliczenia	46.813.914	51.815.127	44.982.550	6.832.577	110,7
Oświata i wychowanie	1.223.891	2.180.276	2.045.276	135.000	178,1
Szkolnictwo wyższe	9.671.496	9.754.743	9.634.889	119.854	100,9
Ochrona zdrowia	3.863.456	3.618.762	3.369.869	248.893	93,7
Pomoc społeczna	11.412.181	12.341.954	11.956.454	385.500	108,1
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	9.385.575	7.745.447	7.703.447	42.000	82,5

1	2	3	4	5	6
Edukacyjna opieka wychowawcza	619.599	763.480	216.880	546.600	123,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	201.734	171.205	167.205	4.000	84,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	988.178	1.050.632	1.050.632		106,3
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	80.330	84.986	84.986		105,8
Kultura fizyczna i sport	183.707	200.814	200.814		109,3

Wydatki w układzie zadaniowym

Wydatki przedstawione w takim układzie informują o najważniejszych zadaniach finansowanych przez budżet państwa, bez względu na to, kto jest dysponentem środków.

1. Pierwszą bardzo ważną grupą wydatków są wydatki związane z wypłatą świadczeń z ubezpieczenia społecznego i wydatki o charakterze socjalnym. Do wydatków tych zaliczono, łącznie z rezerwami, wydatki klasyfikowane w dziale obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (dotacje do FUS, KRUS i składki na ubezpieczenia społeczne finansowane z budżetu państwa za osoby: przebywające na urlopiach wychowawczych, pobierające zasiłek macierzyński i niepełnosprawne oraz świadczenia emerytalno-rentowe dla żołnierzy i funkcjonariuszy a także uposażenia sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku, a również renty strukturalne), w dziale pomoc społeczna i w dziale pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej. Ponadto dołączono do tej grupy wydatki o charakterze socjalnym sklasyfikowane w innych działach gospodarki narodowej, a mianowicie: dopłaty do ulgowych przejazdów w transporcie kolejowym, składki na ubezpieczenie zdrowotne finansowane w dziale ochrona zdrowia, dopłaty do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych, dotację do Funduszu Kościelnego.

Łącznie wydatki zaliczone do tej grupy w 2006 r. wyniosą 70.535.972 tys. zł i będą wyższe od przewidywanych wydatków w 2005 r. (65.061.072 tys. zł) o 5.474.900 tys. zł co oznacza wzrost realny o 6,8%. Wydatki przedstawione w tej grupie zadaniowej zaangażują 31,5% do roku zaplanowanych na 2006 r. wydatków budżetu państwa, a ich udział w PKB szacuje się na 7,2%. Oznacza to zwiększenie się tych wielkości w stosunku do przewidywanego wykonania roku 2005 odpowiednio o 0,5 i 0,2 punktów procentowych.

2. Drugą znaczącą grupę wydatków, łącznie z rezerwami, stanowią wydatki dla których wspólnym mianownikiem jest zapewnienie finansowania podstawowych zadań państwa jakimi są: funkcjonowanie państwa łącznie z utrzymaniem sił zbrojnych, zapewnieniem ładu i bezpieczeństwa wewnętrznego oraz spłaty zaciągniętych długów i zobowiązań.

Do grupy tej zaliczono wydatki sklasyfikowane w działach: wymiar sprawiedliwości, bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, obrona narodowa, urzędy

naczelnym organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa, administracja publiczna, obsługa długu publicznego.

Grupę tę uzupełniono o planowane zadania w zakresie druku i kolportażu znaków akcyzy, formularzy podatkowych i druków resortowych, dystrybucji znaków opłaty skarbowej, i urzędowych blankietów wekslowych, usług pocztowych i bankowych związanych z rozliczaniem podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych, a także inne działania związane z uiszczaniem należnego podatku i zwrotem nadpłat. Ponadto ujęto w niej koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego, kary i odszkodowania oraz odsetki związane z poborem podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych oraz ceł.

Łącznie wydatki przeznaczone na sfinansowanie zadań zaliczonych do tej grupy, łącznie z rezerwami, wyniosą 70.023.558 tys. zł i będą wyższe niż w 2005 r. o 3.685.716 tys. zł, tj. o 5,6%, co stanowi realny wzrost o 4,0%. Udział tej grupy wydatków w wydatkach ogółem, w 2006 r. wyniesie 31,3%, co oznacza spadek w stosunku do roku 2005 o 0,3 punkty procentowe. W prognozowanym PKB udział tej grupy wydatków wyniesie, podobnie jak w roku bieżącym 7,2%.

3. Trzecią grupę wydatków stanowią wydatki związane z nauką i edukacją, ochroną zdrowia, kulturą i ochroną dziedzictwa narodowego oraz kulturą fizyczną i sportem, czyli wydatki związane z inwestycją w człowieka, a przyczyniające się nie tylko do rozwoju cywilizacyjnego, ale również gospodarczego państwa w dłuższej perspektywie.

Do tej grupy zaliczono wydatki, łącznie z rezerwami, w działach: nauka, szkolnictwo wyższe, oświata i wychowanie, edukacyjna opieka wychowawcza, subwencja oświatowa, ochrona zdrowia, kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, kultura fizyczna i sport.

Łącznie wydatki zaliczone do tej grupy wyniosą w 2006 r. 46.850.514 tys. zł i będą wyższe od poniesionych na ten cel w 2005 r. o 2.288.911 tys. zł, tj. o 5,1%, a realnie o 3,6%. Udział tej grupy wydatków w wydatkach ogółem budżetu państwa wyniesie 20,9% i będzie niższy o 0,3 punktu procentowego od przewidywanego udziału w roku 2005, a w prognozowanym PKB udział tych wydatków w 2006 r. szacuje się na 4,8%, podobnie jak przewiduje się w roku bieżącym.

4. Następną grupę tworzą wydatki, łącznie z rezerwami, związane z szeroko rozumianą gospodarką, a więc wydatki na infrastrukturę i środowisko, gospodarkę, gospodarkę mieszkaniową i rolnictwo. Do tej grupy zaliczono więc wydatki sklasyfikowane w działach: transport i łączność, gospodarka komunalna i ochrona środowiska, działalność usługowa, leśnictwo, ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody, rolnictwo i łowiectwo, górnictwo i kopalnictwo,

przetwórstwo przemysłowe, handel, rybołówstwo i rybactwo, informatyka, turystyka, gospodarka mieszkaniowa.

Wydatki, łącznie z rezerwami, w tej grupie w 2006 r. wyniosą 12.538.657 tys. zł i będą nominalnie niższe o 8,8%, a realnie o 10,1% niż przewidywane wykonanie w 2005 r. Udział tej grupy w wydatkach ogółem wyniesie 5,6%, co stanowi spadek w stosunku do roku 2005 o 1,0 punktu procentowego, natomiast udział tej grupy wydatków w PKB wynosi 1,3% i obniżył się o 0,2 punktu procentowego w stosunku do przewidywanego wykonania w roku bieżącym.

5. Odrębną grupę wydatków budżetu państwa stanowią wydatki związane z członkostwem Polski w Unii Europejskiej. Z jednej strony Polska zobowiązana jest do przekazywania corocznie składki członkowskiej do wspólnego unijnego budżetu, a z drugiej uzyskuje środki pozwalające szybszy rozwój gospodarczy i społeczny.

Łącznie wydatki te wyniosą 16.072.963 tys. zł co stanowi wzrost w porównaniu przewidywanego wykonania roku bieżącego o 20,0%, a realnie o 18,2%. Udział tej grupy w wydatkach budżetu państwa ogółem wynosi 7,2% co w porównaniu do roku 2005 oznacza wzrost 0,8 punktu procentowego. W stosunku do PKB wydatki w tej grupie kształtują się na poziomie 1,6% i są wyższe o 0,2 punktu procentowego od przewidywanych wydatków w roku 2005.

6. Ostatnią grupę stanowią wydatki, które nie zostały przyporządkowane do żadnego z wyżej wymienionych obszarów funkcjonalnych. Są to przede wszystkim zaplanowane dla samorządów subwencje, bez wskazania konkretnych celów na jakie mają być przeznaczone; od władz samorządowych będzie zależało, na co zostaną przekazane i czy zostaną w efektywny sposób wykorzystane.

Wydatki w tej grupie, łącznie z rezerwami, planuje się na 2006 r. w kwocie 7.850.549 tys. zł. Wzrost wydatków w porównaniu do roku 2005 wyniesie nominalnie 18,9%, a realnie 17,1%. Udział tej grupy wydatków w wydatkach ogółem wynosi 3,5% i wzrósł w porównaniu do 2005 r o 0,4 punktu procentowego, natomiast udział w PKB wyniesie 0,8% i też wzrośnie w porównaniu do bieżącego roku o 0,1 punktu procentowego.

1.3. Wydatki według podstawowych grup ekonomicznych

Wydatki budżetu państwa według podstawowych grup przedstawia poniższe zestawienie:

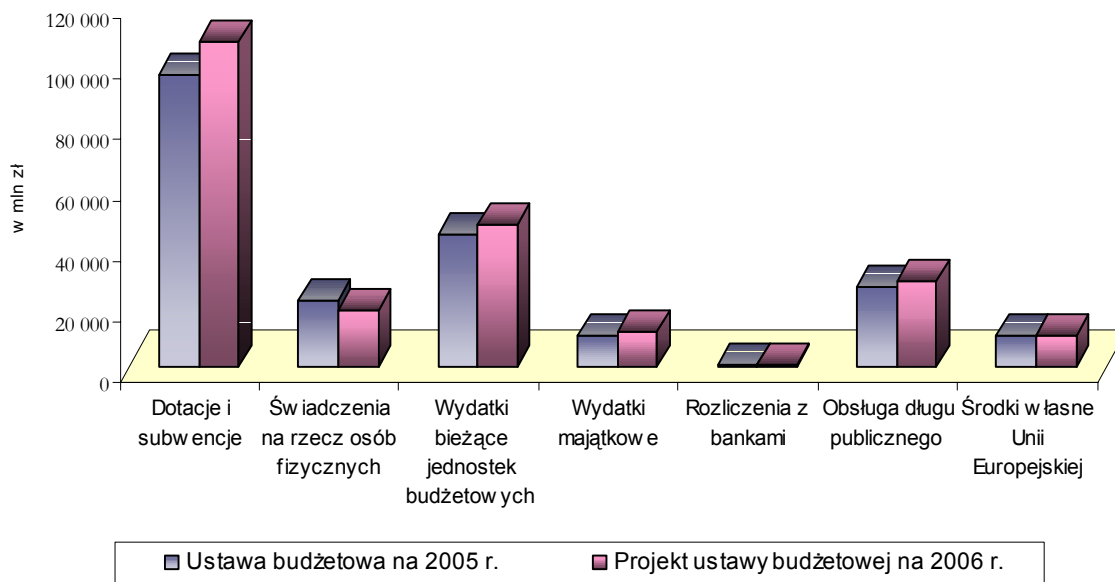
Wyszczególnienie	2005 r.	Projekt budżetu na 2006 r.	% 3:2	Struktura wydatków	
				2005 r.	2006 r.
	w tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem	209.703.733	223.872.213	106,8	100,0	100,0
1. Dotacje i subwencje	96.135.442	107.105.543	111,4	45,8	47,8
2. Świadczenia na rzecz osób fizycznych	21.944.886	18.447.359	84,1	10,5	8,2
3. Wydatki bieżące jednostek budżetowych	43.620.454	47.033.057	107,8	20,8	21,0
4. Wydatki majątkowe	10.199.061	11.636.245	114,1	4,9	5,2
5. Rozliczenia z bankami	1.117.800	1.020.001	91,3	0,5	0,5
6. Obsługa długu publicznego	26.465.403	28.307.606	107,0	12,6	12,6
7. Środki własne Unii Europejskiej	10.220.687	10.322.402	101,0	4,9	4,6

Jak wynika z powyższego zestawienia struktura wydatków według podstawowych grup ulegnie pewnym zmianom. Największe różnice, w porównaniu z rokiem bieżącym, będzie można zauważyć przede wszystkim w dwóch grupach wydatków:

- dotacje i subwencje – ich udział w ogólnej kwocie wydatków zwiększy się z 45,8 % do 47,8 %, tj. o 2 %,
- oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych, których udział w wydatkach ogółem spadnie z 10,5% do 8,2%, tj. o 2,3%.

Pozostałe grupy wydatków: subwencje, wydatki bieżące jednostek budżetowych, wydatki majątkowe, rozliczenia z bankami, obsługa długu publicznego oraz środki własne Unii Europejskiej planowane są na przybliżonym do roku bieżącego poziomie.

Strukturę wydatków według podstawowych grup ekonomicznych w latach 2005 i 2006 przedstawia poniższy wykres:

2. Dotacje i subwencje dla jednostek samorządu terytorialnego

Zakłada się, że w 2006 r. z budżetu państwa zostaną przekazane do jednostek samorządu terytorialnego – w formie dotacji i subwencji – środki w wysokości 49.099.836 tys. zł. Stanowiąc one będą 21,9% wydatków budżetu państwa wobec 20,7% w roku 2005.

Jednostki samorządu terytorialnego otrzymują z budżetu państwa: subwencje ogólne, dotacje na zadania własne, dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej oraz dotacje na zadania realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie porozumień. W projekcie ustawy budżetowej na rok 2006 zaplanowano następujące środki dla jednostek samorządu terytorialnego:

- subwencje ogólne – 34.470.406 tys. zł,
- dotacje – 14.629.430 tys. zł.

2.1. Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego

Planowana na 2006 r. subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego została ustalona według zasad określonych w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966).

Na 2006 r. wielkość wydatków w części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego zaplanowano w łącznej wysokości 34.470.406 tys. zł. Subwencje ogólne stanowią 70,2 % środków kierowanych z budżetu państwa dla jednostek samorządu terytorialnego.

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego składa się z:

- części oświatowej dla gmin, powiatów i województw,
- części wyrównawczej dla gmin, powiatów i województw,
- części równoważącej dla gmin i powiatów,
- części regionalnej dla województw.

Kwota części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2006 – zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego – została ustalona w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej

w roku bazowym (2005), skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych.

Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego planowana na rok 2006 wynosi 26.663.243 tys. zł.

Planowana na rok 2006 łączna kwota części oświatowej subwencji ogólnej została skalkulowana z uwzględnieniem:

1. Skutków przechodzących (8 miesięcy) wdrażanej od 1 września 2005 r. 4-tej godziny zajęć z wychowania fizycznego dla uczniów klas gimnazjalnych.
2. Skutków przechodzących (8 miesięcy) kontynuowania kształcenia w tworzonym od 1 września 2005 r. nowym typie szkoły policealnej dla absolwentów liceum profilowanego o jednorocznym okresie nauczania i zwiększonej w ramowym planie nauczania liczbie godzin zajęć edukacyjnych tygodniowo do 35 godzin.
3. Kontynuowania kształcenia w utworzonym od 1 września 2004 r. dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym dla młodzieży.
4. Zwiększenia ilości godzin zajęć dydaktycznych w związku z wdrożeniem od 1 września 2002 ramowych planów nauczania w szkołach ponadgimnazjalnych, z uwzględnieniem:
 - wzrostu wydatków na wynagrodzenia nauczycieli (wraz z pochodnymi od wynagrodzeń) wynikającego ze zmian w strukturze awansu zawodowego nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego,
 - skutków zmian demograficznych.

Część oświatową subwencji ogólnej, po odliczeniu rezerwy (w wysokości 0,6% łącznej kwoty), dzieli się między gminy, powiaty i samorządy województw według zasad ustalonych, w drodze rozporządzenia, przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, z uwzględnieniem typów i rodzajów szkół (placówek) prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, stopni awansu zawodowego nauczycieli oraz liczby uczniów w tych szkołach (placówkach).

Zaplanowana na 2006 r. kwota przeznaczona na część wyrównawczą subwencji ogólnej dla gmin wynosi 4.047.483 tys. zł.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Podstawę do ustalenia wysokości kwoty podstawowej na 2006 r. stanowią dane ze sprawozdań z wykonania podstawowych dochodów podatkowych gminy za 2004 r., z uwzględnieniem korekt, złożonych do właściwych regionalnych izb obrachunkowych, w terminie do dnia 30 czerwca 2005 roku oraz dane o liczbie mieszkańców według stanu na dzień 31 grudnia 2004 r., ustalonej przez Główny Urząd Statystyczny.

Kwotę podstawową otrzymują gminy, w których dochód na 1 mieszkańca jest niższy od 92% średniego dochodu na 1 mieszkańca kraju.

Wysokość kwoty uzupełniającej uzależniona jest od gęstości zaludnienia w gminie, w relacji do średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochodu gminy na 1 mieszkańca.

Kwotę uzupełniającą otrzymują tylko te gminy, w których gęstość zaludnienia, ustalona przez Główny Urząd Statystyczny według stanu na dzień 31 grudnia 2004 roku (art. 2 pkt 11), jest niższa od średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochód podatkowy na 1 mieszkańca gminy jest nie wyższy niż 150% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju.

Planowana na 2006 r. kwota przeznaczona na część wyrównawczą subwencji ogólnej dla powiatów wynosi 762.625 tys. zł.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Kwotę podstawową otrzymują powiaty, w których wskaźnik dochodów podatkowych z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) i udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) na 1 mieszkańca w powiecie jest mniejszy niż wskaźnik dochodów podatkowych dla wszystkich powiatów.

Wyrównanie stanowi 88% różnicy między średnim dochodem podatkowym na 1 mieszkańca kraju a dochodem podatkowym na 1 mieszkańca powiatu.

Kwota podstawowa stanowi iloczyn ww. kwoty wyrównania na 1 mieszkańca i liczby mieszkańców danego powiatu.

Kwota uzupełniająca zależy od wskaźnika bezrobocia w danym powiecie i przeznaczona jest dla tych powiatów, w których wskaźnik bezrobocia - liczony jako iloraz stopy bezrobocia w powiecie i stopy bezrobocia w kraju - jest wyższy od 1,10. Im wyższy jest wskaźnik bezrobocia w powiecie, tym wyższa jest ta kwota.

Kwota przeznaczona na część wyrównawczą subwencji ogólnej dla województw wynosi 839.016 tys. zł.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Kwota podstawowa jest przeznaczona dla tych województw, w których wskaźnik podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca (z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych PIT i udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych CIT) jest mniejszy niż wskaźnik dochodów podatkowych dla wszystkich województw.

Wyrównanie stanowi 70% różnicy między średnim dochodem podatkowym województw na 1 mieszkańca w kraju a dochodem podatkowym na 1 mieszkańca województwa. Kwota podstawowa stanowi iloczyn ww. kwoty wyrównania i liczby mieszkańców w danym województwie.

Kwota uzupełniająca uzależniona jest od liczby mieszkańców w województwie.

Kwotę tę otrzymują województwa, w których liczba mieszkańców nie przekracza 3 milionów. Podstawę do jej wyliczenia stanowi przeliczeniowa liczba mieszkańców województwa ustalana w sposób określony ustawowo.

Wysokość kwoty uzupełniającej należnej danemu województwu stanowi iloczyn przeliczeniowej liczby mieszkańców i 9% średniego dochodu podatkowego województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca w kraju.

W 2006 r. część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin i powiatów będzie rozdzielana z uwzględnieniem zobiektywizowanych kryteriów wg zasad określonych w porozumieniu ze stroną samorządową w rozporządzeniu Ministra Finansów.

Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin na 2006 r. została zaplanowana w wysokości 441.950 tys. zł.

Część równoważąca subwencji ogólnej dla powiatów na 2006 r. została zaplanowana w wysokości 604.270 tys. zł.

Część regionalna subwencji ogólnej dla województw na 2006 r. została zaplanowana w wysokości 637.747 tys. zł.

Część regionalna subwencji ogólnej dla województw jest rozdzielana w następujący sposób:

- 20% - między województwa, w których stopa bezrobocia jest wyższa od 110% średniej stopy bezrobocia w kraju. Wysokość tej kwoty dla województwa spełniającego warunek jej otrzymania, jest uzależniona od tego, czy przeliczeniowa liczba bezrobotnych, ustalana w przedziałach wiekowych, jest wyższa od udziału procentowego bezrobotnych w kraju w danym przedziale wiekowym w ogólnej liczbie bezrobotnych w kraju,
- 40% - między województwa, w których powierzchnia dróg wojewódzkich w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa jest wyższa od powierzchni dróg wojewódzkich w kraju w przeliczeniu na 1 mieszkańca kraju,
- 10% - między województwa, w których PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa jest niższy od 75% PKB w kraju w przeliczeniu na 1 mieszkańca kraju,
- pozostałe 30%, łącznej kwoty części regionalnej subwencji ogólnej będzie rozdzielane z uwzględnieniem zobiektywizowanych kryteriów wg zasad określonych w porozumieniu ze stroną samorządową w rozporządzeniu Ministra Finansów.

W części 82 subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego zaplanowano środki na uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w łącznej wysokości 414.072 tys. zł, w tym:

- rezerwę subwencji ogólnej, ustalaną jako 2% od sumy części wyrównawczych dla gmin, powiatów i województw - w wysokości 112.983 tys. zł,
- rezerwę na finansowanie inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu, rozpoczętych przed dniem 1 stycznia 1999 r.; utrzymanie rzecznych przepraw promowych o średnim natężeniu ruchu w skali roku powyżej 2.000 pojazdów na dobę, wskazanych przez ministra właściwego do spraw transportu oraz budowę, modernizację, utrzymanie, ochronę i zarządzanie drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu - w wysokości 301.089 tys. zł.

Ponadto zaplanowana na 2006 r. kwota przeznaczona na część rekompensującą subwencji ogólnej dla gmin wynosi 60.000 tys. zł.

Kwota części rekompensującej dla gmin wynika z ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz. U. Nr 188, poz. 1840). Ta część subwencji dla gmin przeznaczona jest na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych.

2.2. Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego

Na rok 2006 dla jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie zadań bieżących i majątkowych zaplanowano dotacje w wysokości 14. 629.430 tys. zł.

Z kwoty tej na dofinansowanie zadań bieżących zaplanowano 14.347.294 tys. zł, a zadań majątkowych 282.136 tys. zł. Dotacje na dofinansowanie zadań bieżących stanowią 98,1% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego. Kwoty zaplanowanych dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego uwzględniają zmianę zakresu dotowanych zadań wynikającą z wejścia w życie z dniem 1 stycznia 2006 r. postanowień ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej. Zgodnie z powyższą ustawą część pozostających do dnia 31 grudnia 2005 r. w kompetencji wojewodów zadań z dniem 1 stycznia 2006 r. przechodzi do realizacji i finansowania do części Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (zadania w zakresie remontów, utrzymania i konserwacji kwater i cmentarzy wojennych) oraz do samorządów województw i powiatów.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego przekazywane są przez ministrów, wojewodów oraz innych dysponentów części budżetowych. Planowane kwoty dotacji wg części budżetowych przedstawia poniższe zestawienie.

Części	Kwota dotacji ogółem	z tego dotacje na realizację zadań:	
		bieżących	majątkowych
w tysiącach złotych			
Krajowe Biuro Wyborcze	6 344	6 344	
Gospodarka	480	480	
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	120 455	74 743	45 712
Oświata i wychowanie	27 771	27 771	
Praca	169 593	169 593	
Rolnictwo	3 250	3 250	
Rozwój wsi	750	750	
Rynki rolne	750	750	
Zabezpieczenie społeczne	10 840	10 840	
Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne	453		453
Województwa	14 288 744	14 052 773	235 971
Dotacje ogółem	14 629 430	14 347 294	282 136

Jak wynika z powyższego zestawienia 97,7% dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego zaplanowane jest w budżetach województw. Natomiast w pozostałych 10 częściach dotacje stanowią 2,3% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego, w tym w części Praca 1,2%, a w części Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego 0,8%.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego wg działów przedstawia zestawienie.

Wyszczególnienie		Kwota dotacji ogółem	z tego dotacje na realizację zadań:	
			bieżących	majątkowych
w tysiącach złotych				
	Dotacje ogółem	14 629 430	14 347 294	282 136
010	Rolnictwo i łowiectwo	323 117	135 132	187 985
020	Leśnictwo	453	453	
100	Górnictwo i kopalnictwo	31	31	
150	Przetwórstwo przemysłowe	170 073	170 073	
600	Transport i łączność	1 326	1 311	15
700	Gospodarka mieszkaniowa	23 066	23 066	
710	Działalność usługowa	150 059	147 698	2 361
750	Administracja publiczna	379 407	378 760	647
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	6 344	6 344	
752	Obrona narodowa	353	353	
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 305 838	1 261 639	44 199
801	Oświata i wychowanie	29 452	28 999	453
851	Ochrona zdrowia	452 044	452 044	
852	Pomoc społeczna	11 600 024	11 599 199	825
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	68 841	68 802	39
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	3 522	3 522	
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	115 480	69 868	45 612

Jak wynika z powyższego zestawienia dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego przekazywane będą w ramach wydatków na zadania klasyfikowane w 17 działach. Najwyższe kwoty dotacji przeznaczana są na zadania: pomocy społecznej, bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej, ochrony zdrowia. Dotacje przekazywane na te zadania wynoszą łącznie 13.357.906 tys. zł, co stanowi 91,3% łącznej kwoty dotacji przekazywanych do jednostek samorządu terytorialnego.

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawami ustrojowymi jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje na dofinansowanie zadań własnych, finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, a także dotacje na realizację zadań na podstawie porozumień z organami administracji rządowej.

Strukturę dotacji wg rodzajów dotacji przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego:	
		bieżące	majątkowe
		w tysiącach złotych	
Dotacje na zadania	14 629 430	14 347 294	282 136
- własne	2 152 934	2 152 794	140
- z zakresu administracji rządowej	12 136 935	11 901 119	235 816
- realizowane na podstawie porozumień	339 561	293 381	46 180

Najwyższą kwotę stanowiącą 81,4% łącznej kwoty dotacji przekazywanych do jednostek samorządu terytorialnego, stanowią dotacje na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego kierowane są do gmin, powiatów i samorządów województw. Wielkość dotacji dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego przedstawia poniższe zestawienie.

Nazwa jednostki samorządu terytorialnego	Kwota dotacji ogółem	z tego na realizację zadań:	
		bieżących	majątkowych
		w tysiącach złotych	
Ogółem	14 629 430	14 347 294	282 136
- Gminy	10 773 503	10 763 703	9 800
- Powiaty	3 376 822	3 322 233	54 589
- Samorzady województw	479 105	261 358	217 747

Jak wynika z powyższego zestawienia dotacje w wysokości 10.773.503 tys. zł, tj. 73,6% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego kierowane jest do gmin.

Dotacje dla gmin przeznaczane są głównie na:

- finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej - 10.423.551 tys. zł, co stanowi 96,7% dotacji zaplanowanych dla gmin. Z tej kwoty planuje się przeznaczyć głównie na:
 - wypłaty minimalnej gwarantowanej wysokości zasiłków okresowych - 410.022 tys. zł,

- działalność ośrodków pomocy społecznej - 467.261 tys. zł,
- realizację Rządowego Programu „Posiłek dla potrzebujących”, ustanowionego uchwałą Nr 212/2004 Rady Ministrów z dnia 7 września 2004 r. - 150.000 tys. zł,
- działalność ośrodków wsparcia, tj. środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 100.278 tys. zł,
- realizację świadczeń rodzinnych wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz zaliczek alimentacyjnych wynikających z ustawy z dnia 27 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej - 8.598.909 tys. zł. Dotacje te zaplanowane zostały na wypłaty świadczeń rodzinnych (zasiłek rodzinny, dodatki do tego zasiłku, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne) oraz na opłacenie składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, na wypłaty zaliczek alimentacyjnych, a także na koszty obsługi realizacji świadczeń rodzinnych i zaliczek alimentacyjnych,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne - 70.665 tys. zł. Dotacje te zaplanowano na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenia rodzinne (świadczenia pielęgnacyjne lub dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych), zasiłek stały z pomocy społecznej, a także za uchodźców objętych indywidualnym programem integracji na podstawie przepisów o pomocy społecznej oraz za osoby bezdomne objęte indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności na podstawie przepisów o pomocy społecznej,
- wypłaty zasiłku stałego - 578.049 tys. zł,
- usługi opiekuńcze na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w ich domach - 43.387 tys. zł,
- wspieranie realizacji przez gminy programów osłonowych z zakresu pomocy społecznej pn. „Bezdomność”, „Wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi” i „Opieka nad dzieckiem i rodziną”, a także „Świetlica, Praca, Staż – Socjoterapia w środowisku wiejskim”, „Aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu”, „Ekonomia społeczna”, - 4.480 tys. zł,
- finansowanie zadań administracji publicznej - 256.825 tys. zł (2,4% zaplanowanych dotacji dla gmin), z tego na zadania bieżące 256.185 tys. zł, zadania inwestycyjne 640 tys. zł. Dotacje te przeznaczone są na zadania wynikające z ustawy z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw. Do zadań tych zaliczane są zadania realizowane przez urzędy stanu cywilnego, prowadzenie ewidencji

ludności, wydawanie dowodów osobistych, czynności związane z wykonywaniem powszechnego obowiązku obrony, prowadzenie ewidencji działalności gospodarczej.

Powiaty otrzymują z budżetu państwa dotacje w wysokości 3.376.822 tys. zł, co stanowi 23,1% łącznej kwoty dotacji zaplanowanych dla jednostek samorządu terytorialnego. Są one przeznaczone na:

- finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej i innych zadań w zakresie polityki społecznej – 1.218.071 tys. zł, co stanowi 36,1% dotacji zaplanowanych dla powiatów. Z kwoty tej planuje się przeznaczyć m. in. na:
 - dofinansowanie utrzymania w ponadgminnych domach pomocy społecznej osób przyjętych na zasadach sprzed 1 stycznia 2004 r. oraz osób, które zostały przyjęte do domów ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem - 1.125.211 tys. zł,
 - działalność powiatowych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi - 41.443 tys. zł,
 - wspieranie realizowanych przez powiaty programów osłonowych z zakresu pomocy społecznej pn. „Bezdomność”, „Wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi” i „Opieka nad dzieckiem i rodziną” – 5.660 tys. zł,
 - funkcjonowanie powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności - 43.389 tys. zł,
- bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową – 1.303.001 tys. zł, co stanowi 38,6% dotacji zaplanowanych dla powiatów. Z kwoty tej przypada na utrzymanie i działalności komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej przeznaczono 1.298.407 tys. zł i zadania obrony cywilnej 4.594 tys. zł,
- ochronę zdrowia – 451.725 tys. zł, co stanowi 13,4% dotacji zaplanowanych dla powiatów. Dotacje te przeznaczone są na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne za nieposiadających uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu uczniów szkół ponadgimnazjalnych, dzieci przebywające w placówkach pełniących funkcje resocjalizacyjne, wychowawcze, opiekuńcze lub lecznicze oraz za bezrobotnych bez prawa do zasiłku, jeżeli nie podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu,
- działalność usługową – 137.999 tys. zł, co stanowi 4,1% dotacji zaplanowanych dla powiatów. Z kwoty tej zaplanowano na utrzymanie i działalność Powiatowych Inspektoratów Nadzoru Budowlanego 95.950 tys. zł oraz na zadania z zakresu geodezji i kartografii 42.031 tys. zł,
- administrację publiczną – 101.845 tys. zł, co stanowi 3,0 % dotacji zaplanowanych dla powiatów. Dotacje te przeznaczone są przede wszystkim na: realizację zadań określonych m.in. w ustawach: o obywatelstwie polskim, Prawo ochrony środowiska, Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz przeprowadzenie poboru do wojska.

Najmniej dotacji jest przekazywanych z budżetu państwa do samorządów województw – 479.105 tys. zł, co stanowi 3,3% dotacji zaplanowanych dla jednostek samorządu terytorialnego. Są one przeznaczone głównie na:

- rolnictwo i łowiectwo – 304.356 tys. zł, co stanowi 63,2% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw. Z kwoty tej przypada na budowę i utrzymanie urządzeń melioracji wodnych 259.276 tys. zł, na prace geodezyjno urządzeniowe na potrzeby rolnictwa 35.779 tys. zł oraz na prefinansowanie kosztów realizacji przez Instytucję Wdrażającą w Urzędzie Marszałkowskim Priorytetu 3 Pomoc techniczna w ramach działań: „Scalanie gruntów”, „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego” i „Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi” Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004 – 2006” – 9.268 tys. zł,
- dofinansowanie zadań objętych mecenatem państwa w dziedzinie kultury realizowanych w ramach programu przez instytucje kultury, dla których organizatorami są samorządy województw – 59.657 tys. zł, co stanowi 12,5% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw,
- pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej i pomocy społecznej – 27.243 tys. zł, co stanowi 5,7% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw. Dotacje te przeznaczono dla wojewódzkich urzędów pracy z przeznaczeniem na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o służbie zastępczej (wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla osób obsługujących służbę zastępczą, wydatki bieżące związane z obsługą służby zastępczej, świadczenia pieniężne wypłacone poborowym odbywającym służbę zastępczą oraz wynagrodzenia osób wchodzących w skład komisji wojewódzkiej), a także na realizację zadań w zakresie świadczeń rodzinnych polegających na koordynacji przez samorządy województw systemów zabezpieczenia społecznego w przypadku przemieszczania się osób w granicach Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz wydawanie decyzji o przyznaniu świadczeń rodzinnych w związku z tą koordynacją,
- administracji publicznej – 20.737 tys. zł (zadania bieżące), co stanowi 4,3% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw. Dotacje te przeznaczone są na zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej. Do zadań tych zaliczane jest m.in. przeprowadzanie kontroli przestrzegania legalności zatrudnienia, wydawanie przyrzeczeń i zezwoleń na pracę cudzoziemców, prowadzenie rejestru organizatorów i pośredników turystycznych, przeprowadzanie egzaminów dla przewodników turystycznych i pilotów wycieczek, udzielanie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie lub wydobywanie kopalin podstawowych i pospolitych, wydawanie pozwoleń na produkcję tablic rejestracyjnych, prowadzenie rejestru polowań.

Ustalony wyżej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego w ciągu 2006 r. ulegną zwiększeniu w wyniku rozdysponowania rezerw celowych przeznaczonych m.in. na:

- kontrakty wojewódzkie oraz współfinansowanie programów rozwoju regionalnego,
- zasiłki z opieki społecznej,
- dofinansowanie pracodawcom kosztów przygotowania zawodowego młodocianych pracowników,
- stypendia i pomoc materialną dla młodzieży wiejskiej,
- realizację zadań wynikających z art. 121a ust. 3a ustawy o pomocy społecznej z przeznaczeniem dla ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie,
- pomoc dla repatriantów,
- pomoc dla społeczności romskiej,
- finansowanie przez Krajowe Biuro Wyborcze ustawowo określonych zadań dotyczących wyborów i referendów oraz na dotacje i subwencje dla partii politycznych,
- zapewnienie odbycia stażu podyplomowego lekarzy, lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych, w tym obywateli innych państw członkowskich UE oraz dofinansowanie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych i kształcenia specjalistycznego diagnostyków laboratoryjnych,
- dotacje celowe na dofinansowanie funkcjonowania centrów powiadamiania ratunkowego w ramach tworzenia systemu państwowego ratownictwa medycznego,
- Program dla Odry 2006,
- utrzymanie urządzeń melioracji wodnych podstawowych,
- dotacje celowe na finansowanie rozwoju sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym na finansowanie utrzymania nowouruchomionych w 2005 r. miejsc w istniejących ośrodkach wsparcia oraz na finansowanie utrzymania miejsc w ośrodkach wsparcia oddanych do użytku w 2005 r.,
- wyprawkę szkolną,
- dofinansowanie Funduszu im. Komisji Edukacji Narodowej oraz Narodowego Programu Stypendialnego,
- realizację Rządowego Programu „Posiłek dla potrzebujących”,
- dofinansowanie realizacji sieci ośrodków wsparcia i ośrodków interwencji kryzysowej związane m.in. z realizacją zadań wynikających z Rządowego Programu „Zwalczanie i zapobieganie handlowi ludźmi” oraz z realizacją zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,

- finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej dla osób nieubezpieczonych przekazywane w formie dotacji celowej Narodowemu Fundusze Zdrowia i gminom, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz na sfinansowanie wynikających z art. 243 pkt 3 przedmiotowej ustawy skutków podwyższenia podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- dotacje celowe na dofinansowanie realizacji zadań w zakresie osiągania standardów w domach pomocy społecznej,
- zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwach przyrody oraz z tytułu realizacji dodatkowych zadań własnych gmin uzdrowiskowych związanych z zachowaniem funkcji leczniczych uzdrowiska,
- przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych (łącznie z kredytem).

3. Wydatki majątkowe

Na finansowanie wydatków majątkowych zaplanowano 11.636.245 tys. zł, co stanowi 5,2% planowanych wydatków budżetu państwa. Z kwoty tej 15.000 tys. zł przeznaczone zostanie na Fundusz Rozwoju Inwestycji Komunalnych udzielający preferencyjnych kredytów gminom i ich związkom na przygotowanie projektów inwestycji komunalnych przewidzianych do współfinansowania z funduszy Unii Europejskiej, zaś pozostałe 11.621.245 tys. zł przeznaczone jest na finansowanie inwestycji budowlanych i zakupów inwestycyjnych nie związanych z budownictwem.

Znacząca część tych środków skierowana jest na finansowanie inwestycji w infrastrukturę drogową i kolejową (2.594.523 tys. zł) oraz w obronie narodowej (3.776.504 tys. zł). Łącznie wyniosą one 6.371.027 tys. zł, co stanowi 54,7% wydatków majątkowych.

Na finansowanie zadań inwestycyjnych, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego zaplanowano 1.344.351 tys. zł (11,5% wydatków majątkowych), w tym 1.011.265 tys. zł to środki przewidziane na kontrakty wojewódzkie i współfinansowanie programów rozwoju regionalnego.

Wydatki inwestycyjne w zakresie bezpieczeństwa publicznego oraz wymiaru sprawiedliwości wyniosą łącznie 801.350 tys. zł (6,9% ogółu wydatków majątkowych).

W projekcie budżetu państwa na rok 2006 znacząco rosną wydatki inwestycyjne w ochronie zdrowia; wynoszą one 609.283 tys. zł (5,2% ogółu wydatków majątkowych).

Na inwestycje w oświacie i wychowaniu, szkolnictwie wyższym, kulturze i ochronie dziedzictwa narodowego, nauce i informatyce zaplanowano łącznie 1.177.224 tys. zł (10,1% ogółu wydatków majątkowych).

W projekcie ustawy budżetowej przyjęto, że w 2006 roku Polska otrzyma - na finansowanie wydatków majątkowych - kredyty z międzynarodowych instytucji finansowych (z wyłączeniem infrastruktury drogowej i portowej) na kwotę 363.613 tys. zł, z tego 306.892 tys. zł przeznaczone będzie na wydatki związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych.

3.1. Inwestycje wieloletnie

Ustawa o finansach publicznych z dnia 26 listopada 1998 r. (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.) precyzuje, że inwestycjami wieloletnimi mogą być inwestycje spełniające następujące warunki:

- 1) w całości lub w części finansowane są ze środków budżetu państwa,
- 2) okres realizacji inwestycji przekracza rok budżetowy,
- 3) całkowita wartość kosztorysowa danej inwestycji jest wyższa od kwoty określonej przez Ministra Finansów w rozporządzeniu w sprawie szczegółowych zasad, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu budżetu państwa. Na 2006 r. kwota ta wynosi 300 mln zł . Na ten poziom została ona podwyższona w 2005 r. (w 2004 r. wynosiła 60,0 mln zł), celem urealnienia kryterium kosztu kwalifikującego inwestycje do kategorii wieloletnich - do poziomu wynikającego z analizy wysokości wartości kosztorysowej inwestycji wieloletnich realizowanych w ostatnich latach, przy czym granicę 300 mln zł uznano za uzasadnione egzekwować bezwzględnie jedynie w przypadku wprowadzania do „Wykazu inwestycji wieloletnich ” nowych tytułów inwestycyjnych.

Zgodnie z art. 78 ust. 1 ustawy o finansach publicznych inwestycje wieloletnie ujmowane są w wykazie stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej.

W projekcie ustawy budżetowej „Wykaz inwestycji wieloletnich na 2006 rok” stanowi załącznik nr 6. Zakres podmiotowy „Wykazu...” obejmuje finansowanie z budżetu państwa inwestycji wieloletnich jednostek budżetowych, innych jednostek sektora finansów publicznych oraz jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych. W projekcie ustawy budżetowej na 2006 r. załącznik nr 6 zawiera 9 zadań, z których 6 jest kontynuowanych z roku 2005 oraz 3 nowe inwestycje, zgłoszone przez:

- Ministra Infrastruktury – modernizacja linii kolejowej E65 na odcinku Warszawa – Gdynia, etap II oraz modernizacja linii kolejowej E59 na odcinku Wrocław-Poznań, etap II odcinek Wrocław-Rawicz,
- Ministra Zdrowia - nowa siedziba Szpitala Uniwersyteckiego Kraków-Prokocim.

Z 12 inwestycji wieloletnich realizowanych w 2005 r. cztery zostaną zakończone (Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy na obszarze RP, Specjalistyczne Centrum Medyczne w Polanicy Zdroju, Instytut Hematologii i Transfuzjologii w Warszawie, Instytut Stomatologii Akademii Medycznej w Poznaniu), natomiast kontynuowanie dwóch inwestycji drogowych (wzmocnienie nawierzchni drogi krajowej nr 7 na odcinku Gdańsk-Jazowa wraz z przebudową mostu nad rz. Wisłą w Kiezmarku oraz budowa odcinka autostrady A-2 Emilia-Stryków) nie wymaga środków budżetowych, a zatem nie spełniony jest warunek z art. 78 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Zgodnie z art. 78 ust. 2 pkt 7 ustawy o finansach publicznych projekt załącznika nr 6 zawiera także, dla 8 spośród 9 inwestycji ujętych w „Wykazie...” - których dalsza realizacja przewidywana jest po 2006 r. - prognozę nakładów do poniesienia i źródeł ich finansowania w latach 2007 i 2008.

Wśród inwestycji wieloletnich ujętych w załączniku nr 6 w 2006 r. pozostają w toku realizacji już tylko 2 inwestycje z dawnych lat, pozostałe rozpoczęte zostały po 2000 r., co stanowi znaczącą poprawę w stosunku do sytuacji sprzed 5 - 6 lat.

Łączna wartość kosztorysowa inwestycji wieloletnich wynosi 6.509.322 tys. zł, a nakłady z budżetu państwa niezbędne do poniesienia ze środków budżetowych w 2006 r. i latach następnych to 3.011.803 tys. zł. Przewiduje się, że w latach 2006 – 2008 na finansowanie tych inwestycji przeznaczone zostanie 2.315.505 tys. zł; z harmonogramu ich realizacji wynika, że najintensywniejsze finansowanie powinno nastąpić w latach 2007-2008 obciążając budżet państwa kwotą 2.024.586 tys. zł, natomiast po tym okresie do pełnego zakończenia niezbędne będzie przeznaczenie z budżetu państwa 696.298 tys. zł.

W projekcie ustawy budżetowej na 2006 r. zaplanowano na inwestycje wieloletnie dotację budżetową w wysokości 290.919 tys. zł. W porównaniu do 2005 r. oznacza to zmniejszenie środków budżetowych o 24,7%. Jest to konsekwencją zarówno zmniejszenia liczby inwestycji wieloletnich objętych wykazem jak też niższych wydatków głównie na kontynuację finansowania Obwodnicy Wrocławia A-8.

Inwestycje wieloletnie, kierując się ich planowanym przeznaczeniem, zaklasyfikować można do czterech różnych obszarów, zawierających następujące cele: infrastrukturę, naukę i edukację, zdrowie oraz sprawiedliwość.

Inwestycje wieloletnie występują w następujących działach: transport i łączność, szkolnictwo wyższe, ochrona zdrowia, wymiar sprawiedliwości.

Inwestycje komunikacyjne prezentowane w „Wykazie...” to: 3 przedsięwzięcia transportowe: 2 linie kolejowe i obwodnica drogowa oraz 1 inwestycja na przejściu granicznym, łącznie 4 inwestycje wieloletnie o wartości kosztorysowej 4.570.739 tys. zł. Zakończenie finansowania tych inwestycji przewidziano na lata 2006-2010 po zaangażowaniu środków z budżetu państwa w wysokości 1.943.376 tys. zł. Na finansowanie realizacji tych inwestycji w 2006 r. przeznaczają się ze środków budżetu państwa 110.271 tys. zł.

Trzy komunikacyjne inwestycje wieloletnie realizowane na rzecz transportu to: odcinek autostrady A-8 planowany do zakończenia w 2008 r. oraz zmodernizowanie odcinków linii kolejowych E65 i E59 - do 2010 r.

W 2006 r. na dofinansowanie tych trzech inwestycji zaplanowano ze środków budżetu państwa 62.250 tys. zł.

Na inwestycję pn. „budowa Obwodnicy Wrocławia A-8” przewiduje się przekazanie w 2006 r. ze środków budżetu państwa, stanowiących jedyne źródło finansowania - 53.000 tys. zł. Efektem całej inwestycji będzie 28,6 km autostrady, obiekty inżynierskie (4 mosty, 26 wiaduktów), 2 łącznice, przebudowa dróg krajowych, wojewódzkich, gminnych i ulic.

Na inwestycję p.n. „modernizacja linii kolejowej E65 na odcinku Warszawa – Gdynia, etap II” przewiduje się przekazanie w roku 2006 ze środków z budżetu państwa 4.762 tys. zł oraz 54.172 tys. zł z Funduszu Spójności. Przedsięwzięcie będzie prowadzone na odcinku 151 km, przyczyniając się do likwidacji ograniczeń prędkości, skrócenia czasu przejazdu, zwiększenia bezpieczeństwa ruchu i ograniczenia hałasu uciążliwego dla środowiska .

Na inwestycję p.n. „modernizacja linii kolejowej E59 na odcinku Wrocław-Poznań, etap II odcinek Wrocław-Rawicz zaplanowano na 2006 r. 4.488 tys. zł środków budżetowych a ponadto 21.250 tys. zł z Funduszu Spójności. Modernizacja odcinka 61 km pozwoli na uatrakcyjnienie oferty przewozowej poprzez skrócenie czasu jazdy pociągu, zwiększenie bezpieczeństwa i komfortu jazdy, zmniejszenie uciążliwości dla środowiska naturalnego oraz ograniczenie kosztów utrzymania.

W 2006 r. kontynuowana będzie też inwestycja wieloletnia realizowana na drogowym przejściu granicznym w Grzechotkach. Budowę tę zaliczono do inwestycji wieloletnich w 2004 r. z uwagi na potrzebę wypełnienia ustaleń umowy między rządami RP i Federacji Rosyjskiej określającej zasady współpracy z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Realizacja tej inwestycji powinna zakończyć się w 2006 r., na co zaplanowano 48.021 tys. zł w budżecie województwa warmińsko-mazurskiego. Dzięki tym środkom budżetowym zostaną sfinansowane prace budowlane zgodnie z umowami zawartymi z wykonawcami, budowa izolatorium zgłoszona przez Sanepid oraz pierwsze wyposażenie przejścia granicznego niezbędne do sprawnego funkcjonowania na poziomie spełniającym wymogi Unii Europejskiej. Ponadto realizacja tej inwestycji zostanie dofinansowana w 2006 r. środkami Phare w kwocie 11.665 tys. zł.

W dziale szkolnictwo wyższe w roku 2006 przeznacza się 25.048 tys. zł środków budżetowych na finansowanie inwestycji wieloletniej zwiększającej potencjał bazy badawczej i dydaktycznej Uniwersytetu Wrocławskiego. Ponadto, na kontynuację budowy Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego inwestor przekaze 7.379 tys. zł.

W grupie inwestycji wieloletnich działu ochrona zdrowia są 3 projekty finansowane z budżetu Ministra Zdrowia. Wartość kosztorysowa tych inwestycji wynosi 1.615.724 tys. zł, a nakłady budżetu państwa niezbędne do poniesienia dla ich ukończenia, a tym samym uzyskania 2.023 nowych łóżek szpitalnych, to 912.788 tys. zł. W projekcie budżetu państwa na rok przyszły zaplanowano dla szpitali klinicznych realizowanych jako inwestycje wieloletnie w dziale ochrona zdrowia środki budżetowe w wysokości 122.600 tys. zł.

Dwa kontynuowane projekty inwestycyjne w dziale ochrona zdrowia to inwestycje wieloletnie nadal znacząco odczuwające skutki niezbilansowania w latach osiemdziesiątych planów inwestycyjnych z możliwościami ich realizacji. Konsekwencją wydłużonych cykli realizacyjnych stała się konieczność wprowadzania, do pierwotnego zakresu rzeczowego inwestycji, korekt spowodowanych: zmianami w funkcjach jakie będzie wykonywał obiekt, starzeniem się pierwotnie zaprojektowanego wyposażenia, zniszczeniami źle zakonserwowanego, za wcześniej zakupionego wyposażenia, wadami wykonawstwa elementów inwestycji wybudowanych w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych, nowymi technologiami prac budowlanych, zmianami w przepisach regulujących normy techniczne i ekologiczne. Ujemne skutki wymienionych zjawisk utrudniają, a czasem uniemożliwiają przeprowadzenie obiektywnej analizy i oceny efektywności realizacji poszczególnych inwestycji wieloletnich, np. pozwalają ukryć skutki decyzji nieracjonalnych. Dla grupy inwestycji wieloletnich realizowanych na rzecz ochrony zdrowia charakterystyczne jest mniej niż proporcjonalne finansowanie realizacji inwestycji, aż do etapu osiągnięcia na obiekcie stanu surowego zamkniętego. Natomiast kolejne etapy cyklu realizacyjnego, tj. instalacja sieci wewnętrznych (elektrycznej, kanalizacyjnej, ciepłej, gazów medycznych, transmisji danych), robót wykończeniowych, a zwłaszcza zakupu wyposażenia wymagają zwiększonego finansowania. Zależność tę wykorzystano m.in. przy prognozowaniu dotacji na 2006 i 2007 r.

W grupie inwestycji wieloletnich polegających na budowie lub rozbudowie szpitali klinicznych i specjalistycznych przyjętych do realizacji przed 2001 r. są obiekty, które z uwagi na swoje gigantyczne rozmiary mają dużą wartość kosztorysową i wymagają znacznych nakładów na ich realizację, co przy ograniczonych możliwościach budżetu sprawia, że ich cykl realizacyjny bardzo wydłuża się. Zalicza się do nich obiekty, realizowane na rzecz akademii medycznych:

- Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi,
- Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu.

Rozmiary tych inwestycji rodziły m.in. wątpliwości czy programy medyczne tych inwestycji są optymalnie dostosowane do potrzeb społeczności lokalnych, co w przyszłości dałoby tym placówkom szansę na samofinansowanie ich działalności, a więc przetrwanie i rozwój w warunkach gospodarki rynkowej. Wątpliwości te potwierdziła np. weryfikacja zakresu rzeczowego inwestycji p.n. Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, dzięki której zmieniono program medyczny tej inwestycji i zmniejszono znacząco wartość kosztorysową (z 937.820 tys. zł do 472.992 tys. zł). Umożliwi to kosztem 146.489 tys. zł jej wcześniejsze o rok zakończenie (w 2007 r.). W roku przyszłym przewiduje się przekazanie na finansowanie realizacji tej inwestycji środków w wysokości 45.000 tys. zł. Również w roku 2007 zaplanowano kosztem 159.699 tys. zł oddanie do użytku Centrum Klinicznego Akademii Medycznej we Wrocławiu. W roku przyszłym przewiduje się przekazanie na finansowanie realizacji tej inwestycji środków w wysokości 77.000 tys. zł.

Zaplanowane zostało włączenie do wykazu inwestycji wieloletnich rozpoczęcia budowy nowej siedziby Szpitala Uniwersyteckiego Kraków-Prokocim, którego 30 klinik mieści się obecnie w ok. 40 budynkach głównie zabytkowej części Krakowa; 10 z nich znajduje się w „bazie obcej” obciążając koszty Uczelni. Nowa siedziba przeznaczona jest nie tylko dla klinik obecnego Szpitala Uniwersyteckiego ale także dla klinik działających na bazie innych szpitali krakowskich. Koncepcja ta zakłada zmniejszenie liczby łóżek z 1.804 do 872 optymalizując potrzeby regionu. Projekt ma poparcie władz regionu i środowiska akademickiego. Wartość kosztorysową inwestycji określono wstępnie na 618.200 tys. zł, z czego budżet państwa pokryje 613.800 tys. zł, a 4.400 tys. zł zadeklarował inwestor – Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum w Krakowie. Na rok 2006 Minister Zdrowia przeznaczył w swoim budżecie 600 tys. zł na finansowanie procesu rozpoczęcia tej inwestycji, tj. wykonanie koncepcji oraz dokumentacji projektowej budowy oraz prac przygotowawczych (np. wycinka drzew), opinii i ekspertyz.

W dziale wymiar sprawiedliwości kontynuowane będzie finansowanie realizacji inwestycji wieloletniej polegającej na budowie budynku Sądu Rejonowego i Prokuratur Rejonowych w Białymstoku wraz z salą specjalną do spraw karnych zorganizowanych grup przestępczych z terenu północno – wschodniej Polski. W 2006 r. zaplanowano na tę inwestycję środki budżetowe w wysokości 33.000 tys. zł, które przeznaczone zostaną na zakończenie wykonywania elewacji, montaż dźwigów, zakończenie rozprowadzania wszelkich instalacji oraz sieci zewnętrznych, prowadzenie stanu wykończeniowego segmentów, zakończenie dróg dojazdowych, parkingów oraz chodników, wykonanie oświetlenia terenu. Zakończenie realizacji tej inwestycji przewidziano na 2007 r. nakładem 83.458 tys. zł.

3.2. Pozostałe wydatki inwestycyjne

Na pozostałe – poza inwestycjami wieloletnimi – wydatki inwestycyjne zaplanowano 11.345.326 tys. zł. Z kwoty tej dla państwowych jednostek budżetowych przeznaczone jest na finansowanie inwestycji budowlanych 1.431.555 tys. zł, a 4.499.835 tys. zł stanowią środki planowane na zakupy gotowych dóbr inwestycyjnych.

Na finansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych (głównie szkolnictwa wyższego, szpitali klinicznych, instytucji kultury) zaplanowano 775.851 tys. zł.

Dotacje dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych (głównie na linie kolejowe) zaplanowano na kwotę 668.601 tys. zł.

Dotacje na współfinansowanie zadań inwestycyjnych, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, zaplanowano w budżetach dysponentów w wysokości 297.136 tys. zł.

W rezerwach celowych zaplanowano 3.556.435 tys. zł na cele inwestycyjne, na które szczegółowy podział klasyfikacyjny wydatków jest na tym etapie niemożliwy np. kredyty na infrastrukturę drogową i portową 1.540.747 tys. zł, kontrakty wojewódzkie oraz współfinansowanie programów rozwoju regionalnego - 1.011.265 tys. zł.

4. Obsługa długu publicznego

w tys. zł

Wyszczególnienie	2005 r.	Projekt budżetu na 2006 r.	3:2 %%
1	2	3	4
Obsługa długu publicznego	26.695.300	28.500.000	106,8
Obsługa zadłużenia zagranicznego, należności i innych operacji zagranicznych	5.389.056	5.109.135	97,6
Obsługa krajowych skarbowych papierów wartościowych	20.533.000	22.534.000	109,7
Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	773.244	856.865	110,8

W ustawie budżetowej na rok 2006 na wydatki w dziale obsługa długu publicznego zaplanowano kwotę 28.500.000 tys. zł, tj. o 6,8 % więcej niż w planie po zmianach na 2005 r.

Przyrost w 2006 r. wydatków na obsługę długu publicznego w porównaniu z 2005 r. spowodowany jest przewidywanymi wyższymi kosztami obsługi SPW wyemitowanych na rynku krajowym i wyższymi wypłatami z tytułu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa.

Podstawowe parametry zewnętrzne przyjęte do szacunku kosztów obsługi długu w 2006 r. przedstawiają się następująco:

- 1) średnia w roku stopa redyskonta weksli - 4,75%,
- 2) średni w roku kurs PLN/USD – 3,2565,
- 3) średni w roku kurs PLN/EUR – 3,9729,
- 4) średni w roku LIBOR 6-miesięczny dla USD – 4,45%,
- 5) średni w roku Euribor 6-miesięczny dla EUR – 2,73%.

Obsługa zadłużenia zagranicznego

w tys. zł

Wyszczególnienie	2005 r.	Projekt budżetu na 2006 r.	3:2 %%
1	2	3	4
Obsługa zadłużenia zagranicznego	5.725.300	5.319.000	92,9
Obsługa zadłużenia zagranicznego, należności i innych operacji zagranicznych	5.389.056	5.109.135	94,8
Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	336.244	209.865	62,4

Wydatki na obsługę zadłużenia zagranicznego w 2006 r. zaplanowano w kwocie 5.319.000 tys. zł, tj. o 7,1 % niżej od planu po zmianach na 2005 rok.¹

Zaplanowane środki przeznaczone będą na płatności z tytułu: odsetek i opłat od otrzymanych pożyczek i kredytów zagranicznych, odsetek i dyskonta od obligacji skarbowych RP wyemitowanych za granicą, odsetek od obligacji Brady'ego, kosztów emisji obligacji na rynkach zagranicznych, innych opłat i prowizji, ewentualnych wypłat wynikających z udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji spłaty zagranicznych kredytów bankowych oraz pozostałych poręczeń i gwarancji.

Na obsługę zadłużenia zagranicznego, należności i innych operacji zagranicznych zaplanowano wydatki w wysokości 5.109.135 tys. zł z tytułu:

- 1) odsetek i opłat od otrzymanych pożyczek i kredytów zagranicznych, odsetek i dyskonta od obligacji skarbowych RP wyemitowanych za granicą oraz odsetek od obligacji Brady'ego – 4.980.741 tys. zł,
- 2) kosztów emisji zagranicznych skarbowych papierów wartościowych, innych kosztów i prowizji – 128.394 tys. zł.

Odsetki i opłaty od otrzymanych pożyczek i kredytów zagranicznych, odsetki i dyskonto od obligacji skarbowych RP wyemitowanych za granicą oraz odsetki od obligacji Brady'ego dotyczą następujących podmiotów :

Płatności odsetkowe związane z obsługą umów o redukcji i restrukturyzacji zadłużenia Polski wobec wierzycieli oficjalnych zrzeszonych w Klubie Paryskim wyniosą już tylko 166.547 tys. zł (39 mln USD i 10 mln EUR). Odsetki zostaną zapłacone 7 krajom wierzycielskim, podczas gdy w planie na 2005 rok zakładano obsługę umów z 17 krajami. W okresie od 31 marca do 15 lipca 2005 roku dokonano przedterminowego wykupu długu wobec części wierzycieli zrzeszonych w Klubie. Spłacona przed terminem równowartość około 4,5 mld EUR przełożyła się na niższe wydatki w następnych okresach, w tym w 2006 r.

Na wypłaty odsetek i opłat na rzecz Banku Światowego przewidziano 190.865 tys. zł (11 mln USD i 39 mln EUR). Na kwotę tę składają się odsetki od zaciągniętych i przewidywanych do wykorzystania . kredytów, głównie na: infrastrukturę drogową i portową, usuwanie skutków powodzi, restrukturyzację sektora węglowego, aktywizację terenów wiejskich

¹ Wydatki w kwocie 5.319.000 tys. zł nie obejmują wydatków związanych z realizacją programu zakupu samolotu wielozadaniowego. Kwota na ten cel została zarezerwowana w cz. 83 budżetu państwa – Rezerwy celowe.

Wypłaty odsetek na rzecz Europejskiego Banku Inwestycyjnego wyniosą 479.383 tys. zł (1 mln USD i 120 mln EUR). Odsetki dotyczą głównie kredytów na usuwanie skutków powodzi, infrastrukturę drogową, naukę i edukację, leśnictwo i prefinansowanie środków unijnych.

Wypłaty odsetek od kredytów z Banku Rozwoju Rady Europy (na usuwanie skutków powodzi, na społeczne budownictwo czynszowe, na zasilenie „Funduszu dla Śląska” oraz „Funduszu Dotacji Inwestycyjnych dla Małopolski”) wyniosą 63.572 tys. zł tj. 16 mln EUR.

Odsetki od innych kredytów otrzymanych od międzynarodowych organizacji i instytucji finansowych (EBOiR), krajów oraz banków zagranicznych, planowane na 2006 rok, wyniosą 86.973 tys. zł (3 mln USD i 19 mln EUR).

W wyniku zawarcia umowy o redukcji i restrukturyzacji zadłużenia wobec banków komercyjnych zrzeszonych w Klubie Londyńskim Polska wyemitowała w 1994 roku tzw. obligacje Brady’ego. W 2006 r. płatności z tytułu odsetek od tych obligacji wyniosą 166.318 tys. zł (51 mln USD). Wypłaty odsetek dotyczyć będą: zabezpieczonych obligacji parytetowych oraz zabezpieczonych obligacji za zadłużenie z tytułu kredytów rewolwingowych.

Wydatki z tytułu odsetek i dyskonta od obligacji wyemitowanych przez Skarb Państwa na międzynarodowym rynku finansowym planuje się w wysokości 439 mln USD i 601 mln EUR, co łącznie stanowi równowartość 3.827.084 tys. zł. Płatności odsetkowe w 2006 r. dotyczą obligacji wyemitowanych w roku 1997, w latach 2000 – 2005 oraz planowanych na rok 2006, a dyskonto dotyczy wykupowanej w 2006 r. obligacji nominowanej w EUR, wyemitowanej w 2003 r., o wartości nominalnej 500 mln EUR.

Wydatki na sfinansowanie kosztów emisji zagranicznych skarbowych papierów wartościowych oraz innych kosztów i prowizji zaplanowano na 2006 r. w wysokości 128.394 tys. zł. Dotyczą one głównie kosztów przygotowania emisji zagranicznych, opłat za ratingi, opłat za usługi prawne, kosztów przekazów bankowych.

Na rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa zaplanowano wydatki w wysokości 209.865 tys. zł.

Wydatki te obejmują głównie spłaty kredytów wraz z odsetkami za przedsiębiorstwa, które znajdują się w złej kondycji finansowej i istnieje ryzyko, że nie będą one w stanie samodzielnie regulować swoich zobowiązań kredytowych objętych gwarancjami SP, a przypadających do spłaty w 2006 roku. Dotyczy to przede wszystkim podmiotów należących do sektorów transportowego i energetyki cieplnej oraz rolnych rynków hurtowych i przedsiębiorstw produkujących żywność bezglutenową.

Obsługa długu krajowego

w tys. zł			
Wyszczególnienie	2005 r.	Projekt budżetu na 2006 r.	3:2 %%
1	2	3	4
Obsługa długu krajowego	20.970.000	23.181.000	110,5
Obsługa krajowych skarbowych papierów wartościowych	20.533.000	22.534.000	109,7
Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	437.000	647.000	148,1

W ustawie budżetowej na 2006 r. na wydatki z tytułu obsługi długu krajowego zaplanowano kwotę 23.181.000 tys. zł, tj. o 10,5 % więcej niż w ustawie budżetowej na 2005 r.

Zaplanowane na 2006 r. wydatki z tytułu obsługi długu krajowego obejmują:

- koszty obsługi krajowych skarbowych papierów wartościowych,
- wydatki z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych udzielonych przez Skarb Państwa.

Na obsługę krajowych skarbowych papierów wartościowych w 2006 r. przewidziano kwotę w łącznej wysokości 22.534.000 tys. zł, z tego na:

- 1) dyskonto od bonów skarbowych - 1.165.239 tys. zł,
- 2) odsetki i dyskonto od obligacji hurtowych - 20.146.106 tys. zł,
- 3) odsetki i dyskonto od obligacji detalicznych - 1.144.692 tys. zł,
- 4) odsetki od obligacji nierynkowych - 12.408 tys. zł,
- 5) rozliczenia z tytułu transakcji na instrumentach pochodnych – 1.555 tys. zł,
- 6) sfinansowanie kosztów emisji krajowych SPW oraz innych kosztów i prowizji – 64.000 tys. zł.

Dyskonto od bonów skarbowych

Wydatki związane ze sfinansowaniem dyskonta od bonów skarbowych wykupywanych w 2006 r. szacowane są na kwotę 1.165.239 tys. zł.

Zaplanowana kwota wynika z następujących założeń:

- 1) stan zadłużenia w bonach skarbowych (wg nominału) na koniec 2005 r. wyniesie ok. 23,6 mld zł,

- 2) sprzedaż bonów skarbowych o standardowych terminach zapadalności na regularnych przetargach odbywać się będzie według następującej średniorocznej struktury (w nominale):
- bony 13 tyg. - 0,8%
 - bony 52 tyg. – 99,2%
- 3) średnia rentowność 52-tyg. bonów wykupywanych w 2006 r. wyniesie 5,1%,

Dyskonto i odsetki od obligacji hurtowych

Planowane na 2006 r. wydatki z tytułu dyskonta i odsetek od obligacji hurtowych wynoszą 20.146.106 tys. zł. Wydatki te obejmują obsługę obligacji:

- stałoprocentowych w wysokości 18.635.190 tys. zł,
- zmiennoprocentowych w wysokości 1.337.704 tys. zł,
- indeksowanych do inflacji w wysokości 173.212 tys. zł.

W 2006 roku obsługiwane będą następujące obligacje:

- oferowane na przetargach sprzedaży i zamiany,
- wyemitowane w ramach konwersji zobowiązań Skarbu Państwa w Narodowym Banku Polskim,
- wyemitowane w ramach konwersji zobowiązań Skarbu Państwa wynikających z przejętych zobowiązań ZUS z tytułu nie przekazanych składek do otwartych funduszy emerytalnych.

Na wydatki z tytułu obsługi obligacji o oprocentowaniu stałym sprzedawanych na przetargach oraz papierów do nich asymilowanych składają się:

- dyskonto związane z wykupem trzech serii 2-letnich obligacji zerokuponowych (OK),
- odsetki od sześciu serii oraz dyskonto od dwóch serii wykupywanych obligacji 5-letnich (PS),
- odsetki od pięciu serii obligacji 10-letnich (DS),
- odsetki od jednej serii obligacji 20-letnich (WS).

Na kwotę szacowanych wydatków z tytułu obsługi obligacji o zmiennej stopie procentowej składają się:

- dyskonto od trzech serii wykupywanych oraz odsetki od trzynastu serii obligacji 10-letnich (DZ) sprzedawanych na przetargach oraz wydawanych w ramach konwersji zadłużenia

Skarbu Państwa wobec otwartych funduszy emerytalnych na skarbowe papiery wartościowe,

- odsetki od jednej serii obligacji 3-letnich oraz jednej serii obligacji 7-letnich (WZ),
- odsetki od obligacji 10-letniej wyemitowanej w marcu 2004 r. zabezpieczonej transakcją wymiany płatności odsetkowych (PP).

Dyskonto i odsetki od obligacji detalicznych

Zaplanowane na 2006 r. wydatki z tytułu dyskonta i odsetek od obligacji detalicznych szacuje się na 1.144.692 tys. zł. Wydatki te obejmują obligacje stałoprocentowe i zmiennoprocentowe.

Na wydatki z tytułu obsługi obligacji stałoprocentowych w wysokości 894.250 tys. zł złożą się wypłaty z tytułu odsetek od:

- obligacji 2-letnich (DOS) w łącznej kwocie 649.702 tys. zł,
- obligacji 5-letnich (SP), które oszacowano na kwotę 244.548 tys. zł.

Na wydatki z tytułu obsługi obligacji zmiennoprocentowych w wysokości 250.442 tys. zł złożą się wypłaty na obsługę:

- obligacji 3-letnich (TZ), które szacuje się na kwotę 182.844 tys. zł,
- obligacji 4-letnich (COI) w łącznej kwocie 67.031 tys. zł,
- obligacji emerytalnych 10-letnich (EDO) w kwocie 567 tys. zł, z tytułu wypłaty odsetek przy przedterminowym wykupie.

Odsetki od obligacji nierynkowych

Wydatki na odsetki od obligacji nierynkowych w 2006 r. szacuje się na kwotę 12.408 tys. zł. Wydatki te obejmują odsetki od obligacji przeznaczonych na zwiększenie funduszy własnych BGŻ S.A. Stopa odsetek wypłacanych od tych obligacji wynosi 0,5 stopy procentowej odsetek naliczanych w oparciu o stopę redyskonta weksli. Różnica pomiędzy kwotą odsetek naliczanych, a kwotą odsetek wypłacanych powiększa wartość kapitału pozostającego do wykupu i podlegającego oprocentowaniu w kolejnych okresach odsetkowych.

Rozliczenia z tytułu transakcji finansowych na instrumentach pochodnych

Z tytułu transakcji finansowych na instrumentach pochodnych polegających na wymianie płatności odsetkowych na 2006 r. zaplanowano kwotę 1.555 tys. zł. Kwota ta wynika z zawartej w 2004 r. transakcji swapowej, stanowiącej zabezpieczenie odsetek od obligacji

o zmiennym oprocentowaniu (PP) wyemitowanych w systemie private placement. Jest ona saldem wypłacanej przez budżet płatności odsetkowej oraz kwot uzyskiwanych.

Wydatki na sfinansowanie kosztów emisji krajowych skarbowych papierów wartościowych oraz innych kosztów i prowizji

Wydatki na sfinansowanie kosztów emisji krajowych SPW dotyczące wynagrodzenia agentów emisji obligacji skarbowych wynikającego z warunków umów zawartych z agentami, opłaty związanej z dopuszczeniem i wprowadzeniem do obrotu wtórnego SPW oraz innych kosztów i prowizji szacuje się w 2006 r. na 64.000 tys. zł.

Na rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa zaplanowano na 2006 rok wydatki w wysokości 647.000 tys. zł.

Kwota ta obejmuje wydatki za zobowiązania podmiotów, których ryzyko wypłat ze środków budżetowych jest bardzo wysokie. Podmioty te, znajdujące się w niestabilnej sytuacji ekonomiczno-finansowej, to Agencja Rynku Rolnego oraz podmioty należące do sektorów: transportowego, stoczniowego, hutniczego, budownictwa mieszkaniowego oraz mechanicznego.

5. Programy wieloletnie

Ustawa budżetowa na rok 2006 określa, wykaz programów wieloletnich ustanowionych na podstawie art. 80 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych. Wykaz ten obejmuje 43 programy, z tego 10 ustanowionych przez Sejm w drodze ustawy, a 33 przyjęte przez Radę Ministrów.

Łączna wartość nakładów niezbędnych na realizację programów wieloletnich wynosi 24.350.388 tys. zł, w tym finansowanych z budżetu państwa 11.495.672 tys. zł, czyli 47,2 % ogółem nakładów.

W latach 2006-2008 z budżetu państwa przeznaczone zostanie na programy wieloletnie 4.180.714 tys. zł, z tego w 2006 r. 1.568.749 tys. zł, w 2007 r. 1.326.533 tys. zł i w 2008 r. 1.285.432 tys. zł. Oznacza to, że do pełnej realizacji tych programów po roku 2008 należy przeznaczyć 7.314.958 tys. zł, czyli o 75,0 % więcej niż w latach 2006-2008.

Szczegółowe dane o programach wieloletnich zawiera załącznik nr 13, z którego wynika, że w 2006 r. przewiduje się wydatkowanie z budżetu państwa środków w wysokości 1.568.749 tys. zł, z czego na realizację zadań dotyczących:

1) rozwoju gospodarki, w tym na restrukturyzację wybranych dziedzin takich jak np. restrukturyzacja górnictwa węgla kamiennego, restrukturyzacja hutnictwa żelaza i stali (23 programy) – 792.100 tys. zł.

W części 20 – Gospodarka ujętych zostało 14 programów na realizację których z budżetu państwa przewidziano kwotę – 3.521.650 tys. zł, z czego 88,2% tj. 3.105.015 tys. zł przypada na realizację „Programu związanego z restrukturyzacją górnictwa węgla kamiennego w latach 2004-2008 oraz strategią na lata 2007-2010”.

Pozostałe 9 programów realizowanych będzie w ramach następujących części:

- część 32 – Rolnictwo, program pn. „Ekonomiczne i społeczne uwarunkowania rozwoju polskiej gospodarki żywnościowej po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej” realizowany w latach 2005-2009 - zaplanowano środki z budżetu państwa w wysokości – 49.500 tys. zł, z tego na 2006 r. - 11.000 tys. zł,
- część 83 – Rezerwy celowe, przewidziano do realizacji osiem programów, z tego siedem realizowanych przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy i jeden realizowany przez Instytut Łączności. Łączne nakłady z budżetu państwa na realizację tych programów zaplanowano w wysokości – 238.401 tys. zł, z tego na 2006 r. przypada kwota - 64.666 tys. zł. Największe programy realizowane w ramach rezerw celowych to:

- „Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez LG Philips LCD Poland Sp. zo.o. w Kobierzycach pod nazwą: Fabryka modułów do ekranów ciekłokrystalicznych, w latach 2006-2011” – planowane nakłady z budżetu państwa w 2006 r. – 29.874 tys. zł;
- „Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez MAN Trucs Sp. z o.o. w Niepołomicach k. Krakowa pn. „MAN Zakład Montażu Ciężarówek, w latach 2006-2008” – planowane nakłady z budżetu państwa w 2006 r. – 20.237 tys. zł.

2) ochrony zdrowia (3 programy) – 328.163 tys. zł,

W części 46 – Zdrowie będą funkcjonowały dwa programy:

- „Narodowy Program Zwalczania Chorób Nowotworowych”, na który zaplanowano środki z budżetu państwa w wysokości 2.500.000 tys. zł, z tego po 250.000 tys. zł w latach 2006-2008. Program realizowany będzie w latach 2006 – 2015, oraz
- „Wymiana śmigłowców Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej – Lotnicze Pogotowie Ratunkowe w latach 2005 – 2010”. Na realizację tego programu zaplanowano w budżecie państwa kwotę 496.450 tys. zł, z tego na 2006 r. kwotę 70.000 tys. zł, w latach 2007 – 2008 planuje się przeznaczyć 216.085 tys. zł.

W części 32 – Rolnictwo funkcjonuje program „Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego” realizowany przez Państwowy Instytut Weterynaryjny. Łączna kwota nakładów z budżetu państwa wyniesie 22.259 tys. zł, w tym na 2006 r. – 8.163 tys. zł. Do końca 2008 r. na realizację Programu planuje się przeznaczyć środki w kwocie - 14.096 tys. zł.

3) ochrony środowiska (6 programów) – 209.501 tys. zł,

W części 20 – Gospodarka realizowany jest „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”. Program realizowany jest od 2003 roku, na realizację tego programu przewidziano wydatki z budżetu państwa w łącznej wysokości 65.150 tys. zł, po 3.000 tys. zł w latach 2006-2008.

Kontynuowany w części 21 – Gospodarka morską „Program ochrony brzegów morskich” będzie realizowany do końca 2023 roku. Na ten cel zaplanowano w budżecie państwa środki w wysokości 929.220 tys. zł, z tego na 2006 r. – 26.000 tys. zł. Program ma na celu zabezpieczenie brzegów morskich przed zjawiskiem erozji.

„Program Budowy zbiornika Świnna Poręba w latach 2006-2010” będzie realizowany od 2006 r. w części 22 – Gospodarka wodna. Na realizację Programu zaplanowano z budżetu państwa nakłady w wysokości 1.097.904 tys. zł, z tego na 2006 rok - 90.000 tys. zł, a na lata następne odpowiednio: 2007 r. – 296.694 tys. zł, na 2008 r. – 283.330 tys. zł.

Realizacja programu „Kształtowanie środowiska rolniczego Polski oraz zrównoważony rozwój produkcji rolniczej” będzie prowadzona w latach 2005-2010 w części 32 – Rolnictwo. Na realizację tego programu zaplanowano w budżecie państwa środki w wysokości 39.205 tys. zł, z czego na 2006 r. przypada kwota 7.841 tys. zł, natomiast na lata 2007 -2008 nakłady w wysokości 16.024 tys. zł.

W części 83 – Rezerwy celowe są realizowane dwa programy: „Program dla Odry – 2006” realizowany w latach 2002 – 2016 oraz program „Zagospodarowanie przejętego mienia i rekultywacja terenów zdegradowanych przez wojska Federacji Rosyjskiej”. Łączna kwota nakładów z budżetu państwa na rok 2006 wynosi 82.660 tys. zł. Na lata 2007 – 2008 zaplanowano środki w wysokości – 195.947 tys. zł.

4) ochrony ogólnonarodowego dziedzictwa kulturowego (3 programy) – 47.535 tys. zł,

W części 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego ujęte zostały dwa programy:

- „Budowa Muzeum Historii Żydów Polskich” – na finansowanie tego programu w latach 2006-2009 zaplanowano środki z budżetu państwa w wysokości 40.000 tys. zł, z tego na 2006 rok – 1.000 tys. zł. Celem programu jest zorganizowanie nowoczesnego muzeum jako placówki odpowiadającej światowym standardom muzealnictwa o rozbudowanym programie wystawienniczym i edukacyjnym,
- „Dziedzictwo Fryderyka Chopina 2010” - planowane nakłady z budżetu państwa na realizację tego programu w latach 2005-2010 wynoszą 73.000 tys. zł, w tym w 2006 roku 28.100 tys. zł. Program przewiduje budowę Centrum Chopinowskiego w Warszawie, rewitalizację zabytkowych obiektów związanych z Fryderykiem Chopinem, adaptację budynku Pałac Ostrogskich w Warszawie na placówkę muzealno-edukacyjną, a także podniesienie poziomu i zakresu wykonawstwa muzyki Fryderyka Chopina.

Program „Kwaśny Papier. Ratowanie w skali masowej zagrożonych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych” realizowany jest w ramach kilku części budżetowych. Organem wiodącym jest Minister Kultury. Ogólnie na realizację tego programu przewidziano z budżetu państwa kwotę 56.970 tys. zł, w tym 33.552 tys. zł w latach 2006-2008. Na 2006 rok w budżetach dysponentów zaplanowano kwotę 16.435 tys. zł, a ponadto 2.000 tys. zł w ramach rezerw celowych. Program ten przewiduje podjęcie kompleksowych działań w celu powstrzymania destrukcji polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych.

5) rozwoju nauki (2 programy) – 122.000 tys. zł.

W ramach części 38 – Szkolnictwo wyższe realizowane są następujące programy:

- „Budowa kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego” – program realizowany od 2001 roku. Łączna kwota wydatków z budżetu państwa wynosi 624.762 tys. zł, w tym w roku 2006 – 84.000 tys. zł,
- „Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2004-2011” – na realizację tego programu w latach 2006-2008 zaplanowano środki w wysokości 136.500 tys. zł, z tego na 2006 rok – 38.000 tys. zł. z przeznaczeniem na wykup gruntu, uzbrojenie terenu, drogi oraz prace inwestycyjne związane z kompleksami obiektów objętych programem.

6) bezpieczeństwa i higieny pracy (2 programy) – 16.473 tys. zł.

Programy realizowane są w ramach następujących części budżetowych:

- część 20 – Gospodarka – „Bezpieczeństwo i ochrona zdrowia człowieka w środowisku pracy”, łączna kwota nakładów z budżetu państwa wynosi 550 tys. zł, w tym w 2006 roku – 250 tys. zł. Do końca 2008 planuje się wydać jeszcze 300 tys. zł,
- część 28 – Nauka i części 31 – Praca – „Dostosowanie warunków pracy w Polsce do standardów Unii Europejskiej – II etap” zaplanowano nakłady z budżetu państwa w kwocie 70.773 tys. zł, z tego na 2006 r. – 16.223 tys. zł.

7) działań na rzecz społeczności romskiej (1 program) – 5.000 tys. zł.

Program ujęty w części 83 - Rezerwy celowe. Program realizowany jest od 2004 roku przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji i zostanie zakończony w 2013 roku. Na realizację tego programu z budżetu państwa planuje się przeznaczyć kwotę 80.000 tys. zł, w tym 25.000 tys. zł. w latach 2006-2008.

8) wspierania inicjatyw obywatelskich (1 program) – 30.000 tys. zł

Program ujęty w części 83 - Rezerwy celowe. Na realizację tego programu przewidziano wydatki z budżetu państwa w łącznej wysokości 90.000 tys. zł, po 30.000 tys. zł w latach 2005-2007.

9) ratownictwa morskiego (1 program) – 15.497 tys. zł.

Program realizowany w całości w części 21 – Gospodarka morską. Planowane nakłady z budżetu państwa na realizację tego programu w latach 2005-2009 wynoszą 96.922 tys. zł.

10) zbierania danych rybackich (1 program) – 2.480 tys. zł

Program realizowany jest przez Morski Instytut Rybacki w Gdyni w części 32 – Rolnictwo. Łączna kwota nakładów z budżetu państwa w latach 2005-2006 wynosi 4.980 tys. zł.

6. Wynagrodzenia i zatrudnienie w państwowej sferze budżetowej

Stosownie do postanowień art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej (Dz. U. Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, z 2001 r. Nr 85, poz. 924, Nr 100, poz. 1080 i Nr 154, poz. 1784 i 1799, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 152, poz. 1267, Nr 213, poz. 1802 i Nr 214, poz. 1805, z 2003 r. Nr 149, poz. 1454, Nr 166, poz. 1609, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2256, z 2004 r. Nr 116, poz. 1203, Nr 240, poz. 2407, Nr 273, poz. 2703, oraz z 2005 r. Nr 164, poz. 1365) - Rada Ministrów przedłożyła Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych propozycję średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej na 2006 r. w wysokości 101,5%, tj. na poziomie wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2006 r., prognozowane zatrudnienie ogółem w państwowej sferze budżetowej na 2006 r. oraz przewidywane wykonanie wynagrodzeń w roku 2005 dla pozostałych pracowników państwowej sfery budżetowej nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń z podziałem na formy organizacyjno - prawne oraz działy.

W terminie przewidzianym w art. 7 ust 5 wymienionej ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. nie nastąpiło uzgodnienie stanowiska w ramach Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych. W tej sytuacji Rada Ministrów zobowiązana jest przyjąć do projektu ustawy budżetowej wysokość średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej nie niższą od przedłożonej Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych.

Rada Ministrów do projektu ustawy budżetowej na rok 2006 przyjęła średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej w wysokości 101,5%.

W projekcie ustawy budżetowej na 2006 r. zostały ujęte następujące podstawowe wielkości charakteryzujące wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej:

- 1) dla państwowych jednostek budżetowych w podziale na części i działy klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych oraz na poszczególne grupy osób:
 - kwoty wynagrodzeń (łącznie z podwyżką od dnia 1 stycznia 2006 r.) i limity zatrudnienia dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń,
 - kwoty wynagrodzeń (łącznie z podwyżką od dnia 1 stycznia 2006 r.) dla osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń (bez osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, członków korpusu służby cywilnej, etatowych członków samorządowych kolegiów odwoławczych i kolegiów regionalnych izb obrachunkowych, pracowników Rządowego Centrum Legislacji, ekspertów, asesorów

i aplikantów eksperckich Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej, asesorów i aplikantów prokuratorskich, funkcjonariuszy Służby Celnej, sędziów delegowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości lub innej jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej, prokuratorów oraz żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy),

2) kwoty bazowe stanowiące podstawę do określenia wynagrodzeń dla:

- osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe – w wysokości 1.726,74 zł,
- członków korpusu służby cywilnej, etatowych członków samorządowych kolegiów odwoławczych i kolegiów regionalnych izb obrachunkowych, pracowników Rządowego Centrum Legislacji, ekspertów, asesorów i aplikantów eksperckich Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej, asesorów i aplikantów prokuratorskich, funkcjonariuszy Służby Celnej, nauczycieli – w wysokości 1.795,80 zł,
- sędziów delegowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości lub innej jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej i prokuratorów – w wysokości 1.459,84 zł,
- żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy – w wysokości 1.459,84 zł.

Wyżej wymienione kwoty bazowe wynikają ze zwaloryzowania kwot bazowych przyjętych na 2005 r. średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń w wysokości 101,5 %.

Podwyższenie wynagrodzeń dla pracowników państwowej sfery budżetowej nastąpi od dnia 1 stycznia 2006 r.

Środki na podwyżki wynagrodzeń zostały zaplanowane w budżetach właściwych dysponentów części budżetowych.

Dane odnośnie państwowych jednostek budżetowych objętych przepisami ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r., dotyczące:

- kwot wynagrodzeń i limitów zatrudnienia dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń,
- kwot wynagrodzeń dla osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń,

zawarte są w załączniku nr 11 do projektu ustawy budżetowej. Prezentowane są one w podziale na poszczególne grupy pracownicze, części i działy klasyfikacji dochodów i wydatków. Przy czym limity zatrudnienia ustala się łącznie dla sędziów delegowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości lub innej jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej, prokuratorów, asesorów i aplikantów prokuratorskich.

Zgodnie z załącznikiem nr 11 do projektu ustawy budżetowej na 2006 rok wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych wynoszą łącznie z rezerwami celowymi 17.521.335 tys. zł (bez składek na ubezpieczenia społeczne i na Fundusz Pracy), a bez rezerw celowych – 17.443.066 tys. zł.

Wzrost wynagrodzeń w 2006 r. o 726.689 tys. zł w stosunku do ustawy budżetowej na rok 2005 wynika głównie z następujących tytułów:

- podwyżek wynagrodzeń o 1,5% - 238 mln zł,
- wzrostu dodatkowego wynagrodzenia rocznego – 87 mln zł,
- utworzenia rezerw celowych:
 - na funkcjonowanie nowych urzędów i jednostek organizacyjnych (utworzenie Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa oraz Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej) – 21 mln zł,
 - rezerwy płacowej na zmiany organizacyjne i nowe zadania (w tym na skutki przechodzące z 2005 r.) – 27 mln zł,
 - na szkolenia i wynagrodzenia na nowe mianowania dla 3.000 urzędników służby cywilnej oraz skutki przechodzące z 2005 r. – 20 mln zł,
- wzrostu wynagrodzeń o 88 mln zł w części Obrona narodowa z tytułu:
 - wzrostu wielokrotności kwoty bazowej - 81 mln zł,
 - przeniesienia 84 etatów żołnierzy zawodowych z Placówek zagranicznych – 7 mln zł,
- wzrostu wynagrodzeń o 45 mln zł z tytułu podwyższenia wskaźnika wielokrotności kwoty bazowej dla funkcjonariuszy Policji i Państwowej Straży Pożarnej,
- realizacji porozumienia Policji z PFRON dotyczącego zatrudniania osób niepełnosprawnych – 13 mln zł,
- wzrostu wynagrodzeń o 9 mln zł z tytułu zwiększenia zatrudnienia o 300 etatów w Policji,
- skutków podwyższenia wynagrodzeń od 1 lipca 2005 r. w Policji i Straży Granicznej – 10 mln zł,
- uzawodowienia Straży Granicznej – 25 mln zł,
- wzrostu wynagrodzeń o 6 mln zł z tytułu wzrostu wskaźnika wielokrotności kwoty bazowej dla funkcjonariuszy Straży Granicznej,
- skutków przechodzących podwyższenia mnożników prokuratorów od 1 listopada 2005 r. – 24 mln zł,

- wzrostu wynagrodzeń o 18 mln zł z tytułu utworzenia 475 etatów urzędników prokuratury, w związku z występującym niedoborem w grupie pracowników nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń oraz 25 etatów strażników do ochrony nowo wybudowanego zakładu poprawczego,
- podwyższenia uposażeń funkcjonariuszy więziennictwa –21 mln zł,
- utworzenia 420 etatów funkcjonariuszy Służby więziennej – 14 mln zł,
- skutków przechodzących etatów przyznanych od 1 maja 2005 r. w więziennictwie – 7 mln zł,
- wzrostu wynagrodzeń o 3 mln zł dla 80 osób zatrudnionych w utworzonym Departamencie Przeciwdziałania Terroryzmowi w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Limit zatrudnienia w tych jednostkach budżetowych (bez rezerw celowych), zgodnie z załącznikiem nr 11 do projektu ustawy budżetowej wynosi 377.947 osób.

Natomiast zatrudnienie ogółem w państwowych jednostkach budżetowych objętych przepisami ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. wynosi 499.210 osób (bez rezerw celowych), z tego 377.947 osób – zatrudnienie limitowane i 121.263 osoby – nielimitowane zatrudnienie pozostałych pracowników.

Podział zatrudnienia w układzie działowym przedstawia poniższe zestawienie:

WYSZCZEGÓLNIENIE	ZATRUDNIENIE (osoby)
<i>1</i>	<i>2</i>
OGÓŁEM	499.210
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	9.389
Dział 020 - Leśnictwo	8
Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	469
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	277
Dział 500 - Handel	1.611
Dział 600 - Transport i łączność	7.590
Dział 710 - Działalność usługowa	3.537
Dział 720 - Informatyka	4.161
Dział 750 - Administracja publiczna	102.113
Dział 752 - Obrona narodowa	131.987
Dział 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	820
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	156.159

1	2
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	39.703
Dział 801 - Oświata i wychowanie	6.003
Dział 803 - Szkolnictwo wyższe	1.546
Dział 851 - Ochrona zdrowia	23.416
Dział 852 - Pomoc społeczna	43
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	88
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	3.026
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2.899
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2.560
Dział 925 - Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	1.798
Dział 926 - Kultura fizyczna i sport	7

Limit zatrudnienia, zgodnie z art. 86 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 155, poz. 1014 z późniejszymi zmianami) ustala się również dla osób nieobjętych przepisami ww. ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r., tj. zatrudnionych w urzędach organów władzy państwowej, kontroli, ochrony prawa, sądach i trybunałach, wymienionych w art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych oraz w placówkach zagranicznych. Limit ten wynosi 19.312 osób i określony jest w załączniku nr 12.

7. Wydatki refundowane przez Unię Europejską (prefinansowanie)

W celu usprawnienia przepływów finansowych zadań finansowanych z budżetu Unii Europejskiej zmianie uległ system prefinansowania projektów realizowanych w ramach poszczególnych programów operacyjnych.

Dla części zadań utrzymany został dotychczasowy system polegający na udzielaniu pożyczek z budżetu państwa na prefinansowanie projektów realizowanych przez jednostki sektora finansów publicznych, zgodnie z art. 20g ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Kwoty rozchodów planowane na realizację tych pożyczek znajdują się w załączniku nr 15 do ustawy budżetowej.

Ogólna kwota przeznaczona na prefinansowanie zadań w ramach funduszy strukturalnych określona w załączniku nr 15 wynosi 13.369.343 tys. zł., z czego:

- 4.761.473 tys. zł na prefinansowanie zadań w ramach funduszy strukturalnych,
- 29.000 tys. zł na prefinansowanie zadań w ramach Funduszu Spójności,
- 8.578.870 tys. zł na prefinansowanie zadań w ramach Wspólnej Polityki Rolnej.

Dla funduszy strukturalnych oraz funduszu spójności przyjęto wskaźnik 70% zwrotu ze środków unijnych, tj. 3.333.031 tys. zł w ramach funduszy strukturalnych oraz 20.300 tys. zł w ramach Funduszu Spójności.

Dla zadań realizowanych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej wskaźnik zwrotu wyniesie 93,93%, tj. 8.058.631 tys. zł.

Dotychczasowy system prefinansowania poprzez pożyczki z budżetu państwa zostanie utrzymany dla jednostek sektora finansów publicznych niebędących jednostkami budżetowymi oraz dla jednostek budżetowych na realizację zadań, dla których nie można było dokonać podziału wydatków na poszczególne podziałki klasyfikacji budżetowej.

Dla pozostałych jednostek budżetowych, które również wykorzystywały dotychczasowy system prefinansowania, kwoty niezbędne do realizacji projektów finansowanych z funduszy strukturalnych zostały włączone do wydatków i dochodów budżetu państwa. Tym samym, dodatkowo zwiększeniu uległy wydatki budżetu państwa o kwotę 2.062.116 tys. zł.

Równocześnie, zwiększeniu uległy dochody budżetu państwa o 2.069.211 tys. zł, z tego o kwotę:

- 2.062.116 tys. zł wynikającą ze zwrotu z Unii Europejskiej wydatków poniesionych na realizację projektów finansowanych z funduszy strukturalnych, które zostały włączone do wydatków budżetu państwa oraz

- 7.095 tys. zł wynikającą z wydatków na realizację przez wojewodów w 2005 r. zadań w ramach Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego, z których zwrot z Unii Europejskiej nastąpi w 2006 r.

Tym samym ogólna kwota wydatków budżetu państwa na zadania realizowane w ramach funduszy strukturalnych wynosi 2.179.879 tys. zł, zaś kwota dochodów budżetu z tytułu zwrotów z Unii Europejskiej wynosi 2.183.575 tys. zł.

Na kwoty te składają się środki przeznaczone na realizację przez państwowe jednostki budżetowe programów:

- 1) Program Operacyjny Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw,
- 2) Program Operacyjny Rozwój zasobów ludzkich,
- 3) Program Operacyjny – Transport,
- 4) Program Operacyjny Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego,
- 5) Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego,
- 6) Program Operacyjny pomoc techniczna,
- 7) Inicjatywa Wspólnotowa INTERREG,
- 8) Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL.

8. Finansowanie wybranych dziedzin

8.1. Rozwój gospodarczy, przedsiębiorczość i konkurencyjność

Obecność w Unii Europejskiej stwarza Polsce ogromną szansę zmniejszenia dystansu do najwyżej rozwiniętych społeczeństw. Polska, będąc członkiem Unii Europejskiej, stała się jednym z krajów realizujących cele odnowionej Strategii Lizbońskiej – wieloletniego programu reform i zmian strukturalnych, mających uczynić obszar UE najbardziej konkurencyjną gospodarką świata.

Rada Europejska dla szybszego i lepszego realizowania Strategii Lizbońskiej podjęła decyzję o konieczności przygotowania **trzyletnich krajowych programów reform (KPR)**, przyjmowanych przez rządy państw członkowskich po konsultacjach z ich parlamentami.

W KPR uwzględniono również ogólne cele Programu Konwergencji na lata 2004-2007. Nadrzędnym celem Programu Konwergencji jest utrzymanie wysokiego tempa wzrostu gospodarczego, przy zachowaniu stabilności makroekonomicznej, tzn. utrzymanie poziomu inflacji oraz wysokości deficytu sektora *general government* w granicach umożliwiających zachowanie stabilności kursu walutowego oraz spełnienie formalnych kryteriów z Maastricht, co pozwoli Polsce wejść do strefy euro.

Biorąc powyższe pod uwagę, w Krajowym Programie Reform jako cel na lata 2005-2008, przyjęto:

- ▶ Utrzymanie wysokiego tempa wzrostu gospodarczego, sprzyjającego tworzeniu nowych miejsc pracy.

Analiza sytuacji gospodarczej i społecznej wskazuje, że koniecznym warunkiem przyspieszenia wzrostu gospodarczego i wzrostu zatrudnienia jest: naprawa finansów publicznych i tworzenie warunków do efektywnego wykorzystania europejskich funduszy strukturalnych, pobudzanie przedsiębiorczości i innowacyjności przedsiębiorstw, promocja zatrudnienia i wspieranie działań ograniczających bezrobocie.

Jako **priorytety** polskiego Krajowego Programu Reform przyjęto:

W obszarze polityki makroekonomicznej i budżetowej:

1. Konsolidacja finansów publicznych i poprawa zarządzania finansami publicznymi.

W obszarze polityki mikroekonomicznej i strukturalnej:

2. Rozwój przedsiębiorczości.

3. Wzrost innowacyjności przedsiębiorstw.
4. Rozwój i modernizacja infrastruktury oraz zapewnienie warunków konkurencji w sektorach sieciowych.

W obszarze polityki rynku pracy:

5. Tworzenie i utrzymanie nowych miejsc pracy oraz zmniejszanie bezrobocia.
6. Poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw poprzez inwestowanie w kapitał ludzki.

Krajowy Program Reform (KPR) nie tworzy odrębnych podstaw prawnych dla programowania instrumentów do pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności a jego priorytety i działania będą przez przeorientowanie wydatków budżetu państwa.

KPR przygotowany na trzy lata, ma być przedmiotem corocznej weryfikacji na podstawie wskaźników, które będą obrazowały skuteczność podjętych działań w kolejnych latach realizacji Programu.”

1. Rozwój regionalny

Podstawowe cele do osiągnięcia w 2006 r. w obszarze rozwoju regionalnego w Polsce są następujące:

- Zwiększenie konkurencyjności regionów
- Wzmocnienie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej
- Stymulowanie szybszego wzrostu gospodarczego
- Wyrównywanie szans rozwojowych regionów.

Określone wyżej cele strategiczne będą realizowane poprzez:

- Regionalne programy operacyjne,
- Sektorowe programy operacyjne,
- Strategię wykorzystania Funduszu Spójności
- Inne programy restrukturyzacyjne.

Realizacja podstawowych celów rozwoju regionalnego będzie prowadzona poprzez następujące działania:

- wspieranie i promowanie rozwoju regionalnego; głównym instrumentem są kontrakty wojewódzkie oraz instrumenty służące zwiększaniu dostępu do kapitału kredytowego i inwestycyjnego a także rozwijanie partnerstwa publiczno-prywatnego,
- tworzenie i wdrażanie lokalnych oraz regionalnych programów restrukturyzacji gospodarczej dla obszarów problemowych,
- opracowywanie i wdrażanie instrumentów rozwoju regionalnego (Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego, Inicjatywa Wspólnotowa INTERREG, projekty finansowane ze środków przedakcesyjnych PHARE),
- projektowanie i wdrażanie programów pilotażowych służących testowaniu nowych rozwiązań i instrumentów rozwoju regionalnego.

Rezultaty realizacji ww. celów w obszarze rozwoju regionalnego Polski są następujące:

- utrzymanie wysokiej dynamiki wzrostu gospodarczego przy jednoczesnym dokonywaniu pożądanych zmian strukturalnych w gospodarce polegających na zwiększaniu udziału gałęzi i branż wysoko zaawansowanych technologicznie i konkurencyjnych na rynkach światowych,
- zwiększanie zatrudnienia poprzez tworzenie nowych miejsc pracy i aktywne formy walki z bezrobociem,
- zwiększanie poziomu innowacyjności gospodarki poprzez intensyfikację racjonalizację badań naukowych,
- stwarzanie podstaw rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i wzmocnienie społeczeństwa informacyjnego,
- zwiększanie spójności kraju poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej,
- poprawa sprawności administracyjno-instytucjonalnej państwa.

Działania niezbędne dla realizacji celów w obszarze rozwoju regionalnego będą kontynuowane w perspektywie wieloletniej stanowiąc m.in. jeden z elementów realizacji Nowej Perspektywy Finansowej na lata 2007-2013.

Dla realizacji celów polityki regionalnej w perspektywie długookresowej przewiduje się podejmowanie odpowiednich działań organizacyjnych i legislacyjnych.

Źródłami finansowania realizacji celów rozwoju regionalnego będą:

- publiczne środki krajowe t.j. środki budżetu państwa oraz państwowych funduszy celowych, środki budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz innych środków jednostek oraz form organizacyjno-prawnych sektora finansów publicznych,
- publiczne środki wspólnotowe i innych źródeł zagranicznych,

- środki prywatne obejmujące także kredyty i pożyczki.

2. Polityka proinwestycyjna

2.1. Programy wieloletnie wsparcia finansowego inwestycji realizowanych przez przedsiębiorców.

W celu przyspieszenia rozwoju regionalnego i ograniczenia negatywnych skutków utrzymującego się wysokiego poziomu bezrobocia, a także przyspieszenia transferu zaawansowanych technologii, istotnego zwiększenia nakładów inwestycyjnych w gospodarce oraz poprawy konkurencyjności produktowej i technologicznej przedsiębiorstw, a także rozbudowy sieci kooperantów, Rada Ministrów podjęła uchwały ustanawiające programy wieloletnie, które określają wielkość pomocy dla inwestorów, w celu zachęcenia ich do stworzenia nowych miejsc pracy i utrzymania ich przez okres przynajmniej 5 lat.

Jednostką odpowiedzialną za ich realizację zostało Ministerstwo Gospodarki i Pracy.

Realizacja zaakceptowanych programów wpisuje się w cele częściowe Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006, zwłaszcza poprzez:

- wspomaganie osiągnięcia i utrzymania w dłuższym okresie wysokiego wzrostu PKB poprzez wspomaganie najbardziej efektywnych i konkurencyjnych firm;
- zwiększenie poziomu zatrudnienia i wykształcenia poprzez wspomaganie przeprowadzenia szkoleń specjalistycznych dla nowych pracowników;
- intensyfikację procesu zwiększania w strukturze gospodarki Polski udziału sektorów o wysokiej wartości dodanej, wspomaganie rozwoju technologii społeczeństwa informacyjnego, w szczególności poprzez wspomaganie rozwoju technologii informatycznych.

Innym istotnym celem programów jest stworzenie atrakcyjnych warunków dla inwestorów zagranicznych. Wsparcie udzielane inwestorom stworzy przyjazny klimat dla następnych inwestycji, wzmocniony zostanie wizerunek Polski jako kraju sprzyjającego inwestorom.

Realizacja przyjętych wyżej celów została zapoczątkowana w 2005 r. od uchwalenia programów wieloletnich wsparcia następujących inwestycji:

- a) budowy nowego zakładu silników diesla przez Toyota Motor Industries Poland Sp. z o.o. na terenie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej - Invest-Park w latach 2005-2006;

Inwestycja o wartości ponad 180 mln euro umożliwi roczną produkcję co najmniej 120 tys. silników. Z punktu widzenia regionu inwestycja ma ogromne znaczenie.

W samej fabryce docelowo zatrudnionych będzie ponad 500 osób, a uwzględniając efekt synergii pewny jest nawet dwukrotny przyrost nowych miejsc pracy u kooperantów. Oprócz wymiernych efektów inwestycji niebagatelną sprawą jest podniesienie rangi gospodarczej regionu. Ten region Dolnego Śląska staje się centrum inwestycji azjatyckich w Polsce.

Na 2006 rok w budżecie ujęto kwotę 1.100 tys. zł.

- b) budowy nowego zakładu silników i skrzyń biegów przez Toyota Motor Manufacturing Poland Sp. z o.o. na terenie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej – Invest-Park w latach 2005-2006;

Celem ogólnym Programu jest wsparcie budowy fabryki podzespołów samochodowych, produkującej silniki benzynowe i skrzynie biegów dla zakładu Toyota Peugeot Czech Automobile (TPCA) w Republice Czeskiej. Zakład Toyota Motor Manufacturing Poland Sp. z o.o. w Wałbrzychu będzie jedynym dostawcą manualnych skrzyń biegów dla TPCA oraz dostawcą przeważającej części silników. Tą inwestycją koncern Toyota planuje zapewnić sobie stałą i rzetelną bazę produkcji podzespołów samochodowych w Europie. W samej fabryce docelowo zatrudnionych będzie 1.000 osób, a uwzględniając efekt synergii pewny jest nawet dwukrotny przyrost nowych miejsc pracy u kooperantów.

Na 2006 rok w budżecie zaplanowano środki w wysokości 3.660 tys. zł.

- c) budowy i uruchomienie nowej linii produkcji kuchenek, rozwoju istniejącej produkcji sprzętu chłodniczego i zmywarek oraz rozbudowy Centrum Doskonałości Technologicznej przez Polar S.A. na terenie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej - Invest Park Sp. z o.o. w latach 2005-2009;

Celem Programu jest wsparcie budowy nowego zakładu budowy i uruchomienia nowej linii produkcji kuchenek, rozwoju istniejącej produkcji sprzętu chłodniczego i zmywarek oraz do rozbudowy Centrum Doskonałości Technologicznej przez Polar S.A. na terenie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej – Invest Park Sp. z o.o.. Przy czym 66% produkcji realizowanej w nowej fabryce kierowane będzie na rynki Europy Zachodniej. Inwestycja o wartości 132 mln Euro umożliwi zwiększenie rocznej produkcji chłodziarek i zmywarek oraz rozpoczęcie produkcji kuchenek.

Z punktu widzenia regionu wrocławskiemu inwestycja ma ogromne znaczenie. W fabryce zatrudnienie znajdzie 1000 osób. Szacuje się, że w najbliższym otoczeniu inwestycji utworzonych zostanie ok. 500 nowych miejsc pracy.

Na 2006 rok w budżecie zaplanowano kwotę 16.520 tys. zł.

- d) budowy nowego zakładu produkcji żyletek jednorazowych i innych przyborów do golenia przez Gillette Poland International Sp. z o.o. na terenie Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w latach 2005-2009;

W zakładzie podstawowym zatrudnienie znajdzie 600 osób, ponadto obok fabryki powstanie centrum pakowania z zatrudnieniem 500 osób i magazyn dostaw, gdzie pracę znajdzie 50 osób. Szacuje się, że w najbliższym otoczeniu inwestycji utworzonych zostanie ok. 400 nowych miejsc pracy.

Na 2006 rok w budżecie przewidziano środki w wysokości 6.300 tys. zł.

- e) realizowanej przez Philips Polska Sp. z o.o. na terenie Łodzi pod nazwą: Centrum Usług Finansowo - Księgowych, w latach 2005-2009;

Celem programu jest rozwój sektora usług i zatrudnienia w regionie poprzez wsparcie finansowe utworzenia Centrum Usług Finansowo-Księgowych przez Philips Polska Sp. z o.o. na terenie Łodzi. Centrum będzie zajmowało się rejestrowaniem zdarzeń księgowym oraz przetwarzaniem danych księgowych dla ponad 100 podmiotów z 20 krajów Europy. Firma zadeklarowała poniesienie kosztów kwalifikujących się do objęcia wsparciem ok. 19 mln euro.

Planowana inwestycja wpłynie znacząco na rozwój gospodarczy regionu łódzkiego oraz na lokalny rynek pracy. Inwestycja zakłada wprowadzenie nowatorskich rozwiązań w zakresie świadczonych usług związanych z zarządzaniem i organizacją przedsiębiorstwa. W wyniku tej inwestycji powstanie 528 nowych miejsc pracy w Centrum do 2006 roku. Centrum zatrudniać będzie przede wszystkim absolwentów szkół wyższych o kierunkach rachunkowość i finanse.

Planowane zatrudnienie w Centrum 528 osób może zmniejszyć liczbę bezrobotnych absolwentów o ok. 4-5%.

Na 2006 rok w budżecie zaplanowano środki w wysokości 2.758 tys. zł.

- f) rozbudowy zakładu produkcji opon i półfabrykatów do produkcji opon przez Michelin Polska S.A. na terenie Warmińsko-Mazurskiej Strefy Ekonomicznej w latach 2005 i 2006;

Celem programu jest rozwój gospodarczy oraz zwiększenie zatrudnienia w regionie poprzez wsparcie rozbudowy zakładu produkcji opon samochodowych i półfabrykatów do produkcji opon przez Michelin Polska S.A. na terenie Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Inwestycja ma ogromne znaczenie dla regionu olsztyńskiego. W zakładzie podstawowym zatrudnienie znajdzie 520 osób. Szacuje się, że w najbliższym otoczeniu inwestycji utworzonych zostanie około 1000 nowych miejsc pracy.

Na 2006 rok w budżecie ujęto środki w wysokości 578 tys. zł.

- g) realizowanej przez Global e-Business Operations Sp. z o.o. we Wrocławiu pod nazwą: Global Business Center, w latach 2005 –2009;

Celem programu jest rozwój sektora usług i zwiększenie zatrudnienia w regionie poprzez wsparcie finansowe utworzenia Global Business Center, świadczącego usługi

finansowo-księgowo, przez Global e-Business Operations Sp. z o.o., której jedynym wspólnikiem jest spółka Hewlett-Packard Polska sp. z o.o. na terenie Wrocławia. Centrum będzie zajmowało się rejestrowaniem zdarzeń księgowych oraz przetwarzaniem danych księgowych dla podmiotów z grupy Hewlett-Packard w Europie (95% usług będzie eksportowanych) oraz innych podmiotów.

Planowana inwestycja znacząco wpłynie na rozwój gospodarczy regionu Dolnego Śląska oraz na lokalny rynek pracy. Inwestycja ta zakłada wprowadzenie nowatorskich rozwiązań w zakresie świadczenia usług związanych z zarządzaniem i organizacją przedsiębiorstwa. W wyniku tej inwestycji powstanie 1000 nowych miejsc pracy w Global Business Center (do 2009 roku). Centrum zatrudniać będzie przede wszystkim absolwentów szkół wyższych o kierunkach rachunkowość i finanse oraz kierunkach pokrewnych.

Planowane zatrudnienie w Centrum 1000 osób może zmniejszyć liczbę bezrobotnych absolwentów o około 10%. Na 2006 rok w budżecie zaplanowano środki w wysokości 1.728 tys. zł.

- h) realizowanej przez LG Electronics Mława Sp. z o.o. w Mławie pod nazwą: Centrum Medialnych Wyrobów Cyfrowych w latach 2005 i 2010;

Celem Programu jest rozwój gospodarczy oraz zwiększenie zatrudnienia w regionie poprzez wsparcie finansowe budowy Centrum Medialnych Wyrobów Cyfrowych przez LG Electronics Mława Sp. z o.o. w Mławie. Centrum będzie zajmowało się produkcją (w 2010 r. 98% produkcji będzie przeznaczona na eksport).

Planowana inwestycja będzie mieć znaczący wpływ na rozwój gospodarczy województwa mazowieckiego oraz na lokalny rynek pracy. Inwestycja ta zakłada wprowadzenie nowatorskich rozwiązań w zakresie produkcji urządzeń elektronicznych takich jak: cyfrowe odbiorniki telewizyjne, monitory plazmowe i projektory telewizyjne oraz w organizacji przedsiębiorstwa. W wyniku tej inwestycji powstanie 2150 nowych miejsc pracy w Centrum Medialnych Wyrobów Cyfrowych. Szacuje się, że w najbliższym otoczeniu inwestycji utworzonych zostanie około 550 nowych miejsc pracy.

Na 2006 rok w budżecie zaplanowano środki w wysokości 11.664 zł.

- i) realizowanej przez Wrozamet S.A. we Wrocławiu pod nazwą: Fabryka Urządzeń Gospodarstwa Domowego, w latach 2005-2008;

Celem programu wieloletniego dla inwestycji realizowanej przez Wrozamet S.A. we Wrocławiu jest rozwój gospodarczy oraz zwiększenie zatrudnienia w regionie poprzez wsparcie finansowe budowy fabryki urządzeń gospodarstwa domowego. W związku z realizowanym projektem firma zadeklarowała poniesienie nakładów inwestycyjnych w wysokości 131.440 tys. zł. W wyniku realizacji inwestycji zostaną poniesione koszty utworzenia i utrzymania przez okres co najmniej 5 lat 1000 nowych miejsc pracy.

Dodatkowo szacuje się, że w najbliższym otoczeniu inwestycji utworzonych zostanie ok. 3000 nowych miejsc pracy.

Na 2006 rok w budżecie zaplanowano środki w wysokości 1.359 tys. zł.

- j) realizowanej przez Volvo Polska Sp. z o.o. w Wrocławiu pod nazwą Kompleksowe Centrum Obsługi Finansowo-Księgowej i Rozwoju Technologii Informatycznych w latach 2005-2008;

Celem programu wieloletniego dla inwestycji realizowanej przez Volvo Polska Sp. z o.o. we Wrocławiu jest rozwój gospodarczy oraz zwiększenie zatrudnienia w regionie poprzez wsparcie finansowe utworzenia Kompleksowego Centrum Obsługi Finansowo – Księgowej i Rozwoju Technologii Informatycznych. W związku z realizowaną inwestycją firma zadeklarowała poniesienie nakładów inwestycyjnych w wysokości 25.942 tys. zł. W wyniku realizacji inwestycji zostaną poniesione koszty utworzenia i utrzymania przez okres co najmniej 5 lat 500 nowych miejsc pracy. Dodatkowo szacuje się, że w najbliższym otoczeniu inwestycji utworzonych zostanie około 50 nowych miejsc pracy. Na 2006 rok w budżecie zaplanowano środki w wysokości 467 tys. zł.

- k) realizowanej przez Capgemini Polska Sp. z o.o. w Krakowie pod nazwą: Europejskie Centrum Usług IT i Outsourcingu, w latach 2005 i 2006;

Celem programu jest rozwój regionalny i zwiększenie zatrudnienia w regionie poprzez wsparcie finansowe utworzenia nowych miejsc pracy w Krakowie. Inwestycja będzie miała charakter usługowy, przy czym 95% usług będzie świadczonych dla klientów grupy Capgemini w Europie. W wyniku realizacji inwestycji zostanie utworzonych 900 nowych miejsc pracy.

W 2006 r. w budżecie państwa zostały zaplanowane środki w wysokości 1.671 tys. zł.

- l) realizowanej przez Volvo Polska Sp. z o.o. we Wrocławiu pod nazwą: Europejskie Centrum Produkcji Autobusów Miejskich, liniowych i Autokarów, w latach 2005-2007;

Celem programu jest rozwój regionalny i zwiększenie zatrudnienia w regionie o 800 nowych miejsc pracy w związku z inwestycją realizowaną przez Volvo Polska Sp. z o.o. Fabryka zatrudniać będzie pracowników z różnorodnym wykształceniem – od wyższego-pracownicy administracji, poprzez średnie, zawodowe i podstawowe.

Na 2006 r. zaplanowanych zostało 1.012 tys. zł.

Kontynuując proces zwiększania zaangażowania w Polsce inwestorów uchwalone zostały dalsze programy wieloletnie wsparcia inwestorów, które realizowane będą począwszy od 2006 r. Należą do nich następujące programy:

- 1) Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez MAN Trucks Sp. z o.o. w Niepołomicach k. Krakowa pod nazwą: MAN Zakład Montażu Ciężarówek, w latach 2006-2008 – w 2006 r. kwota 20 237 tys. zł.
- 2) Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez LG Philips LCD Poland Sp. z o.o. w Kobierzycach pod nazwą: Fabryka modułów do ekranów ciekłokrystalicznych, w latach 2006-2011 - w 2006 r. kwota 29 874 tys. zł.
- 3) Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez LG Electronics Wrocław Sp. z o.o. w Kobierzycach pod nazwą: Fabryka Urządzeń Gospodarstwa Domowego, w latach 2006-2016 - w 2006 r. kwota 5 336 tys. zł.
- 4) Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez IBM Polska Sp. z o.o. w Krakowie pod nazwą: Centrum Badawczo-Rozwojowe w Krakowie – Laboratorium Oprogramowania Tivoli, w latach 2006-2007 - w 2006 r. kwota 710 tys. zł.
- 5) Wsparcie finansowe inwestycji realizowanej przez Delphi Poland S.A. w Krakowie pod nazwą: Centrum Badawczo Rozwojowe, w latach 2006 i 2007 - w 2006 r. kwota 826 tys. zł.

2.2. Promocja eksportu

Jednym z priorytetowych celów polityki handlowej rządu jest wzrost udziału Polski w międzynarodowej wymianie handlowej. Warunkiem jego realizacji jest zwiększenie efektywności narzędzi i programów promocji i wspierania eksportu, przyczyniające się do wzrostu konkurencyjności polskich przedsiębiorstw i ich produktów na rynkach międzynarodowych, jak również zapewnienie otoczenia instytucjonalnego, gwarantującego należyte ich funkcjonowanie. Zwiększenie wolumenu eksportu jest jednym z czynników pobudzania wzrostu gospodarczego.

W 2006 r. Ministerstwo Gospodarki i Pracy realizować będzie szereg działań promocyjnych, mających na celu kreowanie pozytywnego wizerunku polskiej gospodarki, rozwój współpracy gospodarczej z zagranicą i przede wszystkim wzrost polskiego eksportu a także promocję bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce.

Odbywać się to będzie poprzez wsparcie (w formie dotacji) działań promocyjnych podejmowanych głównie przez przedsiębiorców i organizacje samorządu gospodarczego, a także realizację własnych przedsięwzięć promocyjnych, przede wszystkim przy wykorzystaniu wydziałów ekonomiczno-handlowych ambasad i konsulatów RP za granicą (WEH).

W roku 2006 na promocję eksportu przewiduje się wydatki na kwotę **61.993 tys. zł.**, w tym wydatki majątkowe – kwota 500 tys. zł

W 2006 r. ze środków na promocję eksportu przewiduje się finansowanie realizacji następujących instrumentów promocji i wsparcia eksportu:

- a) Dofinansowanie kosztów udziału przedsiębiorców w zagranicznych imprezach targowo-wystawienniczych oraz dofinansowanie kosztów udziału przedsiębiorców w wyjazdowych misjach gospodarczych związanych z udziałem w targach i wystawach za granicą.

Ww. instrumenty realizowane są w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, lata 2004-2006, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

- b) Dofinansowanie konferencji, seminariów i szkoleń poświęconych problematyce gospodarczej, promocji polskiej gospodarki i eksportu, możliwościom i warunkom rozwoju eksportu na konkretne rynki lub przez konkretne branże. W 2006 r. przewidujemy także organizację w Krakowie konferencji członków Europejskiego Stowarzyszenia Organizacji Promocyjnych ETPO 48.

- c) Dofinansowanie branżowych projektów promocyjnych.

- d) Dofinansowanie kosztów udziału przedsiębiorców w szkoleniach w zakresie organizacji i techniki handlu zagranicznego w ramach „Akademii Handlu Zagranicznego”,

- e) Dofinansowanie kosztów uzyskania certyfikatów wyrobu wymaganych na rynkach zagranicznych,

- f) Udzielanie pomocy publicznej dla konsorcjów eksportowych na realizację projektów Domów Polskich,

- g) Przygotowanie i wdrożenie nowych instrumentów promocji eksportu.

W 2006 r. przewidujemy uruchomienie m.in. programu doradztwa dla przedsiębiorstw zamierzających podjąć działalność eksportową. pn. Paszport dla Eksportu.

- h) Działalność promocyjna wydziałów ekonomiczno-handlowych ambasad i konsulatów RP za granicą (WEH).

Działania placówek w coraz większym stopniu koncentrują się na sferze promocji polskiego eksportu i inwestycji zagranicznych w Polsce. Zadaniem placówek jest także przygotowywanie analiz rynkowych i branżowych, analizowanie regulacji prawnych, organizacji seminariów, konferencji, udział w targach i wystawach, działalność wydawnicza. Placówki w coraz większym zakresie zajmują się wspomaganie małych i średnich firm w ich kontaktach gospodarczych z partnerami w kraju urzędowania. Polega to m.in. na udzielaniu informacji dotyczących możliwości eksportu z Polski konkretnego towaru, dystrybucji informacji nt. konkretnej oferty eksportowej, pomocy w nawiązaniu kontaktów gospodarczych z partnerami zagranicznymi, wsparciu misji gospodarczych.

Tak jak dotychczas działalność promocyjna WEH realizowana będzie w oparciu o zaakceptowane przez Ministra Gospodarki i Pracy Plany Promocji przygotowane przez poszczególne placówki.

i) Promocja bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce przez PAIIZ S.A.

Przewiduje się rozwój działalności PAIIZ S.A. w zakresie promocji inwestycji zagranicznych w Polsce, w następujących obszarach:

- Obsługa inwestorów zagranicznych,
- Współpraca regionalna,
- Centra Obsługi Inwestora,
- Szkolenia dla władz samorządowych, imprezy dla inwestorów zagranicznych,
- Misje do inwestorów zagranicznych,
- Misje dziennikarzy zagranicznych do Polski,
- Publikacje i Portal internetowy PAIIZ S.A.

Celem prowadzonego przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy Portalu Promocji Eksportu jest zbieranie, przetwarzanie i udostępnianie w sieci internetowej wszystkim zainteresowanym podmiotom informacji gospodarczych i handlowych. Informacje te adresowanych są przede wszystkim do polskich eksporterów oraz do potencjalnych zagranicznych importerów polskich wyrobów.

Portal Promocji Eksportu - Internetowa baza informacji eksportowej jest prowadzona w MGIP od początku 2003 roku. System obecnie jest dostępny dla przedsiębiorców polskich i zagranicznych pod adresami: www.eksporter.gov.pl, www.exporter.gov.pl, www.polishproducts.gov.pl.

Ponadto w 2006 r. przewiduje się:

- 1) Utworzenie w Banku Gospodarstwa Krajowego Funduszu Kredytu Technologicznego (na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej), którego środki mają być przeznaczone na udzielanie przedsiębiorcom kredytów na finansowanie inwestycji polegających na zakupie i zastosowaniu nowych technologii.
- 2) Finansowe wspieranie inwestycji. Podstawowe założenie ustawy z dnia 20 marca 2002 r. o finansowym wspieraniu inwestycji stanowi promocja aktywności inwestycyjnej oraz wyrównanie warunków konkurencji dla lokowania inwestycji w Polsce w porównaniu z systemem zachęt inwestycyjnych stosowanych w innych krajach naszego regionu. Ustawa adresowana jest do przedsiębiorców dokonujących nowych inwestycji. Na ten cel przewidziano kwotę 105.000 tys. zł.

Należy jednocześnie wskazać, iż ustawa o finansowym wspieraniu inwestycji stanowi źródło środków krajowych i podstawę dla montażu finansowego ze środkami Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przy realizacji jednego z poddziałań Sektorowego Programu Operacyjnego – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw: *Wsparcie dla przedsiębiorstw dokonujących nowych inwestycji*.

3. Restrukturyzacja przemysłu

W obszarze „Przemysłu” w 2006 roku realizowane będą następujące cele:

1. Restrukturyzacja i poprawa konkurencyjności wybranych gałęzi przemysłu, w tym:
 - a) restrukturyzacja górnictwa węgla kamiennego,
 - b) restrukturyzacja górnictwa niewęglowego,
 - c) restrukturyzacja i poprawa konkurencyjności przemysłu hutnictwa żelaza i stali,
 - d) restrukturyzacja i poprawa konkurencyjności przemysłu lekkiego,
 - e) poprawa pozycji konkurencyjnej polskich stoczni,
 - f) monitoring procesów restrukturyzacyjnych;
2. Sukcesywna likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko.
3. Wspieranie innowacyjności w przemyśle.

Uwarunkowania realizacji celów

Prowadzone procesy restrukturyzacyjne w sektorze węgla kamiennego realizowane są na podstawie rządowego dokumentu „*Restrukturyzacja górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2004-2006 oraz strategia na lata 2007-2010*”, przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 27 kwietnia 2004 r. Zastąpił on i zaktualizował przyjęty w dniu 28 stycznia 2003 r. rządowy „*Program restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2003 – 2006 z wykorzystaniem ustaw antykrzysowych i zainicjowaniem prywatyzacji niektórych kopalń*” oraz informację o realizacji tego programu, zawierającą sposób przezwyciężenia barier występujących w procesie restrukturyzacji, która została zaakceptowana kierunkowo przez Radę Ministrów w dniu 17 czerwca 2003 r.

Program ten przewiduje m.in.:

- zmniejszenie zdolności wydobywczych w latach 2003-2006 o 14 mln ton w wariantcie docelowym lub 7,8 mln ton w wariantcie alternatywnym (realizowanym przy utrzymującej się koniunkturze na rynku węgla),
- zmniejszenie stanu zatrudnienia w wariantcie docelowym o 25,5 tys. osób (lub 19,5 tys. osób w wariantcie alternatywnym),

- aktywizację zawodową byłych pracowników górnictwa węgla kamiennego w formie m.in. stypendiów na przekwalifikowanie, bezpłatnych szkoleń zawodowych, pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Zakłada on również, że w latach 2004-2006 procesy restrukturyzacyjne w górnictwie węgla kamiennego wspierane będą środkami budżetu państwa.

Podstawę prawną realizacji restrukturyzacji stanowi *ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003 – 2006* (Dz. U. Nr 210, poz. 2037 z późn. zm.), która weszła w życie w dniu 29 grudnia 2003 r.

W roku 2006 kontynuowane będą procesy likwidacyjne w górnictwie niewęglowym, prowadzone w Kopalni Soli „Wieliczka” i „Bochnia” oraz Zakładach Górniczych „Trzebieńka” S.A. i Zakładach Górniczo-Hutniczych „Bolesław” S.A.

W zakresie restrukturyzacji sektora hutnictwa żelaza i stali, od 2003 roku realizowany jest przyjęty przez Radę Ministrów 10 stycznia 2003 r. (wraz ze zmianami z marca 2003 r.) program rządowy pn. *„Restrukturyzacja i rozwój hutnictwa żelaza i stali w Polsce do 2006 roku”*, którego podstawę prawną stanowi znowelizowana *ustawa z dnia 24 sierpnia 2001. o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali* (Dz. U. Nr 111, poz. 1196 z późn. zm.).

W celu poprawienia pozycji konkurencyjnej polskich przedsiębiorstw, w roku 2006 kontynuowane będą dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych w ramach *„Strategii dla przemysłu lekkiego na lata 2000-2007”* oraz dopłaty do kontraktów na statki, realizowane na podstawie *ustawy z dnia 3 marca 2005 r. o dopłatach do umów na budowę niektórych typów statków morskich* (Dz. U. Nr 48, poz. 448).

W celu sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko, realizowany będzie nadal, przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r. *„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”*.

W ramach wspierania innowacyjności w przemyśle kontynuowana będzie również realizacja programu wieloletniego *„Doskonalenie systemów innowacyjności w produkcji i eksploatacji w latach 2004-2008”*. Program zawiera projekty o charakterze aplikacyjnym, realizowane z udziałem jednostek badawczych i wdrażających. Realizacja projektów prowadzona jest przez powołanie do tego celu konsorcja i sieci naukowe.

Realizacja założonych celów

W zakresie restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego realizowane będą zadania związane z:

- likwidacją kopalń, zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniami wodnymi oraz odsalaniem wód dołowych w okresie likwidacji i po zakończeniu likwidacji kopalń,
- restrukturyzacją zatrudnienia,
- usuwaniem szkód górniczych wywołanych reaktywacją starych zrobów,
- wypłata ekwiwalentów za deputaty węglowe dla emerytów i rencistów górniczych z kopalń całkowicie likwidowanych, wypłacanych przez ZUS,
- utrzymanie biur pomocy zawodowej Górniczej Agencji Pracy,
- monitoring procesów restrukturyzacyjnych.

Zadania te finansowane będą z dotacji w kwocie 791.765 tys. zł (z tego 650.000 tys. zł w cz. 20 - Gospodarka oraz 141.765 tys. zł w rezerwie celowej pn. „Kredyty na restrukturyzację górnictwa węgla kamiennego”).

W celu zapobieżenia zalaniu zakładów górnictwa węglowego eksploatujących złoża w rejonie tzw. Niecki Bytomskiej, w roku 2006 kontynuowane będzie również finansowanie działalności Centralnej Pompowni „Bolko Sp. z o .o. (kwota 12.000 tys. zł), odpompowującej wodę ze zlikwidowanych kopalń.

Dofinansowany zostanie również zakup sprzętu ratowniczego w Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego w Bytomiu (w kwocie 1.000 tys. zł).

W sektorze górnictwa niewęglowego kontynuowane będą procesy likwidacyjne prowadzone w kopalniach rud cynku i ołowiu wchodzących w skład Zakładów Górniczych „Trzebieńka” S.A. oraz Zakładów Górniczo-Hutniczych „Bolesław” S.A.. Ponadto prowadzone będą prace związane z likwidacją niezabytkowych części Kopalni Soli „Wieliczka” i „Bochnia” oraz utrzymaniem, zabezpieczeniem i ratowaniem zabytkowych części Kopalni Soli „Wieliczka”. Dotacje budżetowe na ten cel wyniosą 74.900 tys. zł.

Prowadzony będzie również monitoring procesów likwidacji górnictwa niewęglowego. Analizie podlegać będzie wykorzystanie środków dotacji budżetowej oraz prawidłowość wydatkowania środków z tytułu osłon socjalnych, odpraw i roszczeń pracowniczych. Gromadzone i przetwarzane będą także informacje w zakresie korzystania z poszczególnych form osłonowych w ww. zakładach.

W ramach restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali ze środków budżetowych (w kwocie 7.400 tys. zł) współfinansowane będą:

- instrumenty osłonowo-aktywizujące (kontrakt szkoleniowy, doradztwo zawodowe, odprawa warunkowa), z których mogą skorzystać uprawnieni pracownicy odchodzący z sektora;

- tworzenie nowych, trwałych miejsc pracy w przedsiębiorstwach poza hutnictwem poprzez umożliwienie pracodawcom spoza hutnictwa, którzy zatrudnią byłego hutnika, ubiegania się o dofinansowanie do jego wynagrodzenia.

Realizacja programu będzie na bieżąco monitorowana i oceniana. Prowadzone będą również analizy wpływu zmian cen na rynku żelaza i stali na procesy restrukturyzacyjne.

W celu poprawienia pozycji konkurencyjnej polskich przedsiębiorstw, w roku 2006 kontynuowana będzie realizacja dopłat do preferencyjnych kredytów udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego podmiotom z sektora przemysłu lekkiego (300 tys. zł) oraz dopłaty do umów na budowę niektórych typów statków przeznaczone dla Stoczni Szczecińskiej „Nowej oraz Stoczni Gdynia (140.000 tys. zł).

W zakresie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko, kontynuowana będzie realizacja „*Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski*”, którego celem jest oczyszczenie, w ciągu 30 lat, terytorium Polski z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest. W ramach Programu prowadzone będą prace nad systemem monitoringu realizacji Programu, wspieranie opracowania dokumentacji do oczyszczania z azbestu miejsc publicznych, wspieranie inicjatyw samorządu terytorialnego w zakresie prac nad eliminacją azbestu, szkolenia pracowników administracji publicznej w zakresie przepisów i procedur dot. azbestu.

W zakresie wspierania innowacyjności w przemyśle zaplanowano dalszą realizację programu wieloletniego „*Doskonalenie systemów innowacyjności w produkcji i eksploatacji w latach 2004-2008*”. Program ten ma na celu wspieranie projektowania i wdrażania rozwiązań innowacyjnych w przemyśle i będzie realizowany przez powołanie do tego celu konsorcja i sieci naukowe. Zadania te finansowane będą z dotacji w kwocie 3.600 tys. zł.

4. Przedsiębiorczość - małe i średnie firmy

W 2006 r. kontynuowana będzie realizacja działań zapisanych w dokumencie rządowym „Kierunki działań Rządu wobec małych i średnich przedsiębiorstw od 2003 do 2006 roku”, przyjętym przez Radę Ministrów w lutym 2003 r.

Cztery obszary działań:

- wspieranie przedsięwzięć służących rozwojowi przedsiębiorstw:
 - wsparcie finansowe na działania doradcze,
 - dotacje na przedsięwzięcia inwestycyjne,
 - bezpłatne usługi informacyjne oferowane w Punktach Konsultacyjnych,

- poprawa otoczenia prawnego i administracyjnego MSP oraz promowanie postaw przedsiębiorczych:
 - działania na rzecz rozwoju akademickich inkubatorów przedsiębiorczości,
- rozwój otoczenia instytucjonalnego MSP:
 - rozwój sieci instytucji wspierających przedsiębiorców takich jak Krajowy System Usług dla MSP,
rozbudowa systemu funduszy pożyczkowych i poręczeniowych dla małych i średnich przedsiębiorców,
- wspieranie integracji firm i działalności na forum międzynarodowym.
 - wspieranie udziału przedsiębiorców w imprezach targowo-wystawienniczych, misjach handlowych itp.,
 - wspieranie udziału organizacji przedsiębiorców w pracach organizacji i grup międzynarodowych.

Uwarunkowania realizacji celów:

Polskie przedsiębiorstwa są mniejsze od przedsiębiorstw unijnych, osiągają znacznie niższe obroty (znacznie poniżej pułapów przyjętych w definicjach unijnych dotyczących mikro-, małego i średniego przedsiębiorcy), wytwarzają mniejszą wartość dodaną. Polskie małe i średnie przedsiębiorstwa nadal budują swoją przewagę konkurencyjną przede wszystkim w oparciu o cenę, a w znacznie mniejszym zakresie uwzględniając jakość oferowanych produktów i usług, również mało popularne jest osiąganie przewagi konkurencyjnej poprzez innowacyjność. Realizowane działania wychodzą naprzeciw wyzwaniom dla rozwoju przedsiębiorczości przedstawionym przez Komisję Wspólnot Europejskich w Zielonej Księdze „Przedsiębiorczość w Europie”, która wskazuje trzy filary działań kluczowych dla rozwoju przedsiębiorczości.

Istnieje potrzeba opracowania i przyjęcia dokumentu rządowego określającego kierunki działań dla rozwoju przedsiębiorczości oraz małych i średnich przedsiębiorców na lata 2007-2013.

Źródła finansowania: środki budżetowe – m.in. dotacja podmiotowa dla Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, środki na działania pilotażowe MGIP, środki na współfinansowanie programów Phare oraz Sektorowych Programów Operacyjnych, środki pomocowe w ramach programu Phare 2003 Spójność Społeczna i Gospodarcza – Program Sektorowy MSP i Innowacyjność, środki funduszy strukturalnych dostępne w ramach: Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich, Zintegrowanego

Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, środki unijne dostępne w ramach Programu Wieloletniego na rzecz Przedsiębiorstw i Przedsiębiorczości, a w szczególności na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw.

Zakres ww. obejmuje:

1. Dotację dla Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości – na łączną kwotę **72.100 tys. zł.**

Dotacja przeznaczona będzie m.in. na realizację zadań wynikających z programu „Kierunki działań Rządu wobec sektora małych i średnich przedsiębiorstw od 2003 do 2006 roku” realizowanych przez PARP. Kwota dotacji przeznaczona zostanie na pokrycie kosztów operacyjnych PARP i Regionalne Instytucje Finansujące (RIF) oraz na pokrycie kosztów Regionalnych Instytucji Finansujących, zaangażowanych w realizację programów: Phare 2002 regionalny i sektorowy, Phare 2003 regionalny i sektorowy, SPO WKP, SPO RZL, Phare 2003 Inicjatywa III.

2. Finansowanie zadań związanych z rozwojem małych i średnich przedsiębiorstw – kwota **1.525 tys. zł.**

W ramach tej kwoty realizowane będą następujące zadania:

- a) wykonanie ekspertyzy dotyczącej wdrożenia do prawa polskiego dyrektywy Unii Europejskiej w sprawie towarów paczkowanych,
 - b) związane z dostosowaniem prawa krajowego do Prawa Unii Europejskiej oraz bieżącym uczestnictwem w pracach grup roboczych Komisji Europejskiej,
 - c) wykonanie ekspertyzy nt.: „Ekspertyza związana z wdrażaniem ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (SDG), w części dotyczącej budowy Centralnej Informacji o Działalności Gospodarczej (CIDG), umożliwiającej uzyskiwanie informacji o wpisach do ewidencji drogą elektroniczną”,
 - d) prace eksperckie związane z przeglądem rozwiązań zawartych w ustawie z dnia 14 lutego 2003 o udostępnianiu informacji gospodarczej.
3. Kontynuację realizacji systemu pn. Centralna Informacja o Działalności Gospodarczej – kwota **11.521 tys. zł.**

Realizacja systemu: Centralna Informacja o Działalności Gospodarczej - zarządzanie, wdrożenie - wynika z zapisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

W zakresie Przedsiębiorczości realizowane będą zadania Sektorowego Programu Operacyjnego „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004-2006”.

Realizowany jest on w latach 2004-2008 ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz krajowych środków publicznych i środków prywatnych. Współfinansowanie krajowe pochodzi z następujących źródeł: budżet państwa, środki jednostek samorządu terytorialnego oraz środki pochodzące z funduszy celowych (Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej).

Celem Programu jest poprawa pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw działających na terenie Polski w warunkach Jednolitego Rynku Europejskiego, który realizowany jest poprzez następujące dwa priorytety:

- rozwój przedsiębiorczości i wzrost innowacyjności poprzez wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu

W ramach tego priorytetu realizowane są następujące cele cząstkowe: pobudzenie przedsiębiorczości i działalności innowacyjnej poprzez dostęp do wysokiej jakości usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu, ułatwienie możliwości finansowania inwestycji, rozwój przedsiębiorczości poprzez wzmocnienie powiązań między sektorem B+R przedsiębiorstwami, zwiększenie sprawności wdrażania i komercjalizacji innowacji, w tym transfer technologii,

- bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw

W ramach tego priorytetu realizowane są następujące cele cząstkowe: zwiększenie nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach, poprawa konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez inwestycje w wiedzę, tworzenie nowych miejsc pracy, podniesienie poziomu innowacyjności przedsiębiorstw, dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów prawa unijnego.

Istotnym elementem przyjętej strategii realizacji celu SPO-WKP jest wsparcie podejmowanych w przedsiębiorstwach inwestycji. Wsparcie w formie dotacji udzielane jest na inwestycje unowocześniające ofertę produktową lub technologiczną małych i średnich przedsiębiorstw (MSP), a także w oparciu o ustawę o finansowym wspieraniu inwestycji dla MSP jak i dużych przedsiębiorstw. Innym obszarem interwencji jest wsparcie promocji internacjonalizacji.

W zakresie Przedsiębiorczości w roku 2006 realizowane będą następujące **programy Phare**:

Phare 2002

Spójność Społeczna i Gospodarcza PL2002/000-580.06.02 Program Sektorowy MSP i Innowacyjność

Podstawą prawną wdrażania ww. projektu jest Memorandum Finansowe z dnia 11 października 2002 r. Jednostką wdrażającą jest Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

Program dotyczy zagadnień o znaczeniu ogólnokrajowym w zakresie rozwoju MSP, obejmując odpowiadające szczegółowym celom projektu, następujące komponenty: Rozwój i modernizacja przedsiębiorstw w oparciu o nowe technologie, Wstęp do jakości, Finansowanie dla Wzrostu, Ścieżki od innowacji do biznesu, Dostęp do innowacyjnych usług doradczych, Fundusz Dotacji Inwestycyjnych.

W ramach tych komponentów beneficjenci mogą korzystać z dotacji doradczych, inwestycyjnych oraz pożyczek.

W 2006 roku kontynuowane będą działania w ramach programu w zakresie wypłat dotacji doradczych i inwestycyjnych dla beneficjentów.

Phare 2003

Spójność Społeczna i Gospodarcza PL2003/004-379.05.02 Sektorowy program wsparcia MSP

Podstawą prawną wdrażania ww. projektu jest Memorandum Finansowe z dnia 16 lipca 2003 r. Jednostką wdrażającą jest PARP.

W ramach programu realizowane są następujące komponenty: rozwój i modernizacja przedsiębiorstw w oparciu o nowe technologie (wsparcie na usługi doradcze, wsparcie na inwestycje), ścieżki od innowacji do biznesu (wsparcie na usługi doradcze, wsparcie na inwestycje, pożyczki).

W 2006 roku kontynuowane będą działania w ramach programu w zakresie przyznawania oraz wypłat dotacji doradczych i inwestycyjnych dla beneficjentów oraz udzielania pożyczek na działalność innowacyjną.

8.2. Infrastruktura

1. Transport

Podstawą do sporządzenia projektu budżetu na 2006 r. w zakresie rozwoju transportu są dokumenty programowe długo i średniookresowe przyjęte przez Rząd i realizowane w corocznych planach gospodarczych. Podstawowym dokumentem długookresowym rozwoju działalności transportowej jest przyjęta przez Rząd w czerwcu 2005 r. Polityka Transportowa Państwa na lata 2005–2025. Dokument ten określa cele polityki transportowej państwa w ramach polityki zrównoważonego rozwoju kraju i strategii integracji Polski z krajami Unii Europejskiej na tle bieżącej sytuacji i problemów występujących w tej dziedzinie działalności gospodarczej oraz wyznacza kierunki rozwoju poszczególnych gałęzi transportu.

Jako podstawowy cel polityki transportowej przyjęto zdecydowaną poprawę jakości systemu transportowego i jego rozbudowę zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Jakość systemu transportowego jest jednym z kluczowych czynników warunkujących jakość życia mieszkańców i rozwój gospodarczy kraju i regionów. Stosowanie zasady zrównoważonego rozwoju będzie zapewniało równowagę między aspektami społecznymi, gospodarczymi, przestrzennymi oraz ochrony środowiska w warunkach rozwijającej się gospodarki rynkowej. Sformułowany powyżej cel podstawowy polityki transportowej ma zostać osiągnięty przez skoncentrowanie się na realizacji następujących pięciu celów szczegółowych:

- Cel 1. Poprawa dostępności transportowej i jakości transportu jako czynnik poprawy warunków życia i usuwania barier rozwojowych gospodarki.
- Cel 2. Wspieranie konkurencyjności gospodarki polskiej jako kluczowy instrument rozwoju gospodarczego.
- Cel 3. Poprawa efektywności funkcjonowania systemu transportowego.
- Cel 4. Integracja systemu transportowego w układzie gałęziowym i terytorialnym.
- Cel 5. Poprawa bezpieczeństwa prowadząca do radykalnej redukcji wypadków i ograniczenie ich skutków oraz do poprawy bezpieczeństwa osobistego użytkowników transportu i ochrony ładunków.

Te długofalowe cele polityki transportowej znalazły odzwierciedlenie w celu strategicznym i celach częściowych Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004–2006 oraz dokumentach programowych, stanowiących integralne części NPR w zakresie rozwoju transportu i infrastruktury transportowej, sporządzonych w celu wykorzystania

wspólnotowych środków pomocowych przeznaczonych dla Polski, tj.: w Sektorowym Programie Operacyjnym Transport na lata 2004–2006 (SPOT) oraz w Strategii wykorzystania Funduszu Spójności w latach 2004–2006. Cel strategiczny NPR na lata 2004–2006 jakim jest *rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej* jest spójny z celem generalnym Sektorowego Planu Operacyjnego Transport, którym jest *zwiększenie spójności transportowej kraju oraz polepszenie dostępności przestrzennej miast, obszarów i regionów Polski w układzie Unii Europejskiej*. Temu samemu celowi służą również przedsięwzięcia dotyczące rozwoju i modernizacji infrastruktury transportowej w ramach realizacji części transportowej Strategii wykorzystania Funduszu Spójności. Dla osiągnięcia głównego celu, jakim jest „spójność przestrzenna”, przedsięwzięcia projektowe realizowane na sieciach transportowych w oparciu o różne źródła finansowania, są dobierane w taki sposób, by w miarę możliwości tworzyły kolejne (sąsiadujące) odcinki połączeń w danym korytarzu transportowym, czy na określonym kierunku międzynarodowych połączeń transportowych. Działania dotyczące infrastruktury transportowej wygenerują dodatkowe efekty makro i mikroekonomiczne dopiero wówczas, kiedy zostanie osiągnięty znacznie wyższy stopień jej spójności, niż to jest możliwe do osiągnięcia w okresie 2004–2006. Oznacza to konieczność inwestowania w dłuższym horyzoncie czasowym, na długich odcinkach sieci, co przyniesie widoczne efekty gospodarcze i społeczne, rozumiane jako „efekty sieciowe”. Dlatego działania przyjęte do planów realizowanych w okresie 2004–2006, będą kontynuowane w okresie nowej perspektywy finansowej w latach 2007–2013. Postępowanie takie uwidocznione zostało w dokumentach opracowanych w Ministerstwie Infrastruktury, w tym w „*Strategii Rozwoju Transportu na lata 2004–2006 i lata dalsze*” oraz w zaakceptowanym przez Rząd w 2004 roku „*Programie budowy autostrad i dróg ekspresowych do 2013 roku*”. Taka sama zasada postępowania została przyjęta w pracach nad dokumentem programowym związanym z NPR na lata 2007–2013, tj. nad projektem Programu Operacyjnego Rozwoju Transportu na lata 2007–2013.

Wspomniane wyżej dokumenty programowe służą realizacji polskiej strategii inwestycyjnej w sferze infrastruktury transportowej. Działania objęte tymi programami mieszczą się w ramach aktualnych kierunków zarówno wspólnej polityki transportowej Unii Europejskiej jak i polityki transportowej Polski. We wszystkich tych dokumentach jako priorytetowe obszary inwestowania w transporcie wymienia się:

- sieć kolejową w ramach układów AGC i AGTC,
- budowę autostrad i dróg ekspresowych,
- przebudowę dróg krajowych w ramach schematu kierunkowego TEN-T (transeuropejskich sieci transportu),

- infrastrukturę portów morskich i lotniczych,
- rozwój systemów służących poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- rozwój systemów transportu kombinowanego.

W polskiej polityce transportowej konsekwentnie jest kładziony nacisk na unowocześnienie infrastruktury kolejowej, stanowiącej główny środek transportu najbardziej przyjazny środowisku naturalnemu. Celem strategicznym jest podniesienie konkurencyjności **transportu kolejowego** w ramach zrównoważonego rozwoju systemu transportowego kraju poprzez: reformę strukturalną PKP, rozwój infrastruktury kolejowej, obniżenie kosztów społecznych funkcjonowania transportu kolejowego. Cel strategiczny zostanie osiągnięty poprzez koncentrację wysiłków i wsparcia Rządu ograniczające się do sieci linii kolejowych o znaczeniu krajowym (ok. 12 tys. km). Pozostała część sieci będzie utrzymywana ze środków własnych i subsydiów regionalnych.

Prowadzona od kilku lat reforma transportu kolejowego ma na celu poprawę sytuacji tej gałęzi transportu. Na podstawie analizy i doświadczeń w realizacji rządowego „Programu dalszej restrukturyzacji i prywatyzacji spółek Grupy PKP do 2006 r.” Rada Ministrów w dn. 22 lutego 2005 r. przyjęła „Strategię restrukturyzacji i prywatyzacji Grupy PKP S.A.”. W ramach kontynuacji niezbędnych reform podjęto działania zmierzające do wzrostu konkurencyjności, odzyskania płynności finansowej grupy PKP S.A. oraz restrukturyzacji organizacyjnej, dostosowując posiadane zasoby do skali prowadzonej działalności. Pozytywne rezultaty tych działań są widoczne w postaci poprawy wyników kluczowych spółek grupy PKP S.A. Zgodnie z prowadzonymi zmianami systemowymi rynek kolejowy stał się dostępny dla nowych przewoźników. Dzięki dostępowi do środków Unii Europejskiej zwiększyła się skala inwestycji modernizacyjnych oraz liczba projektów dotyczących modernizacji i zakupów taboru do przewozów pasażerskich. Projekty te będą skutkować poprawą jakości usług kolejowych w najbliższych latach. Wymagają jednak wieloletnich działań i znacznego zwiększenia środków budżetowych. Realizacja tych zadań wymaga dalszych zmian systemowych, związanych m.in. ze sposobem finansowania infrastruktury oraz dofinansowania usług świadczonych w ramach służby publicznej. W związku z powyższym oraz zgodnie ze Strategią, Rada Ministrów przyjęła w dniu 2 sierpnia 2005 r. projekty czterech ustaw tworzących podstawy zmienionego systemu funkcjonowania i finansowania kolejnictwa. Nowe uregulowania przewidują m.in. możliwość dofinansowania z budżetu państwa, wykonywanych z ramach służby publicznej, przewozów międzywojewódzkich oraz dotowania utrzymania i remontów powszechnie dostępnej infrastruktury kolejowej (projekt zmiany ustawy o transporcie kolejowym) oraz tworzą długofalowe rozwiązania w zakresie finansowania kolejnictwa (projekt ustawy o Funduszu Kolejowym i projekt ustawy o finansowaniu infrastruktury transportu lądowego).

Kontynuując ten kierunek działań projekt ustawy budżetowej na rok 2006 przewiduje:

- 1) w zakresie konkurencyjności przewozów kolejowych – kontynuację dostosowywania wybranych linii kolejowych do prędkości 160 km/h dla ruchu pasażerskiego i 120 km/h dla ruchu towarowego z maksymalnym naciskiem na oś 221 kN. Wpłynie to na skrócenie czasu podróży i poprawę oferty przewozowej.
- 2) w zakresie tworzenia nowoczesnej sieci transportowej o znaczeniu międzynarodowym - kontynuację modernizacji linii kolejowych leżących na transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T.

W Korytarzu II:

Linii E-20 na odcinkach:

- Mińsk Mazowiecki – Siedlce,
- Siedlce – Terespol,
- Rzepin granica państwowa,
- Poznański węzeł kolejowy.

W Korytarzu III:

Linii E - 30, CE 30 na odcinkach:

- Legnica – Wrocław – Opole,
- Legnica – Węglińiec – Zgorzelec (granica państwa),
- Węglińiec – Bielawa Dol. (granica państwa).

W Korytarzu VI:

Linii E – 65 na odcinkach:

- Grodzisk Maz. – Zawiercie,
- Warszawa – Gdynia Etap II,

- 3) w zakresie poprawy dostępu kolejowego do lotnisk - finansowanie modernizacji linii kolejowej nr 8 Warszawa – Radom – Kielce na odcinku łączącym centrum Warszawy z terminalem Portu Lotniczego im. Fryderyka Chopina. Realizacja zadania związana jest z podpisanym w 2004 roku „Porozumieniem między Ministrem Infrastruktury, Miastem Stołecznym Warszawa a PP „Porty Lotnicze” w sprawie realizacji Infrastruktury okołolotniskowej w związku z budową w Warszawie Terminala 2 Portu Lotniczego im. F. Chopina”.
- 4) w zakresie powstrzymania degradacji infrastruktury kolejowej – objęcie dofinansowaniem środkami budżetowymi naprawy elementów systemu sterowania ruchem i zasilania trakcyjnego, likwidacji „wąskich gardeł” na liniach kolejowych o dużych potokach ruchu. Roboty prowadzone będą na liniach objętych umowami AGC

(AGTC oraz priorytetami II i III poziomu ustaleń Paneuropejskiej Konferencji Transportowej (Kreta 1994 r.). Finansowanie obejmuje lata 2003–2008.

Podstawowym źródłem finansowania transportu kolejowego będą środki budżetowe oraz środki pochodzące z Unii Europejskiej. Ustawa budżetowa przewiduje kwotę 445.059 tys. zł na zadania związane z krajowymi przewozami pasażerskimi. W ramach powyższej kwoty 385.000 tys. zł zostanie przeznaczony na refundację przewoźnikom ustawowych ulg przejazdowych, a 60.059 tys. zł posłuży dofinansowaniu pasażerskich przewozów międzywojewódzkich wykonywanych w ramach służby publicznej.

Na zadania dotyczące infrastruktury kolejowej będzie przeznaczona kwota 1.055.596 tys. zł. W ramach powyższej kwoty 450.000 tys. zł będzie przeznaczony na utrzymanie linii kolejowych, co zapewni poprawę stanu infrastruktury oraz umożliwi obniżenie stawek dostępu dla przewoźników, przede wszystkim w zakresie przewozów pasażerskich oraz towarowych przewozów intermodalnych. Kwota 605.596 tys. zł zostanie przeznaczona na inwestycje w infrastrukturę kolejową.

Realizacja inwestycji kolejowych obejmuje w 2006 roku linie wprowadzone do planu resortu w latach poprzednich, które będą kontynuowane również po roku 2006. Zadania położone w korytarzu II, III i VI oraz likwidacja „wąskich gardeł” będą finansowane w zakresie kosztów kwalifikowanych z udziałem środków ISPA i Funduszu Spójności.

Ponadto na sfinansowanie inwestycji na liniach kolejowych o znaczeniu wyłącznie obronnym przeznaczona będzie kwota 14.200 tys. zł.

Dla zarządców infrastruktury kolejowej i drogowej utworzono także rezerwę celową w kwocie 205.860 tys. zł. W celu zapewnienia płynnego współfinansowania projektów z udziałem środków UE będzie również dostępna rezerwa na wydatki na integrację europejską.

Drugim obszarem priorytetowego inwestowania w polski system transportowy jest **drogownictwo**. Konieczność przyspieszenia programu budowy głównej sieci dróg w Polsce wynika nie tylko z jej stanu oraz oczekiwań społecznych, ale także z potrzeby pilnego jej dostosowania do standardów UE, do czego zobowiązuje Polskę Traktat Akcesyjny, w tym przede wszystkim do nacisków 115 kN/oś dopuszczanych w krajach zachodnioeuropejskich. Transport drogowy wykonujący obecnie ponad 75% ogólnych przewozów ładunków mierzonych w tonach, jest gałęzią o absolutnie kluczowym znaczeniu dla polskiej gospodarki. Rynek przewozów drogowych jest rynkiem zderegulowanym i opartym na silnej konkurencji, a przez to bardzo sprawnym i szybko reagującym na zmiany w otoczeniu gospodarczym. Prognozy dla tego rynku są bardzo korzystne i przewidują wzrost przewozów do 2013 r. o 20% - 35%.

W transporcie drogowym ważnym celem jest dalsza poprawa warunków przewozu towarów i osób, ze szczególnym uwzględnieniem działań na rzecz wzrostu bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego oraz na środowisko naturalne ma stan techniczny taboru samochodowego. Stan taboru używanego w transporcie drogowym ładunków poprawia się i obecnie około połowy pojazdów to pojazdy mające nie więcej niż 10 lat. Szczególnie dobra jest sytuacja w transporcie międzynarodowym, gdzie około 80% pojazdów ma nie więcej niż 5 lat. Znacznie gorszy jest stan autobusów, z których 73% ma więcej niż 10 lat. W celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego opracowano „Program Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego Gambit 2005”, przyjęty przez Radę Ministrów w kwietniu 2005 r. do realizacji w okresie do 2013 r. Wydano przepisy umożliwiające wdrożenie systemu tachografów cyfrowych, co powinno spowodować zasadniczą poprawę skuteczności pracy organów kontrolnych w walce o przestrzeganie przepisów dotyczących czasu prowadzenia pojazdów w transporcie drogowym. Poprawie bezpieczeństwa w transporcie służy także wydanie polskiej wersji Umowy ADR dotyczącej drogowego przewozu towarów niebezpiecznych oraz nowelizacja związanych z tym przepisów.

W ostatnich latach rząd podjął działania służące zwiększeniu tempa budowy autostrad, dróg ekspresowych i przebudowy dróg krajowych. Front budownictwa drogowego został rozwinięty. Przewidywane efekty roku 2005 to przekazanie do eksploatacji 122 km autostrad, 36 km dróg ekspresowych i odnowienie nawierzchni na ponad 1700 km dróg krajowych. Na koniec 2005 r. w budowie będzie 261 km autostrad i 109 km dróg ekspresowych. Wzrastające tempo budownictwa drogowego zostanie jeszcze wzmocnione w 2006 r. dzięki przewidywanemu rozpoczęciu realizacji poważnych projektów inwestycyjnych współfinansowanych ze środków funduszy unijnych w ramach realizacji programów wspomnianych wcześniej.

W 2006 r. w zakresie budownictwa drogowego przewiduje się:

1. Dostosowanie dróg krajowych do normy naciskowej dla samochodów ciężarowych 115kN/oś.

W ramach tego działania będą prowadzone w pierwszej kolejności roboty na drogach stanowiących ciągi międzynarodowe o zwiększonym ruchu pojazdów ciężarowych. Realizowane będą wzmocnienia na odcinkach dróg krajowych nr : 1, 2, 3, 4, 8, 12, 20, 41, 42, 61. Wzmacniane drogi krajowe przebiegają w większości w korytarzach transportowych I, II, III, VI.

2. Wyprowadzenie ruchu krajowego z obszarów miejskich.

Wyprowadzenie ruchu krajowego z obszarów miejskich realizowane będzie przez budowę obwodnic miast i miejscowości w ciągach dróg krajowych. Projekty do realizacji

wyberane są w oparciu o kryteria ruchowe, uciążliwość ruchu dla mieszkańców oraz wpływ na zmniejszenie liczby wypadków drogowych.

W 2006 roku planowana jest realizacja obwodnic następujących miejscowości: Wrocław A-8, Kowal /droga kraj. nr 1/, Międzyzdroje /droga kraj. nr 3/, Sulechów /droga kraj. nr 3 i 32/, Augustów /droga kraj. nr 8/, Wasilków /droga kraj. nr 19/, Kargowa /droga kraj. nr 32/, Dobrodzień /droga kraj. nr 46/, Rawa Mazowiecka /droga kraj. nr 72/.

3. Poprawę stanu odcinków dróg w miastach i miejscowościach.

Odcinki dróg przebiegające przez miasta są często w złym stanie technicznym. Drogi te wymagają m.in. przebudowy skrzyżowań, przebudowy systemu odwodnienia, wzmocnienia nawierzchni, budowy ciągów pieszych.

W 2006 roku planowana jest realizacja przebudowy odcinków dróg krajowych w miejscowościach: Sulechów /droga kraj. nr 8/, Sztabin /droga kraj. nr 8/, Kołobrzeg /droga kraj. nr 11/, Legionowo /droga kraj. nr 61/, Rajgród /droga kraj. nr 61/.

4. Zwiększenie i wzmocnienie istniejących obiektów mostowych oraz wiaduktów.

Mankamentem sieci dróg publicznych w Polsce jest niedostateczna liczba przepraw mostowych oraz zły stan istniejących mostów i wiaduktów.

Planuje się budowę mostów przez Wisłę w miejscowości Łabuzie w ciągu drogi krajowej nr 4 i w Chełmnie w ciągu drogi krajowej nr 1, przez rzekę Kamienną w Szklarskiej Porębie w ciągu drogi krajowej nr 3 oraz wiaduktów w Legionowie w ciągu drogi krajowej nr 4 i w Świebodzicach drogi krajowej nr 35.

Istotne znaczenie dla transportu ma również wzmocnienie istniejących obiektów mostowych zapewniających poprawę warunków ruchu, zapewnienie bezpieczeństwa użytkowników, wydłużenie trwałości, a także niedopuszczenie do paraliżu komunikacyjnego na najważniejszych kierunkach transportowych w kraju.

5. Poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Realizacja celu „bezpieczeństwo ruchu drogowego” dotyczy miejsc szczególnie niebezpiecznych o dużej ilości wypadków. Przewiduje się w tych miejscach przebudowę dróg i skrzyżowań.

Podstawowym źródłem finansowania transportu drogowego będą środki Krajowego Funduszu Drogowego, środki budżetowe oraz środki pochodzące z Unii Europejskiej. Ustawa budżetowa przewiduje łącznie kwotę 2.519.668 tys. zł z przeznaczeniem na cele związane z krajowymi drogami publicznymi. Kwota 1.100.000 tys. zł ujęta została w budżecie ministra właściwego do spraw transportu. Dodatkowo w rezerwie celowej zaplanowana została kwota 1.419.668 tys. zł pochodząca z kredytów zaciągniętych w EBI i MBOiR na cele związane z utrzymaniem, rehabilitacją i budową dróg krajowych.

Niezależnie od powyższego głównym źródłem finansowania inwestycji drogowych realizowanych przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad będzie Krajowy Fundusz Drogowy. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 stycznia 2005 r. w sprawie ustalenia Programu rzeczowo-finansowego dla inwestycji drogowych realizowanych z wykorzystaniem środków KFD w roku 2006 będzie wydatkowana kwota 5.775.371 tys. zł.

Trzecim obszarem inwestowania w polski system transportowy jest **gospodarka morska**, w tym zwłaszcza rozwój portów morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej. Przedsięwzięcia związane z portami morskimi służyć będą wzmocnieniu portów morskich jako węzłów transportowych, łączących transport lądowy z transportem morskim oraz umożliwią:

- wykształcenie nowych systemów i powiązań międzygałęziowych, zmierzających do rozwinięcia multimodalnego systemu transportowego, oferującego załadowcom przewozy „od drzwi do drzwi” i usługi logistyczne,
- podniesienie poziomu bezpieczeństwa żeglugi morskiej,
- poprawę dostępu do portów od strony morza i lądu,
- poprawę stanu infrastruktury portowej.

Zostaną w ten sposób stworzone warunki do tworzenia sieci „autostrad morskich” łączących porty polskie z portami krajów bałtyckich.

Wsparcie z budżetu państwa w 2006 roku dla wskazanych wyżej celów w gospodarce morskiej obejmuje:

- wejście do portu wewnętrznego w Gdańsku,
- przebudowa falochronu głównego w porcie Gdynia wraz z modernizacją systemu nawigacyjnego,
- tor wodny Szczecin – Świnoujście II etap,

Zadania te będą kontynuowane po roku 2006.

Finansowaniem ze środków budżetowych w 2006 roku objęta jest również kontynuowana inwestycja obejmująca rozbudowę portu w Kołobrzegu. Realizacja tych zadań ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa żeglugi morskiej, konkurencyjności portów w zakresie dostępu dla większych jednostek pływających, zapobieganie kolizji statków, poprawę stanu technicznego falochronów i nawigacji.

Ochronę życia ludzi na morzu i środowiska naturalnego obejmuje wprowadzony uchwałą RM z dnia 12 czerwca 2001 roku „Program Rozwoju Służb Ratownictwa Morskiego”. Ma on

na celu zapewnienie utrzymania zdolności, zarówno służby poszukiwania i ratowania życia ludzkiego, jak i służby zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń środowiska morskiego do pełnej realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 9 listopada 2000 roku o bezpieczeństwie morskim. Realizacja celu w 2006 roku obejmuje kontynuację finansowania środkami budżetowymi następujących zadań programowych:

- budowa statków ratowniczych I-ej kategorii,
- zakupy specjalistycznych pojazdów ratowniczych,
- budowa Morskiej Stacji Ratowniczej w porcie Hel i Darłowie,
- budowa bazy zwalczania zanieczyszczeń w Świnoujściu.

Realizacja całego programu przewidziana jest do 2009 roku.

Ochrona linii brzegowej będzie realizowana w ramach przyjętego ustawą z dnia 28 marca 2003 roku „Programu ochrony brzegów morskich”, którego podstawowym założeniem jest zabezpieczenie brzegów morskich przed zjawiskiem erozji.

W ramach Programu w 2006 roku będą prowadzone przez Urzędy Morskie modernizacje umocnień brzegowych Niechorze – Dziwnówek, Oksywie – Mechelniki, Władysławowo – Jastrzębia Góra, Kołobrzeg, Dźwirzyno. Ochrona brzegów morskich wprowadzona została do planu resortu w 2004 roku i będzie kontynuowana do 2023 roku.

Zadania związane z rozwojem portów morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej będą finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, natomiast programy ochrony brzegów morskich i ochrony życia ludzi na morzu oraz środowiska naturalnego będą finansowane ze środków budżetu państwa.

Obecnie w Polsce dynamicznie rozwijają się przewozy **transportem lotniczym**. Duża dynamika wzrostu przewozów lotniczych wymaga realizacji wielu kapitałochłonnych inwestycji w rozwój infrastruktury lotniskowej i nawigacyjnej. Najważniejsze to:

- budowa Terminala 2 wraz z towarzyszącą infrastrukturą komunikacyjną (zakończenie inwestycji w I półroczu 2006 r.) w Warszawie w Porcie Lotniczym im. F.Chopina,
- budowa dworca lotniczego w Porcie Lotniczym Łódź – Lublinek,
- modernizacja drogi startowej na lotnisku Rzeszów – Jasionka,
- modernizacja Portu Lotniczego Kraków – Balice,
- modernizacja Portu Lotniczego Gdańsk – Rębiechowo.

Agencja Ruchu Lotniczego realizuje inwestycje rozbudowy i modernizacji infrastruktury nawigacyjnej.

Mając na uwadze rosnące potrzeby „tanich” linii lotniczych oraz konieczność ograniczenia uciążliwości lotów dla aglomeracji warszawskiej, podjęto prace w celu zaadaptowania i uruchomienia lotniska w Modlinie. Zostaną tam przeniesione usługi „Cargo”, loty tanich linii, loty czarterowe oraz loty prywatne. W 2005 r. utworzono spółkę „Port Lotniczy Modlin” Sp. z o.o. i podjęto działania w celu pozyskania finansowania projektu oraz w celu realizacji procedur przetargowych.

Trwają prace służące typowaniu optymalnej lokalizacji drugiego Centralnego Lotniska dla Polski. W maju 2005 r. podpisana została umowa z konsorcjum hiszpańskim „Ineco – Sener” na opracowanie studium wykonalności wyboru lokalizacji.

Budowa Terminala 2 w Porcie Lotniczym w Warszawie jest finansowana ze środków kredytowych i środków własnych PP „Porty Lotnicze”, natomiast rozbudowa lotniczych portów regionalnych będzie realizowana ze środków własnych udziałowców.

Działalność Urzędu Lotnictwa Cywilnego oraz bezpieczeństwo lotnicze i nadzór w tym zakresie będzie dofinansowany ze środków budżetowych.

Rozbudowa portów lotniczych w zakresie dostosowania do wymogów PW Schengen będzie finansowana ze środków unijnych.

Wydatki budżetu państwa na powyższe zadania zostały zaplanowane w części 21 – Gospodarka morską, w części 39 – Transport, w części 85 – Budżety wojewodów oraz w części 83 – Rezerwy celowe (poz. 5, poz. 10, poz. 27, poz. 45 i poz. 68).

2. Łączność

W obszarze łączność przewiduje się kontynuację realizacji dwóch programów:

A. Program wieloletni "Rozwój telekomunikacji i poczty w dobie społeczeństwa informacyjnego" na lata 2005 – 2008

Głównym celem Programu wieloletniego, przyjętego przez Radę Ministrów uchwałą nr 205/2004 z dnia 31.08.2004 r., koordynowanego przez Instytut Łączności, jest wsparcie działania organów administracji w zakresie rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej i teleinformatycznej oraz w zakresie technik informacyjnych, w aspektach społecznych, prawnych, ekonomicznych, normalizacyjnych, jak i technicznych zmierzających do budowy społeczeństwa informacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy.

Opracowanie ekspertyz, studiów wykonalności, służących wsparciu organów administracji w zakresie następujących grup tematycznych:

1. Rynek telekomunikacyjny i teleinformatyczny, usługi łączności elektronicznej - aspekty regulacyjne, ekonomiczne, społeczne;

2. Rynek telekomunikacyjny i teleinformatyczny - aspekty techniczne i normalizacyjne;
3. Rynek usług pocztowych;
4. Gospodarka widmem oraz kompatybilność elektromagnetyczna;
5. Systemy łączności na potrzeby administracji państwowej;
6. Przekazywanie jednostek miar w telekomunikacji zgodnie z wymaganiami jakości;
7. Komputerowe wspomaganie decyzji na potrzeby administracji państwowej.

W budżecie na 2006 r. zaplanowano na ten cel kwotę 3 mln zł.

- B. Program „Upowszechnienie szerokopasmowego dostępu do Internetu na lata 2004-2006”.

Celem Programu w 2006 roku jest dofinansowanie budowy segmentu dostępowego i sieci regionalnych dla 270 tys. użytkowników umożliwiających szerokopasmowe dołączenie do Internetu, ze szczególnym uwzględnieniem terenów o niskim wskaźniku dostępu.

Główne zadania dotyczące realizacji Programu skupiają się na pomocy i wsparciu finansowym samorządów i dofinansowaniu do 10% wkładu własnego w budowie ww. sieci. Sieci te będą powstawały w wyniku realizacji projektów przez samorzady m.in. przy wykorzystaniu funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, przewidzianych do wykorzystania w ramach działania 1.5 ZPORR.

Wydatki na sfinansowanie powyższych zadań zostały zaplanowane w części 83 – Rezerwy celowe (poz. 23 i poz. 50).

3. Informatyzacja

Zadania w zakresie informatyzacji oraz rozwoju społeczeństwa informacyjnego wyznaczone w przyjętej przez Radę Ministrów Strategii informatyzacji Rzeczypospolitej Polskiej – ePolska na lata 2004-2006 są głównymi celami działań podejmowanych przez ministra właściwego do spraw informatyzacji w roku 2006 i w latach następnych.

Strategia wyznacza trzy priorytety:

- powszechność dostępu do treści i usług udostępnianych elektronicznie,
- tworzenie wartościowej oferty, treści i usług dostępnych w Internecie,
- zdolność ich wykorzystania,

a za najważniejsze jej działania uznano:

- utworzenie szerokopasmowego dostępu do Internetu w każdej szkole,
- zbudowanie zintegrowanej platformy usług administracji publicznej, pod nazwą „Wrota Polski”,

- umieszczenie polskich treści w Internecie,
- wprowadzenie powszechnej edukacji informatycznej.

Różnice między Polską a krajami Unii Europejskiej w zakresie informatyzacji wpływają niekorzystnie na konkurencyjność polskiej gospodarki oraz jakość życia mieszkańców. Niezbędne są kompleksowe działania zmierzające do zmiany tej sytuacji. Podejmowane działania powinny dotyczyć m.in. budowy bezpiecznej infrastruktury Internetu szerokopasmowego, zwiększania umiejętności w korzystaniu z nowych technologii, a także dalszego rozwoju nowoczesnych usług dotyczących:

- elektronicznego biznesu (e-business),
- elektronicznej administracji (e-government),
- nauczania na odległość (e-learning),
- usług medycznych na odległość (e-health).

Konkurencyjność polskiej gospodarki zależy w dużej mierze od wdrażania przez przedsiębiorstwa nowoczesnego oprogramowania oraz restrukturyzacji procesów m.in. produkcji, zarządzania i organizacji. Administracja publiczna powinna dostosować się do zmieniających się potrzeb obywateli i przedsiębiorstw oraz zaoferować swe usługi drogą elektroniczną.

Brak inwestowania w rozwój informatyzacji mógłby doprowadzić do zwiększenia się w Polsce zjawiska wykluczenia cyfrowego („digital divide”), które wraz z wykluczeniem społecznym utrwaliłoby obszary dziedzicznej biedy w szczególności na obszarach wiejskich i w małych miastach. Priorytetem dla Polski w tym zakresie powinno być upowszechnianie dostępu do szerokopasmowego Internetu, zwiększenie elektronicznej oferty treści i usług oraz umiejętności w zakresie posługiwania się teleinformatyką.

W projekcie budżetu na 2006 rok wydatki (łącznie ze środkami ujętymi w rezerwie celowej) na finansowanie zadań w obszarze informatyzacji zaplanowano w wysokości 65.774 tys. zł. Środki zostaną przeznaczone głównie na dofinansowanie lokalnych systemów e-Government, prace związane z tworzeniem publicznych punktów dostępu do Internetu w bibliotekach publicznych i ośrodkach kultury, Polską Bibliotekę Internetową, rozwój Wolnego Oprogramowania, upowszechnianie szerokopasmowego dostępu do Internetu.

Wydatki zostały zaplanowane w części 27 – Informatyzacja, której dysponentem jest Minister Nauki i Informatyzacji oraz w części 83 – Rezerwy celowe pn. „Środki na informatyzację oraz upowszechnianie szerokopasmowego dostępu do internetu na lata 2004-2006”.

4. Budownictwo i gospodarka mieszkaniowa

Zasadnicze cele polityki mieszkaniowej państwa do osiągnięcia w średniookresowej perspektywie najbliższych lat to:

- 1) stworzenie rynku dostępnych mieszkań na wynajem,
- 2) likwidacja barier blokujących „ruch mieszkaniowy”,
- 3) obniżenie kosztów budownictwa mieszkaniowego (zarówno tworzenia zasobu nowego jak i utrzymania istniejącego) i dostępność źródeł finansowania.

Specyfiką tego obszaru gospodarczo-społecznego jest długotrwałość i stopniowość przemian. Rok 2006 będzie zatem służył głównie legislacyjnemu i organizacyjnemu przygotowaniu warunków realizacji działań rozwojowych na lata 2007-2013 (ze względu na ramy czasowe nowego okresu budżetowego UE i tym samym kolejnego Narodowego Planu Rozwoju).

Działania w roku 2006 (z kontynuacją w następnych latach), znajdujące odzwierciedlenie w projekcie budżetu na 2006 r., koncentrować się będą na rozwoju zasobu mieszkań na wynajem, realizowanych przez sektor prywatny i „non-profit”.

Źródła finansowania powyższych działań powinny być zdywersyfikowane, by nie doprowadzić do nadmiernego obciążenia budżetu, w obliczu starań o redukcję deficytu budżetowego i wypełnienie kryteriów konwergencji. W przypadku społecznego budownictwa czynszowego konieczne będzie jednak utrzymanie zaangażowania państwa, jako że przedstawiony priorytet w dużej mierze dotyczy sfery socjalnej, w której nie można oczekiwać rozwiązania istniejących problemów wyłącznie metodami rynkowymi.

Planowana dotacja do Krajowego Funduszu Mieszkaniowego na poziomie 453 mln zł jest wyższa o 296,2 mln zł od dotacji określonej na 2005 r. Zwiększenie środków dla KFM poszerzy możliwości współfinansowania społecznego budownictwa na wynajem środkami pozabudżetowymi (pożyczki z międzynarodowych instytucji finansowych, następnie sprzedaż wierzytelności bankom komercyjnym i przejście na formułę dopłat do odsetek).

Jednocześnie kontynuowana będzie realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych (Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1115 ze zm.), dotyczących zobowiązań podjętych w przeszłości wobec posiadaczy oszczędnościowych książeczek mieszkaniowych wystawionych do dnia 23 października 1990 r. oraz wobec kredytobiorców spłacających kredyty mieszkaniowe udzielone głównie do dnia 31 maja 1992 r.

Będą one realizowane aż do czasu zlikwidowania wszystkich ww. książeczek mieszkaniowych (przez ok. 20 lat), a także do czasu spłaty przez kredytobiorców zadłużenia z tytułu kredytu wraz ze skapitalizowanymi odsetkami.

Stosownie do ww. ustawy budżet państwa jest zobowiązany do przekazywania bankom środków na:

- 1) refundację wypłaconych przez nie premii gwarancyjnych od wkładów na mieszkaniowych książeczkach oszczędnościowych,
- 2) wykup odsetek od niektórych kredytów mieszkaniowych oraz na pokrycie kosztów administrowania i egzekwowania zadłużenia kredytobiorców z tytułu przejściowego wykupienia odsetek od tych kredytów.

Ww. wydatki są obligatoryjne dla budżetu państwa (wydatki sztywne); ewentualny brak środków budżetowych na sfinansowanie należności banków z ww. tytułów skutkuje powstaniem zobowiązań wymagalnych budżetu państwa, płatnych wraz z odsetkami umownymi.

Prognoza wydatków na ww. zadania w wysokości 570 mln zł (finansowanych w całości ze środków budżetu państwa) została sporządzona m.in. przy założeniu, iż będą one wystarczające na pokrycie w 2006 r. całości należności banków.

Wydatki na sfinansowanie powyższych zadań zostały zaplanowane w części 18 – Budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa.

8.3. Nauka i edukacja, sport

1. Nauka

Rozwój nauki wspierającej budowę gospodarki opartej na wiedzy jest głównym celem działań podejmowanych przez Ministra Nauki i Informatyzacji w roku 2006 i w latach następnych. Przyjęte przez Rząd dokumenty strategiczne:

- „Narodowy Plan Rozwoju 2007-2013”,
- „Strategia rozwoju nauki w Polsce do 2013 r. wraz z perspektywną prognozą do roku 2020”,
- „Założenia polityki naukowej, naukowo - technicznej i innowacyjnej państwa do 2020 r.”,
- „Strategia zwiększenia nakładów na działalność B+R w celu osiągnięcia założeń Strategii Lizbońskiej”,
- „Sektorowy Program Operacyjny – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw”,
- „Proponowane kierunki rozwoju nauki i technologii w Polsce do 2020 r.”,
- „Program Operacyjny „Nauka, nowoczesne technologie i społeczeństwo informacyjne, 2007-2013”

określają, iż Nauka traktowana jako jeden z filarów gospodarki opartej na wiedzy (wraz z edukacją) powinna rozwijać się równomiernie i zyskiwać na dynamice, zapewniając dopływ wykwalifikowanych kadr oraz nowoczesnych rozwiązań technologicznych. Za nośniki gospodarki opartej na wiedzy uznaje się: przemysł wysokiej technologii, naukę i zaplecze badawczo-rozwojowe, część usług biznesowych związanych z gospodarką opartą na wiedzy oraz wydatki na usługi społeczeństwa informacyjnego. Wydatki na edukację i naukę należy traktować jako czynnik tworzenia PKB niezależnie od kulturotwórczej roli nauki. Nakłady na rozwój nauki w Polsce mogą znacznie przyczynić się do zwiększenia tempa wzrostu gospodarczego, pod warunkiem, że będą one właściwie ukierunkowane na wykorzystanie zarówno badań podstawowych jak i stosowanych dla zwiększenia innowacyjności gospodarki krajowej oraz poprawy relacji pomiędzy nauką a zastosowaniem jej wyników w gospodarce. Warunkiem niezbędnym dla realizacji takiego zadania, jakim jest tworzenie gospodarki opartej na wiedzy w Polsce powinien być rozwój potencjału badawczo-rozwojowego.

Strategia rozwoju nauki w Polsce będzie wspierała budowę polskiej gospodarki opartej na wiedzy poprzez realizację celów szczegółowych:

- poprawę poziomu jakościowego kadry naukowej oraz ukierunkowania jej działalności na potrzeby gospodarki i społeczeństwa,
- wzrost międzynarodowej konkurencyjności polskiej nauki,
- wzmocnienie współpracy nauki z gospodarką,
- wsparcie rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

W związku z tym w najbliższych latach ważnym zadaniem polskiej nauki będzie ukierunkowanie znaczącego strumienia finansowania badań naukowych na takie dyscypliny naukowe, które zagwarantują szybszy rozwój gospodarczy kraju a zatem są z punktu widzenia tego rozwoju pożądane. Są to strategiczne obszary badawcze wynikające z Krajowego Programu Ramowego, tj. zdrowie, środowisko, rolnictwo i żywność, bezpieczeństwo, nowe materiały i technologie, technologie informacyjne, energia i jej zasoby oraz infrastruktura transportowa (każdy ze strategicznych obszarów badawczych zawiera cztery zasadnicze typy działań charakteryzujących spodziewane rezultaty: idee naukowe, kadre badawczą, bazę badawczą i technologie). Możliwość uzyskania dodatkowych środków unijnych (z funduszy strukturalnych) i umiejętne ich wykorzystanie w powyższym zakresie powinno spowodować efekt synergii.

Wzmocnione zostaną także dotychczasowe działania w odniesieniu do potencjału ludzkiego nauki polskiej. Powinny one dotyczyć: usprawnienia dróg awansu naukowego w celu odmłodzenia kadry profesorskiej, stworzenia zachęt do kariery naukowej, stymulacji uczestnictwa w europejskich programach badawczych, wprowadzenie zachęt sprzyjających wykonywaniu zadań eksperckich przez pracowników naukowych na rzecz przedsiębiorstw, szerszego wykorzystania Europejskiej Przestrzeni Badawczej dla kształcenia naukowców, w tym poprzez międzynarodowe studia doktoranckie, przyznawanie stypendiów naukowych wybitnym młodym naukowcom, przeciwdziałania zjawisku tzw. „drenażu mózgow”, m.in. poprzez stworzenie systemu zachęt do powrotu do kraju osób posiadających osiągnięcia naukowe uzyskane za granicą, wzmocnienia edukacyjnej roli nauki w postaci wsparcia dla modernizacji programów w szkolnictwie.

W projekcie budżetu na 2006 r. na wydatki w obszarze nauki zaplanowano (łącznie z wpływami gromadzonymi na Funduszu Nauki i Technologii Polskiej) kwotę 3.512.007 tys. zł, w tym na finansowanie badań naukowych i prac rozwojowych 3.442.978 tys. zł.

W porównaniu do planu na 2005 rok nakłady na finansowanie badań naukowych i prac rozwojowych wzrosną o 14,5% i stanowią będą ok. 0,35 % PKB.

Przewiduje się, iż nakłady na naukę mogą zostać zwiększone o dodatkową kwotę w wysokości do 400.000 tys. zł w przypadku wystąpienia oszczędności w wydatkach

planowanych na obsługę zadłużenia zagranicznego Skarbu Państwa oraz obsługę długu krajowego Skarbu Państwa.

Fundusz Nauki i Technologii zasilany jest środkami pochodzącymi z przychodów uzyskanych z prywatyzacji (2%). Planowane środki przeznaczone będą na cele związane z rozwojem nauki i technologii polskiej.

Wydatki budżetowe zaplanowane na 2006 r. na naukę, przeznaczone zostaną głównie na finansowanie badań naukowych, prac rozwojowych, projektów badawczych i celowych realizowanych przez placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk, szkoły wyższe, jednostki badawczo-rozwojowe i inne jednostki.

Finansowanie nauki ze środków publicznych powinno być równoległe wspomagane środkami spoza źródeł budżetowych. Zwiększenie nakładów na naukę w roku 2006 i latach następnych powinno zachęcić przedsiębiorców do inwestowania w sferę nauki i w konsekwencji wpłynąć na zwiększenie dopływu środków spoza budżetu do sektora nauki.

Również Polska Akademia Nauk, jako państwowa instytucja naukowa działająca poprzez wyłonioną w drodze wyborów korporację uczonych oraz placówki naukowe, prowadzi działalność, której celem jest prowadzenie badań naukowych, rozwój nauki, jej promocja, integracja i upowszechnianie oraz przyczynianie się m.in. do rozwoju edukacji i kształcenia na różnych poziomach nauczania, a także rozwijanie międzynarodowej współpracy naukowej.

Działalność naukowa Akademii, w szczególności działalność statutowa jej placówek naukowych, inwestycje służące celom naukowym oraz badania naukowe realizowane w różnych formach projektów badawczych, jest finansowana ze środków budżetowych przewidzianych na naukę, ujmowanych w części budżetu państwa, którą dysponuje minister właściwy do spraw nauki.

Budżet Polskiej Akademii Nauk ujmowany w części 67 budżetu centralnego, zaplanowany na 2006 r. w kwocie 54.338 tys. zł, nie obejmuje nakładów na omówioną wyżej działalność naukową Akademii lecz wyłącznie pozostałe wydatki związane z działalnością Akademii jako korporacji, wydatki na współpracę naukową z zagranicą oraz wydatki na finansowanie pomocniczych placówek naukowych pełniących rolę infrastruktury działalności naukowej – funkcjonujących w formie jednostek budżetowych, w tym bibliotek, archiwów, zagranicznych stacji naukowych.

Wydatki na finansowanie nauki planowane są jedynie w części 28 – Nauka, będącej w dyspozycji Ministra Nauki i Informatyzacji.

2. Edukacja

Edukacja jest spójnym systemem kształcenia i wychowania obejmującym różne poziomy kształcenia w formie instytucjonalnej i pozainstytucjonalnej. W systemie tym uczestniczą dzieci, młodzież i dorośli nabywając wiedzę ogólną lub zawodową, a także umiejętności.

Sprawnie funkcjonujący system edukacyjny warunkuje możliwości wykorzystania społecznego potencjału rozwojowego, przez co stanowi jedno z kluczowych narzędzi budowania wzrostu gospodarczego oraz wzmacniania konkurencyjności gospodarki.

Przyjęte przez Rząd RP dokumenty strategiczne:

- „Narodowy Plan Rozwoju 2007-2013”,
- „Strategia Rozwoju Edukacji na lata 2007-2013”,
- „Narodowy Plan Działań na Rzecz Dzieci 2004-2012 – Polska dla Dzieci”,
- „Strategia Rozwoju Kształcenia Ustawicznego do roku 2010”,
- „Strategia Państwa dla Młodzieży na lata 2003-2012”,

przyjmują za podstawę założenie, iż edukacja (wraz z nauką) jako podstawowy filar gospodarki opartej na wiedzy, powinna rozwijać się w sposób dynamiczny, zapewniając wykwalifikowaną kadrę dostosowaną do potrzeb rynku pracy.

Podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia oraz jego dostępności będzie głównym celem działań podejmowanych przez Ministra Edukacji Narodowej w roku 2006 i w latach następnych.

Rozwój systemu edukacji będzie modernizowany w celu sprostania następującym przemianom zachodzącym w kraju oraz w świecie:

- coraz wyższy stopień powszechności kształcenia na poziomie średnim i wyższym,
- procesy demograficzne, a także mobilność społeczna wymuszająca głębokie zmiany w sieci edukacyjnej,
- przemiany w obyczajowości i postawach, zagrożenia wychowawcze, otwartość na świat,
- pogłębianie się różnic materialnych i środowiskowych (zjawiska wykluczenia) przy ogromnym wpływie środowiska rodzinnego na losy edukacyjne,
- nowe, związane ze współczesną cywilizacją i otwarciem na świat, kompetencje niezbędne na rynku pracy (języki obce, technologie informacyjno-komunikacyjne, przedsiębiorczość, nowe zawody) oraz w społeczeństwie,
- wzrost liczby dzieci i młodzieży wymagających wzmożonej i zindywidualizowanej pomocy ze względu na różnego rodzaju zaburzenia rozwojowe,

- wzrost znaczenia uczenia się przez całe życie przy jednoczesnym braku takich nawyków i postaw w społeczeństwie,
- współtworzenie Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego.

W celu realizacji zamierzeń strategicznych w obszarze edukacji, Minister Edukacji Narodowej we współpracy z zainteresowanymi resortami, samorządami oraz partnerami społecznymi będzie podejmował nowe inicjatywy oraz kontynuował wcześniej rozpoczęte zadania:

1) wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez:

- zmniejszanie różnic w dostępie do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej uczniów i studentów oraz różnic między poszczególnymi regionami kraju, ośrodkami wielkomiejskimi i wiejskimi, czemu służyć będzie rozwój systemu pomocy materialnej dla uczniów w ramach Narodowego Programu Stypendialnego, Funduszu im. Komisji Edukacji Narodowej, Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, programu rządowego „Wyprawka szkolna”, a w odniesieniu do studentów i doktorantów system świadczeń przyznawanych ze środków funduszu pomocy materialnej oraz system kredytów,
- tworzenie warunków umożliwiających pobieranie nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną oraz niedostosowaną społecznie, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami, a także umożliwienie uczniom niepełnosprawnym realizowanie zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych zgodnie z programem rządowym „Wczesna, wielospecjalistyczna, kompleksowa, skoordynowana i ciągła pomoc dziecku zagrożonemu niepełnosprawnością lub niepełnosprawnemu oraz jego rodzinie”,

2) dostosowanie kierunków, treści i form kształcenia do wymogów rynku pracy, w tym kształtowanie u uczniów postaw przedsiębiorczości sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu gospodarczym; zmieniający się rynek pracy wymusza elastyczne formy uzyskiwania i zmiany kwalifikacji zawodowych, wzbogacenie oferty edukacyjnej umożliwiającej nabywanie nowych kompetencji i podwyższanie poziomu już zdobytej wiedzy,

3) umożliwianie uczniom szczególnie uzdolnionym realizowania indywidualnych programów nauczania oraz ukończenia szkoły każdego typu w skróconym czasie, a także tworzenie warunków do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego,

- 4) wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny w związku z nasilającymi się zjawiskami patologii społecznej w celu przeciwdziałanie tym zjawiskom,
- 5) upowszechnienie dostępu do szkół ponadgimnazjalnych, umożliwiających dalsze kształcenie w szkołach wyższych,
- 6) kształcenie studentów w kierunku właściwego ich przygotowania do pracy zawodowej oraz kształcenie i promowanie kadr naukowych,
- 7) poprawa jakości kształcenia poprzez:
 - dokształcanie i doskonalenie kadry nauczycielskiej oraz kształcenie w dwóch kierunkach w uczelniach przyszłej kadry szkół i placówek oświatowych,
 - promowanie nowatorstwa dydaktyczno-wychowawczego,
 - sprawowanie nadzoru pedagogicznego nad publicznymi i niepublicznymi szkołami i placówkami oświatowymi,
 - systematyczne dokonywanie ocen jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów oraz przestrzegania warunków prowadzenia studiów, a także przyznawania uczelniom uprawnień do prowadzenia studiów na danym kierunku i określonym poziomie kształcenia.

Realizatorami zadań edukacyjnych będą współdziałające ze sobą, choć zachowujące odrębne kompetencje i tożsamość, organy administracji rządowej i samorządowej, uczelnie, szkoły i placówki oświatowe, a także organizacje pozarządowe i pracodawcy.

Środki na realizację przedstawionych zamierzeń pochodzić będą z budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, dochodów własnych uczelni oraz z innych źródeł. Planowane jest również wsparcie rozwoju oświaty oraz szkolnictwa wyższego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W projekcie budżetu na 2006 r. wydatki na finansowanie zadań edukacyjnych zaplanowane zostały na poziomie 39.361,7 mln zł, tj. o 5,8% wyższym w porównaniu z ustawą budżetową na 2005 r. W ramach tej kwoty uwzględnione zostały wydatki w wysokości 995,1 mln zł, których źródłem finansowania jest pożyczka na prefinansowanie z budżetu państwa oraz kwota 162,2 mln zł na współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Z powyższych środków realizowane są głównie działania:

- zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie,
- podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy,

- wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne.

W ramach powyższej kwoty, na finansowanie zadań oświaty przewidziano 29.607,0 mln zł. Gros środków w tym obszarze tj. 26.663,2 mln zł skierowanych zostanie do jednostek samorządu terytorialnego w formie części oświatowej subwencji ogólnej. W ramach części oświatowej subwencji ogólnej przekazywane są środki na funkcjonowanie szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego. Należy mieć na uwadze, iż zadania oświatowe w ok. 92% finansowane są przez jednostki samorządu terytorialnego.

Podział części oświatowej subwencji ogólnej na poszczególne jednostki samorządu terytorialnego zostanie dokonany za pomocą algorytmu uwzględniającego zakres zadań realizowanych przez te jednostki m.in. liczbę uczniów lub wychowanków, rodzaj oraz typ szkół i placówek a także strukturę zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych szczeblach awansu zawodowego.

Kwota subwencji oświatowej skalkulowana została na poziomie umożliwiającym sfinansowanie dodatkowych kosztów wynagrodzeń nauczycieli związanych z uzyskaniem kolejnego stopnia awansu zawodowego.

Oprócz części oświatowej subwencji ogólnej budżety samorządów w zakresie oświaty zostaną zasilone dodatkowo strumieniem dotacji z budżetu państwa przeznaczonych na dofinansowanie systemu pomocy materialnej dla uczniów.

W roku 2006 z budżetu państwa na pomoc materialną dla uczniów planuje się przeznaczyć ok. 582,9 mln zł. W ramach tej kwoty dofinansowywane będą:

- stypendia socjalne w ramach Narodowego Programu Stypendialnego,
- stypendia dla młodzieży wiejskiej wypłacane w ramach ZPORR,
- stypendia Prezesa RM dla uczniów szczególnie uzdolnionych,
- wyprawka szkolna,
- kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży.

Część tych środków w kwocie 70,7 mln zł zostanie zaangażowana na współfinansowanie działania realizowanego w ramach ZPORR „Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne” dla młodzieży wiejskiej, która z powodów materialnych natrafia na bariery utrudniające naukę na poziomie ponadgimnazjalnym. W tym wypadku program stypendialny zostanie dodatkowo zasilony środkami unijnymi. Dofinansowanie z EFS stanowi ok. 70% wydatków kwalifikowanych, natomiast pozostałe 30% pochodzić będzie z budżetu państwa. Szacuje się, iż dofinansowanie środkami unijnymi wyniesie ok. 141 mln zł.

System pomocy materialnej dla uczniów w roku 2006 będzie dodatkowo wspierany poprzez nowoutworzony Fundusz im. Komisji Edukacji Narodowej. W ramach tego Funduszu dostępne będą dodatkowe środki w wysokości ok. 50 mln zł z tytułu 1% wpłat uzyskanych z prywatyzacji.

W budżecie resortu edukacji oraz w rezerwie celowej budżetu państwa zabezpieczone zostały środki w łącznej kwocie 198,1 mln zł na sfinansowanie wdrażanego systemu egzaminów zewnętrznych, w tym 56,4 mln zł na prefinansowanie i współfinansowanie przygotowania nauczycieli do przeprowadzania egzaminów zewnętrznych, publikacji materiałów informacyjnych o egzaminach zewnętrznych dla uczniów oraz wyposażenia w specjalistyczne stanowiska do przeprowadzania zewnętrznych egzaminów zawodowych. Budowanie jakości edukacji wymaga upowszechniania systemów ewaluacji wewnętrznej oraz wzmocnienia systemu zewnętrznej weryfikacji efektywności systemu kształcenia m.in. poprzez system egzaminów zewnętrznych.

Na finansowanie zadań szkolnictwa wyższego w roku 2006 zaplanowano w budżecie państwa środki w wysokości 9.754,7 mln zł.

Gros tych środków przeznaczonych zostanie na działalność dydaktyczną uczelni (ok. 7 633,1 mln zł). W znacznej mierze zostaną one skierowane do uczelni publicznych, jednakże od 2003 roku również uczelnie niepubliczne mogą otrzymywać dotacje na dofinansowanie kształcenia kadr oraz badań niezbędnych dla prowadzenia działalności dydaktycznej i kształcenia kadr, pomoc materialną dla studentów oraz dofinansowanie inwestycji budowlanych.

Istotnym elementem w obszarze szkolnictwa wyższego jest system pomocy materialnej dla studentów oraz doktorantów. System stypendialny o charakterze socjalnym oraz motywacyjnym jest czynnikiem pozytywnie wpływającym na proces wyrównywania szans i podnoszenia ogólnego poziomu wykształcenia.

W budżecie państwa na 2006 rok, na pomoc materialną dla studentów oraz doktorantów przyznawaną przez poszczególne uczelnie, oraz właściwych ministrów zaplanowano środki w łącznej kwocie 1.700,7 mln zł, w tym 100 mln zł na potrzeby Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich.

Studenci z obszarów zagrożonych marginalizacją, w tym w szczególności z obszarów wiejskich i obszarów restrukturyzacji przemysłów, którzy natrafiają na bariery w dostępie do kształcenia z powodu trudnej sytuacji materialnej mogą otrzymać dodatkową pomoc materialną w ramach działania „Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne” Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Pomoc ta

w znacznej mierze dofinansowana będzie środkami unijnymi. Dofinansowanie z EFS wynosi 75% wydatków kwalifikowanych pozostałe 25% zostanie sfinansowane z rezerwy celowej budżetu państwa.

W roku 2006 kontynuowany będzie proces rozwoju uczelni zawodowych. Planuje się utworzenie dalszych dwu uczelni tego typu, a także tworzenie nowych kierunków w uczelniach powołanych w latach 1998 – 2005. Z tego tytułu budżet szkolnictwa wyższego (łącznie z rezerwą celową) w projekcie na 2006 rok został zwiększony o 42,7 mln zł.

Wydatki na realizację zadań edukacyjnych zostały zaplanowane w następujących częściach budżetowych:

- 15 – Sądy powszechne,
- 18 – Budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa,
- 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe,
- 21 – Gospodarka morską,
- 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego,
- 29 – Obrona narodowa,
- 30 – Oświata i wychowanie,
- 31 – Praca,
- 32 – Rolnictwo,
- 33 – Rozwój wsi,
- 35 – Rynki rolne,
- 37 – Sprawiedliwość,
- 38 – Szkolnictwo wyższe,
- 41 – Środowisko,
- 42 – Sprawy wewnętrzne,
- 43 – Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne,
- 45 – Sprawy zagraniczne,
- 46 – Zdrowie,
- 58 – Główny Urząd Statystyczny,
- 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego,
- 83 – Rezerwy celowe,
- 85 – Województwa.

3. Sport

Współczesne rozwiązania w obszarze kultury fizycznej i sportu idą w kierunku łączenia szeroko rozumianego pojęcia sportu z innymi obszarami działalności państwa, zależnie od narodowych priorytetów.

Sport jest jedną z istotnych wartości dla rozwoju społecznego i gospodarczego kraju. Rolą państwa w obszarze kultury fizycznej i sportu, na miarę standardów rozwiniętych krajów Unii Europejskiej jest przede wszystkim stwarzanie warunków i dbałość o prawidłowy rozwój poprzez tworzenie prawa regulującego zasady uczestnictwa i działalności w sporcie, subsydiowanie ze środków budżetowych zadań, kształcenia specjalistów, szkolenia utalentowanej sportowo młodzieży, rozwoju działań mających na celu upowszechnianie dostępu do różnych form sportowej aktywności społeczeństwa, przygotowań olimpijskich i budowy obiektów o szczególnym znaczeniu dla sportu.

Tworzenie warunków dla rozwoju sportu w Polsce realizowane jest poprzez:

Wychowanie fizyczne i sport szkolny

Realizacja celu ma za zadanie wzbogacenie oferty wychowawczo-edukacyjnej skierowanej do młodego pokolenia Polaków, wpajającej uczniom wiedzę i nawyki traktowania szeroko rozumianego sportu jako ważnego czynnika rozwoju, zachowania zdrowia i dobrej kondycji przez całe życie. Wymaga to wdrażania młodych ludzi do systematycznego udziału w ćwiczeniach fizycznych, prowadzonych przez wykwalifikowanych nauczycieli wychowania fizycznego. Działania te zmierzają do rozwoju procesu dydaktyczno-wychowawczego, także w wymiarze zajęć pozalekcyjnych systemu wychowania fizycznego i sportu, wszechstronnie stymulującego procesy rozwojowe i umożliwiającego nabycie umiejętności ruchowych pomocnych w samodzielnym uprawianiu sportu. Zadania te realizowane są równolegle, łącząc oddziaływania wychowawcze w ramach programu wychowania fizycznego, sportu szkolnego (w tym systemu imprez i rozgrywek), sportu w miejscu zamieszkania i sportu w rodzinie, a także sportowych programów ferii i wakacji.

Rozwój powszechności i dostępności sportu w społeczeństwie

Działania w obszarze sportu powszechnego mają na celu zwiększanie uczestnictwa społeczeństwa polskiego w systematycznej aktywności sportowej wpływającej na rozwój człowieka, jego zdrowie i jakość życia, stymulującej jego aktywność społeczną i zawodową.

Priorytet w sporcie dla wszystkich stanowią zadania na rzecz rozwoju sportu w środowisku wiejskim, akademickim, rodzinie, w różnych grupach społecznych i zawodowych.

Odrębne programy sportowe realizowane są w środowiskach osób niepełnosprawnych. Zadania sportu osób niepełnosprawnych wynikają z szeroko rozumianych celów rehabilitacji, pełniąc wiele funkcji, m.in.: leczniczą, wychowawczo-psychologiczną, socjalizacyjną, społeczno-ekonomiczną oraz integracyjną.

Zadania z tego obszaru realizowane będą przy stałej współpracy z organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania z zakresu sportu powszechnego, szczególnie z organizacjami pożytku publicznego i ogólnopolskimi stowarzyszeniami kultury fizycznej.

Priorytetowo traktowane będą projekty o ogólnopolskim zasięgu działania, służące umacnianiu i rozbudzaniu aktywności sportowej oraz wyrównywaniu dostępu do kultury fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży, środowisk słabych ekonomicznie, niewydolnych społecznie i zagrożonych patologiami.

Rozwój sportu kwalifikowanego

W ramach tego celu podejmowane są działania ukierunkowane m.in. na realizację programu „Szkolenie młodzieży uzdolnionej sportowo”, stwarzającego rozwój systemu umożliwiającego wczesną identyfikację sportowych talentów, w oparciu o wykwalifikowaną kadrę szkoleniową i zaplecze naukowe.

Przy współpracy polskich związków sportowych planuje się tworzenie warunków organizacyjnych i finansowych sprzyjających powoływaniu nowych klubów sportowych oraz utrzymanie i rozwój dotychczas istniejących.

Kolejnym zadaniem jest przygotowanie reprezentacji narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich, mistrzostw Europy i świata przy udziale polskich związków sportowych. Założenia programowe opierają się na rozwijaniu potencjału tych dyscyplin, które przynoszą najwięcej medali i punktów oraz takich, w których pozycja w świecie naszych zawodników oraz potencjał szkoleniowy i zaplecze infrastruktury sportowej stwarzają szanse na uzyskanie w niedalekiej przyszłości wysokiej pozycji w światowym współzawodnictwie. Realizacja tego zadania będzie odbywać się m.in. poprzez: stworzenie odpowiednich warunków szkoleniowo-treningowych na potrzeby kadry narodowej i olimpijskiej, zwiększenie wykorzystania możliwości obiektów sportowych dla organizacji dużych imprez o charakterze widowiskowym, zwiększenie roli badań diagnostyczno-naukowych w procesie szkolenia oraz zwiększenie roli i zakresu opieki medycznej w procesie szkoleniowym.

Kształcenie i doskonalenie zawodowe specjalistów

Osiągnięcie wyżej wymienionych celów wymaga odpowiednio licznej, dobrze wykształconej i stale doszkalającej swą wiedzę i umiejętności kadry specjalistów i wolontariuszy.

Proces kształcenia odbywać się będzie jak dotychczas w oparciu o bazę rozbudowanej sieci państwowych szkół akademickich (akademie wychowania fizycznego), płynnie dostosowującej swoje struktury i programy do rozwoju wiedzy i wymogów zmieniającej się rzeczywistości.

Realizacja tego celu będzie zmierzała do spełnienia następujących warunków: dostosowanie do standardów Unii Europejskiej, stopniowe poszerzenie oferty kształcenia dwuzawodowego, wprowadzenie kierunku kształcenia – sport, rozszerzenie możliwości równoległego zdobywania dodatkowych uprawnień (instruktor, trener, itp.), upowszechnienie studiów podyplomowych (także dla absolwentów innych kierunków studiów), kształtowanie nawyku ustawicznego kształcenia.

Rozwój infrastruktury sportowej

Realizacja tego celu zmierza do stworzenia warunków dla dalszego rozwoju inwestycji sportowych, polegających w głównej mierze na: realizacji inwestycji o charakterze remontowo-modernizacyjnym dla ratowania istniejących zasobów i podnoszenia standardu obiektów sportowych do poziomu międzynarodowego, uzupełnianiu istniejących kompleksów sportowych o brakujące elementy obiektów i urządzeń, realizacji systemów monitorowania obiektów sportowych w dostosowaniu ich do wymogów unijnych, budowie obiektów specjalistycznych, których brak zasadniczo warunkuje dalszy rozwój dyscyplin sportu, ważnych w procesie przygotowań do mistrzostw Europy, świata i igrzysk olimpijskich, modernizacji i budowie w poszczególnych województwach, dla potrzeb społeczności lokalnych obiektów sportowych (budowa osiedlowych, miejskich, gminnych ośrodków sportu i rekreacji oraz obiektów kwalifikujących się do wykorzystania przez sport).

Zadania te finansowane będą w głównej mierze ze środków z dopłat do stawek w grach losowych stanowiących monopol Państwa, w ramach środków pochodzących z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej oraz środków pozyskiwanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

W projekcie budżetu na 2006 rok na realizację przyjętych celów w obszarze kultury fizycznej i sportu zostały zaplanowane nakłady w łącznej wysokości – 743.717 tys. zł. Źródłem finansowania będzie budżet państwa (212.982 tys. zł) oraz środki funduszy celowych, tj. Funduszu Zajęć Sportowo-Rekreacyjnych dla Uczniów (11.544 tys. zł) i Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (519.191 tys. zł). Nakłady te zaplanowano w części 25 – Kultura fizyczna i sport, której dysponentem jest Minister Sportu.

Nakłady budżetowe w głównej mierze kierowane będą na realizację zadań w zakresie sportu kwalifikowanego (164.194 tys. zł), tj. przygotowań do Igrzysk Olimpijskich Turyn'2006, Pekin'2008 mistrzostw świata i Europy oraz zawodów międzynarodowych o podobnej randze. Odbywać się to będzie przy wykorzystaniu infrastruktury sportowej Centralnego Ośrodka Sportu, którego głównym celem działalności jest zapewnienie warunków materialnych i organizacyjnych dla potrzeb centralnego szkolenia sportowego, przede wszystkim kadry narodowej i olimpijskiej.

Finansowana będzie także działalność Komisji do Zwalczenia Dopingu w Sporcie (2.715 tys. zł), tj. badania antydopingowe obejmujące organizowanie kontrolnych badań antydopingowych, opracowywanie przepisów i programów walki z dopingiem w sporcie oraz przeprowadzanie kontroli ich przestrzegania, prowadzenie edukacji profilaktycznej.

W projekcie budżetu uwzględniono również wydatki na zadania w zakresie sportu powszechnego (16.258 tys. zł), zlecane stowarzyszeniom kultury fizycznej. Środki te przeznaczone zostaną m.in. na realizację programów rozwoju kultury fizycznej w środowisku wiejskim, akademickim oraz zadań na rzecz kultury fizycznej w rodzinie, wojsku i policji, a także na promocję kultury fizycznej i stypendia sportowe dla zawodników niepełnosprawnych. W tym zakresie celem nadrzędnym jest promowanie wszelkich form ruchu i aktywności fizycznej we wszystkich środowiskach społecznych, poprzez zapewnienie możliwości uczestnictwa w sporcie powszechnym jak największej liczby osób, niezależnie od wieku, płci, miejsca zamieszkania, zamożności i stopnia sprawności, zgodnie z potrzebami i zainteresowaniami.

Ponadto ze środków budżetowych w 2006 r. będą finansowane świadczenia dla byłych olimpijczyków, nagrody dla zawodników za osiągnięcie wysokich wyników we współzawodnictwie sportowym, nagrody dla trenerów i działaczy za szczególne osiągnięcia w działalności szkoleniowej oraz za zasługi dla sportu (12.740 tys. zł).

Fundusze celowe stanowią bardzo istotne źródło finansowania celów w obszarze kultury fizycznej i sportu.

Środki Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, pochodzące z dopłat do stawek w grach losowych stanowiących monopol Państwa, w części przeznaczonej na modernizację, remonty i dofinansowanie inwestycji sportowych pomagają wyrównywać szanse w dostępie do obiektów sportowych pomiędzy obszarami wiejskimi, a dużymi aglomeracjami, dają możliwość tworzenia nowych miejsc pracy zarówno dla wykonawców, jak i przyszłych użytkowników. Wpływają także na rozwój drobnych przedsiębiorstw budowlanych oraz zakładów produkujących sprzęt sportowy.

W roku 2006 ze środków Funduszu będzie kontynuowana realizacja zadań w zakresie rozwoju sportu wśród dzieci i młodzieży, przede wszystkim w ramach programów „Szkolenie i współzawodnictwo młodzieży uzdolnionej sportowo” oraz „Sport wszystkich dzieci”, którego celem jest tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi aktywności sportowej dzieci i młodzieży, wdrażanie do systematycznej dbałości o zdrowie, a także zachęcanie do uprawiania różnych dyscyplin sportu.

Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej w dalszym ciągu będzie kontynuował realizację zadań sportu osób niepełnosprawnych wynikających z szeroko rozumianych celów rehabilitacji. Realizowane będą w szczególności następujące zadania: uczestnictwo sportowców niepełnosprawnych w imprezach rekreacyjno-sportowych, szkoleniu centralnym, zgrupowaniach i konsultacjach, igrzyskach paraolimpijskich, mistrzostwach świata i Europy oraz będzie realizowane poradnictwo i konsultacje medyczne oraz badania diagnostyczne.

Przychody Funduszu Zajęć Sportowo – Rekreacyjnych dla Uczniów pochodzące z wpływów z opłat wnoszonych przez podmioty świadczące usługi, których przedmiotem jest reklama napojów alkoholowych pozwalają na zwiększenie aktywności środowisk lokalnych w zakresie organizacji pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych. Głównym zadaniem finansowanym ze środków Funduszu jest wyrównywanie szans dostępu do kultury fizycznej, szczególnie dzieci i młodzieży zamieszkałej na terenach najuboższych. Dofinansowaniem będą mogły być objęte zajęcia zapewniające systematyczny oraz powszechny udział dzieci i młodzieży szkolnej.

Widocznym efektem działań podejmowanych w obszarze kultura fizyczna i sport przy udziale środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej oraz Funduszu Zajęć Sportowo-Rekreacyjnych dla Uczniów jest coraz większe zaangażowanie samorządów lokalnych wszystkich szczebli i aktywna współpraca przy realizacji poszczególnych zadań wynikających z ustaw tworzących te Fundusze.

8.4. Kultura i dziedzictwo narodowe

Podstawowym i strategicznym celem do osiągnięcia w omawianym obszarze jest wykorzystanie szans wynikających z członkostwa w Unii Europejskiej.

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2020 zakłada maksymalne wykorzystanie możliwości, jakie płyną z członkostwa w strukturach europejskich. Szczególnie ważne dla sektora kultury jest efektywne wykorzystanie funduszy strukturalnych, środków z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego, a także środków wspólnotowych. Wykorzystanie tych środków ma prowadzić do osiągnięcia podstawowych celów zawartych w *Narodowej Strategii Rozwoju Kultury*, które w najbliższych latach obejmować będą:

- 1) konserwację i renowację zabytków,
- 2) rozbudowę infrastruktury kulturalnej,
- 3) rozwój aktywności artystycznej.

Do jednych z najważniejszych zadań państwa służących realizacji Strategii należy zaliczyć działania na rzecz **opieki i ochrony zabytków**. Głównym celem w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego jest materialna poprawa stanu zachowania zabytków, ich adaptacja oraz zwiększenie do nich dostępności dla mieszkańców, turystów, jak również inwestorów, a tym samym zwiększenie atrakcyjności regionów. Zgodnie z założeniami do programu operacyjnego „Dziedzictwo Kulturowe”, wspierane będą prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. Równie istotne będzie podjęcie prac nad kompleksowym systemem edukacji na rzecz dziedzictwa i poszukiwanie instrumentów wzmacniających efekty działalności służb konserwatorskich. Ponadto ściśle związana z tymi działaniami będzie realizacja „Programu Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych na lata 2005-2010”, który obejmuje m.in. organizację ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych szczególnie cennych dla dziedzictwa narodowego i szkolenia mające na celu przygotowanie do realizacji zadań obronnych.

W związku z wieloletnimi zaniedbaniami dotyczącymi zakupu dzieł sztuki dla instytucji muzealnych, prowadzone będą działania mające na celu **uzupełnienie zbiorów muzealnych**, a także związane z wykupem depozytów muzealnych. Rozwijający się rynek sztuki w Polsce sprawia, iż depozyty są wycofywane z muzeów, co uniemożliwia racjonalną politykę wystawienniczą.

Podstawowym celem w obszarze **archiwów** będzie realizacja ustawowych zadań w zakresie gromadzenia, przechowywania, opracowywania i udostępniania materiałów archiwalnych. Archiwa państwowe będą również wykonywały zadania związane z nadzorem nad archiwami zakładowymi, współpracą z samorządami i społecznościami lokalnymi w zakresie popularyzacji wiedzy o przeszłości środowisk lokalnych i o przekazach źródłowych zgromadzonych, przechowywanych i udostępnianych użytkownikom materiałów archiwalnych. Realizowane będą również zadania z zakresu koordynacji, informacji, gromadzenia i udostępniania dokumentów osobowo-płacowych. W zakresie działalności informatycznej archiwów przewiduje się również rozpoczęcie prac dostosowawczych do standardów unijnych.

Kontynuowane będą **działania związane z upamiętnianiem miejsc pamięci narodowej** w ramach programów i projektów, których realizacja została wcześniej zaplanowana jako wynik postulatów wielu środowisk społecznych, kombatanckich, jak również placówek dyplomatycznych. W perspektywie trzech najbliższych lat prowadzone będą na terenie całego kraju również remonty grobów i cmentarzy wojennych oraz zintensyfikowane działania na rzecz ratowania polskiego dziedzictwa narodowego za granicą.

W ramach **rozbudowy infrastruktury kulturalnej** realizowane będą działania mające na celu wyrównywanie dostępu do dóbr i usług kultury, poprawę warunków funkcjonowania instytucji kultury, instytucji filmowych oraz szkół i uczelni artystycznych i poprawę efektywności ich zarządzania.

Realizacja w/w celów odbywać się będzie poprzez współfinansowanie:

- budowy, modernizacji, adaptacji nieruchomości na cele kulturalne i filmowe oraz nieruchomości szkół i uczelni artystycznych (z wyjątkiem projektów współfinansowanych ze środków europejskich),
- rewitalizacji, modernizacji i adaptacji na cele kulturalne obiektów zabytkowych oraz przemysłowych obiektów o wysokiej wartości historycznej,
- przygotowania dokumentacji technicznej dla inwestycji realizowanych w ramach funduszy europejskich (np. projekty architektoniczne, studia wykonalności, analizy oddziaływania na środowisko, ekspertyzy konserwatorskie),
- zakupu i modernizacji trwałego wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej i filmowej,
- zakupu i modernizacji wyposażenia i sprzętu dydaktycznego dla szkół i uczelni artystycznych,
- budowy i rozbudowy sieci i systemów informatycznych.

W tym celu prowadzone będą prace przy obiektach obecnie będących w dyspozycji instytucji kultury i placówek szkolnictwa artystycznego, jak również działania mające na celu pozyskanie nowych obiektów na ich siedziby. Przewiduje się również zorganizowanie nowoczesnego muzeum judaików, odpowiadającego standardom światowego muzealnictwa. Przedsięwzięcie to realizowane będzie w ramach wieloletniego programu inwestycyjnego „Budowa Muzeum Historii Żydów Polskich”.

W najbliższych latach cele Strategii realizowane będą poprzez **rozwój aktywności artystycznej** i jej promocję, przy czym w ścisłym związku pozostają wymienione wyżej działania nakierowane na zwiększenie aktywności instytucji oraz poprawę dostępności do usług artystycznych w regionach poprzez rozwój infrastrukturalny.

Bardzo ważnym zagadnieniem jest **promocja kultury polskiej za granicą** w oparciu o założenia polityki zagranicznej RP i Narodowej Strategii Rozwoju Kultury, których celem jest m.in. umocnienie, wspieranie i popularyzowanie polskiej kultury w świecie, krzewienie i wzmacnianie polskiej tożsamości kulturalnej, zachowanie tożsamości narodowej w zjednoczonej Europie, poprawa wizerunku Polski na arenie międzynarodowej. Realizowane będą m.in. wielopłaszczyznowe przedsięwzięcia kulturalne w ramach *Roku Polsko-Niemieckiego*, *Sezonu Kultury Polskiej w Izraelu*, *Sezonu Kultury Polskiej w Wielkiej Brytanii*. Cele te realizowane będą we współpracy z partnerami zagranicznymi.

W najbliższych latach w dalszym ciągu wspierane będą festiwale, konkursy, przeglądy, spotkania, wystawy artystyczne, imprezy kulturalne, popularyzacja książek i czasopism. Istotną rolę, służącą prezentacji twórczości, będą pełnić również stypendia przyznawane na realizację najwartościowszych programów oraz nagrody w uznaniu całokształtu działalności lub za wybitne osiągnięcia w danym roku w dziedzinie: twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony dóbr kultury o znaczeniu ogólnokrajowym lub międzynarodowym.

Dużą rolę odgrywać będą także **działania w sferze mediów**, służące:

- promocji w środkach masowego przekazu twórczości artystów indywidualnych i grup artystycznych,
- wykorzystywaniu środków komunikacji medialnej w oddziaływaniu na aktywność kulturalną społeczeństwa,
- umożliwieniu jak najszerszej grupie odbiorców i uczestników kultury pośredniego kontaktu ze sztuką i kulturą.

Realizacja powyższych celów będzie się odbywać poprzez:

- popularyzację polskiej kultury i dziedzictwa kulturowego poprzez dofinansowanie produkcji i prezentacji w środkach masowego przekazu form, takich jak: filmy i seriale dokumentalne, reportaże, programy artystyczne, audycje radiowe, teledyski, fonogramy, itp.),
- tworzenie specjalnych portali internetowych,
- akcje medialne (kampanie promocyjne, akcje społeczne) promujące aktywne uczestnictwo w kulturze, zachęcające do spędzania czasu w sposób kreatywny i pożyteczny (np. popularyzacja czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży),
- nagrania muzyki polskiej i wykonania muzyki światowej w interpretacji polskich artystów.

Ważnym i znamionym osiągnięciem w tej dziedzinie, z którym związane są nadzieje poprawy polskiej kinematografii jest „nowa” ustawa o kinematografii i utworzenie Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej, który będzie m.in. zajmować się dofinansowywaniem przedsięwzięć z zakresu przygotowania projektów filmowych, produkcji filmów, dystrybucji i rozpowszechniania filmów, promocji polskiej twórczości filmowej i upowszechniania kultury filmowej.

Wspierane będą również biblioteki publiczne, głównie poprzez działania na rzecz odbudowy księgozbioru bibliotek polskich. W ten obszar wpisują się również zadania mające na celu powstrzymanie destrukcji polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych, realizowane w ramach programu wieloletniego „Kwaśny papier”.

Dużą wagę przywiązuje się również do realizacji programu wieloletniego „Dziedzictwo Fryderyka Chopina 2010”, którego celem jest kultywowanie i ochrona dziedzictwa Fryderyka Chopina, ale który jednocześnie służyć ma stymulowaniu rozwoju oryginalnych badań naukowych i rozbudzeniu zainteresowań młodych naukowców problematyką chopinologiczną.

Do najważniejszych działań podejmowanych na rzecz **ochrony dziedzictwa kultury ludowej** będą należały:

- przeciwdziałanie procesom degradacji sztuki i rękodzieła ludowego oraz objęcie ich ochroną, tak jak wszystkich unikatowych dóbr kultury narodowej,
- stworzenie warunków do pełnego zabezpieczenia wszelkiej dokumentacji związanej z tradycjami regionalnymi, życiem i działalnością twórców ludowych i rękodzielników uprawiających ginące zawody, w tym dorobku wzornictwa artystycznego,

- popularyzowanie ginących zawodów w społeczeństwie, a w szczególności wśród młodzieży, w tym szkolnej oraz upowszechnianie tradycyjnych technik i wytworów rękodzieła artystycznego,
- opieka nad twórcami i twórczością ludową,
- dokumentacja dorobku twórczości ludowej i stworzenie ogólnopolskiej bazy danych, gromadzącej informacje o twórcach.

Zintensyfikowane zostaną działania skierowane na zwiększenie uczestnictwa dzieci i młodzieży w życiu kulturalnym i artystycznym poprzez:

- promocję twórczość dzieci i młodzieży i rozwój ich zdolności artystycznych,
- propagowanie czytelnictwa i kultury języka polskiego (konkursy recytatorskie, przeglądy poetyckie, konferencje naukowe),
- tworzenie warunków dla działalności amatorskiego ruchu artystycznego,
- podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą i zajmujących się edukacją artystyczną.

Integralną częścią kultury narodowej jest **szkolnictwo artystyczne**, które w dużej mierze decyduje o teraźniejszości i przyszłości polskiej kultury. Szkolnictwo artystyczne stanowi spójny i drożny system. Spełnia trzy podstawowe funkcje: dydaktyczną, kulturotwórczą i upowszechnieniową. Poziom szkół i uczelni artystycznych mierzy się sukcesami artystycznymi uczniów, studentów i pedagogów oraz znaczeniem imprez artystycznych organizowanych przez uczelnie i szkoły.

Przewiduje się, że program kształcenia artystycznego zostanie wzbogacony o elementy rozwoju przedsiębiorczości w dziedzinie szeroko rozumianej kultury, aby wyposażyć absolwentów uczelni artystycznych w wiedzę i umiejętności z zakresu upowszechniania kultury, animacji, itp.

Planowane jest tworzenie na bazie uczelni europejskich centrów artystycznych, łączących wysoki poziom dydaktyki (różnego rodzaju kursy) ze stworzeniem nowych miejsc pracy dla absolwentów szkolnictwa artystycznego oraz dla kadry obsługującej całą infrastrukturę turystyczno – kulturową w regionie.

W dalszym ciągu rozwijana będzie współpraca w ramach programów UE Sokrates/Erasmus. Planowane jest powołanie filii polskich uczelni poza granicami kraju.

Imprezy organizowane przez szkolnictwo artystyczne służyć będą promocji uzdolnionej młodzieży, ale także stymulować i zachęcać młodzież do rozwoju twórczego.

W większości wymienionych dziedzin Polska może liczyć na wsparcie z funduszy strukturalnych, środków z Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego, pod warunkiem odpowiedniego zaangażowania i efektywnego wdrażania tych mechanizmów. Przy odpowiedniej mobilizacji działań wspomniane wsparcie finansowe może przyjąć o wiele większą formę niż tylko wsparcia, będącego jednym z głównych źródeł finansowania konserwacji i renowacji zabytków, rozbudowy infrastruktury kulturalnej i rozwoju aktywności artystycznej.

W projekcie budżetu na rok 2006 na realizację działań zmierzających do osiągnięcia założonych celów przyjętych w obszarze kultury i dziedzictwa narodowego zaplanowane zostały nakłady w łącznej wysokości 2.035.405 tys. zł. Źródłem finansowania będą środki budżetu państwa (1.905.405 tys. zł) oraz środki państwowych funduszy celowych, tj.: Funduszu Promocji Twórczości (800 tys. zł) i Funduszu Promocji Kultury (129.000 tys. zł).

Głównymi realizatorami przedstawionych wyżej celów będą instytucje kultury: teatry, opery, filharmonie, centra kultury, biblioteki, muzea oraz inne jednostki funkcjonujące w tym obszarze, do których skierowana zostanie znaczna część nakładów finansowych, przeznaczonych na dofinansowanie zadań programowych, jak również na utrzymanie, poprawę infrastruktury i realizację przedsięwzięć inwestycyjnych tych podmiotów. Dofinansowywane będą także zadania objęte mecenatem państwa w dziedzinie kultury, realizowane w ramach programów przez instytucje kultury, dla których organizatorem są jednostki samorządu terytorialnego. Planowane nakłady w tej sferze wynoszą blisko 676 mln zł.

W zakresie kinematografii zadania realizowane będą przez instytucje filmowe, a projektowane w kwocie 37,7 mln zł środki przeznaczone będą na wspieranie przygotowania projektów filmowych, produkcję filmów, dystrybucję i rozpowszechnianie filmów, promocję twórczości filmowej i upowszechnianie kultury filmowej.

Finansowana będzie działalność archiwów państwowych, obejmujących archiwa centralne i terenowe. Wspierane będą działania na rzecz odbudowy księgozbioru bibliotek polskich. W celu przeciwdziałania zagrożeniom związanym z degradacją materiałów bibliotecznych i archiwalnych kontynuowany będzie program wieloletni „Kwaśny papier”, na którego realizację zaplanowano środki w wysokości 16,4 mln zł oraz 2 mln zł w ramach rezerw celowych. Łączne nakłady w tym obszarze stanowią będą 125,6 mln zł.

W projekcie budżetu uwzględniono również wydatki w wysokości 20,2 mln zł na zadania związane ze sprawowaniem opieki nad miejscami walk i męczeństwa oraz remontami grobów i cmentarzy wojennych.

Dofinansowanie prac konserwatorskich i robót budowlanych przy zabytkach, służyć będzie materialnej poprawie stanu ich zachowania. Jest to jedno z podstawowych działań w sferze kultury. Przewidziano także środki na zadania towarzyszące prowadzeniu tych prac, w tym ekspertyzy i opinie specjalistów, wykonywane dla obiektów zabytkowych, jak również na zadania z zakresu upowszechniania ochrony dziedzictwa kulturowego, popularyzacji wiedzy o zabytkach i metodach konserwacji. Nakłady w tym zakresie, wraz z wydatkami na utrzymanie służb konserwatorskich wyniosą 115,6 mln zł.

W projekcie budżetu uwzględniono także wydatki w kwocie 28,1 mln zł na realizację programu wieloletniego „Dziedzictwo Fryderyka Chopina 2010”, oraz 1 mln zł na zadania wynikające z wieloletniego programu inwestycyjnego „Budowa Muzeum Historii Żydów Polskich”.

Środki budżetowe w dalszym ciągu kierowane będą na dofinansowywanie najważniejszych przedsięwzięć i wydarzeń kulturalnych oraz działań promocyjnych na rzecz różnych dziedzin sztuki. Równie ważne będzie promowanie twórczości i wspieranie debiutów artystycznych. Realizowane będą także przedsięwzięcia promujące kulturę polską za granicą oraz kulturę innych krajów w Polsce, jak również zadania związane z inicjowaniem i wspieraniem programów przeznaczonych dla Polonii i Polaków za granicą oraz wspieraniem działań na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych. Wydatki na wspieranie tych zadań wyniosą ponad 49,5 mln zł.

W sferze edukacji zaplanowano środki na prowadzenie szkół i uczelni artystycznych. W ramach poprawy warunków kształcenia przewidywana jest modernizacja i adaptacja obiektów dla potrzeb dydaktycznych, budowa sal koncertowych, wyposażenie w instrumenty i sprzęt specjalistyczny. Ponadto środki przeznaczone będą na realizację zadań związanych z wymianą doświadczeń dydaktycznych i artystycznych, współpracą naukową z uczelniami za granicą, uczestnictwem w różnego rodzaju warsztatach, konkursach i przeglądach, służących prezentacji umiejętności artystycznych. Łączne nakłady na tę sferę działań będą stanowiły 810,4 mln zł.

Wspomagającym źródłem finansowania zadań w obszarze kultury i dziedzictwa narodowego będą fundusze celowe.

Środki Funduszu Promocji Kultury, pochodzące z dopłat do stawek w grach losowych stanowiących monopol państwa, dają możliwość promowania i wspierania szerokiego wachlarza działań i przedsięwzięć w sferze kultury i edukacji artystycznej, w tym projektów inwestycyjnych oraz projektów finansowanych i współfinansowanych z funduszy europejskich. Dają one także efekt pobudzający dla rozwoju przedsiębiorczości w sferze przemysłów kultury, takich jak kinematografia, media, fonografia czy wydawnictwa.

Działania podejmowane w obszarze kultury i dziedzictwa narodowego przy udziale środków budżetowych oraz funduszy celowych służą osiągnięciu zrównoważonego rozwoju kultury i maksymalizacji jej wpływu na społeczno - ekonomiczny rozwój regionów. Podstawowe znaczenie ma wykorzystanie szansy, jaką dla polskiej kultury stwarzają fundusze strukturalne. Zaangażowanie środków ze źródeł krajowych i zagranicznych powinno przynieść wymierne efekty w postaci zmniejszenia dysproporcji w dostępie do kultury w regionach, zwiększenia liczby małych i średnich przedsiębiorstw oraz liczby zatrudnionych w przemyśle kultury, radykalnej poprawy podstawowej infrastruktury kultury i stanu zabytków, stworzenia markowych produktów dla turystyki kulturowej, wzrostu uczestnictwa w kulturze i wykształceniu więzi pomiędzy kulturą, edukacją i nauką w kształtowaniu kapitału społecznego. Służyć temu będzie również usprawnienie systemu zarządzania tym obszarem i partnerskie działania pomiędzy strukturami rządowymi i samorządowymi. Praca na rzecz unowocześnienia procesu zarządzania sferą kultury i usług kulturalnych to wspólne zadanie rządu i samorządu, wymagające szeroko zakrojonych działań na rzecz doskonalenia kadr zarządzających.

W projekcie budżetu na rok 2006 na realizację działań zmierzających do osiągnięcia założonych celów w obszarze kultury i dziedzictwa narodowego wydatki dla poszczególnych dysponentów zostały zaplanowane w następujących częściach budżetowych:

- 01 - Kancelaria Prezydenta
- 20 - Gospodarka
- 24 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego
- 28 - Nauka
- 31 - Praca
- 32 - Rolnictwo
- 36 - Skarb Państwa
- 38 - Szkolnictwo wyższe
- 43 - Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne
- 45 - Sprawy zagraniczne
- 46 - Zdrowie
- 54 - Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych
- 67 - Polska Akademia Nauk
- 85 - Budżety wojewodów

8.5. Zarządzanie administracją publiczną

1. Administracja publiczna

Wydatki ogółem zostały zaplanowane w wysokości 8.828.664 tys. zł, z tego wydatki bieżące - 8.382.150 tys. zł, a wydatki majątkowe - 446.514 tys. zł.

Wydatki bieżące zostaną przeznaczone na:

1. Utrzymanie i funkcjonowanie central ministerstw (łącznie z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów) - 1.489.255 tys. zł. Jednostki te zapewniają obsługę merytoryczną, prawną, organizacyjną, techniczną i kancelaryjno biurową Rady Ministrów, Prezesa Rady Ministrów, wiceprezesów Rady Ministrów oraz ministrów. Obsługują ponadto Kolegium do Spraw Służb Specjalnych, Radę Legislacyjną oraz pełnomocników Rządu, komitety, komisje wspólne, rady, zespoły, a także inne kolegialne organy pomocnicze, doradcze i opiniodawczo-doradcze.

Na wynagrodzenia i wydatki pochodne zaplanowano 934.003 tys. zł. Planowane zatrudnienie w centralach ministerstw wynosi 14.897 osób, w tym 114 osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Prezes Rady Ministrów, wiceprezesi Rady Ministrów, ministrowie, sekretarze stanu, podsekretarze stanu). Przeciętne planistyczne wynagrodzenie miesięczne (bez dodatkowego wynagrodzenia rocznego) wynosi 4.155 zł.

Na wydatki bieżące pozapłacowe zaplanowano 555.252 tys. zł. Wydatki te zostaną przeznaczone głównie na zakup usług pozostałych (338.190 tys. zł), podróże służbowe krajowe i zagraniczne (59.351 tys. zł), zakup materiałów i wyposażenia (41.313 tys. zł), usługi remontowe (15.107 tys. zł), zakup energii (14.318 tys. zł).

2. Pozostałe zadania realizowane przez ministerstwa - 183.213 tys. zł, z tego głównie przez:
 - 1) Ministerstwo Finansów (usługi serwisowe i telekomunikacyjne związane z informatyzacją resortu, szkolenia służb skarbowych i celnych, świadczenia rzeczowe na rzecz administracji celnej) - 91.020 tys. zł,
 - 2) Ministerstwo Gospodarki i Pracy - 36.537 tys. zł.

Planowane wydatki zostaną przeznaczone na koszty likwidacji jednostek organizacyjnych, usługi informatyczne Centrum Informatyki Handlu Zagranicznego z tytułu przetwarzania informacji z dokumentów SAD dla potrzeb sprawozdawczości statystyki handlu zagranicznego, monitorowanie programu „Kierunki rządu wobec małych i średnich przedsiębiorstw”, prace i ekspertyzy dla potrzeb prowadzonych

postępowań administracyjnych, realizację programu wieloletniego pn. „Dostosowanie warunków pracy w Polsce do standardów Unii Europejskiej”, koszty działalności Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Pracy, Resortowej Komisji Orzekającej, Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych oraz nagrody dla uczestników konkursu poprawy warunków pracy,

3) Ministerstwo Spraw Zagranicznych - 22.359 tys. zł, w tym na działalność informacyjną i kulturalną prowadzoną za granicą - 15.249 tys. zł oraz na dotacje dla Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych - 5.820 tys. zł i dla Polskiego Komitetu ds. UNESCO – 1.090 tys. zł,

4) Kancelarię Prezesa Rady Ministrów -16.695 tys. zł, w tym na:

- nagrody dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe - 2.378 tys. zł,
- wydatki związane z działalnością Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn - 2.000 tys. zł,
- fundusz dyspozycyjny Prezesa Rady Ministrów - 1.670 tys. zł,
- nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżnione rozprawy doktorskie i habilitacyjne oraz działalność naukową, naukowo - techniczną lub artystyczną oraz na nagrody dla laureatów Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej -1.480 tys. zł,
- koszty obsługi administracyjnej i kancelaryjnej Rady do Spraw Uchodźców (głównie wynagrodzenia ryczałtowe członków Rady oraz wynagrodzenia za udział w składach orzekających i udział w postępowaniach przed sądami administracyjnymi, koszty prowadzenia rejestru spraw o nadanie statusu uchodźcy oraz pobytu tolerowanego, podróży służbowych krajowych i zagranicznych członków Rady) - 630 tys. zł,

5) Ministerstwo Infrastruktury – 14.490 tys. zł.

Środki zostaną przeznaczone m.in. na sfinansowanie wydatków z tytułu 11 projektów pomocy technicznej realizowanych w ramach SPO - Transport (m.in. szkolenia pracowników zaangażowanych we wdrażanie SPO – Transport, zakup materiałów i wyposażenia biurowego, koszty zatrudnienia ekspertów, kampania informacyjno-promocyjna, koszty oprogramowania).

3. Nadzorowaną przez Prezesa Rady Ministrów działalność administracji rządowej nieobjętą zakresem działów administracji rządowej, wykonywaną przez Główny Urząd Statystyczny (centrala GUS, 16 urzędów statystycznych oraz Centralna Biblioteka Statystyczna), Polski Komitet Normalizacyjny, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Urząd Służby Cywilnej oraz Urząd Zamówień Publicznych - 220.006 tys. zł.

Planowane zatrudnienie w tych jednostkach wynosi 4.046 osób, w tym 15 osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (łącznie z Prezesem i wiceprezesami PKN). Przeciętne planistyczne wynagrodzenie miesięczne (bez dodatkowego wynagrodzenia rocznego) wynosi 2.412 zł.

Na wynagrodzenia i wydatki pochodne zaplanowano 150.819 tys. zł.

Pozostałe wydatki bieżące w kwocie 69.187 tys. zł zostaną przeznaczone na koszty utrzymania jednostek oraz realizowanych przez nie zadań (m.in. badania i analizy statystyczne, organizowanie i prowadzenie normalizacji krajowej, zadania dotyczące ochrony konkurencji i konsumentów, czuwanie nad przestrzeganiem zasad służby cywilnej, organizowanie i prowadzenie postępowania kwalifikacyjnego w służbie cywilnej, zadania związane z funkcjonowaniem systemu zamówień publicznych), w tym głównie na zakup usług pozostałych (21.426 tys. zł), wynagrodzenia bezosobowe (12.533 tys. zł), szkolenia członków korpusu służby cywilnej (10.203 tys. zł), zakup materiałów i wyposażenia (5.776 tys. zł), podróże służbowe krajowe i zagraniczne (4.769 tys. zł), zakup usług remontowych (4.593 tys. zł), odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (3.353 tys. zł), zakup energii (2.372 tys. zł).

4. Koszty funkcjonowania pozostałych urzędów centralnych (Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, Urząd Regulacji Energetyki, Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, Wyższy Urząd Górniczy, Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, Główny Urząd Miar, Państwowa Agencja Atomistyki, Komisja Papierów Wartościowych i Giełd, Urząd Transportu Kolejowego, Urząd do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców) - 323.116 tys. zł.

Planowane zatrudnienie w tych urzędach wynosi 4.367 osób, w tym 25 osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe.

Przeciętne planistyczne wynagrodzenie miesięczne (bez dodatkowego wynagrodzenia rocznego) wynosi 3.688 zł.

Na wynagrodzenia i pochodne zaplanowano 247.421 tys. zł. Pozostałe wydatki bieżące w wysokości 75.695 tys. zł zostaną przeznaczone na zakup usług pozostałych (34.433 tys. zł), zakup materiałów i wyposażenia (11.547 tys. zł), podróże służbowe krajowe i zagraniczne (6.852 tys. zł), zakup energii (4.612 tys. zł), odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (3.451 tys. zł), wynagrodzenia bezosobowe (1.888 tys. zł), szkolenia członków korpusu służby cywilnej (1.339 tys. zł).

5. Składki do organizacji międzynarodowych - 308.091 tys. zł, zaplanowane głównie w Ministerstwie Spraw Zagranicznych (117.165 tys. zł), Ministerstwie Gospodarki i Pracy (81.974 tys. zł), Państwowej Agencji Atomistyki (65.760 tys. zł), Ministerstwie Środowiska (16.209 tys. zł).

6. Utrzymanie i funkcjonowanie służb skarbowych (izby i urzędy skarbowe oraz urzędy kontroli skarbowej) - 2.931.170 tys. zł.

Do zakresu działania tych jednostek należy m.in. ustalanie i pobór podatków oraz niepodatkowych należności budżetowych, rejestrowanie podatników oraz przyjmowanie deklaracji podatkowych, wykonywanie kontroli podatkowej, podział i przekazywanie dochodów budżetowych między budżetem państwa i budżetami gmin, prowadzenie dochodzeń w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe, wykonywanie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych, przeprowadzanie kontroli skarbowych, których celem jest ochrona interesów i praw majątkowych Skarbu Państwa oraz zapewnienie skuteczności wykonywania zobowiązań podatkowych i innych należności stanowiących dochód budżetu państwa lub państwowych funduszy celowych.

Na wynagrodzenia i wydatki pochodne dla 48.759 pracowników zaplanowano 2.630.755 tys. zł. Przeciętne planistyczne wynagrodzenie miesięczne (bez dodatkowego wynagrodzenia rocznego) wynosi 3.493 zł.

Pozostałe wydatki bieżące w kwocie 300.415 tys. zł zostaną przeznaczone przede wszystkim na zakup usług pozostałych (144.793 tys. zł), odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (35.054 tys. zł), zakup energii (32.030 tys. zł), zakup materiałów i wyposażenia (30.712 tys. zł), zakup usług remontowych (13.941 tys. zł), podróże służbowe krajowe (12.092 tys. zł), wynagrodzenia bezosobowe (6.339 tys. zł).

7. Wydatki izb celnych i urzędów celnych - 923.722 tys. zł.

Do podstawowych zadań służby celnej należy realizacja polityki celnej państwa w części dotyczącej przywozu i wywozu towarów oraz wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów odrębnych (m.in. wymiar i pobór należności celnych i innych opłat związanych z przywozem i wywozem towarów, kontrola przestrzegania przepisów prawa celnego).

Na wynagrodzenia i wydatki pochodne dla 15.936 osób zaplanowano 796.957 tys. zł. Przeciętne planistyczne wynagrodzenie miesięczne (bez dodatkowego wynagrodzenia rocznego) wynosi 3.234 zł.

Pozostałe wydatki bieżące w kwocie 126.765 tys. zł zostaną przeznaczone głównie na zakup usług pozostałych (51.771 tys. zł), wydatki osobowe niezaliczone do uposażeń wypłacane funkcjonariuszom celnym (19.139 tys. zł), zakup materiałów i wyposażenia (10.544 tys. zł), wypłatę ekwiwalentów pieniężnych za umundurowanie (9.679 tys. zł), podróże służbowe krajowe (7.158 tys. zł), zakup energii (6.392 tys. zł).

8. Utrzymanie placówek zagranicznych - 677.644 tys. zł, w tym ambasady, urzędy konsularne, przedstawicielstwa dyplomatyczne przy organizacjach międzynarodowych i instytuty polskie - 551.181 tys. zł, wydziały ekonomiczno - handlowe przedstawicielstw

dyplomatycznych - 117.447 tys. zł, stacje naukowe Polskiej Akademii Nauk w Wiedniu, Rzymie, Berlinie, Moskwie i Paryżu oraz biuro pod nazwą „Polska Akademia Nauk Biuro Promocji Nauki POLSCA” z siedzibą w Brukseli - 6.455 tys. zł.

9. Wydatki regionalnych izb obrachunkowych - 82.325 tys. zł.

Regionalne izby obrachunkowe sprawują nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych oraz kontrolują gospodarkę finansową i zamówienia publiczne jednostek samorządu terytorialnego, związków międzygminnych, stowarzyszeń gmin oraz stowarzyszeń gmin i powiatów, związków powiatów, stowarzyszeń powiatów, samorządowych jednostek organizacyjnych w tym samorządowych osób prawnych, jak również innych podmiotów w zakresie wykorzystywania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Planowane zatrudnienie w RIO wynosi 1.435 osób, a przeciętne wynagrodzenie miesięczne (bez dodatkowego wynagrodzenia rocznego) - 2.954 zł.

Na wynagrodzenia i wydatki pochodne zaplanowano 65.677 tys. zł. Pozostałe wydatki bieżące w wysokości 16.648 tys. zł zostaną przeznaczone m.in. na wynagrodzenia ryczałtowe dla nieetatowych członków kolegiów regionalnych izb obrachunkowych oraz dla członków regionalnych komisji orzekających ds. dyscypliny finansów publicznych, wynagrodzenie rzeczników dyscypliny finansów publicznych, zakup usług (głównie opłaty czynszowe, usługi telekomunikacyjne, pocztowe i organizacja szkoleń), zakup materiałów i wyposażenia (materiały biurowe, paliwo do samochodów służbowych, licencje na programy komputerowe), podróże służbowe krajowe.

10. Koszty funkcjonowania samorządowych kolegiów odwoławczych - 80.300 tys. zł.

Samorządowe kolegia odwoławcze są organami wyższego stopnia w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i Ordynacji podatkowej w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej należących do właściwości jednostek samorządu terytorialnego. Do zakresu ich działania należy rozpatrywanie odwołań od decyzji oraz zażaleń na postanowienia, żądanie wznowienia postępowania oraz stwierdzanie nieważności decyzji.

Planowane zatrudnienie w SKO wynosi 874 osoby, a przeciętne wynagrodzenie miesięczne (bez dodatkowego wynagrodzenia rocznego) - 4.732 zł.

Na wynagrodzenia i wydatki pochodne zaplanowano 63.268 tys. zł. Pozostałe wydatki bieżące w kwocie 17.032 tys. zł zostaną przeznaczone na wynagrodzenia dla pozaetatowych członków kolegiów, zakup towarów i usług, koszty postępowania sądowego, różne opłaty i składki, podróże służbowe krajowe.

11. Koszty funkcjonowania państwowych jednostek organizacyjnych, działających przy Prezesie Rady Ministrów, zapewniających koordynację działalności legislacyjnej Rady Ministrów, Prezesa Rady Ministrów i innych organów administracji rządowej (Rządowe Centrum Legislacji) oraz prowadzących prace w zakresie programowania strategicznego i prognozowania rozwoju gospodarczego i społecznego (Rządowe Centrum Studiów Strategicznych) - 27.425 tys. zł.

Na wynagrodzenia i wydatki pochodne dla 270 pracowników zaplanowano 21.920 tys. zł. Planowane przeciętne wynagrodzenie miesięczne (bez dodatkowego wynagrodzenia rocznego) wynosi 5.235 zł.

Pozostałe wydatki bieżące w kwocie 5.505 tys. zł zostaną przeznaczone na koszty utrzymania jednostek oraz realizacji statutowej działalności (opłaty związane z eksploatacją zajmowanych pomieszczeń, usługi telekomunikacyjne i teletechniczne, ubezpieczenie mienia, konserwacja oraz naprawa sprzętu i urządzeń biurowych, zakup materiałów, podróże służbowe krajowe i zagraniczne, koszty ekspertyz i badań społecznych).

12. Obsługę administracyjną Polskiej Akademii Nauk, realizację zadań komitetów naukowych oraz działalność pomocniczych placówek naukowych i innych jednostek organizacyjnych PAN - 32.550 tys. zł.

Na wynagrodzenia i wydatki pochodne dla 190 pracowników Kancelarii PAN (w tym 4 osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe) zaplanowano 11.075 tys. zł. Przeciętne planistyczne wynagrodzenie miesięczne (bez dodatkowego wynagrodzenia rocznego) wynosi 3.815 zł.

Pozostałe wydatki bieżące w kwocie 21.475 tys. zł zostaną przeznaczone m.in. na uposażenia członków krajowych PAN, finansowanie merytorycznej działalności oddziałów PAN (organizacja sympozjów i konferencji naukowych, funkcjonowanie komisji naukowych), realizację zadań komitetów naukowych przy Prezydium PAN oraz komitetów naukowych przy Wydziałach PAN (oddziaływanie w skali kraju na rozwój danej dyscypliny naukowej, integracja środowiska i ośrodków naukowych, udział w rozwiązywaniu problemów naukowych istotnych z punktu widzenia społeczno-gospodarczego i potrzeb kulturalnych), koszty opracowania ekspertyz naukowych zakup materiałów i usług remontowych, usługi pocztowe, telefoniczne i transportowe, podróże służbowe krajowe i zagraniczne, finansowanie kosztów pobytu w Polsce delegacji zagranicznych. Ponadto ze środków tych przekazane zostaną dotacje podmiotowe dla Międzynarodowego Instytutu Biologii Molekularnej i Komórkowej (1.090 tys. zł), Międzynarodowego Laboratorium Silnych Pól Magnetycznych i Niskich Temperatur (1.776 tys. zł) i Międzynarodowego Centrum Ekohydrologii (175 tys. zł).

13. Utrzymanie i funkcjonowanie pozostałych jednostek budżetowych podległych lub nadzorowanych przez ministrów - 171.850 tys. zł, z tego:

1) Centrum Personalizacji Dokumentów - 153.521 tys. zł.

Centrum realizuje zadania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w zakresie wydawania dowodu osobistego nowego wzoru (karty identyfikacyjnej) oraz książeczki paszportowej nowego wzoru przy pomocy komputerowych technik personalizacji.

Na wynagrodzenia i pochodne dla 194 pracowników zaplanowano 7.457 tys. zł. Przeciętne wynagrodzenie miesięczne (bez dodatkowego wynagrodzenia rocznego) wynosi 2.488 zł.

Pozostałe wydatki bieżące w kwocie 146.064 tys. zł zostaną przeznaczone głównie na zakup blankietów dowodów osobistych i książeczek paszportowych (120.617 tys. zł) oraz na pozostałe wydatki bezpośrednio związane z wymianą dokumentów osobistych (261 tys. zł), a także na usługi serwisowe infrastruktury teleinformatycznej i urządzeń grawerujących (22.393 tys. zł),

2) Władza Wdrażająca Program Współpracy Przygranicznej PHARE - 11.775 tys. zł.

Jednostka ta realizuje zadania związane z zarządzaniem środkami pochodzącymi z bezzwrotnej pomocy zagranicznej, innymi środkami przeznaczonymi na cele współpracy transgranicznej, regionalnej i międzyregionalnej, zapewnienie bezpieczeństwa wewnętrznego, w tym uszczelnienie polskiej granicy wschodniej jako granicy Unii Europejskiej oraz środkami programu INTERREG.

Na wynagrodzenia i pochodne dla 92 pracowników zaplanowano 7.320 tys. zł. Przeciętne wynagrodzenie miesięczne (bez dodatkowego wynagrodzenia rocznego) wynosi 5.620 zł.

Pozostałe wydatki bieżące w kwocie 4.455 tys. zł zostaną przeznaczone głównie na zakup usług pozostałych (2.668 tys. zł), zakup materiałów i wyposażenia (510 tys. zł), podróże służbowe zagraniczne (230 tys. zł),

3) Ośrodek Studiów Wschodnich w Warszawie (jednostka zajmująca się monitorowaniem oraz analizą politycznej, ekonomicznej i społecznej sytuacji w państwach Europy Środkowej i Wschodniej, na Bałkanach oraz na Kaukazie i w Azji Centralnej) - 6.554 tys. zł.

Na wynagrodzenia i pochodne dla 75 pracowników zaplanowano 3.919 tys. zł. Przeciętne wynagrodzenie miesięczne (bez dodatkowego wynagrodzenia rocznego) wynosi 3.403 zł.

Pozostałe wydatki bieżące w kwocie 2.635 tys. zł zostaną przeznaczone głównie na zakup usług pozostałych (1.275 tys. zł) oraz podróże służbowe zagraniczne (460 tys. zł).

14. Zadania realizowane przez wojewodów 925.733 tys. zł, z tego na:

1) utrzymanie i funkcjonowanie urzędów wojewódzkich - 541.630 tys. zł.

Urzędy wojewódzkie zapewniają realizację zadań wynikających ze sprawowania przez wojewodów funkcji przedstawiciela Rady Ministrów w województwie, zwierzchnika zespolonej administracji rządowej, organu nadzoru nad jednostkami samorządu terytorialnego, organu wyższego stopnia w rozumieniu przepisów o postępowaniu administracyjnym, jeżeli ustawy szczególne tak stanowią, reprezentanta Skarbu Państwa, w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych ustawach.

Na wynagrodzenia i pochodne dla 11.003 pracowników urzędów wojewódzkich (w tym 40 osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe) zaplanowano 374.848 tys. zł. Przeciętne planistyczne wynagrodzenie miesięczne (bez dodatkowego wynagrodzenia rocznego) wynosi 2.204 zł.

Pozostałe wydatki bieżące w kwocie 166.782 tys. zł zostaną przeznaczone głównie na zakup usług pozostałych (110.883 tys. zł), zakup materiałów i wyposażenia (13.368 tys. zł), zakup energii (8.327 tys. zł), zakup usług remontowych (7.872 tys. zł).

2) dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego - 378.760 tys. zł, z tego na:

- realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom (związkom gmin) ustawami - 255.633 tys. zł. Merytoryczny zakres zadań, realizowanych jako zadania zlecane gminom przez organy administracji rządowej, wynika z ustawy z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 34, poz. 198 z późniejszymi zmianami). Do zadań tych zaliczyć należy zadania realizowane przez urzędy stanu cywilnego, prowadzenie ewidencji ludności, wydawanie dowodów osobistych, czynności związane z wykonywaniem powszechnego obowiązku obrony,
- zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez powiat - 98.975 tys. zł (w tym 12.464 tys. zł stanowią wydatki na przeprowadzenie poboru wojskowego). Zaplanowane dotacje przeznaczone są na realizację zadań określonych m.in. w ustawach: o ochronie gruntów rolnych i leśnych, o obywatelstwie polskim, Prawo wodne,

Prawo łowieckie, Prawo geodezyjne i kartograficzne, o gospodarce nieruchomościami,

- zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez samorząd województwa - 20.737 tys. zł. Zaplanowane dotacje przeznaczone są na realizację zadań określonych m.in. w ustawach: o usługach turystycznych, promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, o rybactwie śródlądowym, Prawo o ruchu drogowym, Prawo łowieckie,
- zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej (dotyczące m.in. wydawania paszportów oraz z przeprowadzenia poboru do wojska) - 3.415 tys. zł, z tego zawartych z gminami - 552 tys. zł i z powiatami - 2.863 tys. zł,

3) finansowanie zadań wojewodów związanych z przeprowadzeniem poboru do wojska – 4.024 tys. zł,

4) działalność komisji egzaminacyjnych przy urządach wojewódzkich (m.in. do przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego związanego z awansem zawodowym nauczycieli w placówkach opiekuńczo - wychowawczych, nadawania uprawnień biegłego z listy wojewody, weryfikacyjne na instruktora prawa jazdy, ds. sprawdzania kwalifikacji biegłych z zakresu ochrony środowiska) - 1.319 tys. zł.

15. W rezerwach celowych zaplanowano wydatki bieżące w kwocie 5.750 tys. zł, z przeznaczeniem dla samorządowych kolegiów odwoławczych, w tym na sfinansowanie wprowadzonego obowiązku tzw. przymusu adwokackiego w postępowaniu kasacyjnym (3.500 tys. zł) oraz na koszty realizacji sektorowego programu operacyjnego „Administracja sprawna i służebna” (2.250 tys. zł).

Planowane wydatki majątkowe w kwocie 446.514 tys. zł przeznaczone zostaną na finansowanie inwestycji polegających na budownictwie – 187.037 tys. zł oraz zakupach inwestycyjnych – 259.477 tys. zł, z tego głównie dla:

- ministerstw i urzędów oraz podległych im jednostek – 174.869 tys. zł,
- izb skarbowych, urzędów skarbowych i urzędów kontroli skarbowej oraz izb celnych i urzędów celnych – 169.540 tys. zł,
- placówek zagranicznych – 60.521 tys. zł,
- urzędów wojewódzkich – 34.166 tys. zł,
- regionalnych izb obrachunkowych – 4.900 tys. zł,
- samorządowych kolegiów odwoławczych – 1.385 tys. zł.

2. Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa

Zgodnie z art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych Minister Finansów włącza do projektu ustawy budżetowej dochody i wydatki urzędów naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa.

Poniższa tabela przedstawia limity wydatków dla tych jednostek zaplanowane w projekcie ustawy budżetowej na 2006 rok:

Nr części	Nazwa części	2005	2006	4:3
		wg ustawy budżetowej	projekt budżetu	
		w tys. zł		%
1	2	3	4	5
	OGÓŁEM	1.679.175	1.727.498	102,9%
1	Kancelaria Prezydenta RP	163.786	149.995	91,6%
2	Kancelaria Sejmu	353.887	366.066	103,4%
3	Kancelaria Senatu	123.009	120.093	97,6%
4	Sąd Najwyższy	68.098	72.478	106,4%
5	Naczelny Sąd Administracyjny	333.053	337.252	101,3%
6	Trybunał Konstytucyjny	20.083	19.255	95,9%
7	Najwyższa Izba Kontroli	219.532	227.165	103,5%
8	Rzecznik Praw Obywatelskich	27.378	28.951	105,7%
9	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	15.887	19.019	119,7%
10	Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych	11.500	12.020	104,5%
11	Krajowe Biuro Wyborcze	35.961	39.157	108,9%
12	Państwowa Inspekcja Pracy	209.603	213.064	101,7%
13	Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu	93.280	118.357	126,9%
14	Rzecznik Praw Dziecka	4.118	4.626	112,3%

Ustalony w ustawie budżetowej na 2006 rok limit wydatków dla jednostek pozarządowych wynosi 1.727.498 tys. zł, w tym: wydatki majątkowe 165.173 tys. zł, wydatki bieżące – 1.562.325 tys. zł.

Na wydatki bieżące urzędów naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa zaplanowano 1.027.949 tys. zł, w tym na wynagrodzenia i pochodne (obejmujące wynagrodzenia pracowników, osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, pracowników orzecznictwa oraz uposażenia parlamentarzystów i posłów wybranych do Parlamentu Europejskiego) – 701.280 tys. zł. Pozostałe wydatki w wysokości 326.669 tys. zł przeznaczone są na finansowanie kosztów eksploatacyjnych, remontów, podróży służbowych, zadań związanych z realizacją ustawy o ochronie informacji niejawnych oraz różnego rodzaju wydatków związanych z wykonywaniem zadań poszczególných jednostek. Do zadań tych należy między innymi wykonywanie czynności związanych ze sprawowaniem

przez Prezydenta RP funkcji wynikających z Konstytucji, zapewnienie warunków wykonywania mandatu posła i senatora (diety parlamentarne, utrzymanie biur poselskich i senatorskich), funkcjonowania Państwowej Komisji Wyborczej oraz Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu (bez jednostek podległych). Wydatki te obejmują również dotacje celowe na:

- zadania zlecane gminom w zakresie prowadzenia i aktualizacji stałych rejestrów wyborców – 6.344 tys. zł,
- kontynuację prac dokumentacyjnych dotyczących losów obywateli polskich represjonowanych przez władze ZSRR w latach 1939–1959 oraz współfinansowanie przedsięwzięcia pod nazwą „Indeks pamięci Polaków zamordowanych przez hitlerowców za pomoc Żydom” – 605 tys. zł.

Na wydatki bieżące naczelnich organów sądownictwa (Sąd Najwyższy, Naczelny Sąd Administracyjny oraz Trybunał Konstytucyjny) zaplanowano 336.768 tys. zł. Środki te przeznaczone są na sfinansowanie kosztów działalności tych jednostek. Obejmują one wynagrodzenia i pochodne (269.708 tys. zł), koszty materiałów i usług, podróży służbowych, obsługi spotkań międzynarodowych, remontów oraz pomocy finansowej na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów. W wydatkach tych uwzględnione są także koszty związane z wdrażaniem reformy sądownictwa administracyjnego.

Na wydatki jednostek podległych Instytutowi Pamięci Narodowej zaplanowano 54.394 tys. zł, w tym na wynagrodzenia i pochodne – 44.574 tys. zł.

Na wydatki bieżące Biura Bezpieczeństwa Narodowego zaplanowano 7.420 tys. zł, w tym na wynagrodzenia i pochodne – 4.475 tys. zł. Biuro realizuje zadania związane z kompetencjami Prezydenta w zakresie szeroko pojętego bezpieczeństwa i obronności państwa oraz merytorycznym przygotowaniem i zabezpieczeniem posiedzeń Rady Bezpieczeństwa Narodowego.

Na wydatki związane z przyznawaniem przez Prezydenta RP odznaczeń państwowych zaplanowano 3.605 tys. zł. Środki te przeznaczone są między innymi na koszty obsługi posiedzeń Kapituł Orderów i zakup emblematów odznaczeń państwowych.

Na wydatki bieżące Krajowej Rady Sądownictwa zaplanowano 4.250 tys. zł, w tym na wynagrodzenia i pochodne – 2.300 tys. zł. Zadania Rady związane są ze strzeżeniem niezawisłości sędziów i niezależności sądów.

Na wydatki bieżące Rzecznika Interesu Publicznego (finansowane z budżetu Sądu Najwyższego) zaplanowano 5.145 tys. zł, w tym na wynagrodzenia i pochodne – 4.139 tys. zł.

Na dotację podmiotową dla Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa zaplanowano 37.500 tys. zł.

Na pozostałą działalność bieżącą zaplanowano 37.967 tys. zł, w tym na wynagrodzenia i pochodne – 1.229 tys. zł. Środki te przeznaczone są na sfinansowanie między innymi kosztów realizacji ustawy o uposażeniu byłego Prezydenta RP, działalności Biura Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa, Wspólnej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz rzecznika dyscypliny finansów publicznych i działalności informacyjno-popularyzatorskiej w zakresie ochrony pracy. W kwocie tej przewidziano również środki na dotacje na zadania w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą – 34.895 tys. zł. Zadania te są zlecane przez Prezydium Senatu jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych (fundacje, stowarzyszenia, towarzystwa itp.) i dotyczą działalności w zakresie oświaty, nauki, popularyzacji kultury polskiej, wypoczynku, turystyki i sportu, wydawnictw i materiałów programowych.

Na zakup usług realizowanych przez gospodarstwo pomocnicze na rzecz Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zaplanowano 17.700 tys. zł.

Wydatki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne dla sędziów i prokuratorów zostały zaplanowane w wysokości 29.627 tys. zł, z tego na:

- wypłatę uposażeń sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażeń rodzinnych, finansowanych z budżetu Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Trybunału Konstytucyjnego, Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu - 28.519 tys. zł,
- pożyczki na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów i prokuratorów - 1.053 tys. zł,
- wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń - 55 tys. zł.

W rezerwie celowej zaplanowane zostały środki na wydatki bieżące w kwocie 237.432 tys. zł przeznaczone na sfinansowanie przez Krajowe Biuro Wyborcze ustawowo określonych zadań dotyczących wyborów i referendów.

Wydatki inwestycyjne zostały zaplanowane w kwocie 168.827 tys. zł. Kwotę 165.173 tys. zł przewidziano w budżetach:

- **Kancelarii Prezydenta RP** - 25.900 tys. zł, z tego na:
 - realizację inwestycji polegających na budownictwie - 20.300 tys. zł z przeznaczeniem na modernizację obiektów Kancelarii Prezydenta RP (19.300 tys. zł), Biura Bezpieczeństwa Narodowego (500 tys. zł) oraz Krajowej Rady Sądownictwa (500 tys. zł),

- zakupy inwestycyjne - 5.600 tys. zł, w tym sprzętu komputerowego z oprogramowaniem - 2.950 tys. zł, samochodów Kancelarii Prezydenta RP - 1.000 tys. zł;
- **Kancelarii Sejmu** – 28.502 tys. zł, z tego na:
 - realizację inwestycji polegających na budownictwie - 20.846 tys. zł z przeznaczeniem m.in. na modernizację obiektów Kancelarii Sejmu, wydzielenie i oddymianie klatek schodowych w Domu Poselskim oraz ogrodzenie obiektów sejmowych,
 - zakupy inwestycyjne - 7.656 tys. zł, w tym sprzętu komputerowego z oprogramowaniem – 4.226 tys. zł, samochodów osobowych – 665 tys. zł oraz sprzętu biurowego – 2.009 tys. zł;
- **Kancelarii Senatu** – 15.380 tys. zł, z tego na:
 - realizację inwestycji Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” oraz innych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych polegających na budownictwie – 13.017 tys. zł, z przeznaczeniem na zakupy lokali przeznaczonych na domy polskie oraz adaptacje, modernizacje, budowy domów i szkół polskich na Wschodzie i w innych skupiskach polonijnych na świecie,
 - zakupy inwestycyjne - 2.363 tys. zł, w tym sprzętu komputerowego z oprogramowaniem 1.385 tys. zł, samochodów osobowych Kancelarii Senatu – 200 tys. zł oraz sprzętu biurowego – 478 tys. zł;
- **Sądu Najwyższego** – 2.027 tys. zł, z tego na:
 - realizację inwestycji budowlanej polegającej na modernizacji nawierzchni tarasu hotelowego – 28 tys. zł,
 - zakupy inwestycyjne – 1.999 tys. zł, w tym lokali służbowych na cele hotelowe dla sędziów SN i delegowanych – 1.350 tys. zł, sprzętu komputerowego z oprogramowaniem dla Sądu Najwyższego – 480 tys. zł oraz Rzecznika Interesu Publicznego – 55 tys. zł;
- **Naczelnego Sądu Administracyjnego** – 55.341, z tego na:
 - realizację inwestycji polegających na budownictwie – 46.975 tys. zł, z przeznaczeniem głównie na: budowę siedziby NSA przy ul. Boduena 3/5 w Warszawie – 34.308 tys. zł, rozbudowę siedziby WSA w Krakowie – 6.660 tys. zł oraz adaptację budynku w Radomiu dla Wydziału Zamiejscowego WSA w Warszawie – 3.341 tys. zł.
 - zakupy inwestycyjne – 8.366 tys. zł, w tym sprzętu komputerowego z oprogramowaniem – 6.365 tys. zł, samochodów osobowych i dostawczych – 800 tys. zł oraz sprzętu biurowego – 590 tys. zł;

- **Trybunału Konstytucyjnego** – 700 tys. zł na zakup sprzętu komputerowego wraz z programowaniem;
- **Najwyższej Izby Kontroli** – 13.400 tys. zł, z tego na:
 - rozbudowę siedziby Delegatury w Katowicach – 3.400 tys. zł oraz prace modernizacyjne w innych jednostkach organizacyjnych – 4.109 tys. zł,
 - zakupy sprzętu komputerowego z oprogramowaniem, biurowego i technicznego – 5.891 tys. zł;
- **Rzecznika Praw Obywatelskich** – 1.815 tys. zł, z tego na:
 - renowację elewacji budynku głównego Biura Rzecznika Praw Obywatelskich – 100 tys. zł,
 - zakupy inwestycyjne – 1.715 tys. zł, w tym sprzętu komputerowego z oprogramowaniem – 1.347 tys. zł, samochodu osobowego – 135 tys. zł oraz sprzętu technicznego i biurowego – 233 tys. zł;
- **Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji** – 591 tys. zł, z tego na:
 - modernizację obiektu KRRiT przy ul. Sobieskiego 101 – 56 tys. zł,
 - zakupy inwestycyjne – 535 tys. zł, w tym sprzętu komputerowego z oprogramowaniem – 433 tys. zł, samochodu osobowego – 85 tys. zł;
- **Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych** – 200 tys. zł na zakupy związane z informatyzacją;
- **Krajowego Biura Wyborczego** – 467 tys. zł, głównie na zakupy sprzętu komputerowego z oprogramowaniem, sprzętu biurowego;
- **Państwowej Inspekcji Pracy** – 4.560 tys. zł, z tego na:
 - modernizację siedzib – 1.400 tys. zł,
 - zakupy inwestycyjne – 3.160 tys. zł, w tym sprzętu komputerowego z oprogramowaniem – 2.500 tys. zł oraz samochodów osobowych – 600 tys. zł;
- **Instytutu Pamięi Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu** – 16.200 tys. zł, z tego na:
 - realizację inwestycji związanych z budownictwem – 12.400 tys. zł, z czego w Warszawie na zakończenie adaptacji i modernizacji obiektów przy ul. Towarowej 28 – 8.100 tys. zł i rozbudowę archiwum przy ul. Kłobuckiej 21 – 3.500 tys. zł oraz na modernizację pomieszczeń Delegatur w Bydgoszczy, Kielcach i Radomiu – 800 tys. zł

- zakupy inwestycyjne w kwocie – 3.800 tys. zł, w tym sprzętu komputerowego z oprogramowaniem – 1.200 tys. zł, samochodów osobowych – 500 tys. zł, sprzętu biurowego – 500 tys. zł oraz sprzętu technicznego – 1.500 tys. zł;
- **Rzecznika Praw Dziecka** – 90 tys. zł na zakup głównie sprzętu komputerowego z oprogramowaniem.

Ponadto w rezerwie celowej ujęto kwotę 3.654 tys. zł na finansowanie przez Krajowe Biuro Wyborcze ustawowo określonych zadań inwestycyjnych dotyczących wyborów i referendum.

3. Budżety wojewodów

W budżetach wojewodów wydatki zostały zaplanowane w 22 działach w kwocie 16.342.185 tys. zł, z tego wydatki bieżące 15.933.902 tys. zł, wydatki majątkowe - 408.283 tys. zł.

Wielkość zaplanowanych w budżetach wojewodów wydatków oraz ich struktura uwzględniają zmianę zakresu finansowanych zadań, wynikającą z wejścia w życie z dniem 1 stycznia 2006 r. postanowień ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej. Zgodnie z powyższą ustawą część pozostających do dnia 31 grudnia 2005 r. w kompetencji wojewodów zadań z dniem 1 stycznia 2006 r. przechodzi do realizacji i finansowania do części Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (zadania w zakresie remontów, utrzymania i konserwacji kwater i cmentarzy wojennych) oraz do samorządów województw i powiatów. Stosownie do postanowień powyższej ustawy finansowana do końca 2005 r. z budżetu części 39 Transport działalność wojewódzkich inspekcji transportu drogowego z dniem 1 stycznia 2006 r. przechodzi do finansowania z budżetów wojewodów.

Zwiększenie zakresu realizowanych przez wojewodów zadań wynika również z nowelizacji ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej, stosownie do której od dnia 1 stycznia 2006 r. do kompetencji wojewodów będzie należało utrzymanie kolejowych i lotniczych przejść granicznych.

Wydatki w budżetach województw w układzie poszczególnych działów przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie		Wydatki bieżące		
		Ogółem	z tego:	
			wydatki bieżące	inwestycyjne
<i>w tysiącach złotych</i>				
	Wydatki ogółem	16 342 185	15 933 902	408 283
010	Rolnictwo i łowiectwo	900 712	698 348	202 364
020	Leśnictwo	453	453	0
050	Rybołówstwo i rybactwo	15 727	15 022	705
100	Górnictwo i kopalnictwo	31	31	0
150	Przetwórstwo przemysłowe	3	3	0
500	Handel	50 262	49 009	1 253
600	Transport i łączność	186 940	103 195	83 745
700	Gospodarka mieszkaniowa	26 227	26 227	0
710	Działalność usługowa	180 946	177 529	3 417
720	Informatyka	4 327	4 177	150
750	Administracja publiczna	959 924	925 751	34 173
752	Obrona narodowa	10 415	7 531	2 884
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 435 169	1 370 236	64 933
758	Różne rozliczenia	8 149	7 047	1 102
801	Oświata i wychowanie	153 715	152 330	1 385
851	Ochrona zdrowia	527 608	524 958	2 650
852	Pomoc społeczna	11 597 544	11 596 719	825
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	75 344	75 255	89
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	15 798	15 798	0
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	109 986	106 137	3 849
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	54 006	51 622	2 384
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	28 899	26 524	2 375

Do najważniejszych zadań finansowanych z budżetów wojewodów należą zadania zaliczane do działów:

- pomoc społeczna – 11.597.544 tys. zł,
- bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa – 1.435.169 tys. zł,
- ochrona zdrowia – 527.608 tys. zł,
- administracja publiczna – 959.924 tys. zł,
- rolnictwo i łowiectwo – 900.712 tys. zł.

Na zadania realizowane w tych działach zaplanowano łącznie 15.420.957 tys. zł, co stanowi 94,4% wydatków zaplanowanych w budżetach wojewodów.

Na zadania finansowane w pozostałych 17 działach przeznaczono 921.228 tys. zł, tj. 5,6% wydatków zaplanowanych w budżetach wojewodów.

Zaplanowane wydatki w budżetach wojewodów na 2006 r. w układzie podstawowych grup zawiera poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wydatki ogółem (w tys. zł)
1	2
Ogółem	16.342.185
z tego:	
Dotacje	14.256.757
w tym:	
dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania bieżące	14 052 773
Świadczenia	16.001
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	1 661 144
Wydatki majątkowe	408 283
w tym:	
dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania inwestycyjne	235 971

Jak wynika z powyższego zestawienia 87,4% zaplanowanych wydatków w budżetach wojewodów stanowią dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego. Kwota tych dotacji (na zadania bieżące i inwestycyjne) wynosi łącznie 14.288 744 tys. zł.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych zaplanowane w wysokości 1 661 144 tys. zł, stanowią 10,2% łącznej kwoty wydatków.

Są one przeznaczone na utrzymanie i funkcjonowanie (w tym na wynagrodzenia zatrudnionych pracowników i funkcjonariuszy) państwowych jednostek budżetowych, tj. Urzędów Wojewódzkich, Wojewódzkich Komend Państwowej Straży Pożarnej, Wojewódzkich i Powiatowych Inspektoratów Weterynarii, Inspekcji Handlowej, Wojewódzkich Inspektoratów Inspekcji Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Wojewódzkich Inspektoratów Nadzoru Budowlanego, Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska, Wojewódzkich Urzędów Ochrony Zabytków, Państwowej Straży Rybackiej.

Wydatki majątkowe (z wyłączeniem dotacji na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego) w wysokości 173.312 tys. zł przeznaczone są m.in. na zakupy inwestycyjne i inwestycje jednostek budżetowych 115.174 tys. zł, w tym na inwestycję wieloletnią pn. Budowa Drogowego Przejścia Granicznego w Grzechotkach – 48.021 tys. zł.

8.6. Polityka zagraniczna

Podstawowymi celami w zakresie polityki zagranicznej realizowanymi w 2006 r. będą:

1. umacnianie pozycji Polski w Unii Europejskiej oraz skuteczne uczestnictwo we wszystkich sferach jej działania, zwłaszcza w dziedzinach: Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa UE, debaty nad budżetem na lata 2007-2013, wspierania tendencji demokratycznych i prozachodnich na obszarze poradzieckim, szczególnie na Ukrainie, w Białorusi i Mołdowie.

Powyższy cel realizowany będzie poprzez:

- prowadzenie prac koncepcyjno-analitycznych związanych z przygotowaniem stanowiska Polski nt. perspektyw ratyfikacji Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy (TK) oraz kierunków i zakresu niezbędnych reform UE w związku z ewentualnym nieratyfikowaniem Traktatu Konstytucyjnego lub przedłużającą się procedurą jego ratyfikacji. W tym kontekście szczególna uwaga poświęcona zostanie stworzeniu skutecznych mechanizmów podejmowania decyzji w ramach wspólnej unijnej polityki zagranicznej, zwłaszcza w odniesieniu do naszych wschodnich sąsiadów.
- działania na rzecz przyjęcia budżetu UE na lata 2007-2013 w kształcie odpowiadającym interesom Polski.
- wdrażanie programu społeczno-gospodarczego, jakim jest *Strategia Lizbońska*. Dyplomacja polska będzie też brać aktywny udział w dyskusji na temat Europejskiego Modelu Społecznego.
- aktywne uczestniczenie Polski w ocenie stanu przygotowań i realizacji zobowiązań negocjacyjnych Bułgarii i Rumunii.
- prowadzenie aktywnej polityki informacyjno-promocyjnej na rzecz zwiększenia liczby obywateli polskich zatrudnionych w instytucjach i agencjach UE.
- działania na rzecz doprowadzenia rozpoczęcia działalności Agencji ds. Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Krajów Członkowskich UE (FRONTEX), wdrażanie *acquis* Schengen do systemu prawnego RP i polskiej praktyki konsularnej, współpraca w dziedzinie zwalczania terroryzmu, wdrożenie Planu Działania dot. narkotyków oraz Planu Działania Rady i Komisji dla realizacji Programu Haskiego.
- działania koordynacyjne dla wypracowywania stanowiska RP w sprawie Europejskiej Polityki Sąsiedztwa (EPS), szczególnie wobec krajów Europy Wschodniej. Jedną

z najważniejszych kwestii będzie doprowadzenie do korzystniejszego dla państw Europy Wschodniej (względem obszaru śródziemnomorskiego) podziału środków UE przeznaczanych na wsparcie dla regionów przylegających do UE, koordynowanie prac nad stanowiskiem Polski wobec utworzenia Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa oraz w odniesieniu do stosunków Unii z Ukrainą, Rosją, Białorusią, Mołdową oraz państwami Południowego Kaukazu i Azji Środkowej, a także uczestnictwo Polski w Komitecie Zarządzającym TACIS oraz w grupie roboczej Rady ds. Europy Wschodniej i Azji Centralnej (COEST).

- realizację ustaleń III Szczytu Rady Europy, który miał miejsce w Warszawie w maju 2005 r.
2. wypełnianie obowiązków wynikających z misji stabilizacyjnej w Iraku poprzez działania zmierzające do przejmowania większej odpowiedzialności przez instytucje irackie oraz do zwiększenia zaangażowania instytucji międzynarodowych działających w Iraku (ONZ, NATO, UE). Niezbędne będzie podjęcie działań dyplomatycznych i promocyjnych na rzecz zwiększenia gospodarczej współpracy Polski z Irakiem, w tym zwiększenie polskiego eksportu do Iraku. Jednocześnie przedmiotem decyzji powinna być kwestia dalszego naszego wspierania procesu stabilizacji Iraku po wygaśnięciu rezolucji RBNZ 1546. W związku z zaangażowaniem Polski w regionie planowane jest na 2006 roku otwarcie polskiego przedstawicielstwa w Doha.
 3. zapewnienie bezpieczeństwa państwa we wszystkich jego aspektach. Cel ten będzie realizowany poprzez: współpracę z sojusznikami z NATO i UE oraz poprzez coraz większe zaangażowanie w realizację celów Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony, uczestnictwo w działaniach politycznych związanych z funkcjonowaniem NATO oraz umacnianiem stosunków transatlantyckich m.in. w formie dialogu USA-UE oraz bieżących, wynikających głównie z realizacji postanowień szczytów Sojuszu w Stambule i Pradze. Polska uczestniczyć będzie w kształtowaniu koncepcji oraz planowaniu sojuszniczej i unijnej aktywności z zakresu reagowania kryzysowego, w tym m.in. dot. zaangażowania NATO oraz UE na rzecz szkolenia kadr i stabilizacji Iraku, wsparcia procesu politycznego i stabilizacji w Kosowie oraz Bośni i Hercegowinie, rozszerzania działalności NATO w Afganistanie oraz przygotowywaniu kolejnych planów operacyjnych NATO i UE dotyczących sytuacji w Sudanie (Darfur) i Indonezji (Aceh). Kontynuowany będzie udział w działaniach operacyjnych NATO i UE w Europie i poza nią (w tym prowadzenie przygotowań do przejęcia przez Polskę dowództwa sił ISAF w 2007 r.). Prowadzone będą również prace koncepcyjne, a także podejmowane inicjatywy w zakresie rozwoju EPBiO i jej roli w stosunkach transatlantyckich.

Celem Polski będzie: realizacja decyzji Rady Ministerialnej OBWE w Lublanie (grudzień 2005 r.), w tym służąca rozwiązywaniu problemów, przed jakimi stoi Organizacja na

skutek działań Rosji i niektórych państw WNP, dążenie do utrzymania istotnego znaczenia wymiaru ludzkiego Organizacji oraz przeciwdziałanie próbom podważania dotychczasowych osiągnięć i kwestionowania podjętych wcześniej zobowiązań. Kontynuowane będą także działania na rzecz wykorzystywania potencjału OBWE w sferze dyplomacji prewencyjnej oraz tzw. rehabilitacji pokonfliktowej.

4. dbałość o rozwój dobrych stosunków głównie z państwami ościennymi i partnerskimi (w UE i NATO) oraz głównymi partnerami gospodarczymi. Polska przykłada szczególne znaczenie do odpowiedniego kształtowania swoich relacji z państwami, które wpływają w szczególny sposób na realizację naszych interesów politycznych i gospodarczych. Do tej grupy należą szczególnie Stany Zjednoczone, Niemcy, Francja, Wielka Brytania, kraje środkowoeuropejskie (w ramach Grupy Wyszehradzkiej) i bałtyckie, Ukraina, a także Rosja, Chiny, Indie i Japonia. W stosunkach z USA polska polityka zagraniczna będzie kontynuować starania w celu osiągnięcia lepszego przełożenia politycznego partnerstwa z USA na inne sfery stosunków (zwłaszcza gospodarcze i konsularne). Jednym z priorytetów polskiej polityki zagranicznej jest także utrzymanie dotychczasowego wysokiego poziomu stosunków ze Stolicą Apostolską.

W celu zwiększenia naszej obecności w państwach Azji planowane jest otwarcie przedstawicielstwa RP w Afganistanie (na szczelbu Ambasady). Podyktowane jest to rosnącym zaangażowaniem Polski w odbudowę tego kraju (obecność polskiego kontyngentu wojskowego w Afganistanie, który jest zarazem biorcą naszej pomocy rozwojowej oraz humanitarnej).

Członkostwo w UE nakłada obowiązek aktywnego uczestnictwa Polski w unijnej infrastrukturze współpracy z poszczególnymi subregionami Afryki i Bliskiego Wschodu (Proces Barceloński, sprzyjanie bliskowschodniemu procesowi pokojowemu, współpraca z Radą Współpracy Państw Zatoki, realizacja konwencji z Cotonou). Także członkostwo w NATO obliuguje nas do współrealizacji przedsięwzięć w ramach dialogu śródziemnomorskiego oraz skierowanej wobec państw Zatoki Perskiej - Inicjatywy Sтамbulskiej.

Zwiększenie aktywności europejskiej po wycofaniu się Izraela ze strefy Gazy będzie wymagało zwiększonego uczestnictwa przedstawicieli Polski w inicjatywach Unii i NATO (w licznych konsultacjach i spotkaniach przygotowawczych).

W stosunkach z Ameryką Łacińską Polska zmierzać będzie do rozszerzenia współpracy politycznej i gospodarczej, zarówno dwustronnej, jak i w ramach UE.

5. zaangażowanie polskiej polityki zagranicznej w reformę ONZ.

Powyższy cel realizowany będzie poprzez kontynuację działań wspierających prace nad reformą ONZ, w tym Rady Bezpieczeństwa, która zapewniłaby większą skuteczność

systemu Narodów Zjednoczonych w obliczu wyzwań i zagrożeń współczesności. Kontynuowane będzie zaangażowanie w reformowanie Organizacji, przy wykorzystaniu inicjatywy *Nowego Aktu Politycznego* oraz uwzględnieniu wyników przeglądu dorobku i perspektyw systemu NZ, dokonanego podczas 60-tej Sesji ZO NZ (2005 r.), w tym przede wszystkim zaleceń spotkania na szczycie ZO NZ (wrzesień 2005 r.). Ponadto Polska będzie aktywnie uczestniczyć w pracach Konferencji Rozbrojeniowej (w tym w charakterze przewodniczącego w okresie 1 stycznia - 15 lutego 2006 r.) oraz promować ideę ustanowienia Specjalnych Koordynatorów ds. przeglądu agendy, usprawnienia metod pracy oraz rozszerzenia członkostwa tej Konferencji, a także dążyć do zainicjowania całościowego przeglądu mechanizmu rozbrojeniowego i nieproliferaacji.

W zakresie problematyki społeczno-ekonomicznej działania Polski skupią się na trzech zasadniczych grupach: rozwój gospodarczo-społeczny, prawa człowieka oraz dążenie do zapewnienia należytej reprezentacji RP w organach systemu NZ. Do priorytetów w tym zakresie należeć będzie wybór Polski do Komisji Praw Człowieka w 2006 r. na kadencję w latach 2007-2009 oraz wybór do Rady Bezpieczeństwa w 2009 r. na kadencję w latach 2010-2011.

6. rozszerzenie działań w zakresie polityki pomocowej i rozwojowej w celu zapewnienia większej skuteczności współpracy z krajami pozaeuropejskimi m.in. poprzez realizację długofalowych celów rozwoju zawartych w *Deklaracji Milenijnej* oraz *Milenijnych Celach Rozwoju*.

W 2006 r. w zakresie współpracy rozwojowej planowane jest podjęcie szeregu działań w ramach rządowej strategii na rzecz rozwoju, wdrożenie do polskiego programu współpracy rozwojowej nowoczesnych form przekazywania pomocy (programów sektorowych, ogólnego wsparcia budżetowego) oraz inne inicjatywy, w tym na forach międzynarodowych (np. podjęcie pierwszych działań na rzecz uzyskania przez Polskę członkostwa w Komitecie Pomocy Rozwojowej OECD w perspektywie 2010 r.).

7. umacnianie prawno-międzynarodowej pozycji Polski i utrwalanie pozytywnego wizerunku naszego kraju za granicą.

Powyższy cel realizowany będzie poprzez:

- zagraniczną politykę ekonomiczną polegającą na współdziałaniu z instytucjami rządowymi i pozarządowymi, działającymi w sferze stosunków gospodarczych oraz prowadzeniu działalności analityczno-opiniotwórczej na ich rzecz. Ważnym zadaniem będzie wspieranie aktywnego zaangażowania Polski w prace na forum OECD i WTO (w tym współpraca w opracowaniu stanowiska Polski w negocjacjach w ramach Nowej Rundy Wielostronnych Rokowań Handlowych). Kontynuowane będą także

działania na rzecz szerszego włączenia Polaków mieszkających za granicą w realizację zadań w obszarze zagranicznej polityki gospodarczej.

- działalność prawno-traktatową polegającą na kontynuacji działalności m.in. na forum ONZ i UE na rzecz podnoszenia standardów w takich dziedzinach jak rządy prawa, przestrzeganie międzynarodowego prawa humanitarnego, zagadnienia sankcji międzynarodowych, definicja zbrodni agresji, zwalczanie terroryzmu międzynarodowego i rozwój prawa międzynarodowego publicznego. Kontynuowana będzie również współpraca ze środowiskami naukowymi przy rozpatrywaniu kluczowych zagadnień międzynarodowych oraz przy opracowywaniu projektu założeń polskiej polityki traktatowej i dalszej jej harmonizacji z warunkami członkostwa w UE. W roku 2006 planuje się wdrożyć do powszechnego użytku elektroniczną bazę traktatową RP. Prowadzone będą dalsze działania zmierzające do umocnienia polskich pozycji prawnych w stosunkach polsko-niemieckich, ukierunkowane przede wszystkim na zapobieżenie ewentualnym roszczeniom majątkowym ze strony obywateli niemieckich.

W procesie wykonywania wyroków Trybunału Praw Człowieka priorytet będzie udzielony tzw. sprawom pilotażowym, tzn. sprawom, w których przyczyny naruszeń Konwencji tkwią w systemowych błędach legislacyjnych lub złej praktyce stosowania prawa. Rozszerzana będzie praktyka załatwiania skarg w drodze ugody.

- działalność informacyjną,

Działalność informacyjna będzie koncentrować się na kluczowych kierunkach polityki zagranicznej naszego państwa, zwłaszcza na członkostwie i integracji w ramach UE, realizacji interesu narodowego w jej strukturach, w szczególności w kształtowaniu wschodniej polityki Unii oraz problematyce bezpieczeństwa związanej z członkostwem zarówno w UE jak i w NATO, a także w kwestiach związanych z polską obecnością w Iraku, jak również w innych kwestiach wymagających reprezentacji gospodarczych interesów kraju. Istotne znaczenie będą też miały działania dyplomatyczno-promocyjne w zakresie właściwego przedstawiania historycznych dokonań Polski, korygowania stereotypów i przeinaczeń pojawiających się w obiegu międzynarodowym.

- działalność konsularną i współpracę z Polonią polegającą na: wdrażaniu służby konsularnej do nowych zadań związanych z członkostwem Polski w Unii Europejskiej, szczególnie w zakresie *acquis* Schengen, ochronie praw i interesów obywateli polskich za granicą, w tym również działania informacyjne i profilaktyczne, realizacji *Rządowego Programu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą*.

W działalności urzędów konsularnych głównym celem pozostanie utrzymanie wysokich standardów opieki konsularnej nad obywatelami polskimi przebywającymi za granicą, a od dnia akcesji również nad obywatelami państw Unii. W 2006 r. przewiduje się szerokie uczestnictwo pracowników służby konsularnej w seminariach i spotkaniach dotyczących procedur wizowych Schengen. W odniesieniu do lokalnej współpracy konsularnej planuje się aktywne kontakty polskich konsulów w poszczególnych krajach urzędowania z konsulami państw UE. Przewiduje się również stały monitoring oraz dalsze usprawnianie procedur wizowych w odniesieniu do obywateli Białorusi, Ukrainy i Rosji. Prowadzona będzie również bieżąca analiza zagrożeń migracyjnych w ruchu osobowym między Polską i poszczególnymi krajami. W 2006 roku przewiduje się dalsze doskonalenie systemu Centralnej Personalizacji Paszportów oraz tworzenie warunków dla właściwej realizacji zadań paszportowych, a także pełne uruchomienie testowanego obecnie systemu informatycznego WIZA – KONSUL.

- promocję Polski poprzez uczestnictwo lub współuczestnictwo w realizacji wydarzeń lub działań mających kluczowe znaczenie dla budowy pozytywnego wizerunku Polski w świecie, takich jak: prezydencja Austrii i Finlandii w Unii Europejskiej; obchody 100-lecia urodzin Jerzego Giedroycia (27 sierpnia 1906 r.); kontynuacja obchodów Roku Polsko-Niemieckiego (styczeń-maj 2006 r.); przygotowania do obchodów 150 rocznicy urodzin Józefa Conrada-Korzeniowskiego; przygotowania do Sezonu Polskiego w Izraelu w 2007 r. i w Wielkiej Brytanii w 2008 r.; rozpoczęcie działalności Polskiego Centrum Historycznego w Berlinie; projekt *Marka dla Polski* – kontynuacja budowy strategii wizerunkowej Polski.

Promocja Polski będzie się koncentrować zwłaszcza na bliskich rynkach. Tym niemniej, biorąc pod uwagę grupy docelowe pozostałych typów promocji (bezpośrednie inwestycje zagraniczne, kultura, nauka, edukacja, dyplomacja publiczna), wyznaczane będą też inne priorytety geograficzne, takie jak: państwa członkowskie UE, w szczególności Niemcy (Rok Polsko-Niemiecki 2006); państwa europejskie nie będące członkami UE: Ukraina, Białoruś, Rosja, pozaeuropejskie kraje wysoko rozwinięte, w szczególności Japonia (wykorzystanie efektu polskiej prezentacji podczas EXPO'2005 w Aichi), USA.

Wydatki na powyższe zadania w kwocie 995.950 tys. zł, w tym 117.165 tys. zł na finansowanie składek do organizacji międzynarodowych zostały zaplanowane w części 45 – Sprawy zagraniczne oraz w części 83 Rezerwy celowe.

8.7. Bezpieczeństwo państwa i wymiar sprawiedliwości

W zakresie ochrony państwa i swoich obywateli Państwo realizuje podstawowe zadania w trzech sferach:

- 1) zewnętrznej – tworząc warunki spokojnej egzystencji narodu poprzez system gwarancji i sojuszy międzynarodowych oraz budując narodowy system obrony,
- 2) wewnętrznej – zapewniając porządek publiczny i ochronę przeciwpożarową, pomoc w sytuacjach klęsk żywiołowych,
- 3) respektowania obowiązującego prawa, gwarantującego obywatelom poszanowanie ich prawa własności, wolności i bezpieczeństwa osobistego oraz skuteczne tego prawa egzekwowanie przez instytucje wymiaru sprawiedliwości.

Dla zapewnienia bezpieczeństwa państwa i jego obywateli niezbędna jest ścisła współpraca i koordynacja działań poszczególnych służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo wewnętrzne i zewnętrzne, przy zachowaniu swojej odrębności, szczególnie w sytuacji obecnego zagrożenia terrorystycznego, wzrastającej przestępczości zorganizowanej, korupcji, występowania zjawisk klęsk żywiołowych, konieczności dostosowania ochrony granic do wymagań Unii Europejskiej, rosnącej świadomości prawnej wśród obywateli.

Wydatki budżetu państwa związane z podstawową funkcją państwa, polegającą na ochronie swoich obywateli w 2006 r. wyniosły 35.928,9 mln zł, co stanowi 16,0% wydatków budżetu państwa ogółem, a ich udział w szacowanym na 2006 r. PKB wyniesie 3,7%.

Obrona narodowa

Zapewnieniu bezpieczeństwa zewnętrznego państwa służą środki przeznaczone na obronę narodową. Odpowiednia wysokość nakładów na obronę narodową ma strategiczne znaczenie dla sprawnego funkcjonowania naszego systemu obronnego, zapewnienia realizacji zobowiązań wynikających z członkostwa w NATO i UE oraz stwarza możliwość aktywnego zaangażowania w działania na rzecz utrzymania pokoju i bezpieczeństwa w kraju i na świecie. Zaplanowane wydatki gwarantują wykonanie zadań stojących przed Siłami Zbrojnymi RP, których stan liczebny wynosi ok. 150 tys. żołnierzy.

Nakłady w 2006 r. na obronę narodową kształtowane udziałem w PKB wyniosły 18.520,4 mln zł.

Cele stojące przed obroną narodową zostały sformułowane w oparciu o Strategię Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej, Strategię Wojskową Rzeczypospolitej Polskiej, Polityczno-Strategiczną Dyrektywę Obronną, a także Wytyczne Ministerialne NATO 2003 i ujęte w Programie Rozwoju Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2005-2010.

Cele i zadania szczegółowe ujęte w Programie są podporządkowane strategicznemu celowi narodowemu, jakim jest stopniowe osiągnięcie, do końca 2008 r., przez 1/3 Sił Zbrojnych RP pełnej interoperacyjności w ramach NATO, w zakresie uzbrojenia, wyposażenia, mobilności i możliwości działania wojsk w każdych warunkach.

Sposobem realizacji tego celu jest:

- stały wzrost wydatków obronnych, które zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 25 maja 2001 roku o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, osiągać mają corocznie poziom nie niższy niż 1,95% PKB roku poprzedniego;
- dodatkowe, ponad formułę 1,95% PKB, finansowanie programu samolotowego, co wynika z art. 3 ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r o ustanowieniu programu wieloletniego „Wyposażenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w samoloty wielozadaniowe” i zapewnieniu warunków jego realizacji (do 2010 r. nie więcej niż 0,05% PKB rocznie);
- stały coroczny wzrost udziału wydatków majątkowych (rozwojowych) w strukturze budżetu MON (w 2006 r. nie mniej niż 20% - art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 25 maja 2001 roku).

Dążąc do realizacji celu strategicznego resort obrony narodowej przyjął w 2006 roku do wykonania następujące zasadnicze zadania:

- realizacja zobowiązań międzynarodowych, w tym Celów Sił Zbrojnych NATO i Wymagań Długoterminowych dla RP, Praskich Zobowiązań na rzecz Zdolności Obronnych (Prague Capabilities Commitment), a także przygotowanie pododdziałów do użycia w ramach Sił Odpowiedzi NATO oraz Grup Bojowych Unii Europejskiej,
- modernizacja Sił Zbrojnych RP, głównie jednostek wojskowych wysokiej gotowości, zdolnych do przerzutu, w drodze zwiększenia dostaw nowoczesnego uzbrojenia i sprzętu wojskowego,
- kontynuacja operacji poza granicami kraju oraz wykonanie nowych zadań wynikających z planów operacyjnych NATO,
- dalsze zwiększanie stopnia uzawodowienia Sił Zbrojnych RP, przy jednoczesnej poprawie warunków socjalno-bytowych żołnierzy.

Wyznaczone przez resort obrony narodowej cele realizowane będą poprzez:

- zwiększenie potencjału bojowego oraz manewrowości jednostek wojskowych, na które planuje się przeznaczyć kwotę 3.583,4 mln zł, a w latach następnych zwiększać nakłady na te zadania o ok. 10% rocznie,
- utrzymanie infrastruktury wojskowej oraz przygotowanie nieruchomości budynków i budowli dla nowo wprowadzanego uzbrojenia i sprzętu wojskowego w kwocie 448,1 mln zł, w latach następnych zmniejszając nakłady o ok. 5-10% rocznie,
- realizację sojuszniczych przedsięwzięć w ramach programów inwestycyjnych NATO, w tym:
 - Program Inwestycji NATO w Dziedzinie Bezpieczeństwa (NSIP) w kwocie 144,7 mln zł (w tym inwestycje budowlane 51,5 mln zł), a w latach następnych stosownie do zatwierdzanych przez NATO programów inwestycyjnych (główne zadania dotyczą rozbudowy baz paliwowych, lotnisk, portów oraz systemów obserwacji),
 - System Obserwacji Celów Naziemnych z Powietrza (AGS) – kwota 11,4 mln zł, a w latach następnych ok. 25 mln zł rocznie,
- zapewnienie właściwego poziomu szkolenia wojsk i zaopatrzenie polskich kontyngentów wojskowych poza granicami kraju (paliwa, żywność, leki i umundurowanie) w kwocie 854 mln zł (w tym kontyngenty zagraniczne 61,9 mln zł), a w latach następnych zwiększenie nakładów o ok. 5% rocznie (poziom tych wydatków uzależniony jest jednak głównie od realizacji zadań, w tym misji poza granicami kraju),
- zmiany strukturalno – etatowe i organizacyjne wynikające z przyjętych zobowiązań sojuszniczych, wprowadzenie na wyposażenie nowego uzbrojenia i sprzętu wojskowego oraz wzrost uzawodowienia SZ RP; zmiany te będą dokonane w ramach wydatków przewidzianych na wynagrodzenia, które planowane są w łącznej kwocie 4.886,4 mln zł, a w roku 2007 i 2008 nakłady te będą zmieniać się w tempie profesjonalizacji SZ RP,
- utrzymanie nieruchomości Skarbu Państwa (878,8 mln zł), w tym przejęcie całości zadań związanych z wykonywaniem funkcji trwałego zarządu nad nieruchomościami przez terenowe organy infrastruktury. W roku 2006 planuje się przekazać do Agencji Mienia Wojskowego ponad 250 ha zbędnych dla resortu obrony narodowej nieruchomości oraz 162 budynki o kubaturze ponad 340 tys. m³,
- pozostałą bieżącą działalność Sił Zbrojnych – kwota 1.865,5 mln zł, w tym m.in. udział w finansowaniu wspólnych budżetów wojskowych NATO i organizacji międzynarodowych (103,6 mln zł) oraz personelu wojskowego w zagranicznych strukturach dowodzenia (140,2 mln zł), finansowanie attachatów wojskowych (34,3 mln zł); w latach następnych planuje się utrzymać poziom tych wydatków na tym samym poziomie,

- realizację Programu Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych w pozostałych resortach (poza częścią 29 Obrona narodowa) - kwota 38,6 mln zł.

Na realizację misji zagranicznych, w tym na ochronę przestrzeni powietrznej krajów bałtyckich NATO (AIR POLICING) zaplanowano łączną kwotę 223,6 mln zł, tj. mniej w stosunku do roku 2005 o 27,1% (zmniejszenie dotyczy misji w Iraku, na którą planuje się przeznaczyć 131 mln zł).

Wydatki obronne, stosownie do postanowień ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zostały zaplanowane w wysokości 18.054,3 mln zł z tego:

- wydatki w części 29 Obrona narodowa - 18.015,7 mln zł, w tym na dział Obrona narodowa przypada 70,3% – tj. 12.672,7 mln zł,
- wydatki w dziale 752 Obrona narodowa realizowane w pozostałych częściach budżetu państwa (Pozamilitarny Program Przygotowań Obronnych) - 38.622 tys. zł.

Dodatkowo w ramach rezerw celowych budżetu państwa ujęto, stosownie do postanowień ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Wyposażenie SZ RP w samoloty wielozadaniowe” i zapewnieniu warunków jego realizacji, na finansowanie tego programu środki w wysokości 466.100 tys. zł, w tym do realizacji przez MON kwotę 223.016 tys. zł z przeznaczeniem głównie na infrastrukturę lotniskową w m. Poznań-Krzesiny i Łask.

Zadania stojące przed obroną narodową wspierane będą również środkami funduszu celowego, częścią środków pochodzących z prywatyzacji spółek potencjału przemysłu obronnego oraz środkami bezzwrotnej pomocy z zagranicy, w następujących wielkościach:

- Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych RP – 90.012 tys. zł;
- środki z prywatyzacji spółek przemysłu obronnego – 40.355 tys. zł;
- bezzwrotne środki pomocy zagranicznej – 531.356 tys. zł, z tego:
 - Program Inwestycyjny NATO w Dziedzinie Bezpieczeństwa (NSIP) – 426.465 tys. zł,
 - bezzwrotna pomoc USA w uzbrojeniu i wyposażeniu wojskowym (Foreign Military Financing - FMF) – 97.800 tys. zł,
 - bezzwrotna pomoc (International Military Education And Training - IMET oraz Counter Terrorism Fellowship Program – CTFP) na szkolenie żołnierzy – 7.091 tys. zł.

Wydatki budżetowe na obronę narodową, a zwłaszcza wydatki majątkowe mają wpływ również na cele gospodarcze i społeczne państwa. Dotyczy to w szczególności:

- wpływu na kondycję ekonomiczną spółek należących do przemysłowego potencjału obronnego, w których resort obrony narodowej lokuje większość zamówień na dostawy uzbrojenia i sprzętu wojskowego, a w przypadku dostaw z importu również na inne sektory gospodarki poprzez wykonanie umów offsetowych,
- realizacji wzrastających dostaw nowoczesnego uzbrojenia i sprzętu wojskowego i ich wpływu na zwiększenie zatrudnienia w spółkach przemysłowego potencjału obronnego, często w rejonach dotkniętych dużym bezrobociem strukturalnym.

Bezpieczeństwo wewnętrzne

Zadania w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego obejmują:

- ochronę obywateli i utrzymanie porządku publicznego,
- zredukowanie poziomu przestępczości i poprawę społecznego poczucia bezpieczeństwa,
- ochronę granicy państwowej i kontrolę ruchu granicznego,
- zapewnienie bezpieczeństwa placówkom dyplomatycznym, obiektom państwowym i innym obiektom użyteczności publicznej,
- ochronę przeciwpożarową, działalność ratowniczo-gaśniczą oraz zapobiegawczą,
- obronę cywilną,
- działalność wywiadu i kontrwywiadu,
- realizację zadań wynikających z członkostwa w Unii Europejskiej.

Zadania powyższe wykonywane są przez umundurowane służby tj.: Policję, Państwową Straż Pożarną, Straż Graniczną, Biuro Ochrony Rządu, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencję Wywiadu.

Nakłady na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2006 r. wyniosą 9.800,6 mln zł, tj. będą wyższe niż w 2005 r. o 244,6 mln zł, w tym środki na finansowanie dostosowania granicy zewnętrznej do wymogów Traktatu z Schengen - 423,8 mln zł.

Podstawowe zadania w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego i ochrony przeciwpożarowej realizować będzie łącznie 158.567 funkcjonariuszy, a ich liczebność w poszczególnych formacjach przedstawia się następująco:

- Policja - 103.309,

- Straż Graniczna - 16.483,
- Straż Pożarna - 29.929,
- Biuro Ochrony Rządu - 2.336,
- Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego - 5.489,
- Agencja Wywiadu - 784.

Na zadania realizowane przez **Policję** w budżecie państwa na 2006 r. zaplanowano 6.116,0 mln zł, tj. o 110 mln zł więcej niż w 2005 r. Finansowanie tych zadań wspierane będzie środkami z Funduszu Wsparcia Policji – 40,9 mln zł i Funduszu Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego – 11,1 mln zł oraz środkami pochodzącymi z Unii Europejskiej .

Istotny wpływ na zmiany w funkcjonowaniu Policji ma podział granicy na wewnętrzną i zewnętrzną po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Kontynuowane będą więc zadania w zakresie efektywniejszego wspomagania Straży Granicznej w celu:

- przeciwdziałania nielegalnemu przekraczaniu granicy przez osoby, pojazdy i jednostki pływające,
- przeciwdziałania przemytowi przez granicę kradzionych pojazdów oraz innych przedmiotów,
- wykrywania i zapobiegania nielegalnej migracji i handlowi ludźmi,
- przeciwdziałania przemytowi narkotyków, broni, amunicji, materiałów wybuchowych, radioaktywnych i jonizujących,
- zapewnienie bezpieczeństwa osób, w tym turystów poruszających się po terenie kraju.

W 2006 r. prowadzone będą dalsze działania na rzecz ochrony bezpieczeństwa Unii Europejskiej, m.in. w zakresie przygotowania infrastruktury teleinformatycznej Policji do współpracy z Systemem Informatycznym Schengen (SIS) i Wizowym Systemem Informatycznym (VIS), przy pomocy, których możliwa będzie szybka wymiana informacji służących poszukiwaniu osób i rzeczy.

Rozwijana i udoskonalana będzie współpraca z organizacjami międzynarodowymi takimi jak: Interpol, Europol, Baltcom oraz bezpośrednio z policjami zwłaszcza krajów UE.

W coraz większym stopniu wykorzystywane będą: Krajowy System Informacji Kryminalnych (KCIK) służący zapobieganiu i zwalczaniu przestępczości, przez podmioty uprawnione ustawą z dnia 6 lipca 2001 r. o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych oraz o Krajowym Systemie Informatycznym i Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców (CEPIK), jako efektywne narzędzie do zwalczania przestępczości samochodowej.

Zwiększeniu efektywności zapobiegania i zwalczania przestępczości pospolitej służyć będzie m.in.:

- zapewnienie obecności służb patrolowych w miejscach szczególnie zagrożonych,
- upowszechnienie monitoringu wizyjnego,
- wdrożenie modelu pracy dzielnicowego.

W celu skuteczniejszego zwalczania transgranicznej przestępczości zorganizowanej oraz innych przestępstw, w tym terroryzmu, korupcji, itp. wdrażane będą nowoczesne metody i formy działań policyjnych w sferze przestępczości występującej w szeroko rozumianym obrocie gospodarczym, tj. telekomunikacji, teleinformatyce, bankowości elektronicznej, naruszeń praw własności intelektualnej i przemysłowej, nadużyć w wykorzystaniu środków unijnych, „praniu brudnych pieniędzy”.

Wypracowywany i wdrażany będzie model skutecznego współdziałania pododdziałów antyterrorystycznych Policji z pododdziałami antyterrorystycznymi Żandarmerii Wojskowej.

Utworzony zostanie Międzynarodowy Oddział Policji (Integrated Police Unit – IPU) w celu uzyskania zdolności do podejmowania działań w ramach Europejskiej Polityki Obronnej i Bezpieczeństwa (ESDP) oraz profesjonalna Policja autostradowa obejmująca szczególnym nadzorem ruch drogowy na odcinkach sieci TINA, w szczególności wzdłuż najbardziej obciążonych drogowych korytarzy międzynarodowych, tj. A1, A2 oraz A4 i A18.

Na wydatki majątkowe w budżecie na 2006 r. zaplanowano 207,8 mln zł, w tym na zakupy sprzęt łączności, uzbrojenie, sprzęt transportowy, sprzętu techniki specjalnej, sprzęt informatyczny oraz na pozostałe zakupy – 144,7 mln zł.

Realizowane będą zadania w zakresie budowy, rozbudowy, modernizacji oraz remontów siedzib komend i komisariatów, na które przeznaczono 63,1 mln zł.

W ustawie budżetowej na rok 2006 na zadania realizowane przez **Straż Graniczną** zaplanowano środki w wysokości 1.025,8 mln zł, tj. o 69,5 mln zł więcej niż w 2005 r.

Polska ochraniając zewnętrzną granicę Unii Europejskiej musi zapewnić wysoki poziom skuteczności przeciwdziałania niepożądanym wyjazdom osób i bezprawnym przemieszczaniu towarów przez granicę państwową, przy jednoczesnym utrzymaniu dobrosąsiedzkich kontaktów z państwami pozostającymi poza Unią Europejską.

Istotnym więc elementem efektywnego działania Straży Granicznej będzie aktywna współpraca międzynarodowa w ramach struktur unijnych, przy dwustronnej współpracy z wszystkimi służbami granicznymi państw sąsiadujących.

W związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej należy spodziewać się zmiany charakteru nielegalnej migracji z tranzytowej na docelową, dalszego nasilenia prób przekraczania granicy na podstawie fałszywych dokumentów, przemytu samochodów i innych towarów, napływu grup przestępczych itp.

W celu wywiązania się z rozszerzonych zadań niezbędne jest całkowite dostosowanie w zakresie zasad i procedur funkcjonowania Straży Granicznej, jak też systemu ochrony granicy państwowej, struktury organizacyjnej, zakresu kompetencji, logistyki oraz polityki kadrowej do standardów obowiązujących w Unii Europejskiej.

Zakończony zostanie proces uzawodowienia Straży Granicznej zgodnie z harmonogramem uzawodowienia formacji w latach 2003-2006 i przyjętymi zobowiązaniami wobec Unii Europejskiej (Strategia Zintegrowanego Zarządzania Granicą). W 2006 r. zatrudnienie funkcjonariuszy Straży Granicznej wzrośnie o 1.325 etatów. W porównaniu do 2002 r. zatrudnienie funkcjonariuszy Służby Granicznej będzie wyższe o 5300 etatów.

W 2006 r. kontynuowane będą zadania w zakresie uszczelniania wschodniego odcinka granicy państwowej wynikające ze Strategii Zintegrowanego Zarządzania Granicą na lata 2003-2005 zgodnie z wytycznymi Unii Europejskiej, a w szczególności z wynikającymi z Traktatu Akcesyjnego.

Ze środków Unii Europejskiej finansowane będą zadania Straży Granicznej wynikające z Instrumentu Finansowego Schengen, Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Nowej Perspektywy Finansowej UE. Zadania te dotyczą wdrożenia kompletnej sieci teleinformatycznej, zapewnienia dostępu i właściwej komunikacji z Systemem Informatycznym Schengen, zapewnienia infrastruktury technicznej i wyposażenia gwarantującego właściwą realizację zadań związanych zarówno z właściwą kontrolą ruchu granicznego, jak i ochroną granicy oraz kontrolą legalności pobytu cudzoziemców na terenie kraju.

Tworzone będą areszty i strzeżone ośrodki dla zatrzymanych cudzoziemców w celu zapewnienia warunków pobytu zgodnych z obowiązującymi przepisami.

Wydatki majątkowe Straży Granicznej finansowane z budżetu państwa w 2006 r. wyniosą 22,8 mln zł i będą przeznaczone przede wszystkim na zakupy sprzętu łączności i sprzętu techniki specjalnej.

Wydatki na zadania realizowane przez **Państwową Straż Pożarną** w 2006 r. wyniosą 1.535,1 mln zł, tj. będą o 58,5 mln zł wyższe niż w 2005 r.

W 2006 r. zatrudnienie funkcjonariuszy PSP wzrosło o 1.100 etatów w związku ze skróceniem czasu służby strażaków do 40 godzin tygodniowo i dostosowaniem go do czasu służby obowiązującego w Unii Europejskiej.

Państwowa Straż Pożarna realizuje zadania dotyczące wykrywania i oceny zagrożeń w zakresie ochrony przeciwpożarowej, w szczególności poprzez prowadzenie czynności kontrolno-rozpoznawczych oraz kontrolę działań zapobiegających poważnym awariom przemysłowym.

Na Państwowej Straży Pożarnej spoczywa ustawowy obowiązek ochrony życia i zdrowia obywateli i stanu środowiska przyrodniczego wobec coraz większych zagrożeń pożarowych, awarii i katastrof chemicznych, związanych z nieodpowiednim magazynowaniem i transportem materiałów niebezpiecznych, jak również w związku z występowaniem zjawisk klęsk żywiołowych.

W tym celu realizowane będzie dostosowywanie struktury sprzętu do aktualnych zadań ochrony przeciwpożarowej, a w szczególności wyposażenie PSP w samochody ratownictwa drogowego i ratownictwa ekologicznego.

W szerszym stopniu monitorowany jest obszar nadgraniczny i tworzony system łączności pomiędzy polskimi służbami i służbami państw sąsiednich, w celu szybkiego alarmowania o przekroczeniu dopuszczalnych norm, alarmowania sił ratowniczych i podejmowania innych niezbędnych działań.

Przedstawiciele PSP uczestniczą w pracach Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Przygranicznej i Regionalnej, a także w przedsięwzięciach Polsko-Czeskiej, Polsko-Litewskiej, Polsko-Słowackiej, Polsko-Białoruskiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Transgranicznej.

Przewiduje się rozszerzenie zadań zespołu problemowego ds. przeciwdziałania skutkom klęsk i katastrof w rejonie Morza Bałtyckiego, powołanego w ramach Polsko-Rosyjskiej Rady ds. współpracy regionów RP z regionem Sankt Petersburga oraz utworzenie komisji ds. ratownictwa i ochrony ludności w warunkach nadzwyczajnych zagrożeń, działającej w Polsko-Rosyjskiej Radzie ds. współpracy regionów RP z Obwodem Kaliningradzkim FR.

Przedstawiciele Państwowej Straży Pożarnej uczestniczą w pracach agend Biura Koordynacji Spraw Humanitarnych Organizacji Narodów Zjednoczonych w Genewie (UN OCHA), a przede wszystkim w pracach najważniejszej z nich tj. Międzynarodowej Grupy Doradczej do spraw Poszukiwań i Ratownictwa – INSARAG.

W ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego kontynuowane będzie wyposażanie 16 baz w specjalistyczne pojazdy i sprzęt ratowniczy. Do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego włączone są również niektóre jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, które otrzymują dotacje z budżetu państwa na częściowe pokrycie kosztów utrzymania w gotowości bojowej. W 2006 r. dotacja dla OSP włączonych do KSRG wynosi 24 mln zł.

Dotację z budżetu otrzymuje również Związek Ochotniczych Straży Pożarnych na finansowanie zadań zleconych związanych z ochroną przeciwpożarową oraz jednostki realizujące zadania z zakresu ratownictwa górskiego i wodnego. Dotacje te w ustawie budżetowej na 2006 r. zostały zaplanowane w wysokości 29,8 mln zł.

Na wydatki majątkowe obejmujące m.in. zakup sprzętu ratowniczego, środków transportu, sprzętu łączności i informatycznego dla Państwowej Straży Pożarnej zaplanowano środki w wysokości 79,2 mln zł.

Wymiar sprawiedliwości

Funkcjonowanie odrębnych od władzy ustawodawczej i wykonawczej organów sprawujących wymiar sprawiedliwości to współcześnie niezbędna cecha każdego państwa demokratycznego.

Wydatki związane z wymiarem sprawiedliwości obejmują nakłady na funkcjonowanie sądownictwa powszechnego, prokuratur, więziennictwa, zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich (bez naczelnych organów ochrony prawa i sądownictwa) i w 2006 r. wyniosą 7.607,9 mln zł i będą wyższe niż w 2005 r. o 555,2 mln zł.

Na zadania realizowane przez **sądownictwo powszechne**, a sklasyfikowane w dziale wymiar sprawiedliwości zaplanowano wydatki w wysokości 4.482,8 mln zł, tj. o 345,9 mln zł więcej niż w 2005 r.

Rozszerzenie zakresu wykonywanych przez sądownictwo zadań oraz realizacja polityki szybkiego wzrostu efektywności wymiaru sprawiedliwości w dużej mierze wiąże się z dostosowaniem do funkcjonowania w warunkach członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

Planowany w 2006 r. wzrost zatrudnienia o 1980 etatów tylko w znikomej części dotyczy sędziów (80 etatów), natomiast w większości to pracownicy wspierający pracę sędziów i odciążający ich w wykonywaniu czynności administracyjnych, tj. urzędnicy – 1020 etatów. Założony został również wzrost etatów asystentów sędziów i referendarzy o 650 etatów oraz kuratorów o 150 etatów, w związku z dalszym przekształcaniem obecnie istniejącego modelu kuratorów społeczno-zawodowych, na kuratorów zawodowych, a także wzrost o 80 etatów innych pracowników. Na wynagrodzenia dla nowo przyjmowanych pracowników zaplanowano środki w wysokości 91,3 mln zł.

Proces zmiany struktury zatrudnienia w sądownictwie powszechnym realizowany od 2003 roku ma na celu wzrost efektywności pracy sądów, zwłaszcza sądów gospodarczych i wydziałów ksiąg wieczystych, co ma szczególne znaczenie dla zapewnienia pewności obrotu gospodarczego, niezwykle istotnego w związku z członkostwem Polski w Unii Europejskiej.

Podstawowe zadania sądownictwa wykonywane będą przez 8334 sędziów i 2488 asesorów przy pomocy 31.015 urzędników sądowych oraz 4.687 kuratorów sądowych. Na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla pracowników zatrudnionych w sądownictwie zaplanowano 2.711,5 mln zł.

Przewiduje się racjonalizację istniejącej struktury organizacyjnej sądownictwa, poprzez zmiany mające na celu z jednej strony dostosowanie do potrzeb społeczności lokalnej, z drugiej natomiast – ułatwiające sprawowanie nadzoru administracyjnego nad poszczególnymi jednostkami.

Od 1 stycznia 2006 r. utworzone zostanie Krajowe Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury, którego zadaniem będzie prowadzenie, ujednoliconego i według najwyższych standardów, szkolenia sędziów, prokuratorów i innych pracowników wymiaru sprawiedliwości. Na funkcjonowanie nowej jednostki budżetowej zaplanowano 3,2 mln zł.

Priorytetowym celem w 2006 r. w obszarze wymiaru sprawiedliwości jest dostosowanie polskiego wymiaru sprawiedliwości do standardów wynikających z członkostwa w Unii Europejskiej, tzn. przygotowanie do funkcjonowania w warunkach obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

W celu maksymalnego wykorzystania środków unijnych, konieczne było zapewnienie środków na współfinansowanie następujących zadań:

- informatyzacja na salach rozpraw, a szczególnie w najbliższych obywatelom sądach grodzkich,
- kontynuacja realizowanego przedsięwzięcia, zmierzającego do przeniesienia księgi wieczystej do systemu informatycznego, co ułatwi powszechny dostęp do ksiąg oraz zapewni pełną informację o nieruchomościach,
- zwiększenie efektywności systemu kształcenia oraz zarządzania kadrami wymiaru sprawiedliwości, podniesienie skuteczności stosowania prawa europejskiego, a także opracowanie elektronicznych wzorów dokumentów.

W budżecie sądów powszechnych zabezpieczone zostały także środki na odszkodowania dla osób niesłusznie represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, z tytułu realizacji ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki oraz na wydatki związane z realizacją ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw w wysokości 141,6 mln zł.

Wydatki majątkowe w wysokości 285 mln zł zaplanowane zostały na poziomie zabezpieczającym przede wszystkim kontynuację rozpoczętych inwestycji budowlanych, kontynuację komputeryzacji sądów wszystkich szczebli, poprawę wyposażenia technicznego oraz realizację zadań związanych członkostwem w Unii Europejskiej.

Na zadania wykonywane przez **jednostki powszechne prokuratury** w ustawie budżetowej na rok 2006 zaplanowano w wysokości 1.145,2 mln zł, co w stosunku do 2005 r. oznacza wzrost o 111,9, mln zł.

Podstawowe zadania prokuratury wykonywane będą przez 6.278 prokuratorów i 6.191 urzędników.

Zabezpieczone zostały środki na rosnące koszty postępowań prokuratorskich, których wzrost powodowany jest stosowanymi na coraz większą skalę nowymi metodami działania przez przestępców, zwiększającą się ilością i stopniem skomplikowania spraw prowadzonych przez jednostki powszechne prokuratury. Przewiduje się, że wydatki na te zadania w 2006 r. będą o 20,1 mln zł, tj. o 30,9% wyższe niż w 2005 r.

W 2006 r. planowany jest wzrost zatrudnienia o 475 urzędników wspomagających pracę prokuratorów i odciążających ich od czynności administracyjnych. Na wynagrodzenia dla nowo zatrudnianych pracowników zaplanowano 20,5 mln zł.

W 2006 r. przewidziana jest również realizacja projektów informatycznych Schengen Facility i Norweskiego Mechanizmu Finansowego, których ogólnym celem jest poprawa efektywności ścigania ze szczególnym uwzględnieniem wzmocnienia instytucjonalnego jednostek prokuratury działających na obszarze zewnętrznej granicy Unii Europejskiej.

Kontynuowana będzie budowa systemu informatycznego prokuratury, a przede wszystkim dalsze wdrażanie Systemu Informatycznego Prokuratur (SIP), który ułatwi wykonywanie zadań szczególnie w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej. Prace nad systemem prowadzone będą również w latach 2007-2008.

Na wydatki majątkowe jednostek powszechnych prokuratury zaplanowano środki w wysokości 43,5 mln. zł, które przeznaczone zostaną głównie na: budowę nowych obiektów, rozbudowę i modernizację istniejących, adaptację pozyskiwanych nieruchomości oraz stworzenie nowoczesnej infrastruktury.

Nakłady na **więziennictwo** w 2006 r. wyniosą 1.730,2 mln zł i będą wyższe w porównaniu do 2005 r. o 76,3 mln zł.

Podstawowe zadania więziennictwa wykonywane będą przez 24.145 funkcjonariuszy Służby Więziennej.

Istotnym i bardzo trudnym zadaniem wymiaru sprawiedliwości jest izolacja przestępców i ich resocjalizacja skazanych. Wśród osadzonych, których liczba rośnie, coraz więcej jest sprawców najpoważniejszych przestępstw, członków zorganizowanych grup przestępczych, więźniów brutalnych o wysokim poziomie demoralizacji.

Konieczne było zabezpieczenie zwiększonych środków na koszty utrzymania osadzonych, oraz na wzrost zatrudnienia w Służbie Więziennej o 420 etatów funkcjonariuszy,

Na wydatki majątkowe Służby Więziennej zaplanowano środki w wysokości 86,6 mln zł.

Kontynuowane będą zadania związane z poprawą warunków zakwaterowania, stanu technicznego zaplecza gospodarczego i infrastruktury technicznej w jednostkach penitencjarnych.

W ograniczonym zakresie, ale będą realizowane zadania wynikające z programu „Podstawowe problemy więziennictwa”, co pozwoli na zmniejszenie deficytu miejsc zakwaterowania osadzonych o: 1417 w 2005 r., 1417 w 2006 r., 2647 w 2007 r., a w 2008 o dalsze 3.789 miejsc.

Nakłady z budżetu państwa na funkcjonowanie **zakładów dla nieletnich** w 2006 r. wyniosą 78,6 mln zł i będą wyższe niż w 2005 r. o 5,6 mln zł.

Wprowadzany będzie zintegrowany system zapobiegania niedostosowaniu społecznemu i przestępczości nieletnich oraz resocjalizacji zapewniającej przywrócenie wychowanków do życia w społeczeństwie.

W wyniku zaplanowanych wydatków majątkowych w wysokości 6,4 mln zł nastąpi przyrost powierzchni w zakładach dla nieletnich o 182 m² oraz zmodernizowana zostanie istniejąca baza lokalowa o powierzchni 650 m².

Nakłady na realizację zadań w zakresie bezpieczeństwa państwa i wymiaru sprawiedliwości zabezpieczone w projekcie budżetu państwa na rok 2006, pomimo ich szczególnej wagi, musiały być dostosowane do ograniczonych środków, jakie wynikają z oszacowanych dochodów budżetu państwa oraz ustalenia deficytu na uzasadnionym poziomie.

8.8. Ochrona środowiska

Podejmowane działania w celu realizacji założeń w zakresie ochrony środowiska mają charakter ciągły gdyż wynikają głównie z aktów prawnych nakładających obowiązki w tym zakresie. Charakter długookresowy mają również zobowiązania wynikające z członkostwa Polski w Unii Europejskiej, jak również z prowadzonej współpracy międzynarodowej.

Dla realizacji założonych celów podejmowane będą działania legislacyjne związane z nowelizowaniem aktów prawnych, bądź wypełnianiem delegacji ustawowych, m.in. ustawy o ochronie przyrody, ustawy o leśnym materiale rozmnożeniowym, ustawy o handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych i innych substancji, ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, ustawy o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw. Planuje się zakończenie prac nad projektami aktów wykonawczych do znowelizowanej ustawy Prawo wodne i uczestnictwo w pracach nad aktami prawnymi związanymi z wykorzystaniem środków z funduszy unijnych. Jednocześnie, kontynuowane będą działania związane z dostosowaniem polskiego prawa związanego z ochroną środowiska do wymogów unijnych.

Nadrzędnym celem państwa w obszarze ochrona środowiska jest realizacja polityki ekologicznej państwa. W 2006 roku dokonywane to będzie poprzez realizowanie następujących zadań:

- **ochrona przyrody i krajobrazu**, czyli zachowanie, zrównoważone użytkowanie oraz odnawianie zasobów przyrody. W tym zakresie administracja rządowa ponosi szczególną odpowiedzialność za funkcjonowanie parków narodowych, parków krajobrazowych, rezerwatów przyrody i obszarów NATURA 2000 w Polsce.

Powyższy cel realizowany będzie przede wszystkim poprzez:

- uwzględnianie w programach operacyjnych Narodowego Planu Rozwoju zadań związanych z ochroną przyrody,
- utworzenie sprawnego systemu administrowania i monitorowania sieci NATURA 2000, jak również opracowanie wieloletnich planów ochrony dla tych obszarów oraz dla parków narodowych, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody.

Na finansowanie tych zadań w 2006 r. zaplanowano wydatki w kwocie 95.768 tys. zł, w tym 10.000 tys. zł. w rezerwie celowej na realizację sieci Natura 2000. Dodatkowo ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na zadania realizowane przez parki narodowe przewiduje się przeznaczyć kwotę 31.550 tys. zł.

- **ochrona i zrównoważony rozwój lasów**, oznaczające zachowanie trwałości lasu i zrównoważonej gospodarki leśnej, poprzez dokonywanie dalszych działań zmierzających do zwiększenia lesistości kraju, tj. wykup lasów i gruntów do zalesień, realizację Krajowego Programu Zwiększania Lesistości, sporządzanie planów zalesień gruntów porolnych, opracowywanie planów urządzania lasów i uproszczonych planów urządzania lasów, prowadzenie monitoringu stanu zdrowotnego lasów, sporządzanie inwentaryzacji leśnych i wielkoobszarowej inwentaryzacji lasów, jak również realizację systemu urzędowej kontroli leśnego materiału rozmnożeniowego (zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym).

Na realizację tych zadań w 2006 roku zostały zaplanowane wydatki w kwocie 31.804 tys. zł,

- **ochrona gleb, zasobów kopalin i wód podziemnych**. Cele do zrealizowania w 2006 roku w zakresie geologii wynikają z zakresu działania administracji geologicznej (zgodnie z ustawą z dnia 18 grudnia 2003 roku - Prawo geologiczne i górnicze). Są to przede wszystkim:

- prowadzenie prac geologicznych o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, zwłaszcza dla odnowienia bazy surowcowej kraju, ustalenia zasobów złóż kopalin, bilansowania złóż zasobów, bilansowania i ochrony wód podziemnych, a także ochrony środowiska,
- gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych,
- prowadzenie Centralnego Banku Danych Geologicznych i Centralnego Banku Informacji Geologicznych oraz Centralnego Archiwum Geologicznego.

Na zadania te na rok 2006 zostały zaplanowane wydatki w kwocie 13.087 tys. zł.

- **kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią**. Podstawowym celem w obszarze gospodarki wodnej i bezpieczeństwa ekologicznego jest zintegrowane zarządzanie w gospodarowaniu wodami i podejmowanie działań umożliwiających realizację trzech zadań kierunkowych, tj. zaspokajanie uzasadnionych potrzeb wodnych ludności i gospodarki przy poszanowaniu zasad zrównoważonego użytkowania wód, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód i ekosystemów wodnych oraz podnoszenie skuteczności ochrony przed powodzią i skutkami suszy. W zakresie gospodarki wodnej, do realizacji celów środowiskowych niezbędna jest realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, opracowanie planów ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałania skutkom suszy, budowa nowych i zakończenie już realizowanych zbiorników retencyjnych i stopni wodnych (Świnna Poręba, Wióry i Malczyce) oraz urządzeń przeciwpowodziowych, modernizacja i rozwój śródlądowych dróg wodnych, a także kontynuowanie wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej poprzez opracowanie planów gospodarowania wodami na obszarach dorzecza Odry i Wisły i dostosowanie współpracy międzynarodowej w gospodarce wodnej do wymogów polityki Unii

Europejskiej. Ważnym elementem podejmowanych działań będzie utworzenie Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. Na realizację tych zadań w projekcie ustawy budżetowej na rok 2006 zostały zaplanowane wydatki w kwocie - 275.389 tys. zł, ponadto ze środków NFOŚiGW przewiduje się dofinansowanie w wysokości 133.587 tys. zł.

- **przeciwdziałanie środowiskowym zagrożeniom zdrowia** poprzez zintegrowanie działań zmierzających do ograniczenia zanieczyszczenia środowiska i eliminacji negatywnych skutków zdrowotnych dla mieszkańców Polski - realizacja II Programu Wieloletniego „Środowisko a Zdrowie” (program niezatwierdzony). W ramach Programu „Środowisko a Zdrowie” konieczne będzie dalsze doskonalenie systemu rozpoznawania, kwantyfikacji i oceny środowiskowego ryzyka zdrowotnego oraz łańcucha informacyjnego, identyfikacja i ocena środowiskowych zagrożeń zdrowia, zwłaszcza dzieci oraz rozwijanie systemu programowania, wdrażania i oceny skuteczności działań na rzecz środowiska i zdrowia dla potrzeb strategii zrównoważonego rozwoju. Wszelkie działania związane z realizacją tego programu będą podejmowane we współpracy z resortem zdrowia. Po zatwierdzeniu Program finansowany będzie ze środków Narodowego Funduszu Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska. W 2006 r. na realizację Programu przewiduje się przeznaczyć środki w kwocie 1.500 tys. zł.
- **przeciwdziałanie poważnym awariom oraz inne zadania realizowane przez Inspekcję Ochrony Środowiska** wynikające z ustawy z dnia 20 sierpnia 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska. Na realizację tych zadań w 2006 roku zostały zaplanowane wydatki w kwocie – 121.820 tys. zł. Ponadto ze środków NFOŚiGW na przeciwdziałania poważnym awariom przewiduje się przeznaczyć kwotę 4.000 tys. zł. a na państwowy monitoring środowiska kwotę 33.000 tys. zł.
- **współpraca międzynarodowa** związana z realizacją zobowiązań Polski w dziedzinach ochrony powietrza, powierzchni ziemi, środowiska morskiego, leśnictwa, ochrony przyrody i geologii oraz gospodarki wodnej, w szczególności dotycząca:
 - podpisanych i ratyfikowanych, prawnie obowiązujących wielostronnych umów ekologicznych (MEAs);
 - członkostwa w organizacjach i umowach międzynarodowych regionalnych i globalnych, w tym realizacja zobowiązań Polski, wynikających ze współpracy dwustronnej z krajami sąsiadującymi, krajami Unii Europejskiej, pozostałymi krajami Europy Środkowej i Wschodniej oraz z krajami pozaeuropejskimi.

Strategicznym elementem współpracy międzynarodowej jest wypełnianie zobowiązań wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej. W tym zakresie Polska ma za zadanie zapewnić zgodność polskiej polityki ekologicznej z kierunkami i zakresem działań przyjętych w polityce ekologicznej Unii Europejskiej, jak również podejmować wszelkie działania dostosowawcze do standardów unijnych w zakresie ochrony środowiska, także

w zakresie wdrażania unijnych dyrektyw poprzez wdrożenie przepisów ustaw implementujących odpowiednie postanowienia dyrektyw unijnych.

Współpraca międzynarodowa w 2006 roku opierać się będzie na wymianie raportów, opracowań i danych, przygotowywaniu raportów, sprawozdań i tłumaczeń, organizacji spotkań w kraju, udziale w pracach organów konwencji oraz regulacji składek wynikających z członkostwa w umowach i organizacjach międzynarodowych. W odniesieniu do zagadnień związanych z członkostwem Polski w UE, przewiduje się aktywne uczestnictwo w spotkaniach dotyczących projektowanych aktów prawnych (grupy robocze, posiedzenia Rady UE), we wdrażaniu prawa wspólnotowego ochrony środowiska oraz w seminariach i konferencjach związanych z polityką UE. Uczestnictwo w zarządzaniu funduszami Unii wiązać się będzie z podejmowaniem działań monitorujących w odniesieniu do projektów przygotowywanych przez beneficjentów i instytucje zaangażowane w ten proces, np. NFOŚiGW, jak również z prowadzeniem działań promocyjnych i informacyjnych zachęcających potencjalnych beneficjentów do ubiegania się o dofinansowanie ze środków Funduszu Spójności, czy też funduszy strukturalnych, np. SPO - Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, Działanie 2.4.

Niezwykle ważnym zadaniem jest dbałość o pełne i racjonalne wykorzystanie środków finansowych przyznanych Polsce przez Unię Europejską na realizację celów w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego. Są to środki pochodzące z Funduszu Spójności, funduszy strukturalnych i innych instrumentów finansowych.

Na realizację ww. zadań w roku 2006 zostały zaplanowane wydatki w kwocie 18.592 tys. zł

- **zapewnienie społeczeństwu szerokiego dostępu do informacji o stanie środowiska**, podnoszenie stanu świadomości ekologicznej społeczeństwa, promocja zagadnień ekologicznych.

Cele związane z zapewnieniem dostępu do informacji o stanie środowiska będą realizowane poprzez prowadzenie publicznie dostępnego wykazu danych o środowisku i jego ochronie z użyciem najnowocześniejszych możliwych narzędzi. W tym celu niezbędne będzie przeprowadzenie zmian zmierzających do unowocześnienia narzędzi pracy administracyjnej i przekazu informacji, zgodne z ogólnie przyjętym kanonem w administracji w Unii Europejskiej, którą wyznacza strategia e-government. Tym samym w obrębie resortu środowiska prowadzone będą modyfikacje narzędzi informatycznych, wdrażane będą projekty w tym zakresie, a także następować będzie zaopatrzenie w oprzyrządowanie i sprzęt komputerowy. Jednocześnie, zaprojektowany i wdrożony zostanie pierwszy etap systemu informatycznego EKOINFONET dla potrzeb Państwowego Monitoringu Środowiska. Na ten cel zaplanowano na rok 2006 wydatki w kwocie 511 tys. zł.

Poza wyżej wymienionymi źródłami, finansowanie zadań w 2006 roku odbywać się będzie przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych obecnie źródeł, tj. z: funduszy celowych (wojewódzkie, powiatowe i gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej), środków Unii Europejskiej (Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich, LIFE+), Mechanizmu Finansowego EOG, Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Ekologicznego Funduszu Partnerskiego PHARE, środków własnych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, Fundacji EkoFundusz, a także środków własnych beneficjentów programów unijnych, tj. jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorców, itp.

Wydatki na powyższe zadania zostały zaplanowane w części 22 – Gospodarka wodna, części 41 – Środowisko, części 83 – Rezerwy celowe, poz. 58 – Realizacja sieci Natura 2000 oraz w części 85 – Budżety wojewodów.

8.9. Rolnictwo i rozwój wsi

Podstawowe cele do osiągnięcia w 2006 roku w rolnictwie to poprawa konkurencyjności gospodarki rolno-żywnościowej oraz zrównoważony rozwój obszarów wiejskich.

Realizacja tych celów następować będzie poprzez:

- 1) finansowanie z budżetu wspólnotowego i krajowego poszczególnych mechanizmów interwencji rynkowych, płatności bezpośrednich oraz wspierających rynek owoców, warzyw i ryb – w ramach Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej. Zasady finansowania tych zadań w 2006 r. zostały szczegółowo omówione w części dotyczącej rozliczeń z Unią Europejską,
- 2) wdrażanie działań określonych na lata 2004 – 2006 w programach:
 - Planie Rozwoju Obszarów Wiejskich,
 - Sektorowym Programie Operacyjnym "Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich",
 - Sektorowym Programie Operacyjnym "Rybołówstwo i przetwórstwo ryb"finansowanych z budżetu wspólnotowego, współfinansowania krajowego i środków własnych beneficjentów,
- 3) udzielanie z budżetu państwa dotacji w ramach pomocy kontynuowanej do 2007 roku za zgodą Komisji Europejskiej oraz nowych form pomocy państwa dla rolnictwa notyfikowanych po 1 maja 2004 r. w Komisji Europejskiej,
4. funkcjonowanie sprawnej publicznej administracji rolnej oraz jednostek i instytucji realizujących zadania w obszarze rolnictwa:
 - Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej prowadzącej badania gleb i roślin na potrzeby gospodarstw rolnych oraz inne badania wynikające z ochrony środowiska i produkcji nieskażonej żywności,
 - Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych realizującego zadania w zakresie oceny wartości gospodarczej odmian, rejestracji odmian oraz prowadzenia ksiąg ochrony wyłącznego prawa,
 - Inspekcji Weterynaryjnej (Główny Inspektorat oraz wojewódzkie, powiatowe i graniczne inspektoraty) realizującej zadania z zakresu nadzoru weterynaryjnego, a w szczególności związane z ustalaniem ogólnych kierunków działania Inspekcji Weterynaryjnej, w tym instrukcji dotyczących stosowania przez organy Inspekcji przepisów Unii Europejskiej, nadzoru nad przestrzeganiem prawodawstwa

weterynaryjnego oraz bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego oraz zadania związane z zapobieganiem, wykrywaniem i tłumieniem chorób zwierzęcych objętych obowiązkiem zgłaszania i zwalczania, nadzór nad badaniem zwierząt rzeźnych, mięsa i innych produktów pochodzenia zwierzęcego, prowadzenie kontroli granicznej na zewnętrznych granicach UE,

- Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa odpowiedzialnej za ochronę roślin,
- Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych sprawującej nadzór i kontrolę nad jakością handlową artykułów rolno-spożywczych oraz środków produkcji na rynku krajowym i w obrocie międzynarodowym,
- Państwowej Straży Rybackiej kontrolującej przestrzeganie przepisów dotyczących rybactwa śródlądowego,
- Inspektoratów rybołówstwa morskiego, prowadzących nadzór nad przestrzeganiem przepisów o rybołówstwie morskim,
- Państwowych jednostek organizacyjnych doradztwa rolniczego (Centrum Doradztwa Rolniczego i 16 wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego) dofinansowywanych z budżetu państwa w formie dotacji, realizujących różne zadania z tego zakresu. Od skuteczności ich działania będzie w znacznej mierze zależało, czy postawione cele będą realizowane prawidłowo i efektywnie.

5) funkcjonowanie agencji płatniczych:

- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pełniącej funkcję agencji płatniczej dla dopłat bezpośrednich, płatności w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich, płatności na rynku owoców i warzyw oraz w ramach Wspólnej Polityki Rybackiej,

Agencja poza funkcją agencji płatniczej w w/w zakresie:

- a) realizuje krajową działalność pomocową, głównie w formie dopłat do oprocentowania kredytów inwestycyjnych i na wznowienie produkcji rolniczej po klęskach, dopłat do zalesień, kontynuację finansowania grup producenckich, wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji udzielanych w latach poprzednich oraz pomoc związaną z utylizacją padłych zwierząt,
- b) wdraża Sektorowe Programy Operacyjne: "Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich" oraz "Rybołówstwo i przetwórstwo ryb".
- c) realizuje zadania wynikające z pełnienia funkcji Agencji SAPARD.

- Agencji Rynku Rolnego pełniącej funkcję agencji płatniczej dla wybranych rynków rolnych (działania interwencyjne, płatności uzupełniające na rynku tytoniu i skrobi oraz mechanizmy handlowe) w ramach Wspólnej Polityki Rolnej.

W ramach krajowej polityki rolnej będą finansowane ze środków budżetu państwa również zadania budżetowe z zakresu:

- postępu biologicznego w produkcji roślinnej w hodowli roślin rolniczych i ogrodniczych, wytwarzania materiałów wyjściowych do hodowli roślin, prowadzenia sadów i plantacji elitarnych, uzyskiwania szkółkarskiego materiału wyjściowego, wolnego i uwalnianego od chorób wirusowych, ochronę zasobów genowych roślin,
- ochrony roślin związane z finansowaniem kosztów rejestracji, sygnalizacji i prognozowania agrofagów, kontroli jakości środków ochrony roślin i pozostałości ich w płodach rolnych oraz zapobieganie i zwalczanie organizmów szkodliwych roślin podlegających obowiązkowi zwalczania,
- rolnictwa ekologicznego związanego z finansowaniem badań dla potrzeb rolnictwa ekologicznego dotyczących upraw, produkcji, nawożenia, ochrony roślin, przetwórstwa produktów roślinnych i zwierzęcych, a także z dofinansowaniem kosztów kontroli gospodarstw ekologicznych,
- postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej, w tym w hodowli zwierząt gospodarskich, na utrzymanie buhajów lub przechowywanie ich nasienia w ramach realizacji programów oceny i selekcji buhajów, usługi związane z oceną wartości użytkowej i hodowlanej oraz upowszechnianie postępu biologicznego,
- utrzymanie urzędzeń melioracji wodnych podstawowych oraz dofinansowanie spółek wodnych realizujących zadania melioracyjne,
- dopłat do oprocentowanych kredytów na cele rolnicze udzielanych w 2004r. na podstawie ustawy z dnia 5 stycznia 1995 r. o dopłatach do oprocentowania niektórych kredytów bankowych,
- zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt objętych obowiązkiem zwalczania, w tym wypłata odszkodowań za zwierzęta zabite z nakazu wojewódzkiego lekarza weterynarii,
- dopłat do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

Ponadto ze środków budżetu krajowego przeznaczonych na rolnictwo finansowane będą wdrażane przez jednostki badawczo-rozwojowe programy:

- 1) Zbierania i wykorzystywania danych z gospodarstw rolnych na potrzeby FADN,
- 2) Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego,

- 3) Ekonomiczne i społeczne uwarunkowania rozwoju polskiej gospodarki żywnościowej po wstąpieniu do UE,
- 4) Kształtowanie środowiska rolniczego Polski oraz zrównoważony rozwój produkcji rolniczej,
- 5) Narodowy Program Zbierania Danych Rybackich,
- 6) funkcjonowania laboratoriów referencyjnych

Wspierane będą również szkoły rolnicze w formie dotacji na zakup środków dydaktycznych niezbędnych do nauki zawodów rolniczych.

Pomocny w realizacji w/w celów będzie również samorząd rolniczy, którego jednostkami organizacyjnymi są izby rolnicze. Działalność izb rolniczych jest i będzie nadal dofinansowywana z odpisów od uzyskanych wpływów z podatku rolnego.

Na realizację omawianych zadań zostały zaplanowane wydatki budżetowe (w częściach: 32 – Rolnictwo, 33 – Rozwój wsi, 35 – Rynki rolne, 85 – Budżety wojewodów, 83 – Rezerwy celowe) w kwocie 2.949.841 tys. zł.

W 2006 r. przewiduje się wykorzystanie środków z budżetu wspólnotowego w ramach funduszy strukturalnych w rolnictwie w kwocie 1.797.029 tys. zł, z tego na realizację działań S.P.O. „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich” – 1.579.274 tys. zł i S.P.O. „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb” – 217.755 tys. zł. Udział budżetu państwa we współfinansowaniu zadań w ww. Sektorowych Programach Operacyjnych wyniesie odpowiednio: 815.879 tys. zł i 80.285 tys. zł.

Ponadto na prefinansowanie zadań Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej przewiduje się wydatkowanie kwoty 8.578.870 tys. zł. Środki niezbędne na współfinansowanie są zaplanowane w części 83 – Rezerwy celowe.

8.10. Zdrowie i polityka społeczna

1. Zdrowie

Od 1999 r. wydatki na ochronę zdrowia finansowane są przede wszystkim przez Kasy Chorych (obecnie Narodowy Fundusz Zdrowia), ale nie bez znaczenia są nakłady na ochronę zdrowia z budżetu państwa.

Nakłady na ochronę zdrowia w latach 2005 – 2006 według poszczególnych źródeł finansowania przedstawiają się następująco:

	2005 r.	2006 r.
	(w tys. zł)	
1) wydatki budżetu państwa w dziale ochrona zdrowia bez składek na ubezpieczenie zdrowotne	3.063.143	2.836.348
2) składki na ubezpieczenie zdrowotne płacone z budżetu państwa, w tym	2.509.909	2.312.828
- składki zdrowotne płacone przez KRUS w ramach dotacji z budżetu państwa	1.663.773	1.449.505
3) składki na ubezpieczenie zdrowotne, które nie są finansowane z budżetu państwa	30.689.091	33.211.643
4) spłata pożyczki zaciągniętej w 2000 r.	-323.355	-320.969
Razem	35.938.788	38.039.850

Z powyższego zestawienia wynika, że nakłady na ochronę zdrowia w 2006 r. będą wyższe niż nakłady poniesione w 2005 r. o 2.101.062 tys. zł. Oznacza to wzrost nominalny o 5,8% a realny o 4,3%.

Opisane nakłady na ochronę zdrowia nie obejmują wydatków ponoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego ze środków własnych.

Głównym celem finansowania z budżetu państwa zadań w obszarze zdrowie jest zapewnienie:

- 1) właściwego poziomu kształcenia kadr medycznych,
- 2) dostępu do szczególnie istotnych z punktu widzenia polityki zdrowotnej państwa i kosztownych świadczeń opieki zdrowotnej, nie objętych finansowaniem w ramach systemu ubezpieczenia zdrowotnego,
- 3) opracowania i wdrożenia określonych rozwiązań w organizacji systemu opieki zdrowotnej,

- 4) właściwego nadzoru nad produktami leczniczymi, wyrobami medycznymi i produktami biobójczymi oraz nad kosmetykami w zakresie bezpieczeństwa zdrowia ludzi,
- 5) nadzoru nad systemem Państwowego Ratownictwa Medycznego,
- 6) warunków i nadzoru sanitarnego kraju.

Na realizację powyższych celów zaplanowano w projekcie budżetu na 2006 rok 3.687.389 tys. zł. Ponadto w rezerwach celowych zaplanowane zostały środki w kwocie 248.893 tys. zł, w tym na:

- staże podyplomowe lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych, w tym obywateli innych państwa członkowskich UE oraz dofinansowanie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych i kształcenia specjalizacyjnego diagnostów laboratoryjnych 124.163 tys. zł,
- dotacje celowe na dofinansowanie funkcjonowania centrów powiadamiania ratunkowego w ramach tworzenia systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego 4.730 tys. zł,
- finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej dla osób nieubezpieczonych przekazywane w formie dotacji celowej NFZ i gminom zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz na sfinansowanie wynikających z art. 243 pkt 3 przedmiotowej ustawy skutków podwyższenia podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne 100.000 tys. zł,
- zakup szczepionki pandemicznej przeciwko wirusowi ptasiej grypy 20.000 tys. zł.

W zakresie szkolnictwa wyższego celem jest zapewnienie wysokich standardów nauczania koniecznych do wykształcenia wykwalifikowanej kadry medycznej i dostosowanie systemu kształcenia do norm Unii Europejskiej.

Zadania:

- zwiększanie limitów przyjęć na studia (wg danych z 2002 roku, w Polsce na 1000 mieszkańców przypadało 2,3 lekarzy, w Czechach wskaźnik ten wynosił 3,5, we Francji i Niemczech 3,3, na Węgrzech 3,2, w Hiszpanii 2,9, natomiast liczba pielęgniarek w Polsce na 1000 mieszkańców w 2002 roku wynosiła 4,8, zaś w Czechach 9,4, Francji 7,2, w Niemczech 9,9, na Węgrzech 8,5, w Hiszpanii 7,1 oraz Wielkiej Brytanii 9,2); w roku akademickim 2005/2006 limity przyjęć na studia medyczne zwiększyły się o 5,35% w stosunku do 2004 r.,
- dostosowanie niektórych kierunków (pielęgniarstwo, położnictwo) do przyjętego w deklaracji bolońskiej modelu: licencjat, studia magisterskie uzupełniające; nastąpi zwiększenie w 2006 r. o ok. 1.416 miejsc limitów przyjęć na studia dzienne licencjackie,

- umożliwienie odbywania w trybie dziennym tzw. studiów pomostowych dla pielęgniarek i położnych, będących absolwentami liceów medycznych oraz medycznych szkół zawodowych; w 2006 r. nastąpi zwiększenie limitów przyjęć o ok. 1.000 miejsc,
- wykonywanie świadczeń zdrowotnych w ramach kształcenia studentów pod bezpośrednim nadzorem lekarzy lub lekarzy dentyków posiadających prawo wykonywania zawodu,
- umożliwienie kształcenia w innych zawodach medycznych w systemie szkolnictwa wyższego (analityka medyczna, biotechnologia, fizjoterapia, zdrowie publiczne, kosmetologia),
- wspieranie wymiany akademickiej w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego studentów i nauczycieli akademickich w ramach Środkowoeuropejskiego Programu Studiów Uniwersyteckich CEEPUS,
- nagradzanie studentów szczególnie wyróżniających się w nauce poprzez przyznawanie najlepszym studentom stypendiów Ministra Zdrowia.

W projekcie budżetu na 2006 r. zaplanowano na realizację tych celów 1.184.266 tys. zł. W ramach tych środków wydatki bieżące stanowią kwotę 1.154.516 tys. zł, w tym dotacje na działalność dydaktyczną i pomoc materialną dla studentów 1.153.785 tys. zł, a 29.750 tys. zł wydatki majątkowe (głównie na rozbudowę i modernizację bazy dydaktycznej uczelni medycznych oraz infrastruktury technicznej). W dotacji uwzględnione zostały środki na podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli akademickich i pozostałych pracowników szkół wyższych w wysokości 1,5%.

Ponadto, realizowane jest przygotowywanie lekarzy, lekarzy dentyków, pielęgniarek i położnych, diagnostów laboratoryjnych do zawodu poprzez prowadzenie staży podyplomowych. Środki na ten cel w wysokości 115.147 tys. zł ujęte są w części 83 – Rezerwy celowe (organizacja staży jest zadaniem marszałka województwa).

W zakresie ochrony zdrowia najważniejszym celem jest zapewnienie:

- wykonywania i finansowania wysokospecjalistycznych świadczeń zdrowotnych,
- wykonywania i finansowania badań profilaktycznych, zakupu leków i sprzętu medycznego w ramach programów polityki zdrowotnej państwa,
- zaopatrzenia w krew i produkty krwiopochodne,
- właściwego nadzoru nad produktami leczniczymi, wyrobami medycznymi i produktami biobójczymi oraz nad kosmetykami w zakresie bezpieczeństwa zdrowia ludzi,
- funkcjonowania lotniczego pogotowia ratunkowego w ramach systemu państwowego ratownictwa medycznego,

- funkcjonowania państwowej inspekcji sanitarnej i nadzoru sanitarnego zwłaszcza w zakresie bezpieczeństwa żywności i wody do picia,
- kształcenia specjalizacyjnego kadry medycznej.

Świadczenia wysokospecjalistyczne

Cel:

Zapewnienie dostępności do wysokospecjalistycznych świadczeń zdrowotnych, realizowanych zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie świadczeń wysokospecjalistycznych finansowanych z budżetu państwa, z części pozostającej w dyspozycji ministra właściwego do spraw zdrowia.

Zadania:

- umożliwienie przeprowadzania zabiegów u pacjentów, którzy do niedawna uznawani byli za przypadki „nie do uratowania”, tj. przeszczepienia autologicznego i allogenicznego szpiku, przeszczepienia wątroby, nerki i trzustki, serca oraz płuca, immunoablacja, radioterapia onkologiczna, kardiologia i kardiochirurgia,
- dążenie do pełnego zaspokojenia potrzeb w zakresie świadczeń wysokospecjalistycznych, zwłaszcza, że w niektórych przypadkach zastosowanie ich jest tańsze od innych metod leczenia; dotyczy to m.in. transplantologii, tj. przeszczep nerki jest tańszy od dializoterapii,
- umożliwienie wykonywania w jak najszybszym terminie usług zdrowotnych ratujących życie pacjentom oczekującym na świadczenia wysokospecjalistyczne.

Działania zmierzające do zrealizowania celu:

W projekcie budżetu na rok 2006 na realizację świadczeń wysokospecjalistycznych zaplanowano 383.485 tys. zł. Całość kwoty stanowią wydatki bieżące, które umożliwią realizację świadczeń zdrowotnych w zakresie przeszczepów szpiku, narządów unaczynionych i innych zabiegów transplantologicznych, w tym w zakresie kardiochirurgii, w ramach zawieranych przez Ministerstwo Zdrowia umów na realizację świadczeń wysokospecjalistycznych z jednostkami posiadającymi akredytację na ich wykonywanie.

Należy podkreślić, że wykonanie świadczeń wysokospecjalistycznych w Polsce jest kilkakrotnie tańsze niż w innych krajach Unii Europejskiej. Cena przeszczepienia płuca za granicą wynosi (wraz z pobytem w szpitalu po przeszczepieniu) od 75 tys. Euro do 150 tys. Euro, natomiast w Polsce cena tego świadczenia wynosi 140 tys. zł, tj. ok. 30 tys. Euro.

Programy polityki zdrowotnej

Główne cele i zadania:

- zmniejszenie wskaźnika zachorowalności i umieralności z powodu nowotworów złośliwych oraz chorób układu krążenia,
- zapewnienie bezpieczeństwa przetaczanej krwi i jej składników, poprawa jakości leczenia chorych na hemofilię, uchronienie noworodków przed chorobą hemolityczną wywołaną niezgodnością antygeny D pomiędzy matką i płodem,
- poprawa opieki nad noworodkami i matką ciężarną w Polsce,
- poprawa zdrowotności społeczeństwa,
- leczenie antyretrowirusowe osób żyjących z HIV i chorych na AIDS w Polsce;
- realizacja programu psychiatrycznej opieki zdrowotnej,
- realizacja „Narodowego Programu Rozwoju Medycyny Transplantacyjnej na lata 2006-2009 POLGRAFT”

Działania zmierzające do zrealizowania celu:

- realizacja ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Narodowy program zwalczania chorób nowotworowych”, w tym poprawa dostępności do świadczeń onkologicznych, stworzenie systemu ciągłego monitorowania skuteczności zwalczania nowotworów w skali kraju i w poszczególnych regionach kraju oraz doposażenie ośrodków onkologicznych w wysokospecjalistyczny sprzęt,
- monitorowanie skuteczności zwalczania chorób układu krążenia i doposażenie ośrodków kardiologicznych i kardiologicznych w niezbędny wysokospecjalistyczny sprzęt,
- frakcjonowanie polskiego świeżo mrożonego osocza w celu uzyskania produktów krwiopochodnych,
- zakup testów do badania markerów wirusów przenoszonych drogą krwi,
- zakup domięśniowej immunoglobuliny anti-RhD,
- zakup pojemników do pobierania i preparatyki krwi,
- wdrożenie populacyjnych programów badań przesiewowych i zapewnienie ich jakości,
- realizacja szkoleń w zakresie wczesnego wykrywania chorób onkologicznych i chorób układu krążenia,
- podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie zdrowego modelu życia,
- realizacja badań przesiewowych noworodków w kierunku hipotyreozy i fenyloketonurii, oraz włączenie realizacji badań przesiewowych w kierunku mukowiscydozy,
- zakup testów diagnostycznych i odczynników do badań przesiewowych,

- objęcie programem wieloletnim (co najmniej 5-letnim) wszystkich kobiet ciężarnych, celem wyselekcjonowania populacji zagrożonej ryzykiem porodu przedwczesnego oraz urodzenia dziecka z niską urodzeniową masą ciała,
- realizacja programu szczepień ochronnych poprzez zakup niezbędnych szczepionek ochronnych dla potrzeb programu szczepień ochronnych,
- realizacja programu ograniczenia zdrowotnych następstw palenia tytoniu 2002- 2006,
- stworzenie kompleksowego systemu powstrzymującego utratę skuteczności antybiotyków w leczeniu zakażeń i chorób zakaźnych,
- zapewnienie możliwości leczenia antyretrowirusowego wraz z monitorowaniem jego skuteczności u pacjentów zakażonych HIV i chorych na AIDS,
- doprowadzenie do zmniejszenia liczby powikłań i możliwości osiągnięcia średniej długości życia u chorych na cukrzycę poprzez wdrożenie działań prewencyjnych oraz opracowanie standardów profilaktyki oraz leczenia cukrzycy,
- ograniczenie chorób związanych z żywnością i żywieniem – eliminacja niedoboru jodu na poziomie populacyjnym,
- adaptacja dwóch oddziałów psychiatrycznych do warunków wzmocnionego zabezpieczenia; liczba miejsc okazała się niewystarczająca wskutek znacznie większej niż oczekiwano liczby orzeczeń o zastosowaniu detencji wobec niebezpiecznych chorych psychicznie sprawców czynów zabronionych,
- modernizacja banków tkanek i komórek przygotowujących przeszczepy biostatyczne, wynikająca z konieczności dostosowania do przepisów Dyrektywy 2004/23/WE z dnia 31 marca 2004 r., która reguluje standardy jakości i bezpieczeństwa tkanek i komórek używanych do przeszczepiania; aktualnie polskie banki tkanek i komórek wymagają szybkiego doinwestowania i modernizacji, tak, aby mogły spełnić warunki do uzyskania akredytacji.

Środki ujęte w projekcie budżetu na 2006 r. na realizację w/w celów wynoszą 629.070 tys. zł.

W ramach tych środków kwotę 380.690 tys. zł stanowią wydatki bieżące, a 248.380 tys. zł wydatki majątkowe (głównie na realizację „Narodowego programu zwalczania chorób nowotworowych” – 190.000 tys. zł, „Narodowego programu profilaktyki i leczenia chorób układu sercowo – naczyniowego na lata 2003 – 2005/2006 – 2008” – 45.000 tys. zł).

Publiczna służba krwi

Cel:

Zapewnienie właściwego funkcjonowania publicznej służby krwi w Polsce.

Zadania:

- realizacja zadań regionalnych centrów krwiodawstwa i krwiolecznictwa w zakresie pobierania, gromadzenia, konserwacji, przechowywania i wydawania krwi oraz zaopatrywania zakładów opieki zdrowotnej w krew i jej składniki oraz w produkty krwiopochodne i wytwórni farmaceutycznych w osocze krwi,
- dofinansowanie w formie dotacji zadań Instytutu Hematologii i Transfuzjologii, wynikających z art. 25 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi.

Działania zmierzające do zrealizowania celu:

- propagowanie honorowego krwiodawstwa i pozyskiwanie dawców krwi we współdziałaniu z Polskim Czerwonym Krzyżem i jednostkami pozarządowymi,
- ocenianie potrzeb w zakresie zaopatrywania w krew,
- zaopatrywanie zakładów opieki zdrowotnej w krew,
- zaopatrywanie wytwórni farmaceutycznych w osocze.

Środki ujęte w projekcie budżetu na 2006 r. na realizację w/w celów wynoszą 83.300 tys. zł. W ramach tych środków kwotę 80.500 tys. zł stanowią wydatki bieżące, w tym 80.000 tys. zł dotacja dla regionalnych centrów krwiodawstwa i krwiolecznictwa i 500 tys. zł dotacja dla Instytutu Hematologii i Transfuzjologii, a 2.800 tys. zł wydatki majątkowe (w tym na rozbudowę i modernizację Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa we Wrocławiu – 2.000 tys. zł, oraz na zakup systemu Krajowego Rejestru Dawców dla Regionalnych Centrów Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa – 800 tys. zł).

Nadzór nad produktami leczniczymi, wyrobami medycznymi i produktami biobójczymi oraz nad kosmetykami w zakresie bezpieczeństwa zdrowia ludzi

Cel:

Zapewnienie dostępu do produktów leczniczych i bezpieczeństwa ich stosowania.

Zadania:

- rejestracja i rerejestracja produktów leczniczych stosowanych u ludzi i produktów weterynaryjnych,
- harmonizacja dostosowująca dokumentację zarejestrowanych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej produktów leczniczych,
- prowadzenie monitorowania działań niepożądanych leków w unijnym systemie Eudravigilance oraz wdrożenie kontroli zatruć produktami biobójczymi,
- sprawowanie przez inspekcję farmaceutyczną nadzoru nad warunkami wytwarzania i importu produktów leczniczych, jak również nad jakością i obrotem produktami leczniczymi oraz wyrobami medycznymi,

- objęcie nadzorem wytwarzania substancji czynnych przeznaczonych do wytwarzania produktów leczniczych,
- wzmocnienie współpracy i koordynacja działań podległych jednostek w ramach systemu szybkiego powiadamiania o wadzie jakościowej produktów leczniczych - Rapid Alert,
- stworzenie systemu pobierania próbek znajdujących się w obrocie produktów leczniczych, dopuszczonych przez Radę lub Komisję Europejską w ramach tzw. „procedury centralnej”
- wzmocnienie nadzoru nad wytwarzaniem, eksportem i importem prekursorów narkotykowych oraz stworzenie systemu powiadamiania właściwych organów polskich i europejskich o podejrzanych operacjach handlowych dotyczących prekursorów narkotykowych,
- zwiększenie bezpieczeństwa systemów bazodanowych i stworzenie systemu informatycznego powiązanego i kompatybilnego z systemem Europejskiej Agencji Leków,
- wzmocnienie nadzoru nad reklamą produktów leczniczych, rozpowszechnianej za pomocą urządzeń teleinformatycznych, w szczególności za pośrednictwem Internetu.

Działania zmierzające do zrealizowania celu:

- zapewnienie funkcjonowania Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych oraz Głównego Inspektoratu Farmaceutycznego, w tym zwiększenie zatrudnienia w tych urządzeniach łącznie o 67 etatów,
- wdrożenie systemu bazodanowego SITE obejmującego wszystkich wytwórców i importerów produktów leczniczych na terenie RP,
- prowadzenie systemu zapewnienia jakości inspekcji farmaceutycznej, zgodnie z wytycznymi EMEA w tym zakresie (prowadzenie Księgi Jakości, nowelizacja procedur GMP, wdrażanie prawa wspólnotowego, wydawanie zezwoleń na wytwarzanie i import),
- wdrażanie i monitorowanie zagadnień dotyczących planów kontroli inspekcji, czasu pracy, działań antykorupcyjnych, zamówień publicznych, kontroli wewnętrznej,
- prace legislacyjne w zakresie projektów ustaw: Prawo farmaceutyczne, o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych oraz o przeciwdziałaniu narkomanii.

Środki ujęte w projekcie budżetu na 2006 r. na realizację w/w celów wynoszą 57.286 tys. zł, w tym na funkcjonowanie: Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych - 44.585 tys. zł (w tym na wydatki bieżące – 44.085 tys. zł, na wydatki majątkowe - 500 tys. zł), Głównego Inspektoratu Farmaceutycznego– 12.701 tys. zł (w tym na wydatki bieżące – 12.171 tys. zł, na wydatki majątkowe –530 tys. zł).

Ratownictwo medyczne

Cel:

Zwiększenie dostępności do świadczeń zdrowotnych udzielanych w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia przez jednostki systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego.

Zadania:

- zapewnienie funkcjonowania Lotniczego Pogotowia Ratunkowego,
- realizacja programu wieloletniego „Wymiana śmigłowców Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Lotnicze Pogotowie Ratunkowe w latach 2005 – 2010”.

Działania zmierzające do zrealizowania celu:

- świadczenie usług w zakresie ratownictwa medycznego przez SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe,
- zakup nowych śmigłowców spełniających wymogi prawa lotniczego, finansowanie najpilniejszych inwestycji Lotniczego Pogotowia Ratunkowego.

W projekcie budżetu na 2006 r. na realizację w/w celu zaplanowano 90.860 tys. zł, w tym na finansowanie nowego zadania pn. Wymiana śmigłowców Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Lotnicze Pogotowie Ratunkowe w latach 2005 – 2010” 70.000 tys. zł. W ramach tych środków kwotę 20.000 tys. zł stanowi dotacja dla SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe, a 70.860 tys. zł wydatki majątkowe (w tym 70.000 tys. zł zakup śmigłowców i 860 tys. zł najpilniejsze inwestycje Lotniczego Pogotowia Ratunkowego).

Państwowa Inspekcja Sanitarna

Cel:

Zapewnienie warunków i nadzoru sanitarnego kraju.

Zadania:

- prowadzenie działalności kontrolnej i laboratoryjnej poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego m.in. nad zakładami żywieniowymi, obiektami komunalnymi, szkolnymi, zakładami pracy oraz nadzoru przeciwepidemicznego w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska,
- prowadzenie działalności oświatowo – zdrowotnej.

Działania zmierzające do zrealizowania celu:

- stworzenie Krajowego Centrum Bezpieczeństwa Żywności – jednostki odpowiedzialnej za współpracę i wymianę informacji z Europejskim Urzędem ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA),

- rozszerzenie zakresu badania pozostałości pestycydów, wprowadzenie badań analitycznych wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, wdrożenie i zwalidowanie metod badawczych trzech mykotoksyn, które są niedopuszczone do stosowania w żywności, a pojawiają się coraz częściej w produktach spożywczych, rozszerzenie monitoringu przeglądowego wody do zakresu zgodnego z wymaganiami UE (WWA, chlorany, chloryny, metale toksyczne: As, Sb, Ni, Cr, oraz mikrocystyny neuro- i hepatoksyczne),
- wykonywanie oceny zagrożenia ze strony żywności dla zdrowia lub życia konsumentów w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF),
- wdrażanie dyrektywy 2000/54/WE z dnia 18 września 2000 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie czynników biologicznych w miejscu pracy;
- zwiększenie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym,
- zabezpieczenie zarówno przez wojewódzkie, jak i graniczne stacje sanitarno-epidemiologiczne zewnętrznej granicy Unii Europejskiej zarówno w aspekcie przeciwdziałania i wykrywania zagrożeń biologicznych, szczególnie o charakterze bioterrorystycznym, jak również monitorowania możliwości niekontrolowanego przedostania się do wewnętrznego obszaru Unii osób podejrzanych o zachorowanie na choroby zakaźne wysoce niebezpieczne.

W projekcie budżetu na 2006 r. na realizację w/w celu zaplanowano 643.998 tys. zł. W ramach tych środków wydatki bieżące stanowią kwotę 628.474 tys. zł, a wydatki majątkowe 15.524 tys. zł (w tym 13.134 tys. zł na modernizację i rozbudowę wojewódzkich stacji sanitarno – epidemiologicznych oraz 2.390 tys. zł na zakupy aparatury i sprzętu).

Kształcenie specjalizacyjne

Cel:

Sprawna realizacja polityki zdrowotnej państwa poprzez zapewnienie lekarzom możliwości dalszego rozwoju zawodowego i wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego, w szczególności w dziedzinach deficytowych, w tym głównie lekarzy rodzinnych.

Zadania:

- realizacja szkoleń specjalizacyjnych lekarzy i lekarzy dentystów odbywanych w trybie rezydenckim,
- kształcenie podyplomowe pielęgniarek i położnych.

Działania zmierzające do zrealizowania celu:

- kontynuowanie rozpoczętych w latach ubiegłych cykli kształcenia,
- rozpoczęcie w 2006 r. nowych cykli szkoleniowych dla 1.500 rezydentów, po zakwalifikowaniu w konkursowym postępowaniu kwalifikacyjnym przeprowadzonym 2 razy w roku.

W projekcie budżetu na 2006 r. na realizację w/w celu zaplanowano 175.272 tys. zł.

Ponadto w ramach zadań finansowanych z budżetu w obszarze zdrowie istotna jest również realizacja innych zadań ustawowych, w tym:

- świadczeń na rzecz osób nieubezpieczonych (w części 46 - Zdrowie – 43.280 tys. zł oraz w części 83 – Rezerwy celowe na dotację dla NFZ w ramach kwoty 100.000 tys. zł ujętej w poz. 51) ,
- przeciwdziałania narkomanii, zapobiegania i zwalczania HIV oraz AIDS, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (22.518 tys. zł, w tym wydatki majątkowe dla Krajowego Centrum ds. AIDS - 370 tys. zł),
- zapewnienia bezpieczeństwa publicznego kraju poprzez prowadzenie ośrodków dla osób chorych psychicznie sprawców przestępstw szczególnie niebezpiecznych dla porządku publicznego (funkcjonowanie 4 regionalnych ośrodków psychiatrii sądowej - 27.873 tys. zł, w tym wydatki majątkowe – 378 tys. zł),
- upowszechniania systemów poprawy jakości w opiece zdrowotnej oraz zapewnienia dostępności do korzystnych technologii medycznych o udowodnionej skuteczności i wysokiej efektywności kosztowej, a także wprowadzenia mechanizmów ograniczających stosowanie technologii nieskutecznych poprzez:
 - rozwój programów oceny jakości w zakładach opieki zdrowotnej (np. akredytacja zakładów opieki zdrowotnej, wprowadzenie podstawowych standardów jakości); optymalizację alokacji środków finansowych i zasobów ochrony zdrowia według kryterium efektywności;
 - zapewnienie dostępu do technologii medycznych o udowodnionej skuteczności i wysokiej efektywności;
 - poprawienie relacji koszt – efekt, szczególnie w odniesieniu do drogich procedur medycznych,
 - monitorowanie i ocenę jakości świadczonych usług w odniesieniu do wyznaczonych standardów jakości, określonych wskaźników i wymagań,
 - doradztwo dla dysponentów środków publicznych, oparte na wiarygodnej ocenie potencjalnej skuteczności klinicznej i opłacalności ekonomicznej pod warunkiem

stworzenia zaplecza złożonego z ekspertów i specjalistów oraz prowadzenia analiz dla warunków polskiej służby zdrowia,

- wspierania szpitali ogólnych, klinicznych i instytutów naukowo-badawczych nadzorowanych przez Ministra Zdrowia w zakresie budowy, rozbudowy, modernizacji infrastruktury szpitalnej (68.621 tys. zł) i zakupów inwestycyjnych sprzętu, aparatury medycznej, sprzętu komputerowego i środków transportu (14.924 tys. zł). W 2006 r. realizowane będą również (na ogólną kwotę 122.600 tys. zł) 3 inwestycje wieloletnie: „Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu” (77.000 tys. zł), „Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi” (45.000 tys. zł) oraz nowa inwestycja pn. „Nowa siedziba Szpitala Uniwersyteckiego Kraków – Prokocim CM UJ w Krakowie” (600 tys. zł).

Wydatki na ochronę zdrowia zostały zaplanowane w budżecie państwa w części 29 – Obrona narodowa, części 36 – Skarb Państwa, części 37 – Sprawiedliwość, części 38 – Szkolnictwo wyższe, części 42 – Sprawy wewnętrzne, części 46 – Zdrowie, części 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, części 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, części 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych, części 85 – Budżety Wojewodów oraz w czterech rezerwach celowych (część 83 – Rezerwy celowe, poz. 26, poz. 28, poz. 51 i poz. 69).

2. Pomoc socjalna

System pomocy socjalnej ma na celu wspieranie osób i rodzin w przewyżnianiu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać przy wykorzystaniu własnych środków, uprawnień i możliwości, doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin, a także do ich integracji ze środowiskiem.

Obowiązek świadczenia pomocy socjalnej wynika m.in. z ustaw: o świadczeniach rodzinnych, o postępowaniu wobec dłużników i zaliczce alimentacyjnej, o pomocy społecznej, o rencie socjalnej, o świadczeniach przedemerytalnych, o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Zadania wynikające z wyżej wymienionych aktów prawnych oraz z przyjętych przez Radę Ministrów dokumentów strategicznych: Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013, Narodowej Strategii Integracji Społecznej, Strategii Wspierania Rozwoju Obywatelskiego na lata 2007-2013, Krajowego Planu Działań na Rzecz Integracji będą realizowane we współpracy administracji rządowej z jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi poprzez świadczenie pomocy materialnej, usług

opiekuńczych, pracę socjalną, interwencję kryzysową, działania na rzecz integracji społecznej.

Pomoc materialna realizowana jest głównie poprzez: świadczenia rodzinne (zasiłek rodzinny, dodatki do tego zasiłku, świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek pielęgnacyjny), zaliczkę alimentacyjną, zasiłki z pomocy społecznej, rentę socjalną, świadczenia i zasiłki przedemerytalne.

W zakresie świadczeń rodzinnych i zaliczki alimentacyjnej w latach 2006 – 2008 nie planuje się zmian legislacyjnych. Rok 2006 jest ostatnim etapem wdrażania nowego systemu świadczeń rodzinnych – od 1 września 2006 r. realizacja tego zadania zostanie w całości przekazana gminom (do końca sierpnia świadczenia wypłacać jeszcze będą pracodawcy zatrudniający co najmniej 20 pracowników).

Wysokości świadczeń rodzinnych i zaliczki alimentacyjnej oraz kwoty kryterium dochodowego warunkującego prawo do tych świadczeń podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyników badań prognozy wsparcia dochodowego rodzin. Datą pierwszej weryfikacji będzie 1 września 2006 r.

Próg wsparcia dochodowego rodzin bada i przedstawia Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Badanie to przeprowadzane jest w 2005 r., a jego wyniki zostaną przedstawione Ministrowi Polityki Społecznej do 15 stycznia 2006 r. Minister Polityki Społecznej przedstawia odpowiednie informacje Radzie Ministrów, która propozycje wysokości kwot kryterium dochodowego oraz świadczeń rodzinnych uzgadnia z Trójstronną Komisją do Spraw Społeczno-Gospodarczych. Prezes Rady Ministrów ogłasza nowe kwoty w drodze obwieszczenia do dnia 15 lipca.

Efektom powyższego działania będzie:

- objęcie większej liczby rodzin z dziećmi na utrzymaniu pomocą o charakterze obligatoryjnym oraz przeciętnie wyższą kwotą świadczeń,
- ograniczenie ubóstwa i zmniejszenie zróżnicowania dochodowego w rodzinach z dziećmi na utrzymaniu, w tym w rodzinach niepełnych, wielodzietnych oraz w rodzinach z dzieckiem niepełnosprawnym,
- zwiększenie udziału młodzieży podejmującej naukę w szkołach ponadgimnazjalnych, w tym także poza miejscem zamieszkania,
- poprawienie realnej wartości świadczeń rodzinnych i lepsze dostosowanie ich wysokości do aktualnych potrzeb rodzin wychowujących dzieci.

Wysokości zasiłków z pomocy społecznej oraz kwoty kryterium dochodowego warunkującego prawo do zasiłków podlegają również weryfikacji co 3 lata lecz

z uwzględnieniem progu interwencji socjalnej. Datą pierwszej weryfikacji będzie również 1 września 2006 r.

Renta socjalna oraz świadczenia przedemerytalne i zasiłki przedemerytalne są waloryzowane wskaźnikiem i w terminach waloryzacji emerytur i rent.

Celem ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej jest poprawa skuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych oraz udzielanie przez państwo pomocy materialnej w formie zaliczki alimentacyjnej w przypadku braku egzekucji alimentów. Nowe rozwiązania w tym zakresie obowiązują od 1 września 2005 r.

Działania podejmowane przez Ministerstwo Polityki Społecznej w 2006 r. polegać będą przede wszystkim na monitorowaniu wypłat zaliczek alimentacyjnych, na analizie statystyk spraw alimentacyjnych prowadzonych przez sądy i komorników oraz na stosowaniu nowych rozwiązań mających na celu poprawę egzekucji świadczeń alimentacyjnych (kierowanie dłużnika alimentacyjnego do robót publicznych, zatrzymanie prawa jazdy).

W obszarze pomocy socjalnej (poza wyżej wymienionymi formami pomocy materialnej i działaniami) podejmowane będą działania wspierające usługi opiekuńcze poprzez:

- rozwój sieci oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi mający na celu poprawę dostępności do wsparcia udzielanego w ramach pomocy społecznej jednej z grup najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne. Cel ten zamierza się osiągnąć przez wspieranie przedsięwzięć związanych z doskonaleniem i rozwojem sieci oparcia społecznego dla tej grupy osób, a także przez rozszerzenie oferty oparcia społecznego zapewnianego osobom z zaburzeniami psychicznymi w środowiskach lokalnych, a tym samym ograniczenie skali marginalizacji społecznej tej grupy osób.

Innym efektem wspierania rozwoju sieci oparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest motywowanie jednostek samorządu terytorialnego do zwiększenia troski o poprawę poziomu zaspokojenia potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi na różnego rodzaju świadczenia pomocy społecznej, o poprawę integracji społecznej tej grupy osób oraz do szybszego rozwoju lokalnych sieci oparcia społecznego i ograniczania skali wykluczenia społecznego tej grupy osób,

- opiekę nad dzieckiem i rodziną oraz zapobieganie niedostosowaniu społecznemu oraz przestępczości wśród dzieci i młodzieży poprzez wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

Środki finansowe przyznane samorządom gminnym, powiatowym i organizacjom pozarządowym mają przyczynić się do poprawy sytuacji rodzin, które mają problemy opiekuńczo – wychowawcze.

Zgodnie z przyjętymi priorytetami przy rozpatrywaniu wniosków o wsparcie finansowe główny nacisk położony jest na rozwój profilaktyki poprzez tworzenie i umacnianie środowiskowych form pomocy dzieciom i rodzinie poprzez:

- przeciwdziałanie i zapobieganie patologizacji życia rodzinnego,
- organizację poradnictwa rodzinnego, doskonalenie form terapii rodzinnej oraz pracy socjalnej na poziomie powiatu i gminy,
- rozwijanie środowiskowych form wspierania rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych,
- ograniczanie liczby dzieci kierowanych do placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- stopniowe przekształcanie placówek opiekuńczo-wychowawczych w ośrodki opieki nad dzieckiem otwarte na środowisko lokalne i podtrzymujące więzi z rodziną naturalną dziecka,
- tworzenie środowiskowych programów psychoprofilaktycznych przeciwdziałających i zapobiegających patologii rodziny, patologii wychowania dzieci i różnym formom patologii społecznej,
- rozwój sieci placówek wsparcia dziennego o specjalistycznych programach profilaktycznych i terapeutycznych adresowanych do dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych patologiami społecznymi,
- specjalistyczne szkolenia dla wprowadzonego w ostatniej ustawie o pomocy społecznej nowego typu zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem specjalistycznych rodzin zastępczych, w których umieszcza się dzieci niedostosowane społecznie,
- tworzenie mieszkań chronionych dla młodzieży opuszczającej m. in. młodzieżowe ośrodki wychowawcze i zakłady poprawcze.

Działania te pozwolą skutecznie wesprzeć powiaty w dochodzeniu do standardów w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz tworzeniu sieci mieszkań chronionych dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Wsparcie finansowe jednostek samorządu terytorialnego z budżetu Ministra Polityki Społecznej w ramach programów z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną przyczyni się również do rozwoju szeroko rozumianej profilaktyki, w tym do zapobiegania umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych,

- realizację Rządowego Programu „Świetlica, Praca, Staż - Socjoterapia w środowisku wiejskim” mającego na celu tworzenie gminnych świetlic przeznaczonych dla dzieci

i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenów wiejskich i miejsko-wiejskich.

W roku 2006 planuje się utworzenie 200 nowych świetlic socjoterapeutycznych, dla których dotacja z budżetu Ministerstwa Polityki Społecznej na wyposażenie 1 świetlicy wyniesie 3.000 zł. Zostanie przeprowadzona także akcja promocyjno-szkoleniowa w samorządach gmin w postaci szkoleń na temat realizacji Programu.

W ramach zadań pomocy socjalnej należy również wymienić:

- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością mające na celu przewyciężanie tego zjawiska wśród osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością oraz pomoc w wyjściu z sytuacji pozostawania w bezdomności lub zagrożenia bezdomnością.

Program ten jest spójny i adekwatny do Krajowego Planu Działania na rzecz Integracji Społecznej. Program jest realizowany przez administrację rządową przy współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami uprawnionymi. Podejmowane działania w obszarze przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością mają przyczynić się do:

- przewyciężenia trudnej sytuacji tych osób, poprzez działania wspierające osoby i rodziny w miejscu ich zamieszkania, w ramach lokalnego systemu wsparcia społecznego w zakresie zatrudnienia, dostępu do lokalu mieszkalnego, terapii rodzinnej, leczenia uzależnień i innych,
- osłony socjalnej poprzez zabezpieczenie podstawowych potrzeb życiowych: posiłku, ubrania, noclegu, leczenia,
- reintegracji osób bezdomnych w środowisku zamieszkania lub w wybranym przez nie miejscu, np. mieszkaniu readaptacyjnym lub chronionym, centrum integracji społecznej lub klubie integracji społecznej.

Przewiduje się kontynuację działań programowych w latach 2006-2008:

- aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, jako istotne formy reintegracji społecznej i zawodowej beneficjentów pomocy społecznej w rozwoju zatrudnienia socjalnego i promowaniu spółdzielczości socjalnej.

Zakłada się powstanie 10 nowych centrów integracji społecznej i 100 nowych klubów integracji społecznej oraz 30 spółdzielni socjalnych. Liczba około 500 pracowników służb społecznych zostanie przeszkolona w zakresie zatrudnienia socjalnego i spółdzielczości socjalnej,

- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez uświadamianie przyczyn i skutków przemocy oraz ograniczenie lub likwidacja tego zjawiska. W pierwszym roku działania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ważnym celem będzie przygotowanie

i przyjęcie przez Radę Ministrów Krajowego Programu Zapobiegania i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Nowe zadania określone ustawowo po raz pierwszy będą realizowane od 1 stycznia 2006 roku. Brak doświadczeń w tym zakresie spowoduje konieczność szerszego zdiagnozowania zjawiska poprzez pierwsze szersze badania w tym zakresie. Dysponując ich wynikami będzie można programować i realizować działania promujące zmiany świadomości społecznej w zakresie skutków i przyczyn przemocy w rodzinie.

Efektami, jakie zamierza się osiągnąć jest podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie.

W obszarze działań Ministra Polityki Społecznej z zakresu pomocy socjalnej pozostają również:

- zadania z zakresu rehabilitacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych realizowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (omówione w części dotyczącej funduszy celowych) oraz w ramach Programu finansowanego ze środków Unii Europejskiej - Program PHARE 2003 projekt „Społeczno-Zawodowa Aktywizacja Osób Niepełnosprawnych” (termin realizacji projektu IV kw. 2005 r.– IV kw. 2006 r.). Celem strategicznym tego Projektu jest udoskonalenie funkcjonowania pozarentowego systemu orzekania o niepełnosprawności. Realizacja projektu ma służyć:
 - udoskonaleniu systemu funkcjonowania służb orzekających o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności poprzez weryfikację kryteriów kwalifikujących do niepełnosprawności i procedur postępowania,
 - stworzeniu systemu szkoleń służącego podnoszeniu kwalifikacji zawodowych kadry orzeczniczej,
 - zorganizowaniu 16 baz diagnostycznych dla potrzeb lekarzy i psychologów uczestniczących w postępowaniu orzeczniczym,
 - stworzeniu Krajowego Systemu Monitorowania Orzecznictwa o Niepełnosprawności.

Ponadto w celu zapewnienia ciągłości udzielania pomocy publicznej przedsiębiorcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne będzie dostosowywany obowiązujący system udzielania tej pomocy oraz system wsparcia organizacji pozarządowych do reguł i standardów obowiązujących w UE. Zapewnienie zgodności prawa polskiego z prawem wspólnotowym w zakresie udzielania pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne oraz dostosowanie kryteriów i procedur postępowania do standardów UE zapewnienie stabilności warunków wsparcia działań organizacji pozarządowych,

- finansowe wsparcie inicjatyw obywatelskich z udziałem organizacji pozarządowych. Wsparcie to jest realizowane poprzez Rządowy Program „Fundusz Inicjatyw Obywatelskich” (FIO).

Podstawowym celem FIO jest finansowe wsparcie inicjatyw obywatelskich z udziałem organizacji pozarządowych, podejmowanych na rzecz:

- wspierania działań inicjowanych przez organizacje pozarządowe w zakresie realizacji zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- wspierania rozwoju współpracy pomiędzy sektorem pozarządowym i publicznym,
- wspierania działań organizacji pozarządowych umożliwiających im korzystanie ze środków Unii Europejskiej,
- wspierania działań o charakterze interdyscyplinarnym w zakresie inicjatyw obywatelskich, wymagających, z obiektywnych powodów, zintegrowanej, w oparciu o kryterium sektorowo-branżowe lub terytorialne, określonej formuły aktywności organizacji pozarządowych,
- promocji dobrych praktyk, modelowych rozwiązań w zakresie funkcjonowania zasady pomocniczości, standardów współpracy, kształtowania demokratycznego ładu społecznego.

FIO został ustanowiony jako program wieloletni. Wysokość Funduszu jest skorelowana z instytucją 1%, z zastrzeżeniem, że nie powinna to być kwota mniejsza niż równowartość "1%" (kwota rozumiana jako wartość odpowiadająca wielkością środkom przekazanym, w ramach mechanizmu "1%", przez podatników podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz organizacji pożytku publicznego, w poprzednim roku podatkowym). W okresie 2005-2007 niezależnie od tych ustaleń, na realizację priorytetów FIO zaplanowano 30 milionów PLN (ok. 7,5 mln euro) rocznie.

FIO został włączony w system finansowania Programu Operacyjnego Społeczeństwo Obywatelskie,

- realizacja Programu Operacyjnego - Społeczeństwo Obywatelskie (PO SO).

Program Operacyjny - Społeczeństwo Obywatelskie został zaplanowany na lata 2007-2013 jako jeden z programów operacyjnych w ramach programu horyzontalnego Rozwój zasobów ludzkich i kapitału społecznego, za koordynację którego odpowiada minister właściwy do spraw pracy, zapisanego w Narodowym Planie Rozwoju na lata 2007-2013.

Głównym celem PO SO jest podjęcie działań służących wzmocnieniu podmiotowości obywateli i ich wspólnot oraz stworzenie warunków dla rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego. Założenia PO SO, to:

- osiągnięcie optymalnego poziomu uczestnictwa obywateli w życiu publicznym – jako warunku koniecznego stworzenia trwałych podstaw dla podmiotowej aktywności obywateli i ich wspólnot w kształtowaniu rozwoju społecznego, wzrostu gospodarczego i kultury politycznej,
- ilościowy i jakościowy rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego – jako wyraz obiektywnej konieczności wzmocnienia organizacji pozarządowych, integracji społecznej i podmiotów ekonomii społecznej oraz form i sposobów ich funkcjonowania,
- stworzenie podstaw funkcjonowania dobrego państwa – jako zwieńczający konstrukcję społeczeństwa obywatelskiego rezultat działania zasad pomocniczości, partycypacji, partnerstwa oraz dialogu obywatelskiego

będą realizowane w ramach pięciu Priorytetów: aktywni, świadomi obywatele, aktywne wspólnoty lokalne; silne organizacje pozarządowe w dobrym państwie; trzeci sektor w usługach społecznych; ekonomia społeczna; pomoc techniczna.

PO SO będzie realizowany przy współfinansowaniu z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Całkowita pula środków asygnowanych na PO SO w latach 2007-2013 wynosi 650,7 mln euro.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2006 wydatki budżetu państwa na finansowanie zadań pomocy socjalnej zostały zaplanowane w wysokości 19.169.401 tys. zł, (w tym w budżetach województw i w rezerwach celowych, które zasilają te budżety – 12.073.938 tys. zł). W ramach łącznej kwoty wydatków finansowane są:

- pomoc materialna dla osób i rodzin obejmująca głównie: świadczenia rodzinne, zaliczkę alimentacyjną, zasiłki z pomocy społecznej, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały, świadczenie pielęgnacyjne, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych, a także rentę socjalną, świadczenia przedemerytalne i zasiłki przedemerytalne - 16.805.922 tys. zł,
- usługi opiekuńcze, bytowe i psychologiczne dla osób zdanych na pomoc osób trzecich realizowane są poprzez usługi opiekuńcze świadczone w domach podopiecznych, w domach pomocy społecznej, ośrodkach wsparcia, jednostkach specjalistycznego poradnictwa, ośrodkach interwencji kryzysowej, ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych - 1.365.624 tys. zł,
- realizacja programów rządowych i resortowych mających na celu rozwój specjalistycznego wsparcia oraz ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych. W 2006 r. realizowane będą m.in. następujące programy: Rządowy Program „Posiłek dla potrzebujących”, Rządowy Program „Świetlica, Praca, Staż - Socjoterapia w środowisku wiejskim”; Rządowy Program „Fundusz Inicjatyw Obywatelskich”; Program Operacyjny

Społeczeństwo Obywatelskie, programy resortowe Ministerstwa Polityki Społecznej: Opieka nad dzieckiem i rodziną oraz zapobieganie niedostosowaniu społecznemu oraz przestępczości wśród dzieci i młodzieży, Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością, Wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz Aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, Ekonomia społeczna, a także dofinansowanie realizacji sieci ośrodków wsparcia i ośrodków interwencji kryzysowej związane z realizacją zadań wynikających z Rządowego Programu „Zwalczanie i zapobieganie handlowi ludźmi” – 315.696 tys. zł,

- pomoc dla cudzoziemców, repatriantów oraz pomoc dla Polonii i Polaków za granicą – 73.267 tys. zł,
- dofinansowanie działalności ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie, finansowanie zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności oraz zadań wynikających z ustawy o służbie zastępczej realizowanych przez wojewódzkie urzędy pracy, a także na finansowanie rozwoju i utrzymania ogólnokrajowego systemu informatycznego POMOST dla pomocy społecznej - 608.892 tys. zł.

Wydatki na powyższe zadania zostały zaplanowane w: części 31 Praca, części 42 Sprawy wewnętrzne, części 44 Zabezpieczenie społeczne, części 45 Sprawy zagraniczne, części 67 Polska Akademia Nauk, części 72 Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, części 73 Zakład Ubezpieczeń Społecznych, części 83 Rezerwy celowe oraz części 85 Budżety województw.

3. Ubezpieczenia społeczne

Przepisy regulujące problematykę obowiązkowych ubezpieczeń społecznych dla pracowników oraz dla rolników ustaliły, iż państwo gwarantuje wypłatę świadczeń przysługujących z tych systemów. Oznacza to, iż w sytuacji gdy przychody własne ze składek w tych systemach nie gwarantują pełnej wypłaty świadczeń państwo dopłaca do tych systemów z budżetu państwa. Jednocześnie niektóre grupy zawodowe (np. wojsko, policja, służba więzienna) są objęte zaopatrzeniowym systemem emerytalnym bez uprzedniego opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. Świadczenia emerytalno-rentowe dla tych osób są finansowane bezpośrednio z budżetu państwa.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2006 na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne wydatki budżetu zaplanowano w wysokości 49.235.063 tys. zł, tj. o 6.258.695 tys. zł więcej w stosunku do przewidywanych wydatków w 2005 r. Z kwoty ogółem na wydatki bieżące przypada 49.233.104 tys. zł i wydatki inwestycyjne 1.959 tys. zł. Oznacza to wzrost nominalny wydatków o 14,6%, zaś realny o 12,9 %.

Głównym celem finansowania z budżetu państwa zadań w obszarze ubezpieczeń społecznych jest:

- 1) uzupełnienie niedoboru środków w systemach ubezpieczenia społecznego pracowniczego i rolniczego w celu zapewnienia płynności finansowej Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i Funduszu Emerytalno-Rentowego KRUS,
- 2) zapewnienie środków na wypłaty świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego dla tzw. służb mundurowych.

Wydatki budżetu na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne na 2006 r. oszacowane zostały z uwzględnieniem następujących podstawowych założeń:

- 1) w roku 2006 r. zostanie przeprowadzona waloryzacja emerytur i rent pracowniczych (i pochodnych) oraz rolniczych i mundurowych. Zgodnie z ustawą z dnia 16 lipca 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych emerytura i renty będą podlegają waloryzacji od marca roku kalendarzowego następującego po roku kalendarzowym, w którym skumulowany wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych za kolejne lata osiągnie poziom co najmniej 105%; do kalkulacji wydatków w 2006 r. przyjęto wskaźnik waloryzacji wynoszący 106%,
- 2) kwota refundacji dla FUS z tytułu przekazania składek do OFE wyniesie 12.759.774 tys. zł. W budżecie państwa planowana na 2006 r. kwota refundacji składek do OFE obciąża rozchody budżetu państwa,
- 3) w 2006 r. uszczuplenie dochodów własnych FUS ze składek w związku z obowiązkiem odprowadzenia części składki emerytalnej do Funduszu Rezerwy Demograficznej (FRD) wyniesie 0,25% podstawy wymiaru składki emerytalnej.

Wydatki budżetu na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne w kwocie 49.235.063 tys. zł zostaną przeznaczone w 2006 r. na:

- 1) dotację dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – 23.329.848 tys. zł,
- 2) dotację dla Funduszu Emerytalno-Rentowego oraz Funduszu Prewencji i Rehabilitacji Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – 15.036.671 tys. zł,
- 3) wydatki na renty strukturalne, wypłacane przez KRUS od 2003 r. na podstawie ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o rentach strukturalnych w rolnictwie – 8.034 tys. zł,
- 4) wydatki na świadczenia z zaopatrzenia emerytalnego tzw. służb mundurowych finansowane z budżetów urzędów ministrów właściwych do spraw: obrony narodowej, wewnętrznych oraz sprawiedliwości - 9.580.880 tys. zł,

- 5) uposażenia sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażenia ich rodzin finansowane z budżetu urzędu ministra właściwego do spraw sprawiedliwości – 116.677 tys. zł,
- 6) uposażenia sędziów w stanie spoczynku Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Trybunału Konstytucyjnego oraz Sądów powszechnych oraz uposażenia ich rodzin finansowane z budżetu tych sądów – 149.014 tys. zł,
- 7) uposażenia prokuratorów w stanie spoczynku Instytutu Pamięci Narodowej oraz uposażenia ich rodzin – 623 tys. zł,
- 8) składki na ubezpieczenie społeczne, płacone przez budżet państwa za niektóre grupy ubezpieczonych, finansowane w ramach budżetu części 73 - ZUS (za osoby przebywające na urloпах wychowawczych, osoby pobierające zasiłki macierzyńskie oraz za osoby niepełnosprawne) - 1.012.725 tys. zł,
- 9) wydatki na renty odszkodowawcze wypłacane przez ZUS dla osób poszkodowanych przez wojska b. ZSSR stacjonujące w Polsce – 591 tys. zł.

Fundusz Ubezpieczeń Społecznych

W projekcie budżetu na rok 2006 dotacja dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych została zaplanowana w kwocie 23.329.848 tys. zł i przeznaczona jest na:

- sfinansowanie wypłat świadczeń zleconych Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych do realizacji - 3.614.965 tys. zł,
- dotację uzupełniającą, wynikającą z ustawowo zapisanej gwarancji państwa wypłaty świadczeń z ubezpieczenia społecznego - 19.714.883 tys. zł.

W porównaniu do przewidzianej dotacji w roku 2005, dotacja dla FUS w 2006 r. zwiększa się o 25,2%. Wysoki wzrost dotacji wynika przede wszystkim z realizacji w 2006 r. waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych oraz innych świadczeń wypłacanych z FUS, które podlegają podwyższeniu w takim samym stopniu i terminie jak emerytury i renty.

Fundusz Emerytalno-Rentowy

W planie na 2006 r. dotacja dla Funduszu Emerytalno-Rentowego wyniesie w 15.032.671 tys. zł i będzie stanowiła 105,5% kwoty planowanej na 2005 r.

Wyższe zapotrzebowanie na dotację dla FER spowodowane jest głównie planowanymi dodatkowymi wydatkami na waloryzację świadczeń.

W 2006 r. w planowanej kwocie dotacji dla Funduszu Emerytalno-Rentowego KRUS przewidziano środki w wysokości 1.449.505 tys. zł na składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników, które zgodnie z ustawą zdrowotną pokrywane są z dotacji budżetu państwa.

Świadczenia pieniężne z zaopatrzenia emerytalnego, uposażenia sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne

W 2006 r. wydatki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne dla żołnierzy i funkcjonariuszy oraz sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku zostały zaplanowane w wysokości 9.847.194 tys. zł, z tego: wydatki bieżące - 9.845.235 tys. zł oraz wydatki inwestycyjne - 1.959 tys. zł.

Wydatki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne służb mundurowych obejmują wydatki związane z wypłatą:

- 1) świadczeń z tytułu zaopatrzenia emerytalno-rentowego dla byłych żołnierzy i funkcjonariuszy finansowanych z budżetów Ministrów: Obrony Narodowej, Sprawiedliwości oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji - 9.580.880 tys. zł,
- 2) uposażeń sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażeń rodzinnych finansowanych z budżetu Ministra Sprawiedliwości, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Trybunału Konstytucyjnego, Instytutu Pamięci Narodowej — Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz Sądów powszechnych — 266.314 tys. zł.

Przeważająca część wydatków z ubezpieczenia społecznego służb mundurowych, tj. 97,8% całości wydatków bieżących, stanowią świadczenia pieniężne z zaopatrzenia emerytalnego oraz uposażenia sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne - 9.628.976 tys. zł, z czego przypada na wypłatę:

- świadczeń emerytalno-rentowych dla byłych żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy — 9.363.566 tys. zł,
- uposażeń sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażeń rodzinnych — 265.206 tys. zł,
- pozostałych świadczeń - 204 tys. zł.

Pozostałe wydatki bieżące wynoszące 216.259 tys. zł przeznaczone są m.in. na wypłaty: 12 miesięcznych uposażeń dla żołnierzy zwalnianych ze służby, uposażeń dla żołnierzy i funkcjonariuszy oraz wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników i członków korpusu służby cywilnej, funduszu świadczeń socjalnych, a także na zakup towarów i usług.

Wzrost wydatków na ubezpieczenia społeczne służb mundurowych o 8,8% w stosunku do budżetu po zmianach na 2005 r. spowodowany jest znacznym wzrostem liczby świadczeniobiorców oraz zaplanowaną na 2006 r. waloryzacją świadczeń; na wypłaty dla byłych żołnierzy i funkcjonariuszy wskaźnikiem 106%, a na wypłaty uposażeń sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażeń rodzinnych wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń 101,5%.

Wydatki inwestycyjne zaplanowane zostały w wysokości 1.959 tys. zł, z tego w budżecie ministra właściwego do spraw wewnętrznych - 1.725 tys. zł oraz ministra właściwego do spraw obrony narodowej - 234 tys. zł.

Wydatki na ubezpieczenia społeczne zostały zaplanowane w budżecie państwa w części 04 - Sąd Najwyższy, części 05 - Naczelny Sąd Administracyjny, części 06 - Trybunał Konstytucyjny, części 13 - Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, części 15 - Sądy powszechne, części 29 - Obrona Narodowa, części 37 - Sprawiedliwość, części 42 - Sprawy Wewnętrzne, części 72 - Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i części 73 - Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

9. Państwowe fundusze celowe

W rozdziale tym przedstawione zostało omówienie funduszy celowych prezentowanych w załączniku nr 5 do projektu ustawy budżetowej.

W 2006 r. przychody funduszy zaplanowano w wysokości 149.030.077 tys. zł.

Dotacja z budżetu państwa dla funduszy planowana w wysokości 39.284.519 tys. zł stanowi 26,4 % przychodów ogółem.

Najwyższą dotację otrzyma Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, a jej udział w przychodach tego funduszu wyniesie 19,6%. Udział dotacji na uzupełnienie dochodów Funduszu Emerytalno-Rentowego wyniesie 92,6% jego przychodów.

Dotacja z budżetu państwa dla tych dwóch funduszy stanowi 97,6% dotacji zaplanowanej dla wszystkich funduszy celowych. Planowane na 2006 r. wydatki funduszy celowych w wysokości 149.959.162 tys. zł stanowią 15,4% w relacji do prognozowanego produktu krajowego brutto na 2006 r.

Plan przychodów i rozchodów na 2006 r. poszczególnych funduszy przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Przychody	w tys. zł	
		w tym: dotacja z budżetu	Wydatki
1	2	3	4
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	118.853.565	23.329.848	119.723.512
Fundusz Emerytalno-Rentowy KRUS	16.235.469	15.032.671	16.237.841
Fundusz Prewencji i Rehabilitacji	25.532	4.000	28.308
Fundusz Administracyjny	492.324		505.434
Fundusz Pracy	7.120.000		6.264.495
Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	301.200		81.624
Fundusz im. Komisji Edukacji Narodowej	50.000		49.000
Państwowy Fundusz Kombatantów	4.002	4.000	4.505
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3.461.417	914.000	3.976.950
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	760.200		945.000
Centralny Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	20.790		20.641
Państwowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	19.887		17.500
Fundusz Promocji Twórczości	800		812
Fundusz Nauki i Technologii Polskiej	100.000		100.000
Fundusz Zajęć Sportowo-Rekreacyjnych dla Uczniów	11.544		11.544
Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	519.191		519.191
Fundusz Promocji Kultury	129.000		129.000
Fundusz Reprywatyzacji	180.000		481.300

Wyszczególnienie	Przychody	w tym: dotacja z budżetu	Wydatki
1	2	3	4
Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców	765.400		765.740
Fundusz Skarbu Państwa	110.607		108.540
Fundusz Wsparcia Policji	40.873		40.873
Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego	8.657		11.100
Fundusz – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców	86.607		199.740
Fundusz Pomocy Postpenitencjarnej	11.000		12.500
Fundusz Rozwoju Przywiązanych Zakładów Pracy	2.000		4.000
Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych	90.012		90.012
Razem ¹	149.030.077	39.284.519	149.959.162

¹ Po wyeliminowaniu przepływów między funduszami

9.1. Fundusze ubezpieczeń społecznych

Do grupy funduszy związanych z ubezpieczeniami społecznymi możemy zaliczyć:

1. Fundusz Ubezpieczeń Społecznych,
2. Fundusz Emerytalno-Rentowy,
3. Fundusz Prewencji i Rehabilitacji,
4. Fundusz Administracyjny

Planowane przychody tych funduszy w roku 2006 wyniosą 135.606.890 tys. zł, a wydatki – 136.495.095 tys. zł, co stanowi 91,1% wydatków wszystkich funduszy.

Poniżej prezentowane jest omówienie ww. Funduszy.

9.1.1. Fundusz Ubezpieczeń Społecznych

Fundusz Ubezpieczeń Społecznych został utworzony na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Dysponentem FUS jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych będący państwową jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną.

Przy konstrukcji projektu planu finansowego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na rok 2006 przyjęto, że:

- 1) kwota refundacji z tytułu przekazania składek do OFE wyniesie 12.759.774 tys. zł.,
- 2) w roku 2006 zostanie przeprowadzona waloryzacja emerytur i rent pracowniczych (oraz pochodnych). Przewiduje się bowiem, że wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem na lata 2004-2005, w stosunku do roku 2003, wyniesie co najmniej 105%, a więc

zostanie spełniony ustawowy warunek uruchamiający waloryzację emerytur i rent w 2006r., zapisany w art. 5 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Do kalkulacji wydatków przyjęto wskaźnik waloryzacji wynoszący 106%,

- 3) przeciętna miesięczna liczba emerytur i rent wyniesie 7.218 tys.,
- 4) ubytek części składki emerytalnej tytułem odprowadzenia jej do Funduszu Rezerwy Demograficznej wyniesie w 2006r. 0,25% podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne; oznacza to, że w roku 2006 zostanie przekazana do FRD część składki emerytalnej w wysokości wyższej niż w 2005 r. o 0,05% - zgodnie z zasadą podwyższania odpisu na FRD ustaloną w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych,
- 5) wskaźnik ściągłości składek ukształtuje się na poziomie 98,4%,
- 6) odpis na działalność Zakładu wyniesie 3.075.890 tys. zł.

Przy tych założeniach wydatki FUS w 2006 r. oszacowano na 119.723.512 tys. zł.

W planowanej kwocie wydatków Funduszu na 2006 r., w łącznej wysokości 119.723.512 tys. zł, uwzględniono utworzenie rezerw na należności nieściągalne (składki i odsetki od składek) na kwotę 1.271.156 tys. zł. Planowana kwota rezerw jest jedynie zapisem księgowym nie mającym charakteru pieniężnego, tzn. nie ma wpływu na wydatki kasowe Funduszu. Obowiązek aktualizacji wartości należności Funduszu (z tytułu składek od płatników i odsetek od tych składek) wynika z przepisów o rachunkowości.

Podstawową pozycję wydatków Funduszu w kwocie 114.798.594 tys. zł (tj. 95,9% wszystkich wydatków) stanowią wypłaty świadczeń na rzecz ludności (emerytury renty, zasiłki: chorobowe, pogrzebowe, macierzyńskie, świadczenia dla kombatantów: dodatki kombatanckie, ryczałty energetyczne itp.). Wypłata świadczeń w podziale na poszczególne fundusze przedstawia się następująco:

- fundusz emerytalny – 68.534.944 tys. zł,
- fundusz rentowy – 36.703.657 tys. zł,
- fundusz chorobowy – 5.178.930 tys. zł,
- fundusz wypadkowy – 4.381.063 tys. zł.

Wydatki bieżące Funduszu zaplanowano na kwotę 3.653.762 tys. zł. Wydatki te przeznaczone są przede wszystkim na finansowanie: odpisu na pokrycie kosztów działalności Zakładu, kosztów obsługi kredytów bankowych, prewencji rentowej oraz prewencji wypadkowej.

W 2006 r. z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych realizowane będą następujące podstawowe zadania:

- wypłata emerytur z funduszu emerytalnego – 68.532.570 tys. zł,
- wypłata rent z funduszu rentowego – 30.422.442 tys. zł,
- wypłata rent z funduszu wypadkowego – 3.681.099 tys. zł,
- wypłata dodatków pielęgnacyjnych, dla sierot zupełnych i za tajne nauczanie do emerytur i rent – 3.399.160 tys. zł,
- wypłata zasiłków chorobowych – 4.051.156 tys. zł,
- wypłata pozostałych zasiłków i świadczeń – 4.712.167 tys. zł,
- finansowanie prewencji rentowej – 110.000 tys. zł,
- finansowanie prewencji wypadkowej – 2.000 tys. zł,
- finansowanie odpisu na działalność ZUS – 3.075.890 tys. zł,
- finansowanie kosztów obsługi kredytów – 436.979 tys. zł.

Przychody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ze składek na ubezpieczenie społeczne (wg wpływów) oszacowano na 80.131.038 tys. zł.

Przychody Funduszu stanowiące refundację z tytułu przekazania składek do Otwartych Funduszy Emerytalnych zaplanowano w wysokości 12.759.774 tys. zł, a pozostałe przychody własne Funduszu planuje się na kwotę 606.369 tys. zł.

Biorąc pod uwagę planowane w 2006 r. łączne przychody FUS, obejmujące wpływy składek, refundację składek przekazanych do OFE i inne przychody własne, w wysokości 93.497.181 tys. zł oraz uwzględniając przewidywane wydatki na świadczenia i wydatki bieżące Funduszu – dotację z budżetu do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zaplanowano w łącznej wysokości 23.329.848 tys. zł.

Dotacja dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 23.329.848 tys. zł przeznaczona jest na:

- sfinansowanie wypłat świadczeń zleconych Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych do realizacji – kwota 3.614.965 tys. zł,
- dotację uzupełniającą, wynikającą z ustawowo zapisanej gwarancji państwa wypłaty świadczeń z ubezpieczenia społecznego – kwota 19.714.883 tys. zł.

9.1.2. Fundusz Emerytalno-Rentowy

Ubezpieczenia społeczne dla rolników reguluje ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Ubezpieczenia te realizuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, która prowadzi samodzielną gospodarkę finansową.

Podstawy finansowe ubezpieczenia i działalności Kasy stanowią państwowe fundusze celowe: fundusz emerytalno-rentowy, administracyjny oraz prewencji i rehabilitacji, którymi dysponuje Prezes Kasy oraz fundusz składkowy. Prezes Kasy jest centralnym organem administracji rządowej, podległym ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego (Ministrowi Polityki Społecznej).

Fundusz prewencji i rehabilitacji oraz fundusz administracyjny omówiono w dalszej części rozdziału.

Podstawowym funduszem powołanym ww. ustawą jest fundusz emerytalno-rentowy. Fundusz emerytalno-rentowy jest przeznaczony na finansowanie m.in.:

- świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia emerytalno-rentowego (emerytury, renty, zasiłki pogrzebowe, dodatki do emerytur i rent),
- świadczeń zleconych KRUS-owi do wypłaty (świadczenia kombatanckie, dodatki za pracę przymusową i dodatki górnicze),
- odpisu na koszty działalności KRUS,
- ubezpieczeń zdrowotnych rolników i pracujących z nimi domowników.

Przychodami tego funduszu są przede wszystkim:

- składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe,
- dotacja uzupełniająca z budżetu państwa, wynikająca z ustawowo zapisanej gwarancji państwa na wypłatę świadczeń finansowanych z funduszu emerytalno-rentowego,
- dotacje celowe z budżetu państwa przeznaczone na:
 - a) wypłatę świadczeń zleconych do wypłaty Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego; w ramach dotacji celowej z budżetu państwa finansowane są dodatki dla żołnierzy - górników, świadczenia dla osób deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR oraz świadczenia dla kombatanatów (renty kombatanckie, dodatki kombatanckie, dodatki kompensacyjne, ryczałty energetyczne, zasiłki pogrzebowe po kombatanatach, odsetki za opóźnienie w wypłacie świadczeń),

b) opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne dla rolników i pracujących z nimi domowników podlegających ubezpieczeniu społecznemu, osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w części składkowej oraz dla rolników, którzy nie podlegają ubezpieczeniu społecznemu, a podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Przychody własne funduszu emerytalno-rentowego według wpływów szacuje się w 2006 r. w wysokości 1.180.494 tys. zł, w tym 1.141.494 tys. zł stanowią wpływy ze składek od rolników (96,7%). Wpływy ze składek oszacowano przy założeniu, że składka kwartalna za każdego ubezpieczonego wynosi 30% emerytury podstawowej i 60% w przypadku rolników lub domowników prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą.

Wydatki funduszu emerytalno-rentowego w 2006 r. szacuje się na poziomie 16.237.841 tys. zł.

Podstawową pozycję w planie wydatków funduszu stanowią emerytury i renty rolne (bez rent kombatanckich). Wydatki na ten cel wyniosą łącznie 13.302.526 tys. zł (emerytury 10.163.130 tys. zł i renty 3.139.396 tys. zł), tj. 81,9 % wydatków ogółem funduszu. Przy kalkulacji wydatków na emerytury i renty przyjęto następujące założenia:

- przeciętna miesięczna liczba emerytur i rent wyniesie w 2006 r. 1.589,6 tys., co oznacza spadek liczby świadczeń o 55,5 tys. w porównaniu z przewidywanym wykonaniem za 2005 r.,
- waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych zostanie przeprowadzona od marca 2006 r. wskaźnikiem 106,0%,
- przeciętne rolne świadczenie emerytalno-rentowe finansowane z FER (bez tzw. świadczeń zbiegowych) wyniesie 680,60 zł.

Na wypłatę zasiłków pogrzebowych rolnych zaplanowano kwotę 352.042 tys. zł.

Na pozostałe świadczenia zlecone do wypłaty planuje się wydatki w kwocie 745.139 tys. zł, co stanowi 4,6% wydatków ogółem funduszu. Kwota ta uwzględnia:

- 634.622 tys. zł świadczenia kombatanckie (renty kombatanckie, dodatki kombatanckie, dodatki kompensacyjne, ryczałty energetyczne, zasiłki pogrzebowe po kombatantach),
- 110.517 tys. zł dodatki dla żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnionych w kopalniach oraz dodatki dla osób deportowanych do pracy przymusowej na teren III Rzeszy i ZSRR.

Wydatki bieżące w 2006 r. zaplanowano w kwocie 393.629 tys. zł, tj. 2,4% wydatków ogółem funduszu. Kwota ta uwzględnia:

- 370.000 tys. zł odpis na fundusz administracyjny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- 18.629 tys. zł koszty obsługi świadczeń zleconych do wypłaty.

W wydatkach funduszu przewidziano ponadto kwotę 1.449.505 tys. zł na opłacenie, podlegających finansowaniu z budżetu państwa, składek do Narodowego Funduszu Zdrowia na ubezpieczenie zdrowotne rolników

Uwzględniając przychody własne funduszu oraz planowane na 2006 r. wydatki, niezbędną dotację z budżetu państwa oszacowano na 15.032.671 tys. zł.

9.1.3. Fundusz Prewencji i Rehabilitacji

Zgodnie z ustawą z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników fundusz prewencji i rehabilitacji jest przeznaczony na finansowanie kosztów przekwalifikowania zawodowego rencisty w okresie pobierania renty rolniczej szkoleniowej i kosztów rzeczowych realizacji zadań Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w zakresie zapobiegania wypadkom przy pracy rolniczej i rolniczym chorobom zawodowym oraz finansowaniu działań na rzecz pomocy ubezpieczonym i osobom uprawnionym do świadczeń z ubezpieczenia, wykazującym całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, ale rokującym jej odzyskanie w wyniku leczenia i rehabilitacji, albo zagrożonym całkowitą niezdolnością do pracy w gospodarstwie rolnym.

Fundusz ten tworzy się z odpisu od funduszu składkowego, w wysokości do 5% planowanych wydatków z tego funduszu, oraz dotacji z budżetu państwa, a w razie powstania niedoboru środków na tym funduszu niedobór ten pokrywa się ze środków funduszu składkowego.

Przychody funduszu prewencji i rehabilitacji wyniosą w 2006 r. 25.532 tys. zł, w tym 21.532 tys. zł (84,3% przychodów) stanowić będzie odpis z funduszu składkowego. W 2006 r. dotacja z budżetu państwa do tego funduszu wyniesie 4.000 tys. zł.

Wydatki funduszu prewencji i rehabilitacji wyniosą w 2006 r. 28.308 tys. zł. Szacuje się, że wydatki bieżące w 2006 r. ukształtują się na poziomie 26.213 tys. zł (w tym wydatki na świadczenia zdrowotne i działania prewencyjne 24.829 tys. zł), a wydatki inwestycyjne na poziomie 2.095 tys. zł.

9.1.4. Fundusz Administracyjny

Zgodnie z ustawą o ubezpieczeniu społecznym rolników fundusz administracyjny KRUS przeznaczony jest na finansowanie kosztów obsługi ubezpieczenia, z wyjątkiem kosztów pokrywanych ze środków funduszu składkowego lub funduszu prewencji i rehabilitacji. Ponadto ze środków funduszu administracyjnego finansowane są koszty obsługi zadań w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego.

Fundusz administracyjny tworzy się z odpisów od funduszu składkowego i od funduszu emerytalno-rentowego, w wysokości do 9 % planowanych wydatków funduszu składkowego i do 3,5 % planowanych wydatków funduszu emerytalno-rentowego oraz z refundacji przez właściwe instytucje kosztów związanych z realizacją ubezpieczenia zdrowotnego oraz realizacją innych zadań powierzonych Prezesowi Kasy na podstawie odrębnych przepisów. W razie powstania niedoboru funduszu administracyjnego, niedobór ten pokrywa się ze środków funduszu składkowego.

Przychody funduszu administracyjnego w 2006 r. planuje się w wysokości 497.324 tys. zł. Podstawową pozycją przychodów (75,4%) jest odpis od funduszu emerytalno-rentowego, wynoszący 370.000 tys. zł. Odpis ten jest wydatkiem funduszu emerytalno-rentowego, a więc uwzględniając bardzo niski stopień samofinansowania tego funduszu praktycznie stanowi dotację z budżetu państwa.

Odpis od funduszu składkowego, zaplanowano w wysokości 40.059 tys. zł. Pozostałe przychody obejmujące refundację przez ZUS kosztów obsługi tzw. świadczeń zbiegowych oraz refundację kosztów obsługi świadczeń dla kombatantów, a także koszty zwracane przez Narodowy Fundusz Zdrowia (za obsługę ubezpieczeń zdrowotnych rolników), wynosić będą 82.265 tys. zł.

Wydatki funduszu administracyjnego planuje się na poziomie 510.434 tys. zł.

Wydatki Funduszu przeznaczone są na:

- 1) wydatki bieżące – 480.434 tys. zł,
- 2) wydatki inwestycyjne – 30.000 tys. zł.

Wydatki bieżące stanowią 94,1 % planowanych wydatków i przeznaczone będą głównie na sfinansowanie kosztów przekazywania świadczeń, opłaty pocztowe, koszty i prowizje bankowe w wysokości 105.387 tys. zł oraz wypłaty wynagrodzeń (z pochodnymi) dla zatrudnionych przez Kasę 229.829 tys. zł.

Wydatki inwestycyjne, na które zaplanowano kwotę 30.000 tys. zł stanowią 5,9% wszystkich wydatków funduszu administracyjnego.

9.2. Fundusze o charakterze socjalnym

Do grupy funduszy o charakterze socjalnym zaliczamy:

1. Fundusz Pracy,
2. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
3. Fundusz im. Komisji Edukacji Narodowej,
4. Państwowy Fundusz Kombatantów,
5. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Planowane przychody w 2006 r. wyniosą 10.936.619 tys. zł, a wydatki – 10.376.574 tys. zł. Natomiast dotacje z budżetu w wysokości – 918.000 tys. zł zasilą dwa spośród ww. funduszy.

9.2.1. Fundusz Pracy

Fundusz Pracy działa na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Stan funduszu na początek 2006 roku wyniesie (minus) 2.809 720 tys. zł, w tym: środki pieniężne 690.280 tys. zł oraz zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów 3.600.000 tys. zł.

Przychody Funduszu Pracy zaplanowano w wysokości 7.120.000 tys. zł. Na przychody Funduszu Pracy składają się:

- składki płacone przez pracodawców za zatrudnionych pracowników oraz składki płacone przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność - 6.490.000 tys. zł,
- środki z budżetu Unii Europejskiej, głównie z tytułu realizacji projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL) - 500.000 tys. zł,
- pozostałe przychody Funduszu Pracy, przede wszystkim z tytułu odsetek od środków Funduszu Pracy znajdujących się na rachunkach bankowych, odsetek od udzielonych z Funduszu Pracy pożyczek na podjęcie przez bezrobotnych działalności gospodarczej lub utworzenie przez pracodawców dodatkowych miejsc pracy, oraz kar grzywnien z tytułu nieprzestrzegania przepisów ustawy - 130.000 tys. zł.

Wydatki Funduszu Pracy zaplanowano w wysokości 6.264.495 tys. zł.

Z Funduszu Pracy finansowane będą:

- 1) zasiłki dla bezrobotnych i składki na ubezpieczenia społeczne od zasiłków - 3.356.000 tys. zł, z tego:
 - zasiłki dla bezrobotnych – 2.532.500 tys. zł; przyjęto, że wypłaconych zostanie średniorocznie 400 tys. zasiłków, a przeciętna wysokość podstawowego zasiłku wyniesie 527,70 zł,
 - składki na ubezpieczenia społeczne od zasiłków dla bezrobotnych - 823.500 tys. zł,
- 2) zasiłki i świadczenia przedemerytalne dla uprawnionych osób – 50.000 tys. zł; realizacja orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego i przepisów art. 150a-150d ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, wprowadzonych do tej ustawy ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw;
- 3) dodatki aktywizacyjne – 58.800 tys. zł, przyjęto, że wypłaconych zostanie średniorocznie 35 tys. dodatków aktywizacyjnych osobom, które w okresie posiadania prawa do zasiłku dla bezrobotnych podjęły zatrudnienie lub inną pracę zarobkową; przeciętna wysokość dodatku aktywizacyjnego wyniesie 140 zł;
- 4) świadczenia integracyjne (przewidziane w ustawie o zatrudnieniu socjalnym) - 10.000 tys. zł; przyjęto, że wypłaconych zostanie średniorocznie ok. 2 tys. świadczeń, a przeciętne świadczenie wyniesie 410 zł;
- 5) aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu - 2.100.000 tys. zł, z tego:
 - wydatki na szkolenie bezrobotnych oraz innych uprawnionych osób - 183.000 tys. zł, z tego: stypendia szkoleniowe dla bezrobotnych do 25 roku życia – 50.000 tys. zł (stypendia – 37.500 tys. zł, składki na ubezpieczenia społeczne 12.500 tys. zł), dodatki szkoleniowe - 20.000 tys. zł oraz koszty szkolenia - 113.000 tys. zł,
 - prace interwencyjne - 180.000 tys. zł (wynagrodzenia - 152.700 tys. zł, składki na ubezpieczenia społeczne - 27.300 tys. zł),
 - roboty publiczne - 220.000 tys. zł (wynagrodzenia - 186.700 tys. zł, składki na ubezpieczenia społeczne - 33.300 tys. zł),
 - wynagrodzenia i składki za młodocianych pracowników - 180.000 tys. zł (wynagrodzenia - 152.700 tys. zł, składki na ubezpieczenia społeczne - 27.300 tys. zł),

- staże zawodowe bezrobotnych do 25 roku życia - 605.000 tys. zł: stypendia – 453.500 tys. zł, składki na ubezpieczenia społeczne od stypendiów – 151.500 tys. zł,
- przygotowanie bezrobotnych do wykonywania zawodu u pracodawcy – 160.000 tys. zł, stypendia – 119.900 tys. zł, składki na ubezpieczenia społeczne od stypendiów – 40.100 tys. zł,
- kontynuowanie nauki przez bezrobotnych w wieku do 25 lat oraz nie posiadających kwalifikacji – stypendia – 15.000 tys. zł,
- refundacja pracodawcom składek na ubezpieczenia społeczne za zatrudnionych bezrobotnych – 1.000 tys. zł,
- dofinansowanie kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy – 200.000 tys. zł,
- dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej przez bezrobotnych oraz kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa - 250.000 tys. zł,
- prace społecznie użyteczne – 57.000 tys. zł,
- dofinansowanie kosztów: przejazdów, zakwaterowania i wyżywienia, opieki nad dzieckiem do lat siedmiu lub osobą zależną – 34.000 tys. zł,
- umorzenia pożyczek udzielonych osobom bezrobotnym i pracodawcom - 15.000 tys. zł.

Przewiduje się, że w 2006 r. różnymi formami aktywizacji zawodowej - finansowanymi z Funduszu Pracy - objętych zostanie ok. 700 tys. bezrobotnych.

Zgodnie z przepisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, decyzję w sprawie wyboru form aktywizacji zawodowej bezrobotnych i innych uprawnionych osób, w ramach łącznej kwoty ustalonej dla powiatu na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, podejmują starostowie, po zasięgnięciu opinii powiatowej rady zatrudnienia. W związku z tym faktyczna struktura wydatków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu może odbiegać od planowanej.

- 6) opłaty z tytułu dokonywania bezrobotnym i innym uprawnionym osobom wypłat zasiłków i świadczeń przez banki, koszty wysyłki wezwań i zawiadomień oraz komunikowania się urzędów pracy głównie z bezrobotnymi i pracodawcami, koszty druku kart rejestracyjnych i innych druków, koszty rozwoju i eksploatacji systemu informatycznego organów zatrudnienia, koszty poboru składek na Fundusz Pracy przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, koszty poradnictwa zawodowego, badań, ekspertyz, koszty wyposażenia akademickich biur karier oraz klubów pracy, koszty badań lekarskich bezrobotnych, koszty partnerstwa lokalnego, składki na ubezpieczenia społeczne rolników, koszty

postępowania sądowego i egzekucyjnego, przejazdu członków rad zatrudnienia, koszty szkolenia kadr publicznych służb zatrudnienia i kadr Ochotniczych Hufców Pracy, umorzenie nienależnie pobranych świadczeń oraz koszty przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektów realizowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego - 205.125 tys. zł,

- 7) odsetki od kredytów zaciągniętych przez Fundusz Pracy - 300.000 tys. zł,
- 8) refundacja odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne pracowników wojewódzkich urzędów pracy realizujących zadania związane z SPO RZL, dodatków do wynagrodzeń pracowników wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy oraz ochotniczych hufców pracy - posiadających określone przepisami kwalifikacje oraz refundacja nagród przyznanych przez ministra właściwego do spraw pracy dla dyrektorów wojewódzkich urzędów pracy i powiatowych urzędów pracy oraz opłaconych od tych nagród składek – 58.100 tys. zł,
- 9) środki stanowiące dochód powiatu, przeznaczone na wynagrodzenia pracowników powiatowych urzędów pracy oraz składki na ubezpieczenia społeczne od tych wynagrodzeń – 86.470 tys. zł,
- 10) wydatki inwestycyjne związane z rozwojem i eksploatacją systemu informatycznego oraz zakupem wyposażenia niezbędnego dla prowadzenia klubów pracy oraz orientacji i poradnictwa zawodowego - 40.000 tys. zł.

Plan Funduszu Pracy na 2006 r. został ustalony przy założeniu, że:

- wysokość obowiązkowych składek na Fundusz Pracy nie ulegnie zmianie i wynosić będzie 2,45% podstawy ich wymiaru,
- z przychodów Funduszu Pracy spłacona zostanie w 2006 r. w wysokości 900.000 tys. zł
 - część kredytu zaciągniętego przez Fundusz Pracy w 2003 r. Spłata pozostałej części kredytu przypadającego na 2006 rok (1.100.000 tys. zł) zostanie przesunięta lub zostanie spłacona w wyniku zaciągnięcia nowego kredytu.

Na koniec 2006 r. stan funduszu wyniesie (minus) 1.954.215 tys. zł, w tym zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów 2.700.000 tys. zł. Stan zobowiązań Funduszu Pracy z tytułu zaciągniętych kredytów na koniec 2006 r. w stosunku do stanu na koniec 2005 r. ulegnie zmniejszeniu o 900.000 tys. zł.

9.2.2. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych utworzony został ustawą z dnia 29 grudnia 1993 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 85 z późn. zm.).

Podstawowym celem Funduszu jest ochrona roszczeń pracowniczych w razie niemożności ich zaspokojenia przez pracodawcę z powodu jego niewypłacalności.

Z Funduszu zaspokajane są podstawowe roszczenia pracownicze w sytuacji, gdy wszczęte zostało w stosunku do niewypłacalnego pracodawcy postępowanie upadłościowe lub likwidacyjne.

Wypłacane świadczenia (pożyczki) powiększają należności Funduszu i są zwracane z majątku niewypłacalnego pracodawcy. Fundusz może odstąpić w całości lub w części od dochodzenia zwrotu wypłaconych świadczeń, jeżeli ich zwrot jest w całości lub w znacznej części niemożliwy, jak też ustanowić indywidualne terminy i warunki zwrotu wypłaconych świadczeń.

Stan Funduszu na początek 2006 r. zaplanowano w wysokości 2.624.902 tys. zł.

Przychody Funduszu planuje się w wysokości 301.200 tys. zł, z tego:

1) składka od pracodawców (0,10% podstawy) – 160.000 tys. zł,

2) pozostałe przychody – 141.200 tys. zł, z tego:

- odsetki bankowe (bieżące i z lokat) – 27.000 tys. zł,
- pozostałe odsetki – 113.000 tys. zł,
- pozostałe przychody z innych tytułów – 1.200 tys. zł.

Wydatki Funduszu planuje się w wysokości 81.624 tys. zł, z tego:

3) wydatki bieżące (własne) – 81.384 tys. zł, z tego:

- wynagrodzenia – 13.230 tys. zł,
- pochodne od wynagrodzeń – 2.604 tys. zł,
- pozostałe wydatki – 65.550 tys. zł, w tym:
 - koszty poboru składki – 800 tys. zł,
 - umorzenia – 58.000 tys. zł,

4) wydatki inwestycyjne – 240 tys. zł.

Wydatki Funduszu (pożyczki) na świadczenia pracownicze, planuje się w kwocie 350.000 tys. zł i obejmują:

- 1) wynagrodzenia za pracę – 100.000 tys. zł,
- 2) wynagrodzenia za czas niezawinionego przez pracownika przestoju – 3.800 tys. zł,
- 3) wynagrodzenia za czas zwolnienia od pracy, za czas usprawiedliwionej nieobecności w pracy oraz z tytułu zasiłku chorobowego – 4.000 tys. zł,
- 4) wynagrodzenia za czas urlopu wypoczynkowego – 9.200 tys. zł,
- 5) odprawy pieniężne z tytułu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących pracodawcy – 165.490 tys. zł,
- 6) składki na ubezpieczenia społeczne należne od pracodawcy i pracownika – 26.200 tys. zł,
- 7) ekwiwalenty pieniężne za urlop wypoczynkowy – 15.800 tys. zł,
- 8) odszkodowania za skrócony okres wypowiedzenia – 25.500 tys. zł,
- 9) pozostałe tytuły – 10 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2006 r. zaplanowano w wysokości 2.844.478 tys. zł.

Należne Funduszowi wpływy z tytułu wypłaconych świadczeń, uzyskiwane w wyniku spłaty należności przez pracodawców i windykacji zaplanowano w wysokości 165.000 tys. zł.

9.2.3. Fundusz im. Komisji Edukacji Narodowej

Fundusz im. Komisji Edukacji Narodowej jest państwowym funduszem celowym utworzonym na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 2005 r. o Funduszu im. Komisji Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 167, poz. 1400), stanowiącym wyodrębniony rachunek bankowy w Banku Gospodarstwa Krajowego. Celem Funduszu jest wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży szkolnej.

Fundusz przeznaczony jest na finansowanie pomocy materialnej dla uczniów w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

Przychody Funduszu zaplanowano w wysokości 50.000 tys. zł, tj. 1% przychodów planowanych do uzyskania w 2006 r. z prywatyzacji. W trakcie realizacji budżetu zostaną one zwiększone o dotację przewidzianą w art. 10 ustawy budżetowej na rok 2006.

9.2.4. Państwowy Fundusz Kombatantów

Państwowy Fundusz Kombatantów działa na podstawie ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Planowany stan Funduszu na początek 2006 r. (środki pieniężne) wynosi 565 tys. zł.

Przychody Funduszu zaplanowane w kwocie 4.002 tys. zł pochodzą z dotacji z budżetu państwa w wysokości 4.000 tys. zł i z odsetek bankowych w wysokości 2 tys. zł.

Wydatki Funduszu zaplanowane w kwocie 4.505 tys. zł przeznaczone są na:

- pomoc społeczną dla kombatantów i innych osób uprawnionych – 3.550 tys. zł, z tego: do realizacji przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych – 3.000 tys. zł oraz do realizacji przez Związek Inwalidów Wojennych RP i Związek Ociemniałych Żołnierzy RP – 550 tys. zł,
- upamiętnianie i popularyzowanie historii dotyczącej walk o Odrodzenie Polski i represji wojennych oraz okresu powojennego, w tym na działalność dokumentacyjną i wydawniczą – 900 tys. zł, z tego: do realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego i jednostki niezaliczone do sektora finansów publicznych – 500 tys. zł oraz do realizacji przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych – 400 tys. zł,
- koszty administracyjne związane z realizacją pomocy społecznej, opłaty pocztowe i bankowe – 55 tys. zł, z tego: dla Związku Ociemniałych Żołnierzy RP na sfinansowanie kosztów administracyjnych związanych z realizacją pomocy społecznej – 5 tys. zł oraz dla Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych na sfinansowanie kosztów opłat pocztowych i bankowych związanych z realizacją pomocy społecznej – 50 tys. zł.

Planowany stan Funduszu na koniec 2006 r. (środki pieniężne) wynosi 62 tys. zł.

9.2.5. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych działa na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Przewiduje się, że stan Funduszu na początek 2006 roku wyniesie 1.091.521 tys. zł, w tym: środki pieniężne (z lokatami) - 225.450 tys. zł, papiery wartościowe Skarbu Państwa - 400.000 tys. zł, należności -1.072.768 tys. zł, zobowiązania – (minus) 125.000 tys. zł.

Przychody Funduszu zaplanowano w wysokości 3.461.417 tys. zł, z tego:

- dotacja z budżetu państwa – 914.000 tys. zł z przeznaczeniem na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych – 829.000 tys. zł oraz na zrekompensowanie gminom 50% utraconych dochodów z tytułu zwolnień przysługujących prowadzącemu zakład pracy chronionej lub zakład aktywności zawodowej z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych – 85.000 tys. zł.
- środki otrzymane z Unii Europejskiej – 186.699 tys. zł, stanowiące refundację wydatków poniesionych ze środków własnych Funduszu na realizację programów wspieranych ze środków pomocowych Unii Europejskiej oraz na pomoc techniczną,
- wpłaty zakładów pracy - 2.303.297 tys. zł,
- przelewy redystrybucyjne (zwrot środków przekazanych w 2005 r. samorządom wojewódzkim i powiatowym na realizację zadań i pokrycie kosztów ich obsługi, niewykorzystanych do dnia 31 grudnia 2005 r.) – 24.000 tys. zł,
- pozostałe przychody – 33.421 tys. zł. Kwota ta uwzględnia:
 - wpływy z różnych tytułów – (minus) 79.297 tys. zł stanowiące różnicę pomiędzy planowanymi wpływami w wysokości 40.360 tys. zł (m.in. odpisanie uprzednio dokonanych odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu pożyczek, odsetek od pożyczek, wpłat zakładów pracy na PFRON, przychody z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych pomniejszone o koszty sprzedaży i likwidacji środków trwałych, spisane zobowiązania PFRON wobec pracodawców, spłaty pożyczek zaciągniętych na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej przez osoby niepełnosprawne) – a planowanymi w wysokości 119.657 tys. zł umorzeniami należności z tytułu wpłat pracodawców na PFRON oraz umorzonymi należnościami na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców,
 - inne przychody – 112.718 tys. zł, w tym: odsetki od nieterminowych wpłat zakładów pracy – 30.000 tys. zł, pozostałe odsetki – 32.468 tys. zł, wpływy ze zwrotów dotacji – 50.000 tys. zł.

Wydatki Funduszu zaplanowane w wysokości 3.976.950 tys. zł mają być przeznaczone głównie na:

- dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych – 1.360.000 tys. zł,
- zadania realizowane przez samorządy wojewódzkie i powiatowe oraz koszty obsługi tych zadań – 768.750 tys. zł
- realizację programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą PFRON – 473.459 tys. zł,

- finansowanie części składki na ubezpieczenia społeczne osób niepełnosprawnych zatrudnionych: w zakładach pracy chronionej i zakładach aktywności zawodowej, w zakładach pracy zatrudniających poniżej 25 osób w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy za zatrudnione osoby niepełnosprawne zaliczone do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, u pracodawcy zatrudniającego co najmniej 25 osób w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy i osiągającego wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości co najmniej 6% oraz osób niepełnosprawnych podejmujących po raz pierwszy działalność gospodarczą – 410.000 tys. zł,
- wydatki bieżące własne – 296.025 tys. zł, z tego: odpis aktualizujący wartość należności z tytułu wpłat na PFRON, pożyczek, odsetek od pożyczek oraz innych należności – 201.086 tys. zł, wydatki bieżące Biura i Oddziałów Funduszu – 94.939 tys. zł (w tym wynagrodzenia – 45.750 tys. zł dla 867 etatów),
- realizację programów wspieranych ze środków pomocowych Unii Europejskiej na rzecz osób niepełnosprawnych – 252.877 tys. zł,
- zrekompensowanie gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnień przysługujących prowadzącemu zakład pracy chronionej lub zakład aktywności zawodowej z podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego oraz z podatku od czynności cywilnoprawnych – 170.000 tys. zł,
- realizację działań wyrównujących różnice między regionami, w szczególności w jednostkach samorządu terytorialnego, na terenie których stopa bezrobocia jest wyższa niż 110% średniej stopy bezrobocia w kraju lub nie utworzono warsztatu terapii zajęciowej albo zakładu aktywności zawodowej – 150.000 tys. zł,
- wydatki inwestycyjne własne – 26.116 tys. zł związane z informatyzacją Funduszu, z przeznaczeniem głównie na planowane zakupy systemów i licencji (m. in. modyfikacje Systemu Obsługi Dofinansowań SOD, Systemu Informacji Zarządczej, systemu informatycznego na potrzeby zarządzania środkami pomocowymi Unii Europejskiej, nowego systemu do obsługi poboru wpłat),
- zakupy inwestycyjne własne – 10.118 tys. zł z przeznaczeniem na uzupełnienie środków trwałych i wyposażenia w sprzęty biurowe w Biurze i Oddziałach PFRON, w tym na: zakup sprzętu komputerowego, zakup serwerów i rozbudowa pamięci masowych, zakup samochodów osobowych w ramach wymiany środków transportu (po 5 latach użytkowania), zakup mebli, kserokopiarek, niszczarek, faksów, rozbudowa i modernizacja centrali telefonicznej.

Stan Funduszu na koniec 2006 roku będzie wynosił 612.222 tys. zł, w tym: środki pieniężne (z lokatami) – 141.221 tys. zł, papiery wartościowe Skarbu Państwa - 200.000 tys. zł, należności - 1.052.032 tys. zł, zobowiązania – (minus) 125.000 tys. zł.

Również największe dotacje z budżetu państwa planowane są w Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i Funduszu Emerytalno-Rentowym i stanowią 97,6% dotacji zaplanowanej dla wszystkich funduszy celowych.

9.3. Pozostałe fundusze celowe

Na grupę pozostałych funduszy składa się 17 funduszy celowych z tego 13 funduszy powstało w 2005r. w wyniku przekształcenia części środków specjalnych.

Fundusze te nie są dotowane z budżetu państwa.

Poniżej przedstawiono omówienie poszczególnych funduszy.

9.3.1. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2006 r. będzie działał na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

Przychody Narodowego Funduszu na 2006 r. zaplanowano w wysokości 760.200 tys. zł. Z kwoty tej przypada na:

1) wpływy z tytułu opłat i kar – 651.200 tys. zł,

z tego na wpływy z tytułu:

- opłat i kar za korzystanie ze środowiska – 360.700 tys. zł,
- opłat i kar naliczanych na podstawie przepisów prawa geologicznego i górniczego – 197.900 tys. zł,
- opłaty produktowej – 4.000 tys. zł,
- opłat rejestracyjnych za wydanie pozwolenia zintegrowanego – 4.000 tys. zł,
- opłat, o których mowa w art. 142 ustawy – Prawo wodne – 4.100 tys. zł,
- opłat za przyznanie uprawnień do emisji – 26.000 tys. zł,
- ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji – 50.000 tys. zł,
- opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy Prawo energetyczne – 500 tys. zł,
- opłat i kar wynikających z ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym – 1.000 tys. zł,

- opłat i kar za substancje zubożające warstwę ozonową – 3.000 tys. zł,
- 2) Pozostałe przychody - 109.000 tys. zł, w tym z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów - 85.000 tys. zł oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych – 21.000 tys. zł.

Wydatki NFOŚiGW na 2006 r. zaplanowano w kwocie 945.000 tys. zł. Zostaną one przeznaczone na:

- dotacje na realizację zadań bieżących – 120.000 tys. zł, tj. 12,7% planowanych wydatków ogółem,
- wydatki inwestycyjne – 713.500 tys. zł, tj. 75,5% planowanych wydatków ogółem, w tym na wydatki i zakupy inwestycyjne własne – 23.000 tys. zł,
- wydatki bieżące (własne) – 111.500 tys. zł, co stanowi 11,8% planowanych wydatków ogółem.

Działalność Narodowego Funduszu zostanie ukierunkowana na zadania wynikające z zawartych umów i decyzji podjętych przez Zarząd Narodowego Funduszu skutkujących wypłatami w 2006 r. oraz na dofinansowanie przedsięwzięć wskazanych przez Ministra Środowiska (w tym finansowanie działalności hydrologicznej w wysokości określonej przez Ministra Środowiska, ze środków subfunduszu geologiczno-górniczego przypadających na geologię) oraz na prace związane z likwidacją kopalń i rekultywacją terenów zdegradowanych.

Dotacje na realizację zadań bieżących przyjęto w wysokości 120.000 tys. zł, co stanowi 12,7% wydatków ogółem oraz na wydatki inwestycyjne w wysokości 713.500 tys. zł, tj. 75,5% wydatków ogółem, z tego na wydatki inwestycyjne własne – 23.000 tys. zł, tj. 2,4% wydatków ogółem.

Wydatki własne Narodowego Funduszu przyjęte w wysokości 111.500 tys. zł, stanowią 11,8% wydatków ogółem, wynikają m.in. z założonego wzrostu zatrudnienia o 15,0% (do 429 osób) przy wzroście średniego wynagrodzenia nominalnego o 2,0%. Ponadto na wydatki inwestycyjne własne w 2006 r. zaplanowano 23.000 tys. zł, tj. więcej o 8.750 tys. zł niż w 2005 r. Znaczny wzrost wydatków wynika z planowanego zakupu i remontu kolejnego segmentu przy ul. Konstruktorskiej oraz rozpoczęcia procesu wdrażania nowego systemu informatycznego.

9.3.2. Centralny Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych

Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych funkcjonuje na podstawie przepisów art. 23 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 z późniejszymi zmianami).

Podstawowym źródłem przychodów Funduszu są:

- 1) należności - stanowiące jednorazowe opłaty wnoszone przez inwestorów z tytułu wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej, których wysokość jest uzależniona od klasy bonitacyjnej użytku rolnego,
- 2) opłaty roczne - stanowiące stałe opłaty roczne z tytułu użytkowania na cele nierolnicze gruntów wyłączonych z produkcji rolniczej, uiszczane przez inwestorów przez okres 10 lat od chwili wyłączenia; wysokość opłaty rocznej wynosi 10% należności,
- 3) opłaty z tytułu niewykonania obowiązku zdjęcia i wykorzystania próchnicznej warstwy gleby,
- 4) opłaty roczne podwyższone,
- 5) darowizny i inne dochody,
- 6) inne opłaty, wymierzone w razie niewykonania w terminie obowiązków ustawowych.

Wymienione należności i opłaty roczne związane są z wyłączeniem z produkcji użytków rolnych wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego i organicznego, zaliczonych do klas I, II, IIIa, IIIb oraz użytków rolnych klas IV, IVa, IVb, V i VI wytworzonych z gleb pochodzenia organicznego a także gruntów, o których mowa w art.2 ust.1 pkt 2-10 ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

W celu ograniczenia wpływu inflacji na wielkość przychodów Funduszu, wysokość należności i opłat jest określona w tonach ziarna żyta i przeliczana na złote według cen żyta stosowanych do obliczania podatku rolnego.

Fundusz nie jest zasilany środkami budżetowymi.

Zgodnie z przepisami art. 25 ww. ustawy, środki Funduszu przeznacza się na ochronę, rekultywację i poprawę jakości gruntów rolnych oraz na wypłatę odszkodowań przewidzianych ustawą, a w szczególności na:

- 1) rekultywację na cele rolnicze gruntów, które utraciły lub zmniejszyły wartość użytkową wskutek działalności nieustalonych osób,
- 2) rolnicze zagospodarowanie gruntów zrekultywowanych,
- 3) użyźnianie gleb o niskiej rolniczej przydatności produkcyjnej, ulepszanie rzeźby terenu i struktury przestrzennej gleb, usuwanie kamieni i odkrzaczanie,
- 4) przeciwdziałanie erozji gleb na gruntach rolnych,
- 5) budowę i renowację zbiorników wodnych służących małej retencji,
- 6) budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych,

- 7) wdrażanie i upowszechnianie wyników prac naukowo-badawczych związanych z ochroną gruntów rolnych,
- 8) wykonywanie badań pól rolnych oraz niezbędnych dokumentacji i ekspertyz z zakresu ochrony gruntów rolnych,
- 9) wypłatę odszkodowań przewidzianych ustawą (np. z tytułu zmniejszenia produkcji roślinnej w wyniku wykonania urządzeń ochrony gleb przed erozją),
- 10) rekultywację nieużytków i użyczenie gleb na potrzeby nowo zakładanych pracowniczych ogrodów działkowych,
- 11) zakup sprzętu pomiarowego i informatycznego oraz oprogramowania, niezbędnego do zakładania i aktualizowania operatów ewidencji gruntów oraz prowadzenia spraw ochrony gruntów rolnych, do wysokości 5% rocznych dochodów Funduszu.

Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych dzieli się na terenowy i centralny. Środkami Funduszu centralnego dysponuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi (art. 24 ust. 3 ww. ustawy), natomiast środkami Funduszu terenowego dysponuje samorząd województwa (art. 24 ust. 4 omawianej ustawy).

Fundusz centralny jest tworzony z 20% przychodów Funduszu terenowego.

Przychody centralnego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych w 2005 r. zaplanowano w kwocie 18.568 tys. zł, w tym przelewy z funduszy terenowych w kwocie 18.568 tys. zł.

Przewiduje się, że w 2005 r. przychody centralnego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych zostaną zrealizowane w wysokości 19.483 tys. zł, w tym przelewy z funduszy terenowych 19.483 tys. zł.

Wydatki z centralnego FOGR w 2005 roku zaplanowano w wysokości 18.541 tys. zł, z czego 18.500 tys. zł proponuje się przeznaczyć na zasilenie funduszy terenowych. Przewiduje się, że wydatki z centralnego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych w 2005 r. wyniosą 19.341 tys. zł, w tym na zasilenie terenowych FOGR – 19.300 tys. zł.

Przychody centralnego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych w 2006 roku zaplanowano w wysokości 20.790 tys. zł, w tym dotacje z terenowych FOGR w kwocie 20.790 tys. zł.

Wydatki z centralnego FOGR w 2006 r. zaplanowano w wysokości 20.641 tys. zł, z czego 20.600 tys. zł planuje się przeznaczyć na dotacje dla samorządów województw.

Z wymienionej kwoty 20.600 tys. zł - kwotę w wysokości 19.542 tys. zł proponuje się przeznaczyć na dotacje związane głównie z budową i modernizacją dróg dojazdowych do gruntów rolnych, budowę zbiorników wodnych służących małej retencji, rekultywację gruntów

i rolnicze zagospodarowanie gruntów zrekultywowanych, a kwotę w wysokości 1.030 tys. zł, stanowiącą około 5% planowanych rocznych dochodów centralnego FOGR w 2006 r. przeznaczyć na dotacje dla samorządów województw, z przeznaczeniem na zakup sprzętu pomiarowego i informatycznego oraz oprogramowania, niezbędnego do zakładania i aktualizowania operatów ewidencji gruntów oraz prowadzenia spraw ochrony gruntów rolnych.

9.3.3. Państwowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym

Państwowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym działa na podstawie ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Zgodnie z uzasadnieniem do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 lutego 2005 r. (sygn. Akt U 3/4), państwowym funduszem celowym jest będący w dyspozycji Głównego Geodety Kraju – Centralny Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym, natomiast wojewódzkie i powiatowe fundusze gospodarki zasobem geodezyjnym i kartograficznym są samorządowymi funduszami celowymi.

W związku z powyższym w projekcie ustawy budżetowej na 2006 r. w zakresie dotyczącym przewidywanego wykonania w 2005 r., jak i projektu planu na 2006 r. prezentowany jest Centralny Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym.

Stan Funduszu zaplanowano w wysokości 1.894 tys. zł, z tego:

- środki pieniężne – 1.263 tys. zł,
- należności – 631 tys. zł.

Przychody Funduszu zaplanowano w wysokości 19.887 tys. zł, pochodzą one m.in. z wpływów:

- ze sprzedaży map oraz innych materiałów i informacji z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, w tym wydawnictw Służby Geodezyjnej i Kartograficznej, w szczególności instrukcji technicznych, atlasów i innych opracowań wydawniczych,
- ze sprzedaży zbiorów numerycznych (baz danych) zasobu,
- z tytułu umów, w tym związanych z realizacją zezwoleń, o których mowa w art. 18 ustawy – Prawo geodezyjne i kartograficzne,
- z usług związanych z przetwarzaniem oraz reprodukowaniem dokumentów i materiałów zasobu, w tym informacji z ewidencji gruntów i budynków,

- ze sprzedaży zbędnego wyposażenia specjalistycznego, zakupionego ze środków Funduszu lub подарowanego dla prowadzenia zasobu,
- z kar umownych, wynikających z realizacji zamówień publicznych, finansowanych z Funduszu, darowizny pieniężne oraz z oprocentowania rachunku bankowego.

Fundusz nie jest dotowany ze środków budżetu państwa.

Stosownie do postanowień art. 41 ustawy - Prawo geodezyjne i kartograficzne w ramach środków Państwowego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym planowane jest dokonywanie wpłat w wysokości stanowiącej 10% wpływów z:

- funduszy powiatowych do funduszu centralnego w wysokości 17.253 tys. zł,
- funduszy wojewódzkich do funduszu centralnego w wysokości 234 tys. zł.

Wydatki Funduszu zaplanowano w kwocie 17.500 tys. zł, z tego wydatki bieżące 11.840 tys. zł, wydatki inwestycyjne 2.160 tys. zł.

Wydatki bieżące Funduszu w wysokości 11.840 tys. zł przeznacza się m.in. na:

- usługi związane z gromadzeniem, utrzymywaniem, aktualizacją, uzupełnianiem, udostępnianiem oraz zabezpieczaniem zasobu, a także wyłączeniem materiałów z zasobu,
- informatyzację zasobu,
- zakładanie, aktualizację i modernizację krajowego systemu informacji o terenie, zakładanie map topograficznych i tematycznych, osnów geodezyjnych, sporządzanie mapy zasadniczej, geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu, ewidencji gruntów, budynków i lokali (katastru), a także działalność wydawniczą Służby Geodezyjnej i Kartograficznej,
- wykonywanie ekspertyz dotyczących oceny gospodarowania Funduszem i opracowań dotyczących stanu zasobu oraz jego potrzeb rozwojowych,
- opracowywanie, drukowanie i dystrybucja standardów i instrukcji technicznych, a także materiałów informacyjnych dotyczących zasobu oraz promocję zasobu,
- podnoszenie kwalifikacji pracowników Służby Geodezyjnej i Kartograficznej zatrudnionych w związku z prowadzeniem zasobu poprzez pokrywanie kosztów szkoleń, porad, konferencji i opłat uczestnictwa w studiach podyplomowych w zakresie udostępniania, aktualizacji, utrzymania i rozwoju zasobu,
- wdrożenie systemu zarządzania jakością w geodezji i kartografii, obsługę administracyjno-logistyczną projektów związanych z informatyzacją państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz ekspertyzy i analizy w zakresie funkcjonowania zasobu.

Wydatki inwestycyjne Funduszu w wysokości 2.160 tys. zł przeznaczone są na:

- zakup urządzeń, oprzyrządowania i sprzętu informatycznego, oprogramowania oraz sprzętu poligraficznego do zarządzania zasobem geodezyjnym i kartograficznym oraz prowadzenie baz danych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz krajowego systemu informacji o terenie,
- wyposażenie i utrzymanie we właściwym stanie technicznym lokali przeznaczonych do prowadzenia zasobu.

Zgodnie z postanowieniami art. 41 ust. 3 i 3a ustawy – Prawo geodezyjne i kartograficzne, fundusz centralny w ramach przelewów redystrybucyjnych może wspierać dotacjami fundusze wojewódzkie i powiatowe. W 2006 r. planowane są dotacje z Funduszu centralnego dla funduszy wojewódzkich (w wysokości 480 tys. zł) i powiatowych (w wysokości 3.020 tys. zł).

Stan Funduszu na koniec roku 2006 zaplanowano w wysokości 4.281 tys. zł, z tego:

- środki pieniężne – 2.854 tys. zł,
- należności – 1.427 tys. zł.

9.3.4. Fundusz Promocji Twórczości

Fundusz Promocji Twórczości został utworzony na mocy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2000 r. Nr 80, poz. 904 z późn. zm.).

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Stan środków Funduszu na początek 2006 r. wyniesie 370 tys. zł.

Przychodami Funduszu Promocji Twórczości są wpływy od producentów egzemplarzy nie chronionych prawem autorskim utworów literackich, plastycznych, fotograficznych i kartograficznych. Przychody zaplanowane zostały w kwocie 800 tys. zł.

Planowane na 2006 r. wydatki Funduszu wyniosą 812 tys. zł, w tym na dofinansowanie wydawnictw książkowych przypada 100 tys. zł, na stypendia twórcze 462 tys. zł oraz na zapomogi socjalne 250 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2006 r. wyniesie 358 tys. zł.

9.3.5. Fundusz Nauki i Technologii Polskiej

Przychody Funduszu zaplanowano w kwocie 100.000 tys. zł.

Źródłem przychodów będzie 2% wpływów uzyskanych z prywatyzacji w danym roku budżetowym.

Planowane na 2006 r. wydatki Funduszu wyniosą 100.000 tys. zł i przeznaczone będą na cele związane z rozwojem nauki i technologii polskiej, w tym:

- wspieranie szczególnie ważnych kierunków badań naukowych lub prac rozwojowych określanych w założeniach polityki naukowo-technicznej, w tym innowacyjnej państwa – 22.000 tys. zł,
- wspieranie inwestycji służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych – 72.000 tys. zł,
- upowszechnianie i promowanie osiągnięć naukowych – 5.999 tys. zł.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw nauki.

Na wydatki bieżące przewidziano 28.000 tys. zł, a na wydatki inwestycyjne 72.000 tys. zł.

9.3.6. Fundusz Zajęć Sportowo-Rekreacyjnych dla Uczniów

Fundusz Zajęć Sportowo-Rekreacyjnych dla Uczniów działa na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Środkami Funduszu dysponuje minister właściwy do spraw kultury fizycznej i sportu.

Źródłem przychodów są wpływy z opłat wnoszonych przez podmioty świadczące usługi, których przedmiotem jest reklama napojów alkoholowych.

Stan Funduszu na początek 2006 r. wyniesie 400 tys. zł.

Przychody Funduszu zaplanowano w kwocie 11.544 tys. zł.

Planowane na 2006 r. wydatki Funduszu zostały określone w wysokości 11.544 tys. zł., a przeznaczone zostaną na dofinansowanie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów.

Stan Funduszu na koniec 2006 r. wyniesie 400 tys. zł.

9.3.7. Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej

Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej działa na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych.

Środkami Funduszu dysponuje minister właściwy do spraw kultury fizycznej i sportu.

Źródłem przychodów będzie 80% wpływów pochodzących z dopłat do stawek w grach losowych stanowiących monopol Państwa.

Stan Funduszu na początek 2006 r. wyniesie 704 tys. zł.

Przychody Funduszu zaplanowano w kwocie 519.191 tys. zł.

Planowane na 2006 r. wydatki Funduszu wyniosą 519.191 tys. zł i przeznaczone zostaną na modernizację, remonty i dofinansowanie inwestycji obiektów sportowych oraz rozwijanie sportu wśród dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych.

Na wydatki bieżące przewidziano 169.302 tys. zł, a na wydatki inwestycyjne 349.889 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2006 r. wyniesie 704 tys. zł.

9.3.8. Fundusz Promocji Kultury

Fundusz Promocji Kultury został utworzony na mocy ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 4, poz. 27 z późn. zm.)

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Przychodami Funduszu Promocji Kultury jest 20% wpływów z dopłat do stawek w grach stanowiących monopol państwa.

Na rok 2006 przychody zostały zaplanowane w kwocie 129.000 tys. zł.

Planowane wydatki Funduszu zostały określone na kwotę 129.000 tys. zł i będą wydatkowane na wspieranie i promowanie określonych w ustawie o grach i zakładach wzajemnych zadań z dziedziny kultury, w tym również zadań o charakterze inwestycyjnym.

Na wydatki bieżące przewidziano 47.000 tys. zł, a na wydatki majątkowe 82.000 tys. zł.

9.3.9. Fundusz Reprywatyzacji

Państwowy fundusz celowy Fundusz Reprywatyzacji utworzony został na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji.

Na rok 2006 przychody zostały zaplanowane w wysokości 180.000 tys. zł.

Przychody Funduszu będą pochodziły ze sprzedaży 5% akcji należących do Skarbu Państwa w każdej ze spółek powstałych w wyniku komercjalizacji oraz odsetek od tych środków z przeznaczeniem na cele związane z zaspokojeniem roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Państwo na podstawie dekretów i ustaw nacjonalizacyjnych oraz

mienia przejętego w wyniku orzeczenia o przepadku lub konfiskacie za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

Wydatki zaplanowano w kwocie 481.300 tys. zł.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy ds. Skarbu Państwa.

9.3.10. Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców

Państwowy fundusz celowy Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców utworzony został na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji.

Na rok 2006 przychody zostały zaplanowane w wysokości 765.400 tys. zł.

Przychody Funduszu będzie stanowiło 15% przychodów uzyskanych z prywatyzacji w danym roku budżetowym oraz odsetki od tych środków, z przeznaczeniem na pomoc na ratowanie i pomoc na restrukturyzację przedsiębiorców, w tym przeznaczonych do prywatyzacji.

Minister właściwy ds. Skarbu Państwa podwyższa corocznie kapitał zakładowy Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. o kwotę stanowiącą 1/3 przychodu Funduszu z przeznaczeniem tych środków na udzielenie pomocy na ratowanie i na restrukturyzację przedsiębiorców innych niż mali i średni w rozumieniu przepisów obowiązujących w Unii Europejskiej.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy ds. Skarbu Państwa.

9.3.11. Fundusz Skarbu Państwa

Państwowy fundusz celowy Fundusz Skarbu Państwa utworzony został na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji.

Przychody w 2006 r. zostały zaplanowane w wysokości 110.607 tys. zł.

Przychody Funduszu będzie stanowiło 2% przychodów uzyskanych z prywatyzacji w danym roku budżetowym oraz odsetki od tych środków, z przeznaczeniem na pokrycie kosztów prywatyzacji, gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa, podwyższenie kapitału zakładowego spółek z udziałem Skarbu Państwa oraz na wykonywanie przez ministra właściwego ds. Skarbu Państwa innych ustawowo określonych zadań, wynikających z ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa. Ponadto zgodnie z art. 49 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych przychodami Funduszu są środki pozostałe po wykreśleniu z rejestru sądowego przedsiębiorstwa państwowego oraz środki finansowe

uzyskane ze zbycia mienia pozostałego po tym przedsiębiorstwie, z przeznaczeniem na uzupełnienie środków finansowych, brakujących na pokrycie kosztów procesów likwidacyjnych, postępowań upadłościowych oraz zarządu mieniem pozostałym po zlikwidowanych przedsiębiorstwach państwowych.

Dysponentem Funduszu jest minister właściwy ds. Skarbu Państwa.

9.3.12. Fundusz Wsparcia Policji

Fundusz Wsparcia Policji został utworzony na podstawie art. 13 ust. 4c ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58 z późn. zm).

Przychody w 2006 r. zostały zaplanowane w wysokości 40.873 tys. zł.

Źródłem przychodów Funduszu będą środki finansowe uzyskiwane przez Policję w trybie i na warunkach określonych w ust. 3 4a ww. ustawy, na podstawie umów i porozumień zawieranych pomiędzy właściwymi dysponentami Funduszu, jednostkami samorządu terytorialnego oraz państwowymi jednostkami organizacyjnymi, które określają przeznaczenie środków przekazywanych jednostkom Policji.

Wydatki zaplanowane w wysokości 40.873 tys. zł, przeznaczone będą na:

- 1) rekompensaty pieniężne za ponadnormatywny czas służby oraz na nagrody za osiągnięcia w służbie dla policjantów właściwych miejscowo komend powiatowych komisariatów, którzy realizują zadania z zakresu służby prewencyjnej,
- 2) realizację wydatków inwestycyjnych, modernizacyjnych, remontowych oraz kosztów utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych Policji, a także na zakup niezbędnych na ich potrzeby towarów i usług.

9.3.13. Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego

Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa został utworzony ustawą z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. z 2004 r. Nr 163, poz. 1711 z późn. zm.).

Stan Funduszu na początek 2006 r. wyniesie 2.462 tys. zł.

Przychody Funduszu zaplanowano w wysokości 8.657 tys. zł. Źródłem przychodów będą wpłaty dokonywane przez Agencję Mienia Wojskowego, w wysokości 93% wpływów uzyskanych z gospodarowania mieniem Skarbu Państwa.

Wydatki zaplanowane w wysokości 11.100 tys. zł przeznaczone będą na realizację zadań inwestycyjnych oraz na modernizację uzbrojenia i wyposażenia organów i jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych lub przez niego nadzorowanych.

9.3.14. Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców

Fundusz Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców został utworzony w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji na podstawie art. 80 d ust. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 515 z późn. zm.).

Stan Funduszu na początek 2006 r. zaplanowano w wysokości 9.650 tys. zł

Przychody Funduszu zaplanowane w wysokości 86.607 tys. zł będą pochodziły z:

- 1) wpływów z opłaty pobieranej za udostępnienie danych lub informacji z centralnej ewidencji pojazdów i centralnej ewidencji kierowców – 500 tys. zł,
- 2) wpływów z opłaty ewidencyjnej – 86.107 tys. zł, z tego:
 - od umów OC – 56.980 tys. zł,
 - za wydanie nalepki kontrolnej – 2.500 tys. zł,
 - za wydanie dowodu rejestracyjnego – 3.427 tys. zł,
 - za wydanie pozwolenia czasowego – 3.000 tys. zł,
 - za wydanie tablic rejestracyjnych – 3.100 tys. zł,
 - za wydanie karty pojazdu – 1.000 tys. zł,
 - za wydanie prawa jazdy – 950 tys. zł,
 - za wpis terminu kolejnego badania technicznego – 14.300 tys. zł.

Wydatki Funduszu zaplanowano w wysokości 199.740 tys. zł z przeznaczeniem na:

- 1) wydatki bieżące – 85.167 tys. zł, z tego:
 - wynagrodzenia bezosobowe – 1.003 tys. zł,
 - pochodne od wynagrodzeń – 197 tys. zł,
 - pozostałe – 83.967 tys. zł (zakup materiałów i wyposażenia – 20.000 tys. zł, zakup pozostałych usług – 81.967 tys. zł),
- 2) wydatki inwestycyjne – 114.573 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2006 r. wyniesie (minus) 103.483 tys. zł, w tym zobowiązania 109.500 tys. zł.

9.3.15. Fundusz Pomocy Postpenitencjarnej

Fundusz Pomocy Postpenitencjarnej został utworzony ustawą z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny wykonawczy (Dz. U. Nr.90, poz. 557 z późn. zm.).

Przewiduje się, że stan Funduszu na początek 2006 r. wyniesie 2.142 tys. zł

Zaplanowane przychody w wysokości 11.000 tys. zł będą pochodziły z:

- potrąceń w wysokości 20% wynagrodzenia przysługującego za pracę skazanych zatrudnionych na podstawie skierowania do pracy, umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy o pracę nakładczą lub na innej podstawie prawnej,
- wykonania kar dyscyplinarnych poprzez obniżenie przypadającej skazanemu części wynagrodzenia za pracę, nie więcej niż 25%, na okres do 3 miesięcy,
- spadków, zapisów i darowizn,
- dotacji, zbiórek i innych źródeł.

Wydatki Funduszu zaplanowane w wysokości 12.500 tys. zł będą przeznaczone na udzielanie pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych rodzinom tych osób oraz osobom pokrzywdzonym przestępstwem i ich rodzinom.

Stan Funduszu planowany na koniec 2006 r. wyniesie 642 tys. zł.

9.3.16. Fundusz Rozwoju Przywężziennych Zakładów Pracy

Fundusz Rozwoju Przywężziennych Zakładów Pracy został utworzony ustawą z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności (Dz. U. Nr 123, poz. 777 z późn. zm.).

Przewiduje się, że stan Funduszu na początek 2006 r. wyniesie 2.242 tys. zł.

Zaplanowane w 2006 r. przychody w wysokości 2000 tys. zł będą pochodziły z wpłaty przywężziennych zakładów pracy, w wysokości co najmniej 25% środków uzyskanych z tytułu zwolnień z: podatku dochodowego od osób prawnych, niepodatkowych należności budżetowych, wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, opłat z tytułu użytkowania lub użytkowania wieczystego gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa.

Wydatki Funduszu zaplanowane w kwocie 4.000 tys. zł. przeznaczy się na:

- tworzenie nowych miejsc pracy dla osób pozbawionych wolności oraz ochronę istniejących, tworzenie w zakładach karnych infrastruktury niezbędnej dla działań resocjalizacyjnych, modernizację przywieziennych zakładów pracy i ich produkcji, organizowanie nauki zawodu i doskonalenia zawodowego dla osób pozbawionych wolności, organizowanie szkolenia w zakresie aktywizacji zawodowej i umiejętności poszukiwania pracy – 2.800 tys. zł, z tego na:
 - dotacje dla przywieziennych zakładów pracy na finansowanie działań bieżących służących ochronie oraz tworzeniu miejsc pracy dla osób pozbawionych wolności – 1.300 tys. zł,
 - dotacje na dofinansowanie działalności inwestycyjnej przywieziennych zakładów pracy – 1.500 tys. zł,
- umorzenie nieściągalnych należności przysługujących Funduszowi od upadłego Przedsiębiorstwa Przemysłu Metalowego w Goleniowie – 1.200 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2006 r. wyniesie 242 tys. zł.

9.3.17. Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych

Planowanie przychodów i wydatków funduszu celowego Ministerstwa Obrony Narodowej realizowane jest stosownie do postanowień art. 11 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 76, poz. 804, z późn. zm.).

Przewiduje się, że w 2005 r. wykorzystane zostaną środki obejmujące zarówno przychody z 2005 r. jak i środki pozostające do dyspozycji na początek 2005 r., w wyniku czego stan funduszu na początek 2006 r. będzie zerowy.

Na 2006 r. zaplanowano przychody w kwocie ogółem 90.012 tys. zł, które będą pochodziły z:

- Agencji Mienia Wojskowego w wysokości 93% dochodów uzyskanych z gospodarowania mieniem Skarbu Państwa przez jednostki podległe i nadzorowane przez Ministra Obrony Narodowej – 85.000 tys. zł,
- wpływów za udostępnianie poligonów wojskom obcym – 5.000 tys. zł,
- wpływów za specjalistyczne usługi wojskowe świadczone przez rodzaje sił zbrojnych w czasie realizacji zadań szkoleniowych – 12 tys. zł.

Wydatki Funduszu zaplanowane w wysokości przychodów, tj. w kwocie 90.012 tys. zł przeznaczone zostaną, zgodnie z art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych RP, tj. głównie na zakupy uzbrojenia i sprzętu wojskowego.

10. Zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze

Planowane na 2006 r. kwoty przychodów i wydatków zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, z uwzględnieniem dotacji budżetowych i zysku do budżetu, przedstawiają się następująco:

w tys. zł

Wyszczególnienie	Przychody		Wydatki	Wpłata do budżetu
	ogółem	w tym dotacje z budżetu		
1	2	3	4	5
Ogółem	1.889.768	56.185	1.849.569	15.320
Zakłady budżetowe	442.293	53.781	441.790	
Gospodarstwa pomocnicze	1.447.475	2.404	1.407.779	15.320

Zaplanowane na 2006 r. przychody omawianych jednostek organizacyjnych wynoszą 1.889.768 tys. zł, a wydatki 1.849.569 tys. zł i stanowią 0,19% prognozowanego na 2006 r. produktu krajowego brutto.

Dotacja z budżetu państwa przeznaczona na dofinansowanie zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych wyniesie 56.185 tys. zł, co stanowi 2,9% przychodów ogółem zaplanowanych na 2006 r.

Udział wydatków poszczególnych form organizacyjnych w ich łącznych wydatkach przedstawia się następująco:

- zakłady budżetowe – 23,9%,
- gospodarstwa pomocnicze – 76,1%.

Omawiane jednostki organizacyjne wpłacą do budżetu państwa z wygospodarowanych nadwyżek i zysków 15.320 tys. zł.

Zestawienia przychodów i wydatków zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych według części budżetowych prezentowane są w załączniku nr 4 do projektu ustawy budżetowej na 2006 r. Natomiast w niniejszym rozdziale przedstawiono je w układzie działowym.

Zakłady budżetowe

Zaplanowane na 2006 r. przychody i wydatki zakładów budżetowych w poszczególnych działach budżetu przedstawiają się następująco:

w tys. zł

Działy	Przychody		Wydatki	w tym: Wpłata do budżetu
	Ogółem	w tym: dotacja z budżetu		
1	2	3	4	5
Rolnictwo i łowiectwo	108.710	26.090	108.710	
Rybołówstwo i rybactwo	12.817		12.817	
Działalność usługowa	614		612	
Informatyka	3.000		3.000	
Administracja publiczna	24.286	300	24.121	
Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	5.465		5.420	
Obrona narodowa	87.207	3.907	88.583	
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	17.846	1.300	17.776	
Wymiar sprawiedliwości	13.148	3.000	13.118	
Oświata i wychowanie	40.820	690	40.394	
Szkolnictwo wyższe	9.278		9.417	
Ochrona zdrowia	33.200	200	33.170	
Kultura fizyczna i sport	85.902	18.294	84.652	
Razem	442.293	53.781	441.790	

W ogólnej kwocie przychodów zaplanowanych dla zakładów budżetowych największy udział stanowią przychody w działach:

- rolnictwo i łowiectwo – 24,6%,
- obrona narodowa – 19,7%,
- kultura fizyczna i sport – 19,4%,
- oświata i wychowanie – 9,2%,
- ochrona zdrowia – 7,5%.

W dziale **rolnictwo i łowiectwo** działa zakład budżetowy Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt.

Zakład ten został powołany ustawą z dnia 20 sierpnia 1997 r. o organizacji, hodowli i rozrodzie zwierząt i prowadzi działalność w zakresie oceny wartości użytkowej i hodowlanej zwierząt gospodarskich, oceny wartości użytkowej mleka, ksiąg zwierząt hodowlanych oraz ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich. Przychody uzyskane z tych usług są przeznaczane na sfinansowanie kosztów ich realizacji.

W **obronie narodowej** w 2006 roku planuje się działalność następujących zakładów budżetowych:

- Centrala Wojskowe Misje Pokojowe, finansowana z wpływów uzyskiwanych z Sekretariatu ONZ z tytułu funkcjonowania polskich kontyngentów wojskowych,
- Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, powołany do zarządzania pakietami inwestycyjnymi w ramach programu inwestycji,
- Zakład Systemów Jakości i Zarządzania, realizujący zadania w zakresie certyfikacji systemów jakości wyrobów i usług oraz związane z działalnością Konferencji Narodowych Dyrektorów do Spraw Uzbrojenia Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego,
- 10 wojskowych domów (zespołów) wypoczynkowych.

Przychody zakładów budżetowych planowane są na 2006 r. w wysokości 87.207 tys. zł.

Dotacja celowa na inwestycje planowana w kwocie 3.907 tys. zł przeznaczona zostanie na modernizację ośrodków wczasowych.

Wydatki zakładów budżetowych wyniosą 88.583 tys. zł, z tego: wydatki bieżące 84.046 tys. zł, wydatki majątkowe 4.537 tys. zł, z tego głównie z ww. dotacji celowej – 3.907 tys. zł i 723 tys. zł ze środków własnych.

W dziale **kultura fizyczna i sport** w formie dotowanego zakładu budżetowego funkcjonuje Centralny Ośrodek Sportu, którego podstawowym celem działalności jest zapewnienie warunków materialno-technicznych i organizacyjnych dla potrzeb centralnego szkolenia sportowego.

Dotacja z budżetu państwa, w odniesieniu do wydatków bieżących, będzie stanowiła dopłatę do świadczonych przez Ośrodek usług w zakresie szkolenia sportowego.

W dziale **oświata i wychowanie** w formie zakładów budżetowych działają jednostki zajmujące się szkoleniem, doształcaniem i doskonaleniem zawodowym.

W dziale **ochrona zdrowia** w 2006 roku funkcjonować będą w formie zakładów budżetowych:

- Specjalistyczne Centrum Medyczne w Polanicy Zdroju, utworzone z dniem 1 czerwca 2005 r., które uzyskuje przychody z tytułu udzielanych świadczeń opieki zdrowotnej takich jak: badania i porady lekarskie, leczenie, pielęgnacja chorych, rehabilitacja lecznicza. Środki te przeznacza na wynagrodzenia pracowników oraz utrzymanie szpitala,

- Profilaktyczne Domy Zdrowia w Juracie i Zakopanem, które uzyskują przychody z tytułu wpływów ze sprzedaży usług (sprzedaż skierowań wczasowych, prowadzenie konferencji, sympozjów oraz szkoleń i zjazdów). Środki te przeznaczone są na wynagrodzenia pracowników oraz utrzymanie ośrodków,
- Krajowe Centrum Ochrony Radiologicznej w Ochronie Zdrowia, które zostanie powołane z dniem 1 stycznia 2006 r., i otrzyma dotację z budżetu państwa na pierwsze wyposażenie w środki obrotowe i inwestycyjne, będzie uzyskiwało przychody z tytułu prowadzenia szkoleń i wydawnictw oraz działalności badawczo-rozwojowej. Środki te przeznaczy na wynagrodzenia pracowników oraz utrzymanie Centrum.

Gospodarstwa pomocnicze

Planowane na 2006 r. przychody i wydatki gospodarstw pomocniczych w poszczególnych działach gospodarki przedstawiają się następująco:

Działy	Przychody		Wydatki	Wpłata do budżetu
	Ogółem	w tym: dotacja z budżetu		
1	2	3	4	5
Rolnictwo i łowiectwo	62.831	20	62.836	
Przetwórstwo przemysłowe	2.340		2.286	22
Transport i łączność	77.914		79.630	498
Działalność usługowa	51.661		50.000	673
Informatyka	29.360		29.360	
Administracja publiczna	474.420		442.440	13.041
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	32.044		31.952	33
Obrona narodowa	265.925		265.270	253
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	100.500		100.218	114
Wymiar sprawiedliwości	222.374	683	217.374	
Oświata i wychowanie	9.311		9.298	5
Ochrona zdrowia	13.926		13.771	66
Edukacyjna opieka wychowawcza	37.432		37.432	
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2.763		2.757	
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	64.674	1.701	63.155	615
Razem	1.447.475	2.404	1.407.779	15.320

W zaplanowanej na 2006 r. kwocie przychodów gospodarstw pomocniczych największy jest udział przychodów w działach:

- administracja publiczna – 32,8%,
- obrona narodowa – 18,4%,
- wymiar sprawiedliwości – 15,4%,
- bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa – 6,9%,
- transport i łączność – 5,4%,
- ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary chronionej przyrody – 4,5%.

W dziale **administracja publiczna** działają przede wszystkim gospodarstwa pomocnicze zajmujące się obsługą ministerstw i urzędów administracji rządowej.

Ponadto w dziale tym funkcjonują gospodarstwa przy:

- Kancelarii Prezesa Rady Ministrów świadczące usługi inwestycyjno-remontowe, wczasowo-rekreacyjne, techniczne, biurowe, gospodarcze i recepcyjne niezbędne do realizacji zadań Kancelarii,

Podstawowym źródłem przychodów gospodarstwa są wpływy ze sprzedaży wyrobów i usług, w tym z wydawania i rozpowszechniania Dziennika Ustaw i Monitora Polskiego,

- Polskiej Akademii Nauk świadczące usługi na rzecz Kancelarii i innych jednostek organizacyjnych PAN w zakresie działalności transportowej oraz gospodarstwa pomocnicze przy Stacjach Naukowych PAN w Paryżu, Wiedniu i Berlinie.

W dziale **obrona narodowa** w 2006 r. będzie funkcjonować 95 gospodarstw pomocniczych w tym: 50 kasyn wojskowych, 21 pralni, 2 piekarnie, 4 zakłady remontowo-budowlane, 12 domów wypoczynkowych, Wojskowe Zakłady Lotnicze Sił Powietrznych, Centrum Konferencyjno-Szkoleniowe Sił Powietrznych oraz 5 pozostałych nie zaliczonych do ww. rodzajów (zakłady produkcyjno-usługowe np. służby mundurowej lub wielobranżowe).

Przychody gospodarstw pomocniczych planuje się ogółem w wysokości 265.925 tys. zł, a wydatki w wysokości 265.270 tys. zł.

Planowana na 2006 r. wpłata części zysku gospodarstw pomocniczych na dochody budżetu państwa wyniesie 253 tys. zł.

W dziale **wymiar sprawiedliwości** w 2006 r. przewiduje się funkcjonowanie przy jednostkach budżetowych - 50 gospodarstw pomocniczych, z tego:

- 26 gospodarstw przy jednostkach więziennictwa,
- 24 gospodarstwa pomocnicze przy zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich.

Przychody gospodarstw pomocniczych pochodzą przede wszystkim z dochodów własnych oraz z dotacji budżetowej określonej rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 grudnia 2000 r. w sprawie ustalenia stawek dotacji przedmiotowych dla państwowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych państwowych jednostek budżetowych oraz określenia szczegółowych zasad i trybu udzielania i rozliczania tych dotacji (Dz.U. Nr 122, poz. 1334 z późniejszymi zmianami).

Stosownie do § 1 w pkt 2 wyżej cytowanego rozporządzenia dla warsztatów szkolnych prowadzonych w formie gospodarstw pomocniczych w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich została ustalona dotacja w wysokości 400 zł rocznie na jednego nieletniego wdrażanego do pracy społecznie użytecznej i przygotowywanego do zawodu.

W dziale bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa funkcjonują 24 gospodarstwa pomocnicze.

Przychody gospodarstw stanowią głównie wpływy za świadczone usługi: remontowo-budowlane, hotelowe, wczasowo-szkoleniowe, gastronomiczne, administracji lokali służbowych, wykonywania ekspertyz.

Wydatki przeznaczone będą na finansowanie działalności bieżącej, tj. kosztów wynagrodzeń wraz z pochodnymi oraz na zakup materiałów i usług.

W dziale **transport i łączność** gospodarstwa pomocnicze działają przy:

- urzędach morskich w Gdyni oraz Szczecinie i zajmują się obsługą administracyjną, gospodarczą i techniczną budynków biurowych Urzędów Morskich, w tym Kapitanatów Portu w Szczecinie i Świnoujściu,
- jednostkach dróg publicznych – 22 gospodarstwa, z tego 6 ośrodków wypoczynkowo-szkoleniowych i 16 laboratoriów drogowych,
- Ministerstwie Infrastruktury – Biuro Obsługi Transportu Międzynarodowego (udzielanie licencji i wydawanie zezwoleń oraz kart opłat drogowych na wykonywanie międzynarodowego transportu drogowego),
- Urzędzie Regulacji Telekomunikacji i Poczty – Centralne Laboratorium Badań Technicznych (prowadzenie badań technicznych, organizowanie kursów i szkoleń w zakresie zadań pocztowych i telekomunikacyjnych, a także działalność wydawnicza),
- niektórych urzędach wojewódzkich i zajmują się obsługą przejść granicznych.

W dziale **Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody** gospodarstwa będą funkcjonowały przy parkach narodowych i krajobrazowych.

Przedmiotem działania tych jednostek jest wykonywanie zadań gospodarki rezerwatowej (m.in. działalność nasiennicza i szkółkarska, zalesienia, zabiegi pielęgnacyjne drzewostanów), zadań z zakresu ochrony przyrody, zadań zleconych przez macierzystą jednostkę budżetową (działalność naukowo-badawcza, dydaktyczna, remontowa itp.) oraz działalności w zakresie usług transportowych, turystycznych i wydawniczych.

Przychody uzyskiwane przez gospodarstwa pomocnicze będą pochodzić głównie ze sprzedaży pozyskanego drewna, a także z pobieranych opłat za wstęp na tereny i obiekty parkowe, wynajmu sal konferencyjnych, miejsc noclegowych oraz ze sprzedaży usług i materiałów edukacyjnych.

Gospodarstwa pomocnicze przy parkach narodowych otrzymują dotację przedmiotową z budżetu państwa.

Rozdział VI

Rozliczenia z Unią Europejską

Członkostwo Polski w UE związane jest z włączeniem Polski w system finansowy UE, obejmujący przede wszystkim budżet ogólny UE. Budżet ten, akceptowany corocznie przez władzę budżetową UE (Rada i Parlament Europejski) na wniosek Komisji Europejskiej, mieści się w ramach wieloletniego planu finansowego UE – perspektywy finansowej. Wysokość polskiej składki do budżetu UE oraz wysokość potencjalnych transferów do Polski jest ograniczona limitami wyznaczonymi w perspektywie finansowej, a doprecyzowanymi w rocznych budżetach UE. Rok 2006 będzie ostatnim rokiem obecnie obowiązującej perspektywy finansowej tzw. Agendy 2000 obejmującej lata 2000-2006.

Szereg wypłat z budżetu UE na rzecz Polski zostało także określonych w Traktacie Akcesyjnym. Ustalenia te dotyczą głównie lat 2004-2006 (wyjątkiem jest tu poziom dopłat bezpośrednich w rolnictwie, wyznaczony na lata 2004-2013).

Perspektywa finansowa UE na lata 2000-2006

kwoty w mln euro, ceny z 1999 r.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
1. ROLNICTWO	40.920	42.800	43.900	43.770	44.657	45.677	45.807
1a Wspólna Polityka Rolna	36.620	38.480	39.570	39.430	38.737	39.602	39.612
1b Rozwój obszarów wiejskich	4.300	4.320	4.330	4.340	5.920	6.075	6.195
2. DZIAŁANIA STRUKTURALNE	32.045	31.455	30.865	30.285	35.665	36.502	37.940
Fundusze strukturalne	29.430	28.840	28.250	27.670	30.533	31.835	32.608
Fundusz Spójności	2.615	2.615	2.615	2.615	5.132	4.667	5.332
3. POLITYKI WENĘTRZNE	5.930	6.040	6.150	6.260	7.827	7.908	7.972
4. DZIAŁANIA ZEWNĘTRZNE	4.550	4.560	4.570	4.580	4.590	4.600	4.610
5. ADMINISTRACJA (1)	4.560	4.600	4.700	4.800	5.403	5.558	5.712
6. REZERWY	900	900	650	400	400	400	400
Rezerwa monetarna	500	500	250	0	0	0	0
Rezerwa na pomoc doraźną	200	200	200	200	200	200	200
Rezerwa gwarancyjna	200	200	200	200	200	200	200

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
7. POMOC PRZEDCZŁONKOWSKA	3.120	3.120	3.120	3.120	3.120	3.120	3.120
Rolnictwo	520	520	520	520	520	520	520
Instrument strukturalny przedakcesyjny	1.040	1.040	1.040	1.040	1040	1040	1040
PHARE (kraje kandydujące)	1.560	1.560	1.560	1.560	1560	1560	1560
8. REKOMPENSATA					1.273	1.173	940
ŁĄCZNIE ŚRODKI ZAREZERWOWANE W BUDŻECIE	92.025	93.475	93.955	93.215	102.935	104.938	106.501
ŁĄCZNIE PŁATNOŚCI	89.600	91.110	94.220	94.880	100.800	101.600	103.840
Pułap środków na płatności jako % DNB (ESA 95)	1,07%	1,08%	1,11%	1,10%	1,08%	1,06%	1,06%

Znaczna część środków budżetu UE nie jest przekazywana do państw członkowskich. Wydatki wspólnotowe należy podzielić na następujące grupy:

1. Wydatki skierowane do podmiotów znajdujących się poza Unią Europejską. W skład tych wydatków można włączyć przede wszystkim środki znajdujące się w Dziale 4. „Działania zewnętrzne”, m.in. na finansowanie projektów realizowanych w ramach pomocy rozwojowej w krajach rozwijających się, a także środki w ramach funduszy przedakcesyjnych (Dział 7.), skierowane do przyszłych krajów członkowskich UE;
2. Alokacje przeznaczone na funkcjonowanie UE (przede wszystkim Dział 5. „Administracja”), oraz projekty realizowane w skali ponadnarodowej, których nie da się przypisać konkretnie do żadnego z krajów członkowskich.
3. Środki, które służą finansowaniu projektów (fundusze strukturalne i Fundusz Spójności) bądź polityk (Wspólna Polityka Rolna - WPR) w konkretnych państwach członkowskich i które są alokowane w danych państwach.

Transfery, otrzymywane z budżetu UE przez Polskę sklasyfikowane są przede wszystkim w ww. trzeciej grupie wydatków.

Składka wpłacana przez Polskę do budżetu UE w całości jest przekazywana z budżetu państwa (**Wydatki, Część 84**), natomiast zdecydowana większość transferów z budżetu UE nie stanowi dochodu budżetu. Spośród środków napływających z UE dochodem budżetu państwa są tylko specjalne ryczałtowe kwoty na poprawę płynności budżetowej (**Dochody, Część 84**) i instrument finansowy Schengen (**Dochody, Część 19**). Transfery te są niższe od składki wpłacanej do budżetu, a tym samym saldo dochodów i wydatków budżetu związane z transferami finansowymi z UE jest ujemne i powiększa deficyt budżetowy.

Z budżetu państwa pochodzą również środki wykorzystywane na prefinansowanie transferów unijnych, klasyfikowane jako rozchody budżetu państwa, natomiast kwota refundacji napływająca z budżetu unijnego do Polski stanowi przychód budżetu. Zestawienie przychodów i rozchodów związanych z prefinansowaniem transferów z budżetu UE napływających do Polski znajduje się w Załączniku Nr 15.

Saldo przepływów finansowych pomiędzy Polską i UE w 2006 r. przedstawia poniższe zestawienie.

w tys. PLN	
Treść	Kwota
I. ŚRODKI PRZEKAZANE PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ	25.227.073
1. Specjalne ryczałtowe kwoty na poprawę płynności budżetowej (dochody budżetu państwa)	2.043.282
2. Instrument finansowy Schengen (dochody budżetu państwa)	423.777
3. Programy przedakcesyjne - PHARE	1.209.534
- ISPA (Fundusz Spójności)	1.682.939
4. Program Transition Facility	137.283
5. Programy realizowane z udziałem funduszy strukturalnych	8.510.796
6. Projekty realizowane z udziałem środków z Funduszu Spójności	3.160.831
7. Zadania wynikające ze Wspólnej Polityki Rolnej	8.058.631
II. ŚRODKI WYDATKOWANE Z BUDŻETU PAŃSTWA	
Środki własne Unii Europejskiej (składka do budżetu UE)	10.322.322
III. RÓŻNICA (I–II)	14.904.751

Środki własne Unii Europejskiej

Polska odprowadza w ramach tzw. „systemu środków własnych UE” składkę do budżetu ogólnego UE, której wysokość i harmonogram płatności wynika z metodologii Unii Europejskiej.

Zgodnie z podziałem wynikającym z przepisów wspólnotowych, wydatki budżetu państwa związane z udziałem Polski w systemie środków własnych obejmują następujące wpłaty z tytułu poszczególnych środków:

- Wpłata obliczona na podstawie Dochodu Narodowego Brutto;
- Wpłata obliczona, zgodnie z metodologią wynikającą z przepisów Unii Europejskiej, na podstawie podatku od towarów i usług uwzględniająca wpłatę z tytułu finansowania Rabatu brytyjskiego;
- Wpłata z tytułu udziału w opłatach celnych, rolnych i cukrowych (są to środki własne zgrupowane w kategorii tzw. „Tradycyjnych środków własnych” – TOR) - Państwa

Członkowskie odprowadzają do budżetu ogólnego UE 75% pobranych opłat, natomiast pozostałe 25% zatrzymują jako tzw. „koszty poboru”.

Całkowita wysokość polskiej składki, podobnie jak i składki pozostałych Państw Członkowskich, jest ustalana w trakcie procedury budżetowej UE, w której biorą udział Komisja Europejska (jako autor projektu budżetu UE), Rada Ministrów UE oraz Parlament Europejski. W związku z faktem, iż w strukturze dochodów budżetu ogólnego UE dominującą pozycję zajmuje środek własny obliczony na podstawie Dochodu Narodowego Brutto wysokość składki członkowskiej danego Państwa Członkowskiego jest określona głównie przez relację dochodu narodowego brutto tego państwa do sumy dochodów narodowych brutto wszystkich państw Unii Europejskiej.

Prognoza wysokości środków własnych na rok 2006 jest oparta na projekcie budżetu UE na rok 2006 wyrażonym w EUR. Ostateczna wielkość wpłat poszczególnych Państw Członkowskich z tytułu środków własnych UE jest znana dopiero po zakończeniu procedury budżetowej, czyli po uchwaleniu budżetu przez Parlament Europejski, co z reguły następuje w grudniu roku poprzedzającego dany rok budżetowy. Należy również zauważyć, iż poziom wydatków budżetu ogólnego UE może zostać zmieniony w trakcie roku budżetowego na podstawie nowelizacji budżetu, co pociąga za sobą zmianę wysokości wpłat poszczególnych Państw Członkowskich.

Zgodnie z porządkiem prawnym UE składka Polski do budżetu UE w roku 2006 zostanie ostatecznie określona na podstawie kursu z ostatniego dnia roku poprzedzającego dany rok składkowy, tj. wg kursu z dnia 31.12.2005 r.

Specjalne ryczałtowe kwoty na poprawę płynności budżetowej

W roku 2006 budżet państwa po raz ostatni zostanie zasilony tzw. zryczałtowanymi kwotami z tytułu instrumentu poprawy płynności, tzw. *special cash-flow facility*, które zostały wynegocjowane w Kopenhadze w grudniu 2002r. i zapisane w Traktacie Akcesyjnym, art. 30. Instrument ma na celu zmniejszenie negatywnych skutków dla budżetu państwa wynikających z faktu, iż składka do budżetu ogólnego UE jest wpłacana od pierwszego dnia akcesji (01.05.2004r.) a transfery z budżetu UE zwiększają się stopniowo wraz ze zwiększającym się stopniem implementacji poszczególnych programów unijnych. Kwoty te są wpłacane do budżetu państwa w trakcie roku budżetowego w miesięcznych ratach.

Instrument finansowy Schengen

Zgodnie z wynikami negocjacji akcesyjnych (art. 35 Traktatu Akcesyjnego) Polska otrzymuje w latach 2004-2006 dodatkowe środki w ramach instrumentu finansowego Schengen jako tymczasowy instrument pomocy dla Państwa członkowskich beneficjentów, w celu finansowania działań wdrażających dorobek prawny z Schengen, tj. przede wszystkim

przygotowania Polski do wypełniania postanowień Układu z Schengen i Konwencji Wykonawczej Schengen.

Rok 2006 jest ostatnim, w którym nastąpią transfery finansowe z tego tytułu – w kwocie 106,67 mln EUR (w poprzednich latach odpowiednio: 2004r. – 103,35 mln EUR, 2005 r. – 103,86 mln EUR). Łącznie z tego tytułu Polska otrzyma kwotę 313.874.505,48 EUR.

Do finansowania w ramach środków Schengen kwalifikują się następujące rodzaje działań :

- Inwestycje w budowę, odnowienie lub polepszenie stanu infrastruktury na przejściach granicznych oraz powiązanych z nimi budynków;
- Inwestycje we wszelkiego rodzaju sprzęt operacyjny (- np. sprzęt laboratoryjny, narzędzia wykrywające, sprzęt komputerowy oraz oprogramowanie dla Systemu Informacyjnego Schengen SIS II, środki transportu);
- Szkolenie straży granicznych;
- Wsparcie kosztów logistyki oraz operacji.

Fundusze Przedakcesyjne

Wykaz programów realizowanych z funduszy przedakcesyjnych w podziale na programy PHARE, ISPA (Fundusz Spójności) znajduje się w Załączniku nr 7. Bilans przepływów finansowych pomiędzy Polską a UE nie obejmuje programu SAPARD, gdyż zgodnie z planem wydatków Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, środki w ramach tego programu zostaną wykorzystane do końca 2005 r.

Przewidywane przepływy finansowe środków z tytułu realizacji programów przedakcesyjnych (PHARE, ISPA/Fundusz Spójności) w roku 2006 oszacowano w wysokości 2.892.473 tys. PLN. Na kwotę tę składają się:

- a) przepływy środków z tytułu realizacji programów **PHARE** 2001-2003 w wysokości 1.209.534 tys. PLN. Przewidywane wydatki w roku 2006 w ramach programów PHARE 2001-2003 podano w oparciu o dane przekazane przez Pełnomocników ds. Realizacji Projektów.

Należy zauważyć, że w projektach PHARE 2002 planowane przepływy środków w rozbiciu na poszczególne lata są niższe niż kwota określona w limicie wydatków wg umowy międzynarodowej. Wynika to z faktu, że w tych projektach, zgodnie z Memorandum Finansowym, został zakończony już okres kontraktacji, a projekty zostały zakontraktowane na kwoty niższe niż wcześniej planowano.

- b) przepływy środków z tytułu realizacji programu **ISPA** (Fundusz Spójności) w wysokości 1.682.939 tys. PLN.

Transition Facility

Kwoty ujęte w Załączniku Nr 7 w ramach programu Transition Facility podane zostały w oparciu o informacje przekazane z Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej. Wydatki w roku 2006 zostały zaplanowane w wysokości 137.283 tys. PLN.

Fundusze strukturalne i Fundusz Spójności

Przewidywane wykorzystanie środków z tytułu realizacji programów z udziałem funduszy strukturalnych oszacowano w wysokości 8.510.796 tys. PLN (Załącznik Nr 7). Na kwotę tę składają się szacunki dotyczące środków z tytułu realizacji następujących programów operacyjnych: Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, Rozwój Zasobów Ludzkich, Transport, Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, Rybołówstwo i przetwórstwo ryb, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego oraz Pomoc Techniczna, a także Inicjatyw Wspólnotowych: EQUAL i INTERREG.

Dane do Załącznika Nr 7 zostały ujęte zgodnie z informacjami Instytucji Zarządzających dla programów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych, tj. Ministerstwa Gospodarki i Pracy, Ministerstwa Infrastruktury oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Przewidywane wykorzystanie środków z tytułu realizacji projektów z udziałem Funduszu Spójności oszacowano w wysokości 3.160.831 tys. PLN (Załącznik Nr 7).

Przewidywane wydatki w roku 2006 w ramach sektora transportu i środowiska pochodzą od Instytucji Pośredniczących w zarządzaniu, tj. Ministerstwa Infrastruktury i Ministerstwa Środowiska oraz w zakresie Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna od Instytucji Zarządzającej dla projektów współfinansowanych z Funduszu Spójności, tj. Ministerstwa Gospodarki i Pracy.

Przeliczenia kwot EUR na PLN dla kolejnych okresów realizacji dokonano na podstawie prognozy dla roku 2006 (3,97 PLN/EUR) przyjętej w średniorocznej prognozie kursu walutowego ustalonego dla opracowania projektu ustawy budżetowej.

Zadania w zakresie Wspólnej Polityki Rolnej

Zadania w zakresie Wspólnej Polityki Rolnej (WPR), zgodnie z obowiązującym w Unii Europejskiej prawem, są prefinansowane przez budżety krajowe państw członkowskich. Udokumentowane wydatki są zwracane ze środków budżetu ogólnego UE po ich weryfikacji, w terminach ustalonych przez UE.

W projekcie budżetu założono, że prefinansowanie zadań WPR będzie dokonywane w ciężar rozchodów budżetu państwa.

Na uzupełnienie płatności obszarowych (I filar WPR), zgodnie z zapisami Traktatu Akcesyjnego, Polska uzyskała możliwość przesunięcia 20% środków przewidzianych na finansowanie Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW-II filar WPR) w latach 2004-2006, z możliwością zróżnicowania tej wielkości na poszczególne lata. Zgodnie z zapisami art. 33h ust. 3 rozporządzenia Rady UE 1257/1999 - uzupełnienie płatności obszarowych w latach 2004, 2005 i 2006 ma stanowić odpowiednio: 25%, 20% i 15 % płatności PROW.

Przewidziano, że na płatności obszarowe, realizowane w roku 2006, składać się będą niezrealizowane w roku 2005 należności za rok 2005 (60%) oraz 20% należności za rok 2006. Pozostała część należności za rok 2006 będzie zrealizowana w roku 2007. Należności roku 2005, płatne w roku 2006, zostaną ostatecznie wyliczone w oparciu o ustalony przez Komisję Europejską kurs EUR na rok 2005. Kurs EUR do przeliczenia należności za rok 2006 zostanie ustalony przez Komisję Europejską w roku 2006.

Ww. zasada realizacji płatności obszarowych za lata 2005 i 2006, została przyjęta także do działań PROW związanych z płatnościami obszarowymi (płatności uzupełniające z PROW – II filar WPR).

Finansowanie zadań wynikających z PROW przewiduje pokrycie przewidywanych do kasowej realizacji zobowiązań roku 2006, w części nie związanej z płatnościami obszarowymi.

Niezależnie od środków zaplanowanych na prefinansowanie zadań, które zostaną zwrócone z budżetu UE, budżet krajowy będzie finansował zadania WPR z wydatków budżetowych: na współfinansowanie PROW (również w części przesuniętej na I filar) oraz na uzupełnienie płatności bezpośrednich (maksymalnie do poziomu 60% dopłat bezpośrednich, przysługujących w Unii Europejskiej, w odniesieniu do płatności za rok 2005 oraz do poziomu 65 % w odniesieniu do płatności za rok 2006). Wg przepisów UE płatności za 2006 r. rozpoczną się dnia 1 grudnia 2006 r.

Rozdział VII

Finansowanie deficytu budżetu państwa

1. Finansowanie deficytu budżetowego, ujemnego salda przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania oraz ujemnego salda prefinansowania w 2005 r.

Przewiduje się, że w 2005 r.:

- a) deficyt budżetu państwa wyniesie 30.832,8 mln zł, wobec planowanego w ustawie na poziomie 35.000,0 mln zł,
- b) ujemne saldo przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania wyniesie 8.504,1 mln zł, wobec planowanego w ustawie ujemnego salda na poziomie 6.892,3 mln zł,
- c) ujemne saldo prefinansowania zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej wyniesie 1.575,9 mln zł, wobec planowanego w ustawie ujemnego salda na poziomie 2.806,7 mln zł.

Dodatkowo do sfinansowania pozostanie znajdujące się w finansowaniu krajowym:

- ujemne saldo z tytułu środków z funduszy strukturalnych (2.810,1 mln zł, wobec zakładanego w ustawie ujemnego salda w kwocie 1.795,7 mln zł),
- ujemne saldo z tytułu pożyczek (873,4 mln zł, wobec zakładanego w ustawie ujemnego salda w kwocie 2.904,9 mln zł),
- ujemne saldo z tytułu środków przechodzących (526,0 mln zł, wobec zakładanego w ustawie dodatniego w kwocie 78,7 mln zł).

Będzie to oznaczało ukształtowanie się potrzeb pożyczkowych netto na poziomie 45.122,3 mln zł wobec kwoty 49.399,6 mln zł planowanej w ustawie .

Planuje się, że deficyt budżetowy, ujemne saldo przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania oraz ujemne saldo prefinansowania w łącznej kwocie 40.912,8 mln zł (wobec planowanej 44.699,0 mln zł) zostaną sfinansowane następująco:

- a) finansowanie krajowe jest szacowane w wysokości 26.750,3 mln zł, (w ustawie 41.269,0 mln zł),
- b) finansowanie zagraniczne jest szacowane na poziomie 14.162,5 mln zł, (w ustawie 3.429,9 mln zł).

Przewiduje się, że w układzie sektorowym (w podziale na źródła pozyskania środków) finansowanie deficytu budżetowego, ujemnego salda przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania oraz ujemnego salda prefinansowania w 2005 r. będzie następujące (ujemne salda z tytułu środków z funduszy strukturalnych oraz pożyczek pomniejszają finansowanie pozabankowe):

Wyszczególnienie	2005 PW	Struktura 2005 PW
	mln zł	%
1	2	3
Finansowanie deficytu budżetowego, ujemnego salda przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania oraz ujemnego salda prefinansowania	40.912,8	100,0%
1. Bankowe	-9.223,7	-22,5%
2. Pozabankowe	22.500,0	55,0%
3. Inwestorzy zagraniczni	14.000,0	34,2%
4 Saldo środków przechodzących	-526,0	-1,3%
5. Zagraniczne	14.162,5	34,6%

1.1 Finansowanie krajowe

Finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa na rynku krajowym w okresie styczeń-wrzesień przebiegało w warunkach osłabienia tempa wzrostu gospodarczego, spadającej inflacji i obniżania podstawowych stóp banku centralnego. W konsekwencji na rynku skarbowych papierów wartościowych dominował trend spadkowy rentowności, które okresowo osiągały historycznie najniższe poziomy. Korzystna sytuacja w zakresie realizacji budżetu (poziom deficytu i pozostałych potrzeb pożyczkowych) przy wykorzystaniu finansowania zagranicznego umożliwiła zmniejszenie podaży skarbowych papierów wartościowych na rynku krajowym, a tym samym była jednym z czynników wpływających korzystnie na kształtowanie się rynkowych stóp procentowych.

Niższa podaż krajowych SPW dotyczyła przede wszystkim instrumentów o najkrótszym okresie zapadalności. Od początku roku do września nastąpi spadek zadłużenia w bonach o ok. 18 mld zł i przewiduje się kontynuację tego trendu do końca roku. Jednocześnie zwiększeniu uległo finansowanie obligacjami, szczególnie 5-letnimi. Takie kształtowanie sprzedaży umożliwiło skuteczną realizację celów strategii zarządzania długiem, w tym znaczącą poprawę parametrów struktury długu (wzrost średniej zapadalności i duration długu krajowego). Praktycznie zlikwidowano również zadłużenie nierynkowe dzięki operacjom przedterminowego wykupu obligacji nierynkowych na kwotę 3,5 mld zł. Sytuacja budżetu w zakresie płynności kształtowała się korzystnie - możliwe było obniżenie poziomu rezerwy płynnych aktywów i wprowadzenie nowych instrumentów zarządzania płynnością (lokaty międzybankowe oraz lokaty zabezpieczone obligacjami skarbowymi).

Szacowane saldo finansowania krajowego wyniesie 26.750,3 mln zł i będzie niższe od założonego w ustawie budżetowej (41.269,0 mln zł). Będzie to efektem wyższego salda finansowania zagranicznego przy niższym saldzie przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania oraz przy wyższym saldzie prefinansowania. Niższe saldo przychodów z prywatyzacji będzie wynikiem niższych wpływów z prywatyzacji oraz wyższych rozchodów z tytułu transferu środków do OFE.

Saldo finansowania ze źródeł krajowych będzie wynikiem przychodów w wysokości 127.306,3 mln zł i rozchodów w wysokości 100.556,0 mln zł. Na kształtowanie się tego salda złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo z tytułu sprzedaży i wykupu skarbowych papierów wartościowych w wysokości 30.936,2 mln zł,
- b) ujemne saldo udzielonych pożyczek w wysokości 873,4 mln zł jako wynik:
 - przychodów z tytułu spłaty pożyczek przez:
 - Narodowy Fundusz Zdrowia (320,7 mln zł),
 - jednostki samorządu terytorialnego (1,8 mln zł),
 - publiczne zakłady opieki zdrowotnej (0,1 mln zł),
 - i rozchodów z tytułu udzielenia pożyczek:
 - Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. na wypłatę gwarantowanych przez Skarb Państwa odszkodowań z tytułu ubezpieczenia kontraktów eksportowych (66,0 mln zł),
 - publicznym zakładom opieki zdrowotnej w ramach restrukturyzacji (1.100,0 mln zł),
 - jednostkom samorządu terytorialnego w ramach postępowania naprawczego (30,0 mln zł),
- c) dodatnie saldo pozostałych przychodów i rozchodów w wysokości 23,6 mln zł będące głównie wynikiem przychodów z końcowego rozliczenia finansowego dziewięciu transz rekompensat z tytułu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej,
- d) ujemne saldo środków z funduszy strukturalnych na kwotę 2.810,1 mln zł,
- e) ujemne saldo środków pozostających na rachunkach budżetu państwa na koniec 2004 r. i 2005 r. w wysokości 526,0 mln zł. Na jego wysokość złożą się środki przechodzące z roku 2004 w kwocie 6.438,6 mln zł, pomniejszone o środki przechodzące na rok 2006 w wysokości 6.964,7 mln zł. W omawianej pozycji są zawarte środki na rachunku walutowym pochodzące z wpływów z prywatyzacji. Operacje na rachunku walutowym

związane ze środkami pochodzącymi ze źródeł innych niż prywatyzacja są prezentowane w finansowaniu zagranicznym.

Najważniejszą pozycją w krajowym finansowaniu potrzeb pożyczkowych są skarbowe papiery wartościowe. Na saldo przychodów i rozchodów z tego tytułu w kwocie 30.936,2 mln zł złożą się:

- a) ujemne saldo sprzedaży i wykupu bonów skarbowych w wysokości 21.540,1 mln zł jako wynik:
 - przychodów ze sprzedaży w wysokości 24.947,6 mln zł,
 - rozchodów z tytułu wykupu w wysokości 46.487,7 mln zł,
- b) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji rynkowych w wysokości 57.767,0 mln zł, będące wynikiem:
 - przychodów w wysokości 92.876,6 mln zł ze sprzedaży obligacji, z czego: stałoprocentowych na kwotę 83.662,9 mln zł, zmiennoprocentowych w wysokości 7.228,5 mln zł oraz obligacji indeksowanych na kwotę 1.985,2 mln zł,
 - rozchodów z tytułu wykupu obligacji rynkowych w wysokości 35.109,6 mln zł, na które złożą się wykupy obligacji stałoprocentowych w wysokości 32.899,5 mln zł oraz zmiennoprocentowych na kwotę 2.210,1 mln zł,
- c) ujemne saldo sprzedaży i wykupu, w tym przedterminowego, obligacji oszczędnościowych w wysokości 1.480,0 mln zł będące wynikiem:
 - przychodów ze sprzedaży obligacji w wysokości 2.696,8 mln zł,
 - rozchodów z tytułu wykupu (w tym przedterminowego) w kwocie 4.176,8 mln zł,
- d) ujemne saldo obligacji nierynkowych w wysokości 3.810,7 mln zł, na które złożą się rozchody z tytułu spłaty rat kapitałowych oraz przedterminowego wykupu następujących obligacji:
 - restrukturyzacyjnych serii B, C i D – 3.718,8 mln zł,
 - na zwiększenie funduszy własnych BGŻ – 91,9 mln zł.

1.2 Finansowanie zagraniczne

Przewiduje się, że w 2005 r. saldo finansowania zagranicznego wyniesie 14.162,5 mln zł i będzie wyższe o 10.732,6 mln zł od przyjętego w ustawie budżetowej dodatniego salda w wysokości 3.430 mln zł.

Przychody ze źródeł zagranicznych w 2005 r. szacowane są na poziomie 72.001,5 mln zł. Na kwotę tę złożą się:

- a) kredyty zaciągnięte za granicą w kwocie 5.403,2 mln zł, z tego:
- w Banku Światowym w wysokości 770,4 mln zł (na infrastrukturę drogową i portową - 413,0 mln zł, restrukturyzację sektora węglowego - 226,0 mln zł, usuwanie skutków klęsk żywiołowych - 67,6 mln zł, aktywizację obszarów wiejskich - 53,9 mln zł, kredyt „Odra II” - 10,0 mln zł),
 - w Europejskim Banku Inwestycyjnym w wysokości 4.586,2 mln zł (na rozwój szkolnictwa wyższego - 1.545,7 mln zł, kredyt „Multisektor 2” – 1.105,7 mln zł, badania i innowacyjność – 1.030,5 mln zł, prefinansowanie środków unijnych - 420,0 mln zł, infrastrukturę drogową 262,2 mln zł, usuwanie skutków klęsk żywiołowych - 222,1 mln zł),
 - w Banku Rozwoju Rady Europy w wysokości 46,6 mln zł na restrukturyzację sektora węglowego.
- b) przychody z tytułu spłat udzielonych kredytów zagranicznych w kwocie 131,3 mln zł,
- c) wpływy z tytułu emisji obligacji skarbowych na międzynarodowym rynku finansowym w kwocie 36.389,4 mln zł,
- d) wpływy od podmiotów gospodarczych na spłatę udostępnionych im kredytów zagranicznych w wysokości 66,0 mln zł,
- e) zwrot środków w złotych z rachunku walutowego, nie związanych z prywatyzacją w wysokości 29.997,2 mln zł,
- f) przychody z tytułu innych rozliczeń zagranicznych w kwocie 14,4 mln zł.

Na kwotę rozchodów w przewidywanej wysokości 57.838,9 mln zł złożą się następujące tytuły:

- a) spłaty kredytów zaciągniętych w wysokości 7.830,4 mln zł. Spłaty te dotyczą Klubu Paryskiego (7.085,9 mln zł), Banku Światowego (362,2 mln zł), Europejskiego Banku Inwestycyjnego (238,3 mln zł), Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (17,1 mln zł), Banku Rozwoju Rady Europy - 16,5 mln zł, Libii i Japonii (110,3 mln zł),
- b) rozchody z tytułu udzielenia kredytów zagranicznych w wysokości 568,2 mln zł,
- c) ekokonwersja i Ekofundusz w kwocie 152,5 mln zł,
- d) refundacje i rekompensaty w wysokości 6,9 mln zł.
- e) wypłaty z tytułu udziałów w międzynarodowych organizacjach i instytucjach finansowych w wysokości 345,9 mln zł,

- f) rozchody z tytułu środków przekazanych na zasilenie rachunku walutowego w wysokości 30.039,4 mln zł; obejmują one równowartość w złotych wyemitowanych za granicą obligacji skarbowych ulokowanych na rachunku walutowym,
- g) rozchody z tytułu przedterminowej spłaty zobowiązań zagranicznych i innych operacji zagranicznych w wysokości 18.895,6 mln zł.

Na odmienne ukształtowanie się salda finansowania zagranicznego w 2005 r. w stosunku do ustawy budżetowej wpłynęły przede wszystkim:

- wyższa od zaplanowanej kwota emisji obligacji skarbowych na międzynarodowym rynku finansowym o 25.705,5 mln zł, tj. o 240%,
- wyższe od przyjętego w planie wykorzystanie kredytów zagranicznych - łącznie o ok. 444,5 mln zł,
- niższe terminowe spłaty kredytów zagranicznych o 2.787,9 mln zł związane przede wszystkim z przedterminową spłatą wobec Klubu Paryskiego,
- niższe od zaplanowanych rozchody z tytułu udzielenia kredytów zagranicznych o 437,9 mln zł,
- niewykonanie rozchodów z tytułu konwersji długu zagranicznego na złote zaplanowanych w wysokości 148 mln zł,
- przewidywane ujemne saldo z tytułu przedterminowej spłaty zobowiązań zagranicznych i innych operacji w wysokości 18.895,6 mln zł wobec założonego w ustawie budżetowej zerowego salda.

2. Finansowanie deficytu budżetowego, ujemnego salda przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania oraz ujemnego salda prefinansowania w 2006 r.

W 2006 r. zakładany jest:

- a) deficyt budżetu państwa w wysokości 32.575,0 mln zł,
- b) ujemne saldo przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania w kwocie 9.015,1 mln zł,
- c) ujemne saldo prefinansowania zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 1.957,4 mln zł.

Dodatkowo pozostanie do sfinansowania znajdujące się w finansowaniu krajowym:

- ujemne saldo z tytułu pożyczek (2.066,6 mln zł),
- ujemne saldo z tytułu środków przechodzących (24,5 mln zł).

Będzie to oznaczało ukształtowanie się potrzeb pożyczkowych netto w wysokości 45.638,6 mln zł.

Na sfinansowanie deficytu budżetowego, ujemnego salda przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania oraz ujemnego salda prefinansowania w łącznej kwocie 43.547,5 mln zł złożą się:

- a) dodatnie saldo finansowania ze źródeł krajowych w kwocie 23.474,5 mln zł,
- b) dodatnie saldo finansowania zagranicznego w kwocie 20.073,0 mln zł.

Szacuje się, że w podziale na źródła pozyskania środków (ujęcie sektorowe) finansowanie deficytu budżetowego, ujemnego salda przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania oraz prefinansowania w 2006 r. wyniesie (ujemne saldo z tytułu pożyczek i środków przechodzących zmniejszają finansowanie pozabankowe):

- a) 24.000,0 mln zł w krajowym sektorze pozabankowym. Prognozę finansowania w tym sektorze oparto na założeniu przede wszystkim dalszego przyrostu aktywów funduszy emerytalnych, wzrostu potencjału funduszy inwestycyjnych i instytucji ubezpieczeniowych,
- b) 5.000,0 mln zł w sektorze inwestorów zagranicznych nabywających SPW na rynku krajowym. Przyjęto zmniejszenie się zainteresowania inwestorów zagranicznych polskimi obligacjami w związku ze spadkiem różnicy pomiędzy rentownością polskich SPW i rentownością papierów w strefie euro i amerykańskich,
- c) będzie ujemne na poziomie 5.501,1 mln zł w sektorze bankowym,
- d) będzie ujemne na poziomie 24,5 mln zł z tytułu salda środków przechodzących z 2005 na 2006 r. i z 2006 na 2007 r.,
- e) 20.073,0 mln zł z finansowania zagranicznego.

Wyszczególnienie	2006	Struktura 2006
	mln zł	%
1	2	3
Finansowanie deficytu budżetowego, ujemnego salda przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania oraz ujemnego salda prefinansowania	43.547,5	100,0%
1. Bankowe	-5.501,1	-12,6%
2. Pozabankowe	24.000,0	55,1%
3. Inwestorzy zagraniczni	5.000,0	11,5%
4 Saldo środków przechodzących	-24,5	-0,1%
5. Zagraniczne	20.073,0	46,1%

2.1 Finansowanie krajowe

Finansowanie potrzeb pożyczkowych na rynku krajowym w 2006 r. będzie przebiegało w sytuacji niższego niż w 2005 roku poziomu potrzeb pożyczkowych brutto na rynku krajowym (potrzeby netto oraz wykupy SPW) przy jednoczesnym wzroście finansowania zagranicznego. Będzie to oznaczało istotne zmniejszenie sprzedaży skarbowych papierów wartościowych emitowanych na rynku krajowym. Takie uwarunkowania będą sprzyjać zmniejszaniu się różnicy pomiędzy rentownością polskich SPW i rentownością papierów w strefie euro.

Dobór instrumentów finansowania będzie dokonywany zgodnie ze strategią zarządzania długiem. Założono taką strukturę sprzedaży SPW, która korzystnie będzie wpływać na parametry długu związane z ryzykiem i rozkładem kosztów obsługi długu w najbliższych latach.

Przewiduje się, że na saldo finansowania ze źródeł krajowych w kwocie 23.474,5 mln zł złożą się następujące pozycje:

- a) saldo sprzedaży i wykupu skarbowych papierów wartościowych w wysokości 25.565,6 mln zł,
- b) ujemne saldo udzielonych pożyczek w wysokości 2.066,6 mln zł, jako wynik:
 - przychodów z tytułu spłaty pożyczek przez:
 - Narodowy Fundusz Zdrowia (320,7 mln zł),
 - publiczne zakłady opieki zdrowotnej (232,2 mln zł),
 - Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. (7,2 mln zł),
 - jednostki samorządu terytorialnego (3,3 mln zł),
 - i rozchodów z tytułu udzielenia pożyczki:
 - Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. na wypłatę gwarantowanych przez Skarb Państwa odszkodowań z tytułu ubezpieczenia kontraktów eksportowych (500,0 mln zł - przy ustawowym limicie na poziomie 1.000,0 mln zł),
 - publicznym zakładom opieki zdrowotnej w ramach restrukturyzacji (1.100,0 mln zł),
 - jednostkom samorządu terytorialnego w ramach postępowania naprawczego (30,0 mln zł),

- Funduszowi Rekompensacyjnemu na wypłatę rekompensat z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami państwa polskiego (1.000,0 mln zł),
- c) zerowe saldo pozostałych przychodów i rozchodów. Przepływy finansowe zawarte w tej pozycji mają charakter fakultatywny ze względu na niepewność ich wystąpienia. Decyzje o realizacji pozostałych rozchodów, ich skali oraz źródłach finansowania będą uzależnione od sytuacji budżetu państwa oraz sytuacji na rynku finansowym. Strona przychodów zawiera potencjalne wpływy z uzupełniającej sprzedaży bonów skarbowych oraz ze sprzedaży obligacji (w tym na przetargach zamiany obligacji zapadających poza 2006 r.). Po stronie rozchodów znalazły się natomiast m.in. potencjalne rozchody z tytułu:
- wykupu bonów skarbowych sprzedawanych w ramach sprzedaży uzupełniającej (tzw. bony krótkie),
 - wykupu na przetargach zamiany obligacji zapadających poza 2006 r. (część tego wykupu, uwzględniająca przyjęty poziom wydatków na obsługę długu, została zaplanowana w pozycji skarbowe papiery wartościowe),
 - wyższego niż założono przedterminowego wykupu obligacji oszczędnościowych; konieczność utworzenia takiej rezerwy wynika z konstrukcji instrumentów, umożliwiającej inwestorom przedstawienie obligacji do wcześniejszego wykupu,
- d) ujemne saldo środków pozostających na rachunkach budżetu państwa na koniec roku 2005 i 2006 w wysokości 24,5 mln zł. Na jego wysokość złożą się środki przechodzące z roku 2005 w kwocie 6.964,7 mln zł, pomniejszone o środki przechodzące na rok 2007 w wysokości 6.989,2 mln zł. Powyższe kwoty zawierają środki na rachunku walutowym z prywatyzacji w walutach obcych. Operacje związane ze środkami walutowymi pochodzącymi ze źródeł innych niż prywatyzacja są zawarte w finansowaniu zagranicznym.

Planuje się, że podobnie, jak w ostatnich latach, najważniejszym składnikiem finansowania będą skarbowe papiery wartościowe. Na szacowane w tej pozycji saldo w wysokości 25.565,6 mln zł złożą się następujące składniki:

- a) zerowe saldo sprzedaży i wykupu bonów skarbowych jako wynik:
- przychodów ze sprzedaży w wysokości 22.634,8 mln zł,
 - rozchodów z tytułu wykupu w wysokości 22.634,8 mln zł,

- b) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji rynkowych w wysokości 27.530,4 mln zł będące wynikiem:
- przychodów w kwocie 78.665,5 mln zł, pochodzących ze sprzedaży obligacji stałoprocentowych na kwotę 74.508,2 mln zł, zmiennoprocentowych na kwotę 2.102,7 mln zł oraz obligacji indeksowanych na kwotę 2.054,6 mln zł,
 - rozchodów z tytułu wykupu obligacji rynkowych w wysokości 51.135,2 mln zł, na które złożą się wykupy obligacji stałoprocentowych na kwotę 48.199,0 mln zł i zmiennoprocentowych na kwotę 2.936,2 mln zł,
- c) ujemne saldo sprzedaży i wykupu obligacji oszczędnościowych w wysokości 1.870,0 mln zł, na które złożą się:
- przychody ze sprzedaży w wysokości 3.360,0 mln zł,
 - rozchody z tytułu wykupu, w tym przedterminowego, w kwocie 5.230,0 mln zł,
- d) ujemne saldo w pozycji obligacje nierynkowe w kwocie 94,8 mln zł z tytułu spłaty rat kapitałowych obligacji na zwiększenie funduszy własnych BGŻ.

Syntetyczne informacje o finansowaniu potrzeb pożyczkowych ze źródeł krajowych w latach 2005 i 2006 przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	2005 PW	2006	3:2
	mln zł	mln zł	%
1	2	3	4
Finansowanie krajowe	26.750,3	23.474,5	87,8
1. Skarbowe papiery wartościowe	30.936,2	25.565,6	82,6
1.1. SPW rynkowe	36.226,9	27.530,4	76,0
1.1.1. Bony skarbowe	-21.540,1	0,0	0,0
1.1.2. Obligacje rynkowe	57.767,0	27.530,4	47,7
1.1.2.1. o zmiennym oprocentowaniu	5.018,5	-833,5	
1.1.2.2. o stałym oprocentowaniu	50.763,4	26.309,3	51,8
1.1.2.3. indeksowane	1.985,2	2.054,6	103,5
1.2. Obligacje oszczędnościowe	-1.480,0	-1.870,0	126,3
1.3. Obligacje nierynkowe	-3.810,7	-94,8	2,5
1.3.1. restrukturyzacyjne	-3.718,8	0,0	0,0
1.3.2. dla BGŻ	-91,9	-94,8	103,2
2. Pożyczki udzielone	-873,4	-2.066,6	236,6
3. Pozostałe przychody i rozchody	23,6	0,0	0,0
4. Środki z funduszy strukturalnych	-2.810,1	0,0	0,0
5. Saldo środków przechodzących na rok następny	-526,0	-24,5	4,7

2.2 Finansowanie zagraniczne

Planuje się, że w 2006 r. saldo finansowania zagranicznego będzie dodatnie i wyniesie 20.073,0 mln zł.

Na przychody ze źródeł zagranicznych szacowanych na kwotę 120.909,9 mln zł złożą się wpływy z tytułu:

- a) kredytów zagranicznych zaciągniętych w międzynarodowych instytucjach finansowych w wysokości 3.887,0 mln zł (0,1 mln USD i 978,3 mln EUR), w tym:
 - w Banku Światowym w wysokości 797,8 mln zł (0,1 mln USD i 200,7 mln EUR) - na infrastrukturę drogową i portową, restrukturyzację sektora węglowego, usuwanie skutków klęsk żywiołowych, poakcesyjny projekt wsparcia obszarów wiejskich,
 - w Europejskim Banku Inwestycyjnym w wysokości 2.934,7 mln zł (738,7 mln EUR) - na naukę i edukację II, infrastrukturę drogową, prefinansowanie środków unijnych, usuwanie skutków klęsk żywiołowych, leśnictwo,
 - w Banku Rozwoju Rady Europy w wysokości 154,5 mln zł (38,9 mln EUR) na projekt ochrony przeciwpowodziowej Odry, zasilenie funduszy dla Małopolski i Śląska.
- b) instrumentów płynnościowych; zakłada się zaciągnięcie kredytu rewolwingowego w kwocie 7.945,8 mln zł (2.000,0 mln EUR),
- c) planowanej emisji obligacji skarbowych na międzynarodowym rynku finansowym w wysokości 26.882,3 mln zł (4.900,0 mln USD i 2.750,0 mln EUR),
- d) spłat przez podmioty gospodarcze kapitału udostępnionych im kredytów zagranicznych ze środków pochodzących z kredytów zaciągniętych przez Skarb Państwa w Banku Światowym w kwocie 2,0 mln zł (0,6 mln USD),
- e) spłaty kredytów udzielonych w latach ubiegłych przez rząd polski Wietnamowi, Algierii, Angoli, Chinom, Jemenowi, Serbii i Czarnogórze, Indonezji i Syrii w wysokości 113,3 mln zł (34,8 mln USD),
- f) przychodów przeznaczonych na sfinansowanie przedterminowej spłaty zobowiązań zagranicznych i innych operacji zagranicznych w wysokości 26.247,3 mln zł (4.400,0 mln USD i 3.000,0 mln EUR),
- g) przychodów związanych ze zwrotem środków w złotych z rachunku walutowego (zwrot lokaty) w wysokości 55.832,2 mln zł (7.761,4 mln USD i 7.691,4 mln EUR), w związku z przeznaczeniem walut na obsługę zadłużenia zagranicznego i krajowego.

Planowane na 2006 r. rozchody zagraniczne wyniosą 100.836,9 mln zł. Na kwotę tę złożą się m.in.:

- a) spłaty kapitału od zaciągniętych kredytów – 7.271,3 mln zł (874,8 mln USD i 1.113,2 mln EUR); spłaty kapitału dotyczą:
 - wierzycieli zrzeszonych w Klubie Paryskim – 6.514,4 mln zł (796,3 mln USD i 987,0 mln EUR),
 - Banku Światowego - 374,1 mln zł (45,1 mln USD i 57,2 mln EUR),
 - kredytów na rzecz EBI, EBOiR i BRRE - łącznie 278,2 mln zł (1,3 mln USD i 69,0 mln EUR),
 - pozostałych kredytów: 65,1 mln zł (20,0 mln USD) na rzecz Centralnego Banku Libii z tytułu spłaty zadłużenia i na rzecz polskich przedsiębiorstw z tytułu zrealizowanego eksportu towarów i usług do Libii, kredytu japońskiego w wysokości 39,5 mln zł (12,1 mln USD).
- b) rozchody wynikające z zaciągniętych instrumentów płynnościowych (kredyt rewolwingowy) – 7.945,8 mln zł (2.000,0 mln EUR),
- c) rozchody z tytułu wykupu obligacji Skarbowych RP wyemitowanych za granicą - 1.983,8 mln zł (499,3 mln EUR po uwzględnieniu dyskonta spłacanego z wydatków budżetu w wysokości 0,7 mln EUR),
- d) rozchody z tytułu udzielenia kredytów zagranicznych w wysokości 977,0 mln zł (300,0 mln USD). Środki te będą przeznaczone dla przedsiębiorstw eksportujących towary i usługi w ramach kontraktów zawartych na podstawie umów kredytowych z Chinami, Indonezją, Uzbekistanem, Wietnamem, Serbią i Czarnogórą a także potencjalnie z Mołdową, Filipinami i Angolą.
- e) konwersja długu zagranicznego na złote 130,3 mln zł. Na konwersję długu zagranicznego na zasadach komercyjnych przeznaczona się równowartość 40,0 mln USD. Przewidują to postanowienia umów zawartych między Polską a Klubami Londyńskim i Paryskim,
- f) ekokonwersja/Ekofundusz 158,1 mln zł (41,2 mln USD i 6,0 mln EUR); rozchody z tego tytułu wynikają z realizacji zawartych umów o ekokonwersji polskiego długu i przeznaczeniu spłat kredytów lub odsetek wobec krajów wierzycielskich Klubu Paryskiego na wspieranie przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska w Polsce. W 2006 r. wypłacane kwoty będą wynikały z realizacji umów zawartych ze: Szwajcarią, USA, Francją, Włochami i Norwegią,
- g) rozchody z tytułu udziału w międzynarodowych organizacjach finansowych (EBI, Bank Światowy, EBOiR, IDA - Międzynarodowe Stowarzyszenie Rozwoju, Northern Dimension

Environmental Partnership (Partnerstwo na rzecz środowiska); planuje się przeznaczyć na nie kwotę 346,3 mln zł (10,0 mln USD i 78,9 mln EUR),

- h) rozchody związane z przedterminową spłatą zobowiązań zagranicznych i inne operacje zagraniczne w wysokości 26.247,3 mln zł (4.400,0 mln USD i 3.000,0 mln EUR); kwota ta przewidziana jest na ewentualną przedterminową spłatę zobowiązań zagranicznych Skarbu Państwa oraz tworzenie aktywów związanych z zarządzaniem i obsługą długu zagranicznego.
- i) rozchody związane z przekazaniem środków na zasilenie rachunku walutowego Ministerstwa Finansów w Narodowym Banku Polskim (lokaty) w wysokości 55.777,1 mln zł (8.100,0 mln USD i 7.400,0 mln EUR).

Rozdział VIII

Należności Skarbu Państwa

Przewidywany stan należności Skarbu Państwa na koniec 2005 i 2006 r. przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	XII 2005	struktura	XII 2006	struktura	Zmiana XII'06 - XII'05	
	mln zł	%	mln zł	%	mln zł	%
1	2	3	4	5	6	7
Należności Skarbu Państwa	39.305,3	100,0	42.083,0	100,0	2.777,7	7,1
1. Podatkowe i niepodatkowe należności pozostałe do zapłaty	20.797,8	52,9	21.983,6	52,2	1.185,8	5,7
1) Należności podatkowe, w tym:	16.640,1	42,3	17.399,6	41,3	759,5	4,6
1.1) podatki pośrednie	11.955,3	30,4	12.489,6	29,7	534,3	4,5
1.2) podatki dochodowe od osób fizycznych i prawnych	4.545,5	11,6	4.784,4	11,4	238,9	5,3
2) Należności niepodatkowe, w tym:	4.157,7	10,6	4.584,0	10,9	426,3	10,3
2.1) cło	1.006,4	2,6	1.071,1	2,5	64,7	6,4
2. Należności z tytułu przejściowego wykupu ze środków budżetu państwa odsetek od kredytów mieszkaniowych	7.501,7	19,1	7.336,9	17,4	-164,8	-2,2
3. Należności z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa	1.831,4	4,7	2.625,2	6,2	793,8	43,3
3.1) poręczenia i gwarancje krajowe	1.602,5	4,1	2.186,5	5,2	584,0	36,4
3.2) gwarancje zagraniczne	228,9	0,6	438,7	1,0	209,8	91,7
4. Należności z tytułu udzielonych kredytów zagranicznych	5.060,4	12,9	4.897,7	11,6	-162,7	-3,2
5. Należności z tytułu obligacji stanowiących zabezpieczenie obligacji Brady'ego (tzw. collateral)	1.766,3	4,5	1.825,1	4,3	58,8	3,3
6. Należności z tytułu udostępnienia środków z kredytów zagranicznych podmiotom krajowym	634,3	1,6	632,2	1,5	-2,0	-0,3
7. Należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków budżetu państwa podmiotom sektora finansów publicznych	1.428,0	3,6	2.001,8	4,8	573,8	40,2
8. Inne należności	285,5	0,7	780,5	1,9	495,0	173,4

1. Podatkowe i niepodatkowe należności pozostałe do zapłaty

Należności podatkowe pozostałe do zapłaty obejmują: zaległości płatne w ratach i odroczone, zaległości w postępowaniu egzekucyjnym, zaległości, wobec których wydano decyzje o zawieszeniu poboru, zaległości w postępowaniu ugodowym, układowym i upadłościowym, zaległości objęte egzekucją sądową oraz zaległości, w stosunku do których nie podjęto żadnych czynności.

W latach 2005 i 2006 przewidywany jest wzrost zaległości podatkowych ogółem. Będzie on wypadkową zwiększenia zaległości z tytułu podatków dochodowych od osób fizycznych i prawnych, jak również podatku od towarów i usług oraz spadku zaległości z tytułu podatku akcyzowego, podatku od gier i podatków zniesionych. Zwiększenie stanu należności podatkowych ogółem nastąpi mimo kontynuacji w 2005 r. umarzania zaległości w oparciu o przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego.

Wysoki stan zaległości podatkowych jest wynikiem:

- 1) ich narastania w gałęziach przemysłu wymagających pełnej lub częściowej restrukturyzacji takich jak: przemysł obronny, hutnictwo i przemysł lekki oraz trudnej sytuacji Polskich Kolei Państwowych,
- 2) traktowania znacznej części zaległości płatnych w ratach i odroczonych jako formy pomocy publicznej dla przedsiębiorców znajdujących się przejściowo w trudnej sytuacji ekonomicznej,
- 3) wstrzymania wykonania decyzji w związku z wniesionym przez podatnika odwołaniem lub skargą do sądu administracyjnego,
- 4) toczących się postępowań ugodowych i układowych,
- 5) nieściągalnych zaległości od podmiotów znajdujących się w stanie upadłości lub likwidacji i ostateczne wykreślenie ich z rejestru przedsiębiorstw (zaspokajanie wierzytelności z podziału masy upadłościowej),
- 6) zaległości przedsiębiorców obecnie przebywających poza granicami kraju; z dniem uzyskania przez Polskę członkostwa w UE powstała możliwość korzystania z pomocy państw członkowskich oraz obowiązek udzielania pomocy tym państwom przy dochodzeniu należności pieniężnych (o których mowa w art. 2 § 1 pkt 8 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji).

W przypadku zaległości niepodatkowych przewidywany jest:

- 1) wzrost zaległości z tytułu cła oraz pozostałych zaległości. Zaległości podmiotów wobec Skarbu Państwa z tytułu ceł w ponad 60% wynikają z nieprawidłowości stwierdzonych

w trakcie powtórnych kontroli celnych. Kwoty te są bardzo trudne lub niemożliwe do wyegzekwowania (firma będąca dłużnikiem najczęściej nie istnieje lub nie posiada majątku). Zmniejszenie tych zaległości mogłoby nastąpić poprzez ich umorzenie lub w wyniku przedawnienia. Przewiduje się, że w roku 2006 tendencje się nie zmienią i nastąpi również wzrost zaległości;

- 2) spadek należności z tytułu wpłat z zysku od przedsiębiorstw państwowych i spółek Skarbu Państwa;

2. Należności z tytułu przejściowego wykupu ze środków budżetu państwa odsetek od kredytów mieszkaniowych

W latach 2005 – 2006 przewidywany jest spadek należności Skarbu Państwa z tego tytułu. Będzie on wypadkową: prognozowanego przejściowego wykupu odsetek oraz umorzenia należności z tego tytułu i spłat dokonanych przez kredytobiorców.

3. Należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń

Wzrost należności Skarbu Państwa zarówno w 2005, jak i w 2006 r. wynikać będzie głównie z podejmowania przez Skarb Państwa ryzyka spłaty ze środków budżetowych zobowiązań wynikających z udzielonych gwarancji i poręczeń tj. spłaty rat kapitałowych i odsetek bieżących od gwarantowanych i poręczonych, krajowych i zagranicznych kredytów bankowych. Przewidywane jest zwiększenie stanu należności zarówno w przypadku gwarancji i poręczeń krajowych, jak i gwarancji zagranicznych.

4. Należności z tytułu udzielonych kredytów zagranicznych

Po wzroście w 2005 r. należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych kredytów zagranicznych, w 2006 r. przewidywany jest ich spadek. Taka tendencja będzie konsekwencją zmian zachodzących w kredytach udzielonych przez Polskę w walutach wymiennych (stanowiących 99,9% należności w tej pozycji), wynikających z: rozliczenia kwoty zadłużenia Etiopii, obsługi zadłużenia bieżącego, uruchamiania kolejnych wypłat w ramach kredytów rządowych oraz wzrostu odsetek zaległych. W przypadku należności z tytułu kredytów udzielonych w walutach niewymiennych w 2005 r. przewidywany jest ich niewielki spadek, a w 2006 r. nieznaczny wzrost.

5. Należności z tytułu obligacji stanowiących zabezpieczenie obligacji Brady'ego

W chwili obecnej w latach 2005 i 2006 nie jest planowana sprzedaż obligacji zerokuponowych stanowiących zabezpieczenie obligacji Brady'ego typu Par i RSTA. Zmiana należności z tytułu tych obligacji na koniec poszczególnych lat wynika ze zmiany ich wartości rynkowej (zmiana w złotych jest również efektem założonej zmiany kursu PLN/USD).

Należy zaznaczyć, że chociaż formalnie zabezpieczenie to stanowi własność Skarbu Państwa, to jednak umowa powiernicza zawarta z Federal Reserve Bank of New York nie pozwala na swobodne dysponowanie nim przez Polskę. Wspomniane obligacje zerokuponowe stanowią bowiem zabezpieczenie spłat zobowiązań wynikających z obligacji wyemitowanych w wykonaniu porozumienia z Klubem Londyńskim - tzw. obligacji Brady'ego.

6. Należności z tytułu udostępnienia środków z kredytów zagranicznych podmiotom krajowym

W latach 2005-2006 przewidywany jest nieznaczny spadek należności Skarbu Państwa z tego tytułu.

7. Należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków budżetu państwa podmiotom sektora finansów publicznych

W latach 2005-2006 należności z tego tytułu będą obejmowały pożyczki udzielone ze środków budżetu państwa dla:

- 1) kas chorych (pożyczka udzielona w 2000 r.),
- 2) jednostek samorządu terytorialnego,
- 3) samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Nowym tytułem występującym po raz pierwszy w 2005 r. są pożyczki udzielane samodzielnym publicznym zakładom opieki zdrowotnej w oparciu o przepisy ustawy o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej z dnia 15 kwietnia 2005 r. Zgodnie z ustawą SPZOZ mogą otrzymać ze środków budżetu państwa pożyczkę na sfinansowanie określonych w ustawie zobowiązań związanych z restrukturyzacją.

W latach 2005 i 2006 przewidywany jest wzrost należności z tytułu pożyczek dla SPZOZ i jednostek samorządu terytorialnego oraz spadek należności z tytułu pożyczek udzielonym Kasom Chorych (spłata pożyczki przez Narodowy Fundusz Zdrowia).

8. Inne należności

Inne należności obejmują: należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków budżetu państwa Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. (KUKE), należności od Międzynarodowego Banku Inwestycyjnego w Moskwie, należności z tytułu Porozumienia Generalnego z Rosją oraz od Funduszu Rozwoju Eksportu, jak również należności z tytułu sald na rachunkach clearingowych, barterowych oraz specjalnych.

Wzrost należności w tej pozycji będzie wynikiem przede wszystkim udzielenia nowych pożyczek dla KUKE (zwłaszcza w 2006 r.).

Rozdział IX

Sektor finansów publicznych w latach 2005-2008

1. Kształt sektora finansów publicznych

Kształt sektora finansów publicznych w najbliższych latach jest zdeterminowany przez uwarunkowania instytucjonalne i te wynikające z realizowanej polityki gospodarczej. Wraz z wstąpieniem do Unii Europejskiej Polska zaczęła uczestniczyć w III etapie Unii Gospodarczej i Walutowej ze statusem kraju z derogacją. Oznacza to, że Polska przystąpi do strefy euro w momencie wypełnienia tzw. kryteriów konwergencji, wśród których znajdują się także te odnoszące się do polityki fiskalnej.

Uwarunkowania instytucjonalne wynikają zarówno z polskiego prawodawstwa jak i związane są z uruchomieniem w lipcu 2004 r. przez Radę Ecofin w stosunku do Polski procedury nadmiernego deficytu (excessive deficit procedure – EDP).

Problematyka związana z długiem i deficytem sektora finansów publicznych, jako ważne zagadnienie polityki gospodarczej, znalazła swoje odzwierciedlenie w Konstytucji RP oraz w ustawie o finansach publicznych. W obydwu tych aktach zostały zawarte ograniczenia mówiące o tym, że relacja długu publicznego powiększonego o kwotę przewidywanych wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji nie może przekroczyć 60% produktu krajowego brutto w danym roku. Ustawa o finansach publicznych przewiduje ponadto zastosowanie specjalnych procedur ostrożnościowych, gdy rozmiary długu publicznego przekroczą 50% PKB.

Przy obecnej strukturze demograficznej poziom wydatków socjalnych ponoszonych przez sektor finansów publicznych (ok. 18-19% PKB) stanowi kolejne ważne uwarunkowanie instytucjonalne kształtu sektora w najbliższych latach. Wypłacalność świadczeń z pracowniczego oraz rolniczego ubezpieczenia społecznego jest bowiem gwarantowana przez państwo, także renta socjalna oraz zasiłki i świadczenia przedemerytalne finansowane są ze środków budżetu państwa.

Procedura nadmiernego deficytu związana jest z fiskalnym kryterium z Maastricht i uruchamiana jest przez Radę Ecofin w sytuacji, gdy dopuszczalny poziom deficytu i długu

sektora instytucji rządowych i samorządowych¹ (obliczany zgodnie z jednolitymi dla wszystkich krajów członkowskich UE zasadami ESA'95) został przekroczony.

Kraj członkowski UE spełnia kryterium fiskalne jeśli w momencie dokonywania oceny sytuacji fiskalnej nie jest objęty EDP. Komisja Europejska aby dokonać oceny czy kraj członkowski unika nadmiernego deficytu ocenia czy:

- faktyczny lub planowany poziom deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych nie przekracza 3% PKB, a jeśli wartość ta jest przekroczona to czy wskaźnik ten spadał znacznie do wartości referencyjnej w sposób trwały oraz czy przekroczenie wartości referencyjnej ma charakter wyjątkowy i krótkotrwały, a wskaźnik pozostaje blisko 3% PKB;
- wielkość zadłużenia sektora instytucji rządowych i samorządowych nie przekracza 60% PKB, a jeśli tak to czy relacja ta maleje w wystarczającym stopniu i zbliża się w zadowalającym tempie do wartości referencyjnej.

Jeśli na podstawie przesyłanych przez kraj danych² lub swojej własnej oceny sytuacji fiskalnej, Komisja Europejska stwierdzi, że kraj nie spełnia jednego lub obu z powyższych kryteriów uzyskuje prawną podstawę do podjęcia w stosunku do kraju procedury służącej ograniczeniu nadmiernego deficytu.

Podczas dyskusji nad reformą Paktu Stabilności i Wzrostu (wiosną 2005 r.) kraje członkowskie UE zajęły się także kwestią sposobu uwzględniania kosztów reform strukturalnych, w tym w szczególności reform emerytalnych przy ocenie polityki fiskalnej w ramach nadzoru fiskalnego. Kraje członkowskie UE zgodziły się na szczególne traktowanie reform emerytalnych co pozwolić może na relatywnie szybsze zakończenie wobec Polski procedury nadmiernego deficytu. Rada Ecofin podejmując decyzję o zakończeniu EDP będzie analizowała bliskie wartości referencyjnej przekroczenie, które odzwierciedla wdrażanie reformy emerytalnej (wprowadzenia elementu kapitałowego o zdefiniowanej składce). Koszty netto reformy emerytalnej uwzględniane będą, począwszy od roku wprowadzenia reformy dla krajów, które wdrożą taką reformę, bądź, dla krajów, które

¹ ESA'95 posługuje się pojęciem general government, którego oficjalne tłumaczenie to sektor instytucji rządowych i samorządowych. W niniejszym dokumencie przyjęto więc następującą terminologię: sektor instytucji rządowych i samorządowych – dla systemu ESA'95 oraz sektor finansów publicznych – dla metodologii polskiej jako zgodny z ustawą o finansach publicznych.

² Komisja Europejska dokonuje oceny polityki fiskalnej na podstawie przesłanych przez kraj członkowski notyfikacji fiskalnych (danych o faktycznym poziomie deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych) oraz aktualizacji programów konwergencji/stabilności (w tym zawartych w nich średnioterminowych prognoz). Zgodnie z obowiązującymi przepisami notyfikacje fiskalne opracowywane są 2 razy do roku (wiosną i jesienią), zaś programy przesyłane są do Komisji Europejskiej do 1 grudnia każdego roku.

przeprowadziły już reformę emerytalną od 2005 r. w sposób malejący. Takie rozwiązanie będzie w przypadku Polski funkcjonować do końca roku 2009. Analizując wynik sektora instytucji rządowych i samorządowych za rok 2005, należałoby go skorygować o 100% kosztów netto realizacji reformy emerytalnej, za rok 2006 – o 80%, za rok 2007 – o 60%, za rok 2008 – o 40%, a za rok 2009 – o 20% kosztów netto reformy. Przy czym koszt netto reformy emerytalnej nie został jednoznacznie definiowany co skutkuje możliwością różnej jego interpretacji. Koszt ten w przypadku Polski może być interpretowany jako:

- wynik OFE ³ - różnica między dochodami (składają się na nie należne OFE składki z tytułu ubezpieczenia społecznego oraz zyski z inwestycji aktywów) a wydatkami (opłaty jakie ponoszą OFE),
- transfer z budżetu państwa finansujący ubytek składki w FUS w związku z wprowadzeniem reformy emerytalnej,
- transfer z budżetu państwa finansujący ubytek składki w FUS oraz koszty jakie ponosi budżet państwa z tytułu inwestycji OFE w skarbowe papiery wartościowe.

Na podstawie danych z wiosennej notyfikacji fiskalnej przesłanych przez Polskę do Komisji Europejskiej w 2004 r. oraz potwierdzonych w Programie Konwergencji z maja 2004 r., Rada Ecofin stwierdziła występowanie w naszym kraju nadmiernego deficytu i przedstawiła rekomendacje, mające służyć jego obniżeniu (Decyzja Rady o istnieniu w Polsce nadmiernego deficytu z 05.07.2004 r. na podstawie art. 104 ust 6 TWE). Rada zarekomendowała m.in. ograniczenie deficytu, najszybciej, jak to możliwe, tak aby do 2007 r. obniżył się on do poziomu poniżej 3% PKB, zgodnie z przedstawioną w Programie Konwergencji (maj 2004 r.), a potem w jego aktualizacji (listopad 2004 r.) ścieżką zmniejszania deficytu. Ponadto zaleciła zdecydowane wdrażanie reform fiskalnych mających sprzyjać realizacji prognozowanej ścieżki fiskalnej.

Podstawowym warunkiem wprowadzenia euro w Polsce jest wypełnienie kryteriów konwergencji. W celu ograniczenia potencjalnych kosztów spełnienia kryteriów nominalnej konwergencji oraz zapewnienia stabilizacji makroekonomicznej niezbędne jest osiągnięcie optymalnego układu polityki fiskalnej i pieniężnej (policy mix). W obecnej sytuacji optymalnym rozwiązaniem byłoby konsekwentne dążenie do ograniczenia deficytu sektora finansów publicznych, co stworzyłoby sprzyjające warunki do obniżenia stóp procentowych. Taki układ polityki fiskalnej i pieniężnej - przy założeniu braku nieprzewidywalnych szoków inflacyjnych - powinien umożliwić spełnienie kryterium inflacyjnego przy jednoczesnej

3 Otwarte Fundusze Emerytalne

minimalizacji zagrożeń związanych z presją na kurs walutowy, sprzyjając jednocześnie osiągnięciu dynamicznego i zrównoważonego wzrostu gospodarczego. W tej sytuacji szczególnego znaczenia nabiera wprowadzenie wiarygodnego 3-letniego planowania budżetowego, które wydłuży horyzont czasowy i zwiększy przewidywalność polityki fiskalnej, ułatwiając realizację polityki pieniężnej.

2. Prognoza stanu sektora finansów publicznych do roku 2008

2.1. Dochody, wydatki oraz saldo sektora finansów publicznych

Dochody oraz wydatki sektora finansów publicznych prezentowane są po wyeliminowaniu transferów wewnątrz sektora, co oznacza, że za dochody sektora uważa się tylko te wpływy, które pochodzą spoza sektora, a za wydatki – wypływy poza sektor finansów publicznych.

Dochody sektora finansów publicznych uzależnione są od kształtowania się sytuacji makroekonomicznej oraz od przyjętych rozwiązań systemowych. Szacuje się, że dochody sektora finansów publicznych w relacji do PKB⁴ w latach 2005-08 utrzymają się na zbliżonym poziomie w relacji do PKB, tj. ok. 42% PKB. Wydatki sektora finansów publicznych w relacji do PKB² w latach 2005-08 będą maleć z poziomu 46,6% PKB do 43,3% PKB. Dzięki takiemu kształtowaniu się dochodów oraz wydatków sektor finansów publicznych będzie stopniowo wyrastał z nierównowagi. Taka tendencja będzie wynikiem:

- korzystnego kształtowania się sytuacji makroekonomicznej (obniżająca się stopa bezrobocia, wyższa dynamika spożycia, znaczne polepszenie się kondycji przedsiębiorstw spowodowane m.in. funkcjonowaniem na wspólnym rynku unijnym determinować będzie wyższe wpływy podatkowe oraz z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne),
- wprowadzonych reform (pozytywny efekt obniżenia w 2004 r. stawki PIT dla działalności gospodarczej oraz stawki CIT, jak też efekt wygasania ulg w PIT).

4 Według polskiej metodologii

Poniższe tabele przedstawiają dochody, wydatki oraz wynik kasowy sektora finansów publicznych w latach 2004-2008.

Wyszczególnienie	2004*	2005 PW	2006	2007	2008
	mld zł				
Dochody ogółem, w tym:	349,4	389,7	414,1	438,4	467,0
Dochody bieżące	345,6	384,5	408,8	432,9	461,4
1. dochody podatkowe	171,1	194,8	213,8	233,3	251,2
a) podatki pośrednie	100,7	115,1	126,7	135,2	145,1
b) pozostałe podatki	70,4	79,6	87,2	98,1	106,1
2. składki na ubezpieczenie społeczne	97,6	103,9	109,5	116,6	123,8
3. dochody niepodatkowe	76,9	85,9	85,5	83,1	86,4
Dochody kapitałowe	3,9	5,2	5,3	5,5	5,6
Wydatki ogółem, w tym:	393,4	431,1	453,0	466,0	481,0
Wydatki bieżące	362,6	396,0	410,5	423,7	436,0
1. wydatki socjalne	166,9	173,9	180,2	186,3	190,5
2. obsługa długu publicznego	24,1	29,2	30,9	30,4	30,4
3. pozostałe	171,6	193,0	199,4	207,0	215,1
a) wydatki własne	165,8	182,8	189,1	196,5	204,3
b) środki własne UE	5,8	10,2	10,3	10,5	10,7
Wydatki kapitałowe	30,7	35,1	42,5	42,3	45,0
Wynik kasowy	-43,9	-41,4	-38,9	-27,6	-14,0
Wynik pierwotny	-19,8	-12,3	-8,0	2,8	16,4

Wyszczególnienie	2004*	2005 PW	2006	2007	2008
	% PKB				
Dochody ogółem, w tym:	39,5	42,1	42,4	42,3	42,0
Dochody bieżące	39,0	41,5	41,9	41,7	41,5
1. dochody podatkowe	19,3	21,0	21,9	22,5	22,6
a) podatki pośrednie	11,4	12,4	13,0	13,0	13,1
b) pozostałe podatki	7,9	8,6	8,9	9,5	9,5
2. składki na ubezpieczenie społeczne	11,0	11,2	11,2	11,2	11,1
3. dochody niepodatkowe	8,7	9,3	8,8	8,0	7,8
Dochody kapitałowe	0,4	0,6	0,5	0,5	0,5
Wydatki ogółem, w tym:	44,4	46,6	46,4	44,9	43,3
Wydatki bieżące	41,0	42,8	42,1	40,9	39,2
1. wydatki socjalne	18,9	18,8	18,5	18,0	17,1
2. obsługa długu publicznego	2,7	3,2	3,2	2,9	2,7
3. pozostałe	19,4	20,9	20,4	20,0	19,4
a) wydatki własne	18,7	19,8	19,4	18,9	18,4
b) środki własne UE	0,7	1,1	1,1	1,0	1,0
Wydatki kapitałowe	3,5	3,8	4,4	4,1	4,1
Wynik kasowy	-5,0	-4,5	-4,0	-2,7	-1,3
Wynik pierwotny	-2,2	-1,3	-0,8	0,3	1,5

* Dane skorygowane w stosunku do sprawozdania z wykonania budżetu państwa za rok 2004 z maja br.

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych środki pochodzące z bezzwrotnej pomocy UE są środkami publicznymi. Tracą jednak swój publiczny charakter w przypadku, gdy beneficjentem tych środków jest jednostka niezaliczana do sektora finansów publicznych. Zgodnie z przepisami szczególnymi dotyczącymi gospodarki finansowej podmioty zaliczane do finansów publicznych ujmują środki pochodzące z bezzwrotnej pomocy z UE w swoich planach finansowych (jako dochody lub przychody). Po stronie wydatkowej ujmowane są wydatki refundowane ze środków UE.

W strukturze dochodów sektora finansów publicznych dominujący udział mają dochody podatkowe, stanowiące w latach 2005-08 ponad 50% dochodów ogółem oraz składki na ubezpieczenia społeczne, na które przypada około 27% dochodów. Łączny udział podatków i składek, a więc elementów decydujących o poziomie obciążeń fiskalnych, wyniesie w latach 2005-08 odpowiednio 77%, 78%, 80% i 80% dochodów ogółem, tj. ok. 33% PKB rocznie. Dodatkową pozycją po stronie dochodów stanowi rekompensata kasowa, jaką budżet państwa otrzymuje z UE. Wynosząca w latach 2005-06 odpowiednio 2,5 mld zł oraz 2,0 mld zł. Jednak już w 2007 r. zostanie ona całkowicie wyeliminowana.

Po stronie wydatków sektora finansów publicznych znaczącym obciążeniem są wydatki socjalne, które stanowią około 40% wydatków ogółem. Przystąpienie Polski do UE wiąże się nie tylko z uzyskaniem szerszego dostępu do funduszy unijnych, ale też z koniecznością ponoszenia wydatków na rzecz budżetu unijnego. Szacuje się, że składka płacona przez Polskę na rzecz UE stanowić będzie w latach 2005-08 równowartość około 1% PKB rocznie. Dodatkowo ze środków budżetu państwa są i będą pokrywane również dodatkowe koszty związane ze współfinansowaniem projektów realizowanych przy pomocy funduszy unijnych oraz z uzupełniającym finansowaniem dopłat bezpośrednich dla rolników. Wartość kosztów obsługi długu, które są pochodną deficytu sektora finansów publicznych pozostaną w latach 2005-06 na niezmiennym poziomie 3,2% PKB. Z uwagi na coraz niższy poziom stóp procentowych oraz szacowany niższy poziom deficytu wartość kosztów obsługi będzie w latach 2007-08 maleć.

Konsekwencją stabilnego poziomu dochodów w relacji do PKB oraz malejącej wartości wydatków w relacji do PKB jest prognozowany spadek deficytu sektora finansów publicznych z 4,5% PKB w 2005 r. do 1,3% PKB w roku 2008.

Dla zachowania jednolitości porównań międzynarodowych jesteśmy zobowiązani do szacowania wskaźników dotyczących sektora instytucji rządowych i samorządowych wg metodologii unijnej (ESA'95). Jakość tych szacunków jest szczególnie ważna w sytuacji objęcia naszego kraju procedurą nadmiernego deficytu.

System ESA'95 zawiera jednolite dla wszystkich państw członkowskich zasady rejestracji przepływów i stanów oraz wyznacza granice sektora instytucji rządowych i samorządowych. Generalnie zakres sektora wg ESA'95 jest zgodny z ramami ustawy

o finansach publicznych z pewnymi wyjątkami, wynikającymi z charakteru operacji ekonomicznych przeprowadzanych przez jednostki. Wyjątkami tymi są⁵:

- jednostki badawczo-rozwojowe, które mając dużą autonomię w podejmowaniu decyzji gospodarczych oraz nie będąc w większości finansowane ze środków budżetu państwa nie są zaliczone do sektora według zasad ESA'95, natomiast są do niego włączone zgodnie z metodologią krajową,
- otwarte fundusze emerytalne - we wrześniu 2004 r. Eurostat opublikował decyzję (Eurostat News Releases No 117/2004 z 23 września 2004 r), w której przyznał Polsce i innym krajom posiadającym kapitałowe fundusze emerytalne o zdefiniowanej składce, prawo do korzystania do marca 2007 r. z okresu przejściowego w dostosowaniu klasyfikacji tych funduszy do zasad określonych w decyzji Eurostatu z marca ubiegłego roku (Eurostat News Releases No 30/2004 z 2 marca 2004 r.). Oznacza to, że w tym okresie Polska ma nadal prawo do klasyfikowania OFE w sektorze instytucji rządowych i samorządowych. Jest to jednocześnie maksymalny termin wprowadzenia w życie odpowiednich decyzji Eurostatu. OFE klasyfikowane są według metodologii krajowej poza sektorem.

W przypadku szacowania deficytu według metodologii Unii Europejskiej oraz metodologii krajowej stosuje się odmienne koncepcje rachunkowe. Według metodologii europejskiej wszystkie transakcje są prezentowane memoriałowo (w momencie ich powstania), zaś w Polsce obowiązuje baza kasowa, tzn. transakcje są rejestrowane w momencie faktycznego przepływu środków pieniężnych. Ponadto memoriałowe podatki i składki na ubezpieczenia społeczne są wykazywane w wysokości możliwej do ściągnięcia.

⁵ Wcześniej Agencja Rynku Rolnego stanowiła zgodnie z zasadami ESA'95 jednostkę z poza sektora. Od czasu wejścia Polski do UE, w związku ze zmianą zadań tej agencji, została ona wliczona do sektora instytucji rządowych i samorządowych.

W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do PKB w latach 2005-08 zgodnie z przyznanym krajom członkowskim Unii Europejskiej okresem przejściowym.

Wyszczególnienie	2005 PW	2006	2007	2008
	w % PKB			
Kasowy wynik sektora finansów publicznych	-4,5	-4,0	-2,7	-1,3
Dostosowania zakresu sektora	1,9	2,0	2,0	1,9
Wynik OFE	1,9	2,0	1,9	1,8
Wynik jednostek badawczo-rozwojowych	0,0	0,0	0,1	0,1
Dostosowania metodologiczne	-0,9	-0,8	-1,3	-1,5
Korekty transakcyjne	-0,1	0,0	0,0	0,0
Dostosowania do memoriału	-0,8	-0,8	-1,3	-1,5
<i>korekta transferu do FUS z tytułu ubytku składki w związku z reformą emerytalną</i>	-1,3	-1,3	-1,2	-1,2
<i>koszty obsługi długu netto</i>	0,3	0,4	0,2	0,1
<i>dostosowanie podatków i składek do memoriału z uwzględnieniem podatków i składek nieściągalnych</i>	0,1	0,4	0,1	0,1
<i>pozostałe</i>	0,2	-0,3	-0,4	-0,5
Wynik wg metodologii UE (OFE klasyfikowane w sektorze)	-3,4	-2,8	-2,0	-0,8
Wynik wg metodologii UE (OFE klasyfikowane poza sektorem)	-5,4	-4,8	-3,9	-2,7

Dostosowania metodologiczne obejmują:

- korekty transakcyjne - głównie korekta wpłat z zysku NBP związana z wyłączeniem z dochodów budżetu kwot wynikających z przeszacowania rezerw oraz z tytułu różnic kursowych oraz operacje umorzenia długu,
- dostosowania do memoriału, na które składają się głównie:
 - korekta transferu do FUS z tytułu ubytku składki w związku z reformą emerytalną - transfer przekazywany OFE do roku 2003 był ewidencjonowany jako dotacja budżetowa. Ustawa o wykorzystaniu wpływów z prywatyzacji części mienia Skarbu Państwa na cele związane z reformą systemu ubezpieczeń społecznych przewiduje możliwość sfinansowania transferu przekazywanego OFE wpływami z prywatyzacji, tj. „spod kreski”. W związku z powyższym, kwota transferu do OFE księgowana jest zgodnie z polską metodologią po stronie rozchodów budżetu państwa. Jednak według zasad ESA'95 transfer ten jest przeklasyfikowywany „nad kreskę” jako wydatek budżetu państwa;
 - koszty obsługi długu Skarbu Państwa netto (różnica między kosztami narosłymi w danym roku a zapłaconymi w danym roku);
 - dostosowanie podatków i składek do memoriału z uwzględnieniem podatków i składek, które nigdy nie zostaną ściągnięte.

2.2. Dług publiczny

Poniższa tabela zawiera dane za 2004 r. oraz prognozy na lata 2005-08 dotyczące podstawowych kategorii długu publicznego.

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008
Państwowy dług publiczny powiększony o kwotę przewidywanych wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez podmioty sektora finansów publicznych					
mld zł	444,1	481,4	532,9	568,8	599,3
% PKB	50,2	52,0	54,6	54,8	53,9
Państwowy dług publiczny					
mld zł	432,3	468,1	516,4	551,4	581,1
% PKB	48,8	50,6	52,9	53,2	52,3
Dług Skarbu Państwa powiększony o kwotę przewidywanych wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa					
mld zł	414,6	451,8	501,9	537,8	567,0
% PKB	46,8	48,8	51,4	51,9	51,0
Dług Skarbu Państwa					
mld zł	402,9	438,6	485,6	520,5	548,9
% PKB	45,5	47,4	49,8	50,2	49,4
Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych (wg metodologii UE)					
<i>OFE klasyfikowane w sektorze</i>					
mld zł	386,2	411,1	449,6	475,5	492,9
% PKB	43,6	44,4	46,1	45,9	44,4
<i>OFE klasyfikowane poza sektorem</i>					
mld zł	423,2	461,1	511,6	547,9	577,4
% PKB	47,8	49,8	52,4	52,8	52,0

W poniższej tabeli przedstawiono główne różnice między kategorią państwowego długu publicznego powiększonego o kwotę przewidywanych wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez podmioty sektora finansów publicznych braną pod uwagę przy polskich procedurach ostrożnościowych a kategorią długu, który badany jest dla potrzeb procedury nadmiernego deficytu.

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008
	% PKB				
Państwowy dług publiczny powiększony o kwotę przewidywanych wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez podmioty sektora finansów publicznych	50,2	52,0	54,6	54,8	53,9
Dostosowania zakresu sektora	-4,2	-5,4	-6,4	-7,0	-7,6
Papiery wartościowe podmiotów sektora finansów publicznych w portfelu OFE	-4,2	-5,4	-6,4	-7,0	-7,6
Różnice dotyczące tytułów	-2,4	-2,2	-2,2	-2,0	-2,0
Przewidywane wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji	-1,3	-1,4	-1,7	-1,7	-1,6
Zobowiązania wymagalne	-1,0	-0,8	-0,5	-0,3	-0,3
Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych (OFE klasyfikowane w sektorze)	43,6	44,4	46,1	45,9	44,4

Zarządzanie długiem Skarbu Państwa oraz oddziaływanie na dług sektora finansów publicznych w okresie objętym ustawą będzie ukierunkowane na realizację celów „Strategii zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2006-08”, przedkładanej wraz z uzasadnieniem do projektu ustawy budżetowej na rok 2006. Kształtowanie się długu publicznego w tym okresie będzie rezultatem realizacji strategii.

W latach 2005-08 przewidywany jest wzrost długu publicznego w wartościach nominalnych, a do 2007 r. również w relacji do PKB. Zakłada się, że państwowy dług publiczny wzrośnie w 2006 r. o 48,3 mld zł, a w kolejnych dwóch latach o 35,0 i 29,6 mld zł. Wzrost państwowego długu publicznego w relacji do PKB wyniesie w 2006 r. 2,3 pp (do poziomu 52,9%) i 0,3 pp w 2007 r. (53,2%). W 2008 r. powinien nastąpić spadek relacji długu do PKB o 0,9 pp (do poziomu 52,3%).

Główną przyczyną wzrostu długu w ujęciu nominalnym będzie finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, przy ograniczonych wpływach z prywatyzacji. Dominujący udział w państwowym długu publicznym posiada i posiadać będzie dług Skarbu Państwa. W 2004 r. udział ten wyniósł 93,0%, a na lata 2005-06 zakłada się, że wyniesie odpowiednio 93,5% i 93,8%. W wartościach nominalnych zakłada się, że dług Skarbu Państwa wzrośnie w 2005 r. o 35,7 mld zł (do poziomu 438,6 mld zł, tj. 47,4% PKB), a w 2006 r. o 47,0 mld zł (do 485,6 mld zł, czyli 49,8% PKB).

Kategorią, która zgodnie z obowiązującą w chwili obecnej ustawą o finansach publicznych (z 1998 r.) powiększa państwowy dług publiczny, w odniesieniu do limitów ustawowych, są przewidywane wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji (tj. potencjalne zobowiązania z uwzględnieniem ryzyka).

Elementem mającym istotny wpływ na wysokość przewidywanych wypłat są potencjalne zobowiązania Skarbu Państwa wynikające z udzielonych poręczeń i gwarancji.

Wyszczególnienie	XII 2004	XII 2005	XII 2006
	mld zł		
Zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu gwarancji i poręczeń	29,4	34,7	47,5
Przewidywane wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	11,9	13,3	16,5

W projekcie ustawy budżetowej na 2006 r. zaplanowano udzielenie przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń na łączną kwotę 17,0 mld zł, m.in. na realizację strategicznych programów rządowych, takich jak: budowa autostrad oraz wspieranie rozwoju infrastruktury i ochrony środowiska, a także tworzenie przez banki linii kredytowych w celu sfinansowania przedsięwzięć inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego oraz małych i średnich

przedsiębiorstw. Jednocześnie zakłada się zaostrzenie polityki w zakresie udzielania nowych poręczeń i gwarancji Skarbu Państwu poprzez stosowanie bardziej rygorystycznych kryteriów oceny ryzyka obciążającego Skarb Państwa jako poręczyciela lub gwaranta.

2.3. Podsumowanie

Sytuację sektora finansów publicznych można ocenić jako stabilnie zmierzającą do zmniejszania deficytu i zrównoważenia w okresie najbliższych kilku lat.

W oparciu o przedstawione prognozy można stwierdzić, że Polska realizuje ścieżkę fiskalną zgodną z rekomendacją Rady Ecofin, tj. deficyt z OFE klasyfikowanym w sektorze instytucji rządowych i samorządowych osiąga wartość 2,0% PKB w roku 2007. Jednak zgodnie z przyjętą zasadą procedura nadmiernego deficytu będzie mogła zostać zakończona w stosunku do Polski jeśli:

- wartość deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych skorygowana o koszty netto reformy emerytalnej będzie poniżej wartości referencyjnej. Dodatkowo wskaźnik ten będzie zgodnie z prognozami spadał do wymaganego poziomu w sposób znaczący i trwały;
- wartość długu do PKB będzie poniżej wartości referencyjnej.

Prognozowany poziom długu w relacji do PKB w okresie do 2008 r. jest na poziomie poniżej wartości referencyjnej. Jednak Rada Ecofin może uznać, że deficyt na poziomie 3,9% PKB w 2007 r. (z OFE poza sektorem) nie jest wystarczająco bliski wartości referencyjnej⁶. Chcąc zatem spełnić kryterium fiskalne już w 2007 r., tj. nie być objętym procedurą nadmiernego deficytu Polska będzie musiała zintensyfikować działania w zakresie reformy finansów publicznych. Należy jednak podkreślić, że ostateczna decyzja o ewentualnym zakończeniu procedury nadmiernego deficytu, a zatem decyzja o wypełnieniu przez Polskę kryterium fiskalnego, podjęta zostanie na początku 2008 r. w oparciu o dane przesłane w ramach tzw. notyfikacji fiskalnej, a dotyczące faktycznego wykonania roku 2007.

Biorąc pod uwagę projekcje fiskalne oraz założenia makroekonomiczne należy oczekiwać, iż spełnienie inflacyjnego kryterium konwergencji⁷ w perspektywie lat 2006-08 jest możliwe. Będzie ono uzależnione m.in. od siły oddziaływania czynników inflacyjnych (w tym przyspieszenia rozwoju gospodarczego oraz ewentualnych szoków podaży) zarówno w Polsce, jak i w innych krajach UE. Z kolei stabilizacja inflacji na niskim poziomie oraz poprawa sytuacji finansów publicznych pomogą w wypełnieniu kryterium stopy

6 Poniżej 3% w relacji do PKB (przy odpowiednim uwzględnieniu kosztów reformy emerytalnej)

7 W niniejszym rozdziale nie uwzględniono kryterium zgodności legislacji, którego Polska, podobnie jak pozostałe kraje UE objęte derogacją, obecnie nie spełnia.

procentowej. Wypełnienie kryterium kursowego będzie wiązało się z koniecznością włączenia złotego do ERM II⁸, co wynika z „Uchwały Rady Europejskiej o ustanowieniu europejskiego mechanizmu kursowego w trzecim etapie UGW” z 16 czerwca 1997 r., w której podkreślono, że oczekuje się, iż kraje członkowskie z derogacją przyłączą się do mechanizmu kursowego. Planowana redukcja deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz stabilizacja inflacji na poziomie celu inflacyjnego sprzyjać będą stabilizacji kursu złotego w okresie przebywania w ERM II.

⁸ Europejski Mechanizm Kursowy II

Rozdział X

Kierunki prywatyzacji majątku Skarbu Państwa w 2006 r.

1. Podstawy prawne

Obowiązek opracowywania Kierunków prywatyzacji wynika z zapisów dwóch aktów prawnych:

- ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz.U. Nr 106 poz. 493, z późn. zm.), na podstawie której (art. 2, pkt 2) Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa ma obowiązek przygotowania i przedkładania Radzie Ministrów rocznych kierunków prywatyzacji majątku państwowego,
- ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 45, poz. 148, tekst jednolity z późn. zm.), zgodnie z którą (art. 87, pkt 3) do projektu ustawy budżetowej załącza się uzasadnienie zawierające m.in. kierunki prywatyzacji majątku Skarbu Państwa.

Realizacja *Kierunków prywatyzacji* jako elementu corocznie uchwalanej ustawy budżetowej podlega przepisowi art. 146, ust. 4, pkt 1 *Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r.* (Dz.U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.), który zobowiązuje członków Rady Ministrów do zapewnienia wykonania ustaw.

Przedstawiony dokument określa kierunkowe zamierzenia Rządu w zakresie prywatyzacji majątku państwowego, warunki i środki realizacji tych zamierzeń oraz przychody z tytułu prywatyzacji.

2. Cele prywatyzacji

Program działania Ministra Skarbu Państwa w 2006 r. w zakresie przekształceń własnościowych zakłada zarówno kontynuację procesów i projektów prywatyzacyjnych rozpoczętych w latach poprzednich, jak i zintensyfikowanie prac związanych z przygotowaniem spółek i sektorów przeznaczonych do prywatyzacji w latach następnych. Ważną częścią programu będą także działania związane z monitorowaniem i egzekwowaniem zobowiązań inwestorów, wynikających z umów prywatyzacyjnych oraz poprawą efektywności zarządzania majątkiem Skarbu Państwa, której służyć będzie wdrażanie nowych zasad nadzoru właścicielskiego.

Biorąc pod uwagę fakt, iż istotnym elementem nadzoru właścicielskiego jest polityka dywidendowa, w celu zapewnienia jej jednolitości w odniesieniu do spółek nadzorowanych przez Ministra Skarbu Państwa opracowano „Wytyczne Ministra Skarbu Państwa w sprawie polityki dywidendowej w jednoosobowych spółkach Skarbu Państwa, w spółkach z większościovym udziałem Skarbu Państwa oraz w niektórych spółkach z mniejszościowym udziałem Skarbu Państwa”. „Wytyczne...” wprowadzają jednolity sposób ustalania dywidendy, optymalny z punktu widzenia wpływów budżetowych jak i spółek.

Podejmowane przez Ministra Skarbu Państwa działania mają na celu porządkowanie struktury własnościowej w gospodarce i poszczególnych spółkach, uczynienie procesów prywatyzacyjnych jasnymi i przejrzystymi.

Intencją Ministra Skarbu Państwa jest zwiększenie podaży spółek Skarbu Państwa na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych co jest jednym ze sposobów ożywienia i wzmocnienia rozwoju rynku kapitałowego w Polsce. Prywatyzacja i rozwój rynku kapitałowego są ściśle ze sobą powiązane. Spółki Skarbu Państwa prywatyzowane przez Giełdę są atrakcyjną ofertą, m.in. dla OFE, które poszukują nowych możliwości inwestycyjnych na polskim rynku kapitałowym.

Z uwagi na to, że procesy prywatyzacji koncentrować się będą w sektorach o charakterze strategicznym i infrastrukturalnym, z których większość stoi przed koniecznością poprawy swojej pozycji konkurencyjnej zarówno na rynku krajowym jak i rynkach zagranicznych rząd przyjął szereg programów restrukturyzacji i prywatyzacji obejmujących najważniejsze branże polskiej gospodarki, w tym mających kluczowe znaczenie m.in. dla bezpieczeństwa finansowego czy energetycznego państwa.

Oznacza to, że przyjęte i realizowane programy restrukturyzacji i prywatyzacji poszczególnych sektorów gospodarki, skorelowane z celami polityki gospodarczej rządu, wyznaczać będą w 2006 r. i latach następnych zakres i tempo prywatyzacji majątku Skarbu Państwa.

3. Zasoby majątku państwowego do prywatyzacji oraz uwarunkowania procesów prywatyzacji

Wg danych na dzień 31 grudnia 2004 r., spośród 918 przedsiębiorstw państwowych i 1.618 spółek z udziałem Skarbu Państwa, czynnych było 390 (ok. 42%) przedsiębiorstw i 1.189 spółek (ok. 73%).

Majątek jednoosobowych spółek Skarbu Państwa, podmiotów państwowych, Banku Gospodarstwa Krajowego, Agencji Nieruchomości Rolnych oraz akcje i udziały w spółkach z częściowym udziałem Skarbu Państwa szacowany jest na ok. 140 mld zł, w tym znaczną

część stanowią zasoby, które nie będą prywatyzowane. Podkreślić należy, iż część przedsiębiorstw i spółek przeznaczonych do sprywatyzowania znajduje się w słabej kondycji ekonomiczno-finansowej i bez kapitału na restrukturyzację, modernizację i inwestycje grozi im upadłość lub likwidacja.

Prywatyzacja majątku Skarbu Państwa przebiega zazwyczaj w złożonych warunkach mikro i makroekonomicznych. Realizacja projektów prywatyzacyjnych uzależniona jest zarówno od czynników wewnętrznych jak i zewnętrznych, takich jak dynamika wzrostu gospodarczego, popyt inwestycyjny, w tym zainteresowania inwestorów zagranicznych polską gospodarką, koniunktura na rynkach światowych.

Istotnym wyzwaniem jest odzyskanie społecznego poparcia dla prywatyzacji, któremu służyć będzie przede wszystkim wzmocnienie nadzoru właścicielskiego Skarbu Państwa nad spółkami i przedsiębiorstwami oraz wzmocnienie kontroli nad procesami przekształceń własnościowych. Polityka informacyjna Ministra Skarbu Państwa będzie otwarta i ukierunkowana na wyjaśnianie celów, warunków i procedur prywatyzacyjnych, a także korzyści dla prywatyzowanych podmiotów oraz ich załóg, co wiąże się z uczestnictwem w tym procesie poprzez nieodpłatne obejmowanie do 15% akcji/udziałów.

Realizacja projektów prywatyzacyjnych jest procesem długofalowym i złożonym. Na poziom faktycznych przychodów, oprócz suwerennych decyzji sprzedającego, ma wpływ element niepewności pojawiający się na kolejnych etapach prac. Zidentyfikowane w latach poprzednich ryzyka i uwarunkowania takie jak: ryzyko zmiany wartości rynkowej aktywów, utrzymujący się w niektórych branżach zły stan finansowy spółek, przesunięcie w czasie danego projektu, zmiana koncepcji prywatyzacji w odniesieniu do wybranych podmiotów, konkurencyjne warunki dla pozyskiwania kapitału zagranicznego stworzone w makroregionie, czy całkowicie niezależne od MSP opóźnienia związane z procedurami Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Urzędu Zamówień Publicznych, Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, mogą również mieć wpływ na przebieg i efekty procesów prywatyzacyjnych w 2006 r.

Istotne jest także ryzyko polityczne. Dobór podmiotów przeznaczonych do prywatyzacji jak i sama koncepcja prywatyzacyjna podlegają częstym zmianom, których przesłanką jest brak społecznego poparcia dla prywatyzacji, doktrynalna wrogość części klasy politycznej wobec prywatyzacji, różnorodne wątpliwości i niepokoje wyrażane np. przez związki zawodowe, lokalne władze samorządowe, media itp. Niektóre inicjatywy poselskie w zakresie polityki prywatyzacyjnej wpływają dodatkowo na spowolnienie działań w tym obszarze.

Precyzyjne planowanie wpływów z prywatyzacji znacząco utrudniają również niezależne od MSP negocjacje prywatyzacyjne i postępowania sądowe.

4. Programy prywatyzacji

4.1. Prywatyzacja pośrednia

Realizacja zadań wynikających z *Kierunków prywatyzacji majątku Skarbu Państwa na 2006 rok* odbywać się będzie przy wykorzystaniu dotychczasowych metod prywatyzacji.

Stan prac poprzedzających procesy przekształceń własnościowych (np. przyjęcie przez rząd programu prywatyzacji, analizy prywatyzacyjne, procedury wyłaniania doradcy) wpływa na zróżnicowany stopień szczegółowości planów prywatyzacyjnych w podanych poniżej sektorach:

Rynek kapitałowy

W dniu 21 kwietnia 2004 r. Rada Ministrów przyjęła wniosek Ministra Skarbu Państwa o przyjęcie przez Rząd informacji dotyczącej zamiaru rozpoczęcia procedury prywatyzacyjnej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. W kwietniu 2005 r. w wyniku przeprowadzonego w trybie negocjacji z ogłoszeniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego Minister Skarbu Państwa podpisał umowę na usługi doradcze przy prywatyzacji GPW w Warszawie S.A.

Rekomendacje doradcy uwzględniające strategię prywatyzacji Giełdy i harmonogram dochodzenia do docelowego funkcjonowania GPW w Warszawie S.A., także w odniesieniu do wzajemnych powiązań pomiędzy strategią prywatyzacji Giełdy a działalnością KDPW S.A. oraz wniosków wynikających z przyjętego przez Radę Ministrów dokumentu „Strategia Polskiego Rynku Kapitałowego Agenda Warsaw City 2010” są przedmiotem szczegółowych analiz MSP.

Ministerstwo Skarbu Państwa zakłada, że sprzedaż akcji GPW w Warszawie S.A. może nastąpić w I półroczu 2006 r.

Sektor elektroenergetyczny

Dalsze procesy konsolidacji i restrukturyzacji podmiotów sektora elektroenergetycznego prowadzone będą w oparciu o przyjętą przez Radę Ministrów w dniu 7 czerwca 2005 r. „Aktualizację programu realizacji polityki właścicielskiej Ministra Skarbu Państwa w odniesieniu do sektora elektroenergetycznego.”

„Aktualizacja...” przewiduje kontynuowanie rozpoczętych procesów konsolidacji zakładów energetycznych oraz konsolidację poziomą i pionową spółek wytwarzania i dystrybucji energii elektrycznej.

Planuje się powstanie Wschodniej Grupy Energetycznej S.A. (WGE S.A.) z siedzibą w Lublinie. W skład grupy wejdą zakłady energetyczne z terenu wschodniej Polski z wyłączeniem Rzeszowskiego Zakładu Energetycznego S.A. Zakład ten zostanie objęty procesem konsolidacji w ramach realizacji koncepcji utworzenia Energetyki Podkarpackiej S.A. (tworzonej na bazie RZE S.A. i Elektrowni Stalowa Wola S.A.).

Przewiduje się konsolidację dwóch zakładów energetycznych z terenu województwa łódzkiego tj. Łódzki Zakład Energetyczny S.A. oraz Zakład Energetyczny Łódź-Teren S.A. W przyjętej przez Radę Ministrów „Aktualizacji”, dopuszcza się możliwość indywidualnego połączenia ww. łódzkich zakładów energetycznych w ramach już istniejących grup energetycznych.

Zgodnie z założeniami „Polityki energetycznej Polski do 2025 roku” oraz metodologią urynkowania elektroenergetyki, wynikającą z dyrektyw unijnych w sprawie wspólnych zasad dla wewnętrznego rynku energii elektrycznej i znowelizowanej ustawy Prawo energetyczne – Grupa Kapitałowa PSE S.A. musi zostać poddana gruntownej restrukturyzacji organizacyjno-funkcjonalnej i przygotować się do wypełniania zupełnie nowych ról w sektorze elektroenergetyki. Proces restrukturyzacji GK PSE S.A. zdeterminowany jest dwiema zasadniczymi przesłankami. Pierwsza z nich wiąże się z rozwiązaniem kontraktów długoterminowych (KDT) na zakup mocy i energii, których PSE S.A. jest stroną, co stanowi istotną barierę konkurencyjnego rynku energii. Z kolei druga przesłanka – to konieczność kontynuowania, wyodrębnienia Operatora Systemu Przesyłowego (OSP) i przekazanie go wraz z majątkiem przesyłowym Skarbowi Państwa. Aktualnie rozpoczęte prace parlamentarne nad rządowym projektem ustawy o likwidacji KDT i jednoczesna jej notyfikacja w organach Komisji Europejskiej powodują, że w zależności od przyjętych rozwiązań zostanie przyjęty scenariusz restrukturyzacji.

Z kolei dalszy proces restrukturyzacji spółki BOT Górnictwo i Energetyka S.A. z siedzibą w Łodzi zmierzać będzie do przeprowadzenia wewnętrznej konsolidacji jednorodnych aktywów wytwarzania energii elektrycznej, ułatwiającej późniejsze ewentualne utworzenie koncernu.

Polityka właścicielska Ministra Skarbu Państwa obejmować będzie proces restrukturyzacji, w tym konsolidację poziomą i pionową spółek wytwarzania energii i dystrybucji. Proces prywatyzacji spółek sektora elektroenergetycznego będzie kontynuowany, a ścieżka wyboru trybu prywatyzacji będzie w każdym przypadku poddana

indywidualnej analizie. Dla dużych grup i koncernów energetycznych preferowaną ścieżką prywatyzacji będzie oferta publiczna; nie wyklucza się również oferowania akcji tych przedsiębiorstw inwestorowi strategicznemu.

Sektor górnictwa węgla kamiennego

Rada Ministrów przyjęła w dniu 27 kwietnia 2004r. opracowany przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy program „Restrukturyzacja górnictwa węgla kamiennego w latach 2004-2006 oraz strategia na lata 2007-2010”. Integralną część tego programu stanowi „Strategia prywatyzacji sektora górnictwa węgla kamiennego” - przyjęta przez Radę Ministrów 20 grudnia 2004r. Określa ona kierunki i możliwości prywatyzacji jednostek górnictwa węgla kamiennego, ze wskazaniem oferty publicznej, jako preferowanej formy prywatyzacji spółek spełniających wymogi niezbędne do wprowadzenia akcji do obrotu publicznego. W 2006 r. kontynuowana będzie realizacja ww. Strategii.

W dniu 19.07.2005 r. Rada Ministrów wyraziła, na wniosek Ministra Skarbu Państwa, zgodę na niepubliczny tryb zbycia akcji spółek CIECH S.A. (pakiet akcji stanowiący 36,68% kapitału zakładowego) i WĘGLOKOKS S.A. (pakiet akcji odpowiadający wartościowo kwocie 450 mln zł) będących własnością Skarbu Państwa poprzez wniesienie przedmiotowych akcji przez Skarb Państwa jako wkładu niepieniężnego w zamian za objęcie akcji nowej (nowych) emisji w podwyższonym kapitale zakładowym Kompanii Węglowej S.A. z siedzibą w Katowicach.

Dokapitalizowanie Kompanii Węglowej S.A. ma na celu zwiększenie wartości i tym samym wiarygodności tej Spółki. Dotyczy to przede wszystkim kontaktów z kontrahentami, zwłaszcza bankami kredytującymi jej działalność. Pozyskane w tym trybie środki, służyć mają realizacji programu restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego.

Sektor gazowniczy

Proces restrukturyzacji i prywatyzacji sektora gazowniczego realizowany jest zgodnie z założeniami *Programu restrukturyzacji i prywatyzacji PGNiG S.A.*, przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 5 października 2004 r., w tym w zakresie wydzielenia ze struktur PGNiG S.A. działalności przesyłowej. Obowiązek ten wynikał z Dyrektywy nr 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 26 czerwca 2003 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego.

W zakresie wydzielenia ze struktur PGNiG S.A. działalności przesyłowej rządowy *Program* został zrealizowany. W kwietniu 2005 r. Skarb Państwa przejął 100% udziałów w spółce PGNiG Przesył Sp. z o.o. (obecnie Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM Sp. z o.o.). W lipcu 2005 r. decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, Operator

Gazociągów Przesyłowych GAZ - SYSTEM Sp. z o.o. został wyznaczony na operatora gazowego systemu przesyłowego.

Ponadto kontynuowane są prace związane z prywatyzacją PGNiG S.A. W maju 2005 r. Komisja Papierów Wartościowych i Giełd podjęła decyzję o dopuszczeniu akcji PGNiG S.A. do obrotu publicznego. Planuje się, że publiczna emisja akcji (podwyższenie kapitału zakładowego spółki) będzie miała wartość nie mniejszą niż ok. 1,5 mld zł.

Przewiduje się, iż po udostępnieniu akcji PGNiG S.A. przez Skarb Państwa oraz podwyższeniu kapitału spółki, jak również wydaniu akcji uprawnionym pracownikom Skarb Państwa zachowa co najmniej 51% udziału w kapitale zakładowym PGNiG S.A.

Sektor farmaceutyczny

Zgodnie z przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 26 listopada 2003 r. programem „Działania Ministra Skarbu Państwa w celu realizacji programu restrukturyzacji i prywatyzacji sektora farmaceutycznego” utworzony został Polski Holding Farmaceutyczny S.A. z siedzibą w Pabianicach, jako jednoosobowa spółka Skarbu Państwa. Prywatyzacja spółki realizowana będzie w następujący sposób:

W pierwszym etapie przewiduje się zaoferowanie mniejszościowego pakietu akcji inwestorom finansowym oraz drobnym inwestorom giełdowym i/lub nową emisję akcji w przypadku konieczności dokapitalizowania holdingu. W wyniku tych działań udział Skarbu Państwa w holdingu nie będzie niższy niż 70% kapitału zakładowego.

Sprzedaż akcji holdingu nastąpi poprzez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie w drodze stopniowego oferowania rekomendowanych pakietów w transzach poszczególnym grupom inwestorów.

Po zakończeniu pierwszego etapu przewiduje się wykonanie analiz, zawierających ocenę wpływu przeprowadzonych działań na politykę lekową. Następnie zostaną podjęte dalsze decyzje, w sprawie ewentualnego zaoferowania przez Skarb Państwa kolejnych pakietów akcji i/lub emisji akcji w przypadku konieczności dokapitalizowania spółki.

Ponieważ czas przystąpienia do realizacji prywatyzacji PHF S.A. powinien być skorelowany z działaniami porządkującymi grupę, tj. okresem niezbędnym do ukształtowania wewnętrznej struktury organizacyjnej PHF S.A. oraz uruchomieniem przez Spółkę działalności komercyjnej, optymalnym terminem na rozpoczęcie procesu prywatyzacji jest przełom 2006 i 2007 roku.

Ponadto w 2006 r. planuje się sprzedaż 85% akcji spółek Centrala Farmaceutyczna Cefarm S.A. w Warszawie oraz Cefarm Białystok S.A. a także kontynuację prywatyzacji Cefarm Zielona Góra S.A.

Sektor przemysłu obronnego

W dniu 11 stycznia 2005 r., Zarządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy, powołany został Zespół do spraw „Strategii przekształceń strukturalnych przemysłowego potencjału obronnego w latach 2005-2010”. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele: MGiP, MSP, MON, MSWiA, MF, MNiI, MSZ. Zadaniem Zespołu jest m.in. przeprowadzenie analizy bieżącego stanu prawnego i ekonomicznego podmiotów krajowego przemysłowego potencjału obronnego (ppo), wewnętrznych i międzynarodowych uwarunkowań determinujących proces przekształceń ppo oraz systemowych rozwiązań, w oparciu o które funkcjonuje przemysł obronny w wybranych krajach Unii Europejskiej. Zakończeniem pracy Zespołu ma być opracowanie i przedstawienie do zatwierdzenia Radzie Ministrów projektu „Strategii przekształceń strukturalnych przemysłowego potencjału obronnego w latach 2005-2010”. Aktualnie trwają prace nad opracowaniem ostatecznego kształtu projektu *Strategii* oraz konsultacje kierunków przekształceń ze związkami zawodowymi i organizacjami pracodawców w ramach dialogu społecznego.

W 2006 r. przewiduje się rozpoczęcie prywatyzacji poprzez sprzedaż pierwszego pakietu akcji 7 spółek oraz kontynuowanie prywatyzacji w jednej spółce.

Sektor uzdrowisk

Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 19 lipca 2005 r. zaakceptowała dokument pt. „Realizacja programu restrukturyzacji sektora uzdrowisk”. Zgodnie z zapisami w ww. dokumencie spółki uzdrowiskowe podzielone zostały na trzy grupy:

I grupa – uzdrowiska wyłączone z prywatyzacji, ok. 9-10 największych i będących w najlepszej sytuacji ekonomiczno-finansowej spółek.

II grupa - spółki uzdrowiskowe, które z uwagi na swoje położenie i znaczenie dla miejscowości, w których są usytuowane oraz przez wzgląd na unikalne zasoby naturalne, wymagają indywidualnej ścieżki prywatyzacyjnej. Do tej grupy zostanie zaliczonych ok. 7-10 spółek uzdrowiskowych. W szczególności, celem prywatyzacji spółek tej grupy będzie utrzymanie funkcji uzdrowiskowo-leczniczych i ochrony występujących zasobów naturalnych.

III grupa - pozostałe spółki, które byłyby prywatyzowane poprzez zbycie akcji/udziałów stanowiących własność Skarbu Państwa. Do tej grupy zostanie zaliczonych 5 spółek uzdrowiskowych.

W ramach realizacji obowiązków, wynikających ze Sprawozdania Międzyresortowego Zespołu do Spraw Aktywizacji Społeczno-Gospodarczej Uzdrowisk, przyjętego przez Radę

Ministrów w dniu 4 stycznia 2005 r., Ministerstwo Skarbu Państwa zobowiązane zostało, we współpracy z Ministerstwem Zdrowia i Ministerstwem Finansów, do opracowania procedury przygotowawczej, niezbędnej do wdrożenia koncepcji prywatyzacji spółek uzdrowiskowych, której celem byłoby uzyskanie środków z prywatyzacji uzdrowisk na dofinansowanie spółek uzdrowiskowych, które będą wyłączone z prywatyzacji.

Po zakończeniu uzgodnień z Ministerstwem Finansów - w sprawie wielkości środków przeznaczonych na dofinansowanie spółek wyłączonych z prywatyzacji oraz z Ministerstwem Zdrowia - w sprawie szczegółowych kryteriów, na podstawie których dokonany będzie podział spółek uzdrowiskowych na poszczególne grupy oraz dokonaniu w oparciu o uzgodnione kryteria, podziału spółek uzdrowiskowych na trzy, określone w ww. dokumencie grupy, podjęte zostaną działania prywatyzacyjne w stosunku do spółek grupy trzeciej.

Sektor stoczniowy

Trwają prace Międzyresortowego Zespołu ds. przemysłu stoczniowego, pod przewodnictwem Ministra Gospodarki i Pracy. W toku prac Zespołu Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. opracowała koncepcję konsolidacji sektora stoczniowego. W tym celu powołana została spółka pod firmą Korporacja Polskie Stocznie S.A. z siedzibą w Warszawie.

* * *

W sektorze wielkiej syntezy chemicznej Ministerstwo Skarbu Państwa planuje przychody ze sprzedaży akcji takich spółek jak: Zakłady Chemiczne Police S.A., Zakłady Azotowe Puławy S.A. oraz z umorzenia części akcji Nafty Polskiej S.A.

Ponadto przewiduje się kontynuację procesów restrukturyzacji i prywatyzacji w sektorach: paliwowo-naftowym, hutniczym, spirytusowym (intencją Ministra Skarbu Państwa jest zakończenie prywatyzacji wszystkich przedsiębiorstw branży spirytusowej), transportu i spedycji, wydawnictw i poligrafii, cukrowniczym i innych.

4.1.1. Narodowe Fundusze Inwestycyjne (NFI)

W 2006 r. przewiduje się zmniejszanie zaangażowania kapitałowego Skarbu Państwa w poszczególnych NFI. Ministerstwo Skarbu Państwa nadal będzie zbywało akcje spółek portfelowych w trybie publicznym, odpowiedzi na wezwanie oraz w trybie sprzedaży innym niż publiczny w następujących przypadkach:

- przyjęcie złożonej przez Ministra Skarbu Państwa oferty sprzedaży akcji danej spółki,

- odpowiedzi na ogłoszenie zarządu spółki portfelowej o nabywaniu akcji przez spółkę celem ich umorzenia,
- istotnej zmiany profilu działalności spółki, korzystając z zapisów art.416 § 4 ksh.

Szacuje się, że przychody ze sprzedaży akcji Skarbu Państwa w spółkach portfelowych wyniosą w 2006 r. około 15 mln zł, natomiast dochody do budżetu państwa z tytułu dywidend w tych spółkach osiągną poziom 1,2 mln zł.

W wyniku prowadzonego przez NFI skupu własnych akcji w celu ich umorzenia Skarb Państwa może w 2006 r. zrealizować dodatkowy przychód do budżetu z tej części zarezerwowanych akcji, które należne są Skarbowi Państwa w związku z przejściowym brakiem świadczenia usług na rzecz Funduszy przez niektóre firmy zarządzające lub w wyniku zawartych w 2003 i 2004 r. aneksów do umów posiadających korzystniejsze uregulowania dotyczące pozostałych pakietów akcji przeznaczonych na wynagrodzenia dla firm zarządzających.

W 2006 r. Minister Skarbu Państwa będzie kontynuował wykonywanie praw z akcji i udziałów w spółkach NFI kierując się kryterium ochrony interesów Skarbu Państwa i akcjonariuszy mniejszościowych oraz będzie prowadził monitorowanie NFI i sprawowanie bezpośredniego nadzoru nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa uczestniczącymi w Programie NFI.

Biorąc pod uwagę brak przepisów obligujących NFI (po zakończeniu dziesięcioletniego okresu funkcjonowania) do przekształcania w fundusze działające na podstawie ustawy o funduszach inwestycyjnych należy spodziewać się, że część NFI będzie zmierzała do zakończenia swojej działalności. Sprzyja temu obserwowane gromadzenie zasobów gotówkowych i innych aktywów płynnych, które już obecnie przeznaczone są w większości przypadków na wykupywanie akcji własnych. Można zakładać, że jedynie kilka NFI będzie kontynuować swoją działalność. Są to fundusze, które zgodnie z przyjętą strategią inwestycyjną w swoich portfelach posiadają pakiety akcji spółek spoza Programu NFI i prowadzą dalsze inwestycje tego typu.

4.1.2. Pakiety mniejszościowe akcji/udziałów

Wg stanu na dzień 31.12.2004 r. Minister Skarbu Państwa posiadał mniejszościowe pakiety akcji/udziałów (tj. poniżej 50%) w 691 czynnych spółkach prawa handlowego, w tym - 65 notowanych na GPW lub MTS CeTO.

Łączna wartość nominalna pakietów akcji/udziałów SP w 691 spółkach to ponad 6,4 mld zł, w tym 3,9 mld zł stanowiły akcje lub udziały wolne od obciążeń.

Zestawienie liczbowe i wartościowe pakietów mniejszościowych czynnych spółek w podziale na % udział SP w kapitale zakładowym:

Pakiet akcji/udziałów w %	Liczba spółek	Wartość nominalna akcji/udziałów SP (w tys. PLN)	w tym: wartość akcji/udziałów wolnych od obciążeń
0-5%	244	317 505	38 667
5,01-15%	133	307 825	223 725
15,01-25%	86	468 562	355 496
25,01-49,9%	228	5 336 451	3 282 639
Ogółem	691	6 430 343	3 900 527

Należy podkreślić, że część pakietów należących do Skarbu Państwa ma ograniczoną zbywalność z mocy prawa ze względu na różnorodne obciążenia, w tym głównie, zgodnie z ustawą o komercjalizacji i prywatyzacji, nieodpłatne akcje należne uprawnionym pracownikom spółki, rolnikom i plantatorom a także 5% pakiety przeznaczone na zaspokojenie roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez państwo. Sprzedaż pakietów objętych roszczeniami reprivatyzacyjnymi jest możliwa, jednakże przychody z tych transakcji nie są zaliczane jako przychody z prywatyzacji.

Jednocześnie należy nadmienić, że w ostatnich latach w większości umów prywatyzacyjnych dotyczących sprzedaży jsSP zawarte jest zobowiązanie inwestora do odkupienia pozostałych akcji/udziałów Skarbu Państwa nieobjętych przez uprawnionych pracowników, rolników lub rybaków.

Na GPW lub MTSCeTO notowanych było na koniec 2004 r. 65 spółek z udziałem SP w tym: 9 Narodowych Funduszy Inwestycyjnych i 7 banków. Łączna wartość nominalna akcji SP spółek publicznych wynosiła 1,3 mld zł natomiast wartość rynkowa wg notowania z dnia 31.12.2004 to ok. 8,5 mld zł w tym akcji SP wolnych od obciążeń 4,5 mld zł.

Spośród spółek publicznych dwie tj. PKN ORLEN S.A. i KGHM POLSKA MIEDŹ S.A., ze względu na znaczenie strategiczne tych podmiotów, wyłączone zostaną z programu zbycia mniejszościowych pakietów akcji należących do SP.

Wartość rynkowa akcji spółek publicznych po wyłączeniu 2 ww. podmiotów wynosiła łącznie ponad 4 mld zł, w tym wolnych od obciążeń ok. 467 mln zł. Na wartość tę składają się:

- a) akcje 9 Narodowych Funduszy Inwestycyjnych; ich wartość rynkowa wynosi ok. 114,8 mln zł, w tym wartość akcji SP wolnych od obciążeń - 37,2 mln zł,

- b) akcje 7 banków, których wartość rynkowa wynosi ok. 1,8 mld. zł, w tym wartość akcji wolnych od obciążeń wynosi 5,3 mln zł,
- c) wartość rynkowa akcji SP w pozostałych (47) spółkach wynosi ok. 2,1 mld zł, w tym wartość akcji wolnych od obciążeń – 424,7 mln zł.

Zestawienie liczbowe i wartościowe spółek publicznych w podziale na % udział SP w kapitale zakładowym (z uwzględnieniem KGHM S.A. i PKN Orlen S.A)

Pakiet akcji/udziałów SP w %	Liczba spółek	Wartość nominalna akcji SP (w tys. zł.)	Wartość rynkowa akcji (w tys. zł) /kurs z dnia 31.12.2004/	w tym: wartość akcji/udziałów wolnych od obciążeń
0-5%	31	224 882	3 122 735	30 982
5,01-15%	20	79 839	2 029 684 (w tym PKN Orlen S.A. 1 649 361)	1 680 427 (w tym PKN Orlen SA 1 569 981)
15,01-25%	6	11 590	45 819	13 560
25,01-49,9%	8	957 449	3 270 795 (w tym KGHM S.A. 2 772 866)	2 771 296 (w tym KGHM S.A. 2 459 023)
Ogółem	65	1 273 760	8 469 033 (w tym PKN Orlen S.A. i KGHM S.A.- 4 422 227)	4 496 265 (w tym PKN Orlen S.A. i KGHM S.A.- 4 029 004)

W grupie spółek niepublicznych jest 626 pakietów niepełnych o wartości nominalnej 5,1 mld zł, przy czym wartość nominalna udziałów wolnych od obciążeń wynosi 3 mld zł. Wartości te mogą odbiegać (niekiedy znacząco, jak potwierdza praktyka) od rzeczywistej wartości rynkowej.

Zestawienie liczbowe i wartościowe spółek niepublicznych w podziale na % udział SP w kapitale zakładowym przedstawia poniższe zestawienie:

Pakiet akcji/udziałów w %	Liczba spółek	Wartość nominalna akcji/udziałów SP (w tys. zł.)	w tym: wartość akcji/udziałów wolnych od obciążeń
0-5%	212	92 323	33 336
5,01-15%	113	227 987	163 161
15,01-25%	80	456 972	344 359
25,01-49,9%	221	4 379 368	2 451 387
Ogółem	626	5 156 650	2 992 243

Ustalenia Rady Ministrów nałożyły na Ministra Skarbu Państwa obowiązek opracowania i przedstawienia wykazu spółek z mniejszościowym udziałem Skarbu Państwa oraz zobowiązały Ministra Skarbu Państwa do opracowania i przedstawienia pod obrady Rady

Ministrów propozycji zbywania akcji będących własnością Skarbu Państwa w spółkach z niewielkim udziałem Skarbu Państwa.

Aby umożliwić Skarbowi Państwa wyjście kapitałowe ze spółek, w których posiada pakiety stanowiące 25% lub mniej kapitału zakładowego Minister Skarbu Państwa zintensyfikował działania w zakresie oferowania i zbywania tych pakietów. Działania te będą kontynuowane także w 2006 r.. Ponadto w III kwartale br. rozpocznie się operacja wykorzystywania mechanizmu tzw. sell out. Służyć temu będzie znowelizowany art. 418¹ kodeksu spółek handlowych, który stwarza możliwość sprzedaży akcji w spółkach nie publicznych, w których Skarb Państwa posiada poniżej 5% udziału w kapitale zakładowym. Podobne rozwiązania w odniesieniu do spółek publicznych wprowadzą znowelizowane ustawy dotyczące rynku kapitałowego. Należy założyć, że część z tych transakcji stanowić będzie przychód w 2006 r.

Podkreślić należy, iż w większości przypadków kwoty możliwe do uzyskania z poszczególnych projektów nie są znaczne. Oznacza to, nie tyle maksymalizację wpływów z prywatyzacji lecz proces, mający na celu dokończenie prywatyzacji poszczególnych firm, uporządkowanie i uczynienie struktury własnościowej w firmach i stosunków własnościowych w gospodarce.

4.2. Prywatyzacja bezpośrednia

Inicjowanie i przebieg procesu prywatyzacji bezpośredniej przedsiębiorstwa państwowego realizowany jest głównie przez wojewodów jako organ założycielski.

Zgodnie z danymi MSP na koniec marca 2005 r. funkcjonowały 364 czynne przedsiębiorstwa państwowe, w tym wojewodowie pełnili rolę organu założycielskiego dla 307 z nich.

Według szacunków Ministerstwa Skarbu Państwa w 2006 r. wpływy z prywatyzacji bezpośredniej szacuje się na ok. 200 mln zł.

W 2006 r. Minister Skarbu Państwa będzie koordynował realizację kolejnych dwóch edycji programu Wspierania Inicjatyw Prywatyzacyjnych (WIP), którego celem jest świadczenie pomocy organom założycielskim w inicjowaniu procesów prywatyzacyjnych małych i średnich przedsiębiorstw na szczeblu regionów. Program obejmie 25 przedsiębiorstw państwowych z 7 wytypowanych województw: mazowieckiego, warmińsko-mazurskiego, małopolskiego, łódzkiego, kujawsko-pomorskiego, zachodniopomorskiego i lubuskiego.

4.3. Prywatyzacja mienia rolnego Skarbu Państwa

Prywatyzację mienia rolnego Skarbu Państwa prowadzi Agencja Nieruchomości Rolnych. W 2006 r. Agencja będzie w szczególności realizować procesy prywatyzacyjne poprzez:

- restrukturyzację i rozdysponowywanie, głównie poprzez sprzedaż przejętych i nabytych do Zasobu WRSP nieruchomości rolnych na zasadach określonych w *ustawie z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (tekst jedn. Dz.U. z 2004 r. Nr 208, poz. 2128 z późn. zm.)*,
- realizację uchwalonej przez Sejm w dniu 8 lipca 2005 r. *ustawy o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami państwa polskiego*.

Działania prywatyzacyjne Agencji koncentrować się będą na sprzedaży mienia Zasobu. Przewiduje się, że w 2006 r. w procesie prywatyzacji sprzedanych zostanie około 140 tys. ha gruntów i około 2,5 tys. mieszkań. Szacuje się też, że w ramach trwałego rozdysponowania części gruntów Zasobu około 12 tys. ha przekazanych zostanie na rzecz Lasów Państwowych, jednostek samorządu terytorialnego oraz innych uprawnionych podmiotów. Do momentu uchwalenia ustawy „reprivatyzacyjnej” skalę trwałego rozdysponowania gruntów Zasobu WRSP ogranicza m.in. szacowana na 0,5 mln ha powierzchnia nieruchomości, do których roszczenia zgłaszają byli właściciele i ich spadkobiercy oraz zakaz zbywania tych gruntów ustanowiony w 1997 r.

Szacuje się, że przychody Agencji w 2006 r. wyniosą 900 mln zł i będą to głównie przychody ze sprzedaży mienia Zasobu, a także przychody z odpłatnego korzystania z mienia Zasobu.

Powyższa prognoza ma charakter wstępny, sporządzona jest na podstawie dotychczasowych wskaźników charakteryzujących działalność Agencji, przy uwzględnieniu aktualnych uwarunkowań jej funkcjonowania.

Ustawa o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami państwa polskiego przewiduje, że w najbliższych latach na realizację roszczeń zabużańskich będą przekazywane przychody ze sprzedaży nieruchomości pochodzących z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa o powierzchni nie mniejszej niż 400 tys. ha.

4.4 . Prywatyzacja mienia wojskowego Skarbu Państwa

Prywatyzację mienia Skarbu Państwa powierzonego wojsku prowadzi będą, podporządkowane Ministerstwu Obrony Narodowej, Agencja Mienia Wojskowego i Wojskowa Agencja Mieszkaniowa.

Agencja Mienia Wojskowego w zakresie zagospodarowania i prywatyzacji dotychczas przejętego i planowanego do przejęcia w 2006 r. mienia wojskowego przewiduje przejęcie nieruchomości o powierzchni terenu 291,0 ha, zabudowane 260 budynkami o powierzchni użytkowej 105,5 tys. m². Ponadto będzie dysponowała nieruchomościami niezagospodarowanymi z lat ubiegłych.

Z przejętego mienia Agencja Mienia Wojskowego planuje zagospodarować mienie na kwotę 213,6 mln zł, z tego:

- nieruchomości:
 - w formie sprzedaży za kwotę 143,9 mln zł,
 - do oddania w najem, dzierżawę, użyczenie, trwałe zarząd, użytkowanie wieczyste za kwotę 11,6 mln zł,
- zbycie udziałów i akcji w spółkach za kwotę 35,6 mln zł,
- mienie ruchome poprzez sprzedaż za kwotę 22,5 mln zł.

Koszty związane z zagospodarowaniem i prywatyzacją mienia planuje się na ok. 119,7 mln zł.

W 2006 r. Agencja przewiduje przekazać środki finansowe w wysokości 91,5 mln zł, w tym w ramach odpisu na inwestycje Sił Zbrojnych RP 85,0 mln zł oraz Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego 6,5 mln zł.

Wojskowa Agencja Mieszkaniowa będzie kontynuować proces prywatyzacji w ramach wykonywania prawa własności i innych praw rzeczowych na rzecz Skarbu Państwa.

Agencja planuje dokonać sprzedaży ok. 15 tys. lokali mieszkalnych oraz nieruchomości gruntowych (niezabudowanych i zabudowanych) i lokali użytkowych. Szacuje się, że przychody z powyższej sprzedaży wyniosą 170,5 mln zł, natomiast koszty z tym związane 31,5 mln zł.

Dochody, osiągnięte z ww. prywatyzacji, zostaną przeznaczone na finansowanie zadań statutowych Agencji związanych z gospodarką mieszkaniową.

4.5. Spółki nie prowadzące działalności, w likwidacji i upadłości

Wg stanu na dzień 31 marca 2005 r. w portfelu Ministra Skarbu Państwa znajdowało się 40 spółek określonych jako nie prowadzące działalności. Łączna wartość nominalna udziałów Skarbu Państwa w kapitale zakładowym tych spółek – wynosiła 5,8 mln zł. Wszystkie podmioty były rejestrowane na podstawie Kodeksu Handlowego z 1934 r., który przewidywał znacznie niższe niż obecnie progi kapitałowe (w sp. z o. o. - 4 000 zł, w spółce akcyjnej - 100 000 zł), przy czym większość opisywanych spółek została założona w latach od 1988 do 1 stycznia 1995 r., tj. przed denominacją.

Ponadto wg stanu na dzień 15 grudnia 2004 r. w nadzorze Ministra Skarbu Państwa znajdowało się 109 spółek w stanie likwidacji i 290 spółek w upadłości.

Wartość nominalna udziałów Skarbu Państwa w kapitale zakładowym spółek będących w likwidacji lub upadłości (wg stanu na dzień ogłoszenia likwidacji lub upadłości wynosiła 1.148 mln zł , w tym 238,5 mln zł w likwidacji i 909,5 mln zł w upadłości).

Wśród spółek nie prowadzących działalności znajdowało się :

- 3 jednoosobowe spółki Skarbu Państwa,
- 4 spółki z większościovym udziałem Skarbu Państwa,
- 33 spółki z mniejszościovym udziałem Skarbu Państwa,

w likwidacji:

- 37 jednoosobowych spółek Skarbu Państwa,
- 12 z większościovym udziałem Skarbu Państwa,
- 60 z mniejszościovym udziałem Skarbu Państwa,

w upadłości:

- 75 jednoosobowych spółek Skarbu Państwa,
- 19 z większościovym udziałem Skarbu Państwa,
- 196 z mniejszościovym udziałem Skarbu Państwa.

Zwraca uwagę duża liczba postępowań długotrwałych. Wśród likwidacji – 28 rozpoczęło się przed 1.01.2000 r. (z czego 11 przed 1.01.1997 r.). Wśród upadłości liczby te wynoszą odpowiednio: 69 i 30.

Delegatury Ministra Skarbu Państwa otrzymały polecenie sprawdzenia stanu zapisów, dotyczących spółek nie prowadzących działalności oraz znajdujących się w likwidacji lub upadłości, w Rejestrze Handlowym RHB oraz w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS),

przeprowadzenia wizytacji w siedzibach spółek oraz zbadania akt sądowych toczących się postępowań.

W odniesieniu do większości spółek nie prowadzących działalności a także części znajdujących się w likwidacji lub upadłości Delegatury sygnalizowały zaniedbania we wpisach do RHB i brak informacji w KRS o aktualnej reprezentacji (najczęściej: *Zarząd złożył rezygnację - nowego nie powołano*). W wielu przypadkach ujawniono w toku przeprowadzonych czynności, że spółki posiadały nieruchomości (biurowiec, hala fabryczna) lub inny majątek trwały (maszyny, urządzenia, autobusy i inne środki transportu). Podejmowane są czynności zmierzające do ustalenia jego aktualnego stanu i ewentualnej windykacji.

Zakłada się, że w 2006 r. nastąpi formalna likwidacja spółek nie prowadzących działalności.

W celu usprawnienia nadzoru nad spółkami w upadłości lub w likwidacji, a także zamknięcia spraw spółek nie prowadzących działalności w Ministerstwie Skarbu Państwa powołane zostały komórki, których zadaniem jest nadzór nad podmiotami znajdującymi się w przedmiotowym stanie prawnym. Ustalone zostały procedury funkcjonowania tych komórek.

Polecono nawiązanie kontaktów z likwidatorami (syndykami) i wzmożenie działań monitorujących, (analiza sprawozdań z czynności likwidacyjnych, formułowanie wniosków co do prawidłowości postępowania, zabezpieczenia interesów SP w jego toku, spowodowanie sporządzania planów działań likwidacyjnych).

Delegatury MSP otrzymały polecenie ustalenia stanu majątkowego likwidowanych spółek i ewentualnego przejęcia mienia polikwidacyjnego.

Minister Skarbu Państwa zwrócił się do Ministra Sprawiedliwości o spowodowanie, w trybie właściwym dla Ministra Sprawiedliwości, kontroli prowadzenia upadłości oraz prawidłowości nadzoru sądowego, a także o spowodowanie aby właściwe Sądy Rejestrowe podjęły działania dyscyplinujące, o których mowa w art. 24 i następnych ustawy z dnia 20.08.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym. Minister Skarbu Państwa zwrócił się także do Ministra Finansów o spowodowanie kontroli wykonania przez te spółki obowiązków podatkowych i innych zobowiązań publicznoprawnych oraz ustalenia czy spółki nie prowadzące działalności lub nie wpisane do KRS zgłosiły zakończenie działalności do właściwego Urzędu Skarbowego.

4.6 . Zagospodarowanie mienia polikwidacyjnego

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2004 r. łączna wartość mienia polikwidacyjnego znajdującego się w posiadaniu MSP wynosiła 153,2 mln zł, a w ciągu 2004 r. zostało zagospodarowane mienie o wartości 66,7 mln zł.

W gestii Ministra Skarbu Państwa znajduje się tzw. mienie polikwidacyjne pochodzące z następujących tytułów:

- po rozwiązanych lub wygasłych umowach o odpłatne korzystanie z przedsiębiorstwa (umowy leasingowe), wyłączone z umowy leasingowej, pominięte przy prywatyzacji bezpośredniej, inne mienie mające bezpośredni lub pośredni związek z prywatyzacją,
- po zlikwidowanych przedsiębiorstwach państwowych, spółkach z udziałem SP, innych państwowych osobach prawnych,
- po upadłości przedsiębiorstw państwowych, jsSP, spółek z udziałem SP, innych państwowych osobach prawnych,
- przejęte przez SP z innych tytułów (np. spadki, darowizny, szczególne ustawy itp.).

Zasadniczym priorytetem przy zagospodarowaniu majątku po rozwiązanych umowach leasingowych stosowana będzie „ponowna prywatyzacja” z nastawieniem na wybór inwestora gotowego do utrzymania istniejących i tworzenia nowych miejsc pracy. Preferowane jest zagospodarowanie majątku w całości jako przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55¹ k.c. Głównym sposobem zagospodarowania pojedynczych składników majątkowych jest ich sprzedaż.

Majątek o charakterze „socjalno-bytowy” (zasiedlone lokale i budynki mieszkalne) oraz nieruchomości z infrastrukturą o charakterze nieprodukcyjnym, które mogą być wykorzystane do realizacji celów publicznych, są przekazywane starostom – wykonującym zadania z zakresu administracji rządowej – do zasobu nieruchomości Skarbu Państwa.

5. Regulacje prawne

W 2006 r. powinny być podjęte prace legislacyjne nad ustawą o Skarbie Państwa, która powinna ustrojowo określać jednolitą organizację Skarbu Państwa oraz ustawowo wyłączać możliwość łączenia działu Skarb Państwa z innymi działami administracji rządowej, co jest konieczne dla bardziej zdecydowanego, niż dotąd, rozdzielenia funkcji władczych (imperium) państwa od jego prywatnoprawnej postaci, przyjętej dla potrzeb udziału w obrocie na równych prawach z innymi uczestnikami stosunków gospodarczych. Sugestia wyodrębnienia organu wykonującego uprawnienia władcze (imperium od dominium) znajduje się w wytycznych OECD.

W związku z nie zakończeniem w obecnej kadencji parlamentarnej prac nad rządowymi inicjatywami ustawodawczymi w zakresie nowelizacji przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji inicjatywy te powinny być na nowo podjęte w 2006 r.. Obejmują one dostosowanie przepisów określających zasady udzielania wsparcia i pomocy publicznej ze środków Funduszu Restrukturyzacji Przedsiębiorców do zmienionych przepisów prawa wspólnotowego. Ponadto, planuje się podjąć prace mające na celu wyeliminowanie szczególnej formy organizacyjno-prawnej jaką są przedsiębiorstwa państwowe działające na podstawie ustawy z 1981 r., jak również wprowadzenie kategorii komercjalizacji w celu komunalizacji dla przekazania organom wykonawczym samorządowych osób prawnych uprawnień walnego zgromadzenia w spółkach realizujących zadania o charakterze użyteczności publicznej na szczeblu regionalnym.

W związku z uchwaleniem *ustawy o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami państwa polskiego* oraz przyjęciem przez Radę Ministrów „Raportu o Agencji Nieruchomości Rolnych i Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa”, niezbędna jest nowelizacja *ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa*.

Ponadto, w związku z przedłużaniem się procesu nieodpłatnego udostępniania akcji/udziałów Skarbu Państwa osobom uprawnionym należy rozważyć możliwość dokonania stosownych zmian w ustawie o komercjalizacji i prywatyzacji. Wydłużanie się procesu zbywania akcji pracowniczych wynika z bardzo różnych powodów, do których należy m.in. śmierć pracownika i związane z tym kwestie spadkowe, wyjazdy za granicę, czy inne przyczyny losowe w wyniku, których osoba uprawniona nie realizuje akcji/udziałów Skarbu Państwa nie składając oświadczenia o rezygnacji z nich.

Wobec powyższego, Ministerstwo Skarbu Państwa przygotowuje propozycje przepisów nowelizujących nieodpłatne udostępnianie akcji/udziałów Skarbu Państwa uprawnionym pracownikom, rolnikom i rybakom w celu określenia okresu karencji, po którym akcje nieobjęte można zbyć a osoba uprawniona zachowa jedynie roszczenia pieniężne lub roszczenie to wygaśnie.

6. Przewidywane przychody z prywatyzacji

Planowane przychody z prywatyzacji w 2006 r. szacowane są na 5,00 mld zł, z czego:

- 1) budżet państwa zostanie zasilony kwotą 3,86 mld zł,
- 2.) w gestii Ministra Skarbu Państwa pozostaną środki w wysokości 1,14 mld zł z przeznaczeniem na:

- koszty restrukturyzacji mającej na celu doprowadzenie do rentowności wybranych branż czy podmiotów przed ich prywatyzacją – 15% uzyskanych przychodów z prywatyzacji (*art. 56 ust.1 pkt. 2 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji*),
- kontynuację tworzenia rezerwy na zaspokojenie roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa - 5% uzyskanych przychodów z prywatyzacji (*art.56 ust.1 pkt. 1 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji*).
- koszty prywatyzacji, gospodarowania mieniem SP oraz inne zadania ustawowe, nałożone na Ministra Skarbu Państwa - 2% uzyskanych przychodów z prywatyzacji (*art.56 ust.1 pkt. 3 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji*).

Planowane na 2006 rok przychody oparte są na założeniu, że zostaną zrealizowane wszystkie zakładane projekty prywatyzacyjne zarówno te prowadzone aktualnie jak i te które będą wszczęte, a w szczególności duże transakcje prywatyzacyjne spółek sektora energetycznego.

Ponadto, zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 1b) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o Funduszu im. Komisji Edukacji Narodowej (uchwalona przez Sejm) 1% przychodów uzyskanych z prywatyzacji w roku budżetowym poprzedzającym rok, na który składany jest projekt ustawy budżetowej przekazywane jest na Fundusz im. Komisji Edukacji Narodowej.

Jednocześnie szacuje się, iż w 2006 r. dochody budżetowe z tytułu dywidend wyniosą ok. 1,5 mld zł.

7. Promocja prywatyzacji

Działania promocyjno – informacyjne w 2006 r., podobnie jak w latach poprzednich dotyczyć będą przede wszystkim promocji polityki prywatyzacyjnej Ministra Skarbu Państwa, pomocy publicznej i nowoczesnego nadzoru właścicielskiego.

Realizowane one będą m.in. poprzez:

- przygotowanie pakietowych informacji dla agencji informacyjnych – równolegle z rozpoczęciem procedury prywatyzacyjnej danej spółki,
- organizowanie konferencji prasowych poświęconych planowanymi bieżącym działaniom MSP,
- organizowanie spotkań kierownictwa MSP z przedstawicielami mediów centralnych i regionalnych,

- przygotowanie promocji prywatyzacji w ramach uczestnictwa MSP w międzynarodowych i krajowych sympozjach, konferencjach gospodarczych, np. Polskie Forum Kapitałowo-Finansowe „Twoje Pieniądze”,
- przekazywanie cotygodniowych informacji do tygodnika „Dzień po dniu”, wydawanego przez Centrum Informacyjne Rządu, dotyczących planowanych spotkań, konferencji i wyjazdów kierownictwa MSP,
- udostępnianie, poprzez stronę internetową MSP, informacji o działaniach urzędu, w szczególności bieżącej oferty prywatyzacyjnej, skierowanej do potencjalnych inwestorów,
- zastosowanie przez MSP nowoczesnych narzędzi komunikacyjnych (powiadamiacz, RSS, XML) pozwalających na szybkie i skuteczne rozpowszechnianie informacji (np. ogłoszenia, komunikaty) zamieszczanych na stronie urzędu,
- edycję folderu, promującego spółki Skarbu Państwa, przeznaczonego dla potencjalnych inwestorów polskich i zagranicznych (wydanie w języku polskim i angielskim),
- opracowanie i wydanie informatora MSP, zawierającego podstawowe informacje dotyczące urzędu i zadań przez niego realizowanych.

Rozdział XI

Omówienie artykułów ustawy budżetowej na rok 2006

Art. 1 stosownie do art. 86 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.) ustala kwoty dochodów i wydatków budżetu państwa, a także wielkość deficytu budżetu państwa; dochody i wydatki budżetu państwa prezentowane są w załącznikach nr 1 i 2.

Art. 2 stosownie do art. 86 ust. 1 pkt 5 ustawy o finansach publicznych ustala przychody i rozchody budżetu państwa, których tytuły zostały wymienione w załączniku nr 3.

Art. 3 ustala źródła finansowania pożyczkowych potrzeb budżetu państwa, w tym deficytu budżetu państwa, zgodnie z art. 86 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych zobowiązującym do określenia źródeł pokrycia deficytu.

Art. 4 określa, zgodnie z art. 43 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, limity przyrostu zadłużenia w 2006 r. z tytułu zaciągniętych kredytów i uzyskanych pożyczek oraz - zgodnie z art. 53 ust. 2 wymienionej ustawy - z tytułu emisji i spłaty skarbowych papierów wartościowych, przy czym przez spłatę skarbowych papierów wartościowych na rynku krajowym należy rozumieć w szczególności ich wykup, przedterminowy wykup, wcześniejszy wykup, odkup oraz zamianę. Uwzględniając art. 41 ust. 1 i 3 ustawy o finansach publicznych proponowane postanowienia ust. 3 omawianego artykułu umożliwią dokonywanie operacji finansowych i działań na rynkach finansowych, które wpłyną na zmianę struktury zadłużenia Skarbu Państwa.

Art. 5 upoważnia ministra właściwego do spraw finansów do sprzedaży aktywów finansowych zwolnionych w wyniku operacji przedterminowego wykupu zadłużenia zagranicznego.

Art. 6 określa kwotę zobowiązań Skarbu Państwa, które mogą być objęte poręczeniem lub gwarancją spłaty ze środków budżetu państwa, zgodnie z dyspozycją wynikającą z art. 31 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. Nr 79, poz. 484 z późn. zm.). W 2006 r. przewiduje się możliwość udzielenia poręczeń i gwarancji wspierających, między innymi realizację strategicznych programów rządowych, takich jak budowa autostrad oraz wspieranie rozwoju infrastruktury i ochrony środowiska, a także tworzenie przez banki linii kredytowych w celu finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych jednostek samorządu

terytorialnego oraz małych i średnich przedsiębiorców. Ustawowy limit poręczeń i gwarancji w proponowanej wysokości uwzględnia założenia „Średniookresowej strategii udzielania gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa do 2010 roku”, przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 10 czerwca 2003 r. oraz zaktualizowanej przez Radę Ministrów w dniu 12 października 2004 r.

Art. 7 jest wykonaniem przepisu art. 5a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych (Dz.U. z 2001 r. Nr 59, poz. 609, z późn. zm.), zobowiązującej do określenia w ustawie budżetowej wysokości limitu, którego nie mogą przekroczyć łączne zobowiązania KUKE S.A. z tytułu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych i gwarancji ubezpieczeniowych.

Zaplanowana kwota limitu, którego nie mogą przekroczyć łączne zobowiązania KUKE S.A. z tytułu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych oraz gwarancji ubezpieczeniowych w 2006 r., wynika z wartości zobowiązań z tytułu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń i gwarancji w wysokości 6,77 mld zł, co stanowi 64,5% (według stanu na dzień 26 lipca 2005 r.) ustalonego na rok 2005 limitu łącznych zobowiązań Korporacji, jak również zgłaszanego do Korporacji zainteresowania ubezpieczaniem projektów na warunkach kredytu.

Art. 8 upoważnia ministra właściwego do spraw finansów do udzielania ze środków budżetu państwa pożyczek dla:

- Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A - zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych ustawa budżetowa określa kwotę, do wysokości której mogą być udzielone pożyczki dla KUKE S.A. z tytułu gwarantowania przez Skarb Państwa wypłat odszkodowań z tytułu ubezpieczonych w Korporacji kredytów i kontraktów eksportowych;
- jednostek samorządu terytorialnego w ramach postępowania naprawczego; możliwość taka wynika z art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych (kwota 30.000 tys. zł jak w roku 2005);

Ponadto upoważnia ministra właściwego do spraw finansów do:

- udzielania kredytów i pożyczek rządowi innych krajów na sfinansowanie importu z Polski towarów i usług (spadek w stosunku do roku 2005 o kwotę 29.188 tys. zł);
- wypłat z tytułu pożyczek udzielonych samodzielnym publicznym zakładom opieki zdrowotnej na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 78, poz. 684),
- udzielania pożyczek na uzupełnienie przychodów Funduszu Rekompensacyjnego, o którym mowa w art. 16 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do

rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 169, poz. 1418).

Art. 9 wypełnia dyspozycję art. 86 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, zobowiązującą do ustalenia przychodów i wydatków państwowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych państwowych jednostek budżetowych.

Art. 10 wypełnia dyspozycję art. 86 ust. 1 pkt 7 ustawy o finansach publicznych, zobowiązującą do ustalenia planów finansowych państwowych funduszy celowych, oraz zgodnie z dyspozycją art. 4 ust. 1 pkt 1 lit. a i c ustawy z dnia 29 sierpnia 2005 r. o Funduszu im. Komisji Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 167, poz. 1400) ustala dotację dla Funduszu im. Komisji Edukacji Narodowej. Minister właściwy do spraw finansów został zobowiązany do ogłoszenia kwoty dotacji, w drodze obwieszczenia, w terminie do dnia 15 sierpnia 2006 r.

Art. 11 wypełnia dyspozycję art. 78 ust. 1 ustawy o finansach publicznych zobowiązującą do ujmowania w wykazie, stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej, inwestycji wieloletnich; wykaz inwestycji wieloletnich określa załącznik nr 6.

Art. 12 jest wykonaniem przepisu art. 86 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, który zobowiązuje aby ustawa budżetowa zawierała zestawienie programów i projektów realizowanych ze źródeł zagranicznych.

Art. 13 stosownie do art. 86 ust. 9 ustawy o finansach publicznych ustala kwoty dotacji celowych dla jednostek samorządu terytorialnego, na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami; załącznik nr 9 przedstawia podział dotacji na poszczególne stopnie jednostek samorządu terytorialnego i części budżetowe, z których przekazywane są dotacje oraz działy klasyfikacji budżetowej.

Art. 14 wypełnia dyspozycję art. 73 ust. 2 ustawy o finansach publicznych zobowiązującą do określenia wykazu jednostek, dla których zaplanowane zostały dotacje podmiotowe; wykaz jednostek i kwoty dotacji zawiera załącznik nr 9.

Art. 15 wypełnia postanowienie art. 61 ust. 4 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, zobowiązujące do zamieszczenia w ustawie budżetowej zestawienia zaplanowanych dotacji dla państwowych agencji i fundacji z udziałem Skarbu Państwa; zestawienie dotacji zawiera załącznik nr 10.

Art. 16 wypełnia postanowienia ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 110, poz. 1255 z późn. zm.).

Art. 17 wypełnia - zawarty w art. 91 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.) oraz w art. 14 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz.U. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.) – wymóg określenia w ustawie budżetowej wysokości kwot bazowych dla sędziów, asesorów i aplikantów sądowych oraz kuratorów sądowych. Wyżej wymienione grupy pracownicze nie są objęte przepisami ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 110, poz. 1255, z późn. zm.).

Art. 18 wypełnia postanowienia art. 86 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych i ustala - w załączniku nr 12 - limity zatrudnienia osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń zatrudnionych w państwowych jednostkach budżetowych - limity te obejmują osoby zatrudnione w urzędach organów władzy państwowej, kontroli, ochrony prawa, sądach i trybunałach (wymienionych w art. 83 ust. 2 ustawy o finansach publicznych) oraz w placówkach zagranicznych.

Art. 19 wypełnia dyspozycję art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58 z późn. zm.) - obligującą do określenia w ustawie budżetowej etatów Policji; w roku 2005 liczba etatów wynosi 103.309.

Art. 20 określa - zgodnie z art. 72 ust. 2 ustawy o finansach publicznych - kwotę dotacji przedmiotowych oraz wyroby i usługi objęte dotowaniem.

Art. 21 określa - zgodnie z art. 72 ust. 2 ustawy o finansach publicznych - kwotę dotacji przedmiotowych dla państwowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych państwowych jednostek budżetowych.

Art. 22 określa - zgodnie z art. 72 ust. 2 ustawy o finansach publicznych - kwotę dotacji przedmiotowych i dotowane zadania budżetowe rolnictwa.

Art. 23 stosownie do dyspozycji art. 21 ust. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o transporcie kolejowym (Dz.U. Nr 96, poz. 591 z późn. zm.) określa kwotę dotacji na sfinansowanie nakładów inwestycyjnych, dotyczących linii kolejowych o państwowym znaczeniu.

Art. 24 określa kwotę ogólnej rezerwy budżetowej, która - zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy o finansach publicznych - może być tworzona w wysokości do 0,2% wydatków budżetu.

Art. 25 określa - zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz.U. z 1999 r. Nr 49, poz. 483 z późn. zm.) - limit mianowań, wielkość środków

finansowych przeznaczonych na wynagrodzenia i szkolenia członków korpusu służby cywilnej.

Art. 26 określa prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych; potrzeba tego zapisu wynika z faktu, że wskaźnik powyższy jest powszechnie wykorzystywany w planowaniu oraz indeksowaniu różnego typu opłat.

Art. 27 wypełnia dyspozycję art. 74 ust. 2 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” (Dz.U. Nr 84, poz. 948), który zobowiązuje do określenia w ustawie budżetowej średniorocznego wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów na rok planowany.

Art. 28 określa wysokość odpisu z wyodrębnionych w ramach FUS funduszy, ustalanego na podstawie planu finansowego FUS i stanowiącego przychód Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 29 stosownie do art. 57 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887 z późn. zm.) określa kwotę wydatków na prewencję rentową.

Art. 30 określa wysokość należności z tytułu poniesionych kosztów poboru i dochodzenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych składek na otwarte fundusze emerytalne. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 76 ust. 1 pkt 3) ustaliła, że maksymalna wysokość należności z tytułu poniesionych kosztów poboru i dochodzenia składek na OFE wynosi nie więcej niż 0,8% kwoty przekazanych do OFE składek na to ubezpieczenie, zaś w ustawie budżetowej corocznie ustala się wysokość tej należności. W roku 2005 omawiany wskaźnik wynosi 0,8%.

Art. 31 ustala wysokość odpisu od funduszu emerytalno-rentowego na fundusz administracyjny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego; ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 z późn. zm.) stanowi, iż odpis może wynosić do 3,5% planowanych wydatków funduszu emerytalno-rentowego; zatem w ustawie budżetowej ustala się wysokość odpisu (w roku 2005 wynosił 366.000 tys. zł).

Art. 32 stosownie do postanowień art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. Nr 199, poz. 1673, z późn. zm.), w ustawie budżetowej corocznie określa się kwotę wydatków na prewencję wypadkową. Kwotę wydatków ustala się w wysokości do 1% należnych składek na ubezpieczenie wypadkowe, przewidzianych w planie finansowym

Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na dany rok budżetowy (w roku 2005 wynosił 1.250 tys. zł).

Art. 33 wypełnia dyspozycję art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o rentach strukturalnych w rolnictwie (Dz.U. Nr 52, poz. 539), który zobowiązuje do określenia w ustawie budżetowej kwoty środków przeznaczanych na finansowanie rent strukturalnych.

Art. 34 określa prognozowane przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej na 2006 r., które stanowi podstawę do określenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób objętych systemem ubezpieczeń społecznych; obowiązek określenia w ustawie budżetowej wysokości omawianego wynagrodzenia wynika z art. 19 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Art. 35 określa szczegółowe przeznaczenie wydatków budżetowych, ujętych w budżecie państwa w części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw gospodarki.

Art. 36 określa kwotę wpłat jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 203, poz. 1966), w podziale na gminy, powiaty i województwa. Stosownie do art. 35 ust. 1 wymienionej ustawy, jednostki samorządu terytorialnego dokonują wpłat na rachunek budżetu państwa.

Art. 37 ustala wysokość wydatków na cele określone w art. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o finansowaniu dróg publicznych (Dz.U. Nr 123, poz. 780 z późn. zm.). W ustawie budżetowej ustala się kwotę tych wydatków w wysokości nie niższej niż 12% planowanych na dany rok wpływów z podatku akcyzowego od paliw silnikowych (w porównaniu do roku 2005 wzrost o kwotę 97.852 tys. zł)

Art. 38 określa wysokość składki na Fundusz Pracy zgodnie z art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.); w roku 2005 wielkość ta wynosi również 2,45%.

Art. 39 określa wysokość składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 1993 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 85, z późn. zm.). W stosunku do roku 2005 składka na rok 2006 została obniżona z 0,15% na 0,10% podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Art. 40 upoważnia ministra właściwego do spraw finansów do dokonywania wzajemnych przeniesień środków przeznaczonych na finansowanie wydatków na obsługę

długu publicznego Skarbu Państwa pomiędzy częściami przeznaczonymi na obsługę długu zagranicznego oraz obsługę długu krajowego oraz związanych z tym przenoszeń pomiędzy częściami; proponowane upoważnienia mają na celu umożliwienie płynnej obsługi długu zagranicznego i długu krajowego, gdyż oba rodzaje zadłużenia składają się na całość długu Skarbu Państwa.

Art. 41 stosownie do art. 80 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, ustawa budżetowa może określać limity wydatków na programy wieloletnie, ujmowane w wykazie stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej; wykaz programów wieloletnich stanowi załącznik nr 13.

Art. 42 zgodnie z postanowieniami art. 61 ust. 5 pkt 2 ustawy o finansach publicznych ustawa budżetowa może zawierać plany przychodów i wydatków innych jednostek sektora rządowego; w związku z powyższym w ustawie budżetowej na rok 2006 zawarte zostaną plany finansowe wymienionych agencji realizujących zadania rządowe.

Art. 43 ustala, że prefinansowanie zadań przewidzianych do finansowania ze środków Unii Europejskiej określa załącznik nr 15.

Art. 44 zasadność ujęcia przedmiotowego zapisu wynika z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz.U. Nr 116, poz. 1206), określającym strategię społeczno-gospodarczą Polski w pierwszych latach członkostwa w Unii Europejskiej, wysokość wkładów funduszy strukturalnych przeznaczonych na realizację Podstaw wsparcia Wspólnoty, wysokość interwencji z Funduszu Spójności i Inicjatyw Wspólnotowych oraz wielkość zaangażowania krajowych środków publicznych na kontrakty wojewódzkie.

Art. 45 upoważnia ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do przeprowadzenia – ze środków ujętych w odpowiedniej rezerwie celowej budżetu państwa – centralnego zakupu wyposażenia pracowni internetowych w szkołach w sprzęt komputerowy i oprogramowanie.

Art. 46 stosownie do art. 7 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz.U. Nr 169, poz. 1420) łączną kwotę zobowiązań, do wysokości której organy administracji rządowej mogą zaciągać w danym roku zobowiązania finansowe z tytułu umów o partnerstwie publiczno-prywatnym określa ustawa budżetowa. Proponuje się, aby kwota ta w 2006 roku wynosiła 3.000.000 tys. zł. W związku z faktem, iż ustawa o partnerstwie publiczno-prywatnym wejdzie w życie w dniu 7 października 2005 roku nie jest możliwe obecnie sprecyzowane, jakie projekty w zakresie przedsięwzięć publiczno-prywatnych będą realizowane w 2006 roku.

Zaplanowana kwota powinna umożliwić zainicjowanie przedsięwzięć pilotażowych, w zakresie mogącym wywrzeć wpływ na rozwój gospodarczy kraju. Kwota powyższa nie oznacza zaciągnięcia zobowiązań z tytułu partnerstwa publiczno-prywatnego, ponieważ stosownie do art. 12 ust. 1 w/w ustawy organ administracji rządowej – w przypadku przedsięwzięcia wymagającego finansowania w części lub w całości z budżetu państwa na zaciągnięcie zobowiązań finansowych – musi uzyskać zgodę ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Pozwoli to na zachowanie kontroli nad zaciąganiem zobowiązań przez podmioty sektora finansów publicznych.

Art. 47 upoważnia ministra właściwego do spraw finansów do utworzenia rezerwy celowej z wydatków zablokowanych na uzupełnienie wydatków na realizację świadczeń rodzinnych i zaliczki alimentacyjnej oraz na uzupełnienie dotacji dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a także na dotację dla Funduszu Pracy – na poprawę płynności finansowej.

Art. 48 upoważnia ministra właściwego do spraw finansów - w przypadku wystąpienia oszczędności w wydatkach planowanych na obsługę zadłużenia zagranicznego Skarbu Państwa oraz obsługę długu krajowego Skarbu Państwa - do ich przeznaczenia na zakup lub wytworzenie aparatury naukowo-badawczej niezbędnej do wykonania określonych zadań związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi lub pracami rozwojowymi, na nowe zadania w ramach działalności statutowej jednostek naukowych oraz zwiększenie środków na realizację Krajowego Programu Ramowego.

SPIS TABLIC

1. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w latach 2004-2008.
2. Dochody budżetu państwa.
3. Planowane stawki akcyzy na podstawowe wyroby akcyzowe na 2006 r.
4. Zestawienie dochodów i wydatków sektora finansów publicznych w roku 2006.

Tablica 1. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w latach 2004 - 2008

Wyszczególnienie	jedn.	2004	2005 PW	2006 Prognoza	2007 Prognoza	2008 Prognoza
Procesy realne						
PKB	%	105,4	103,3	104,3	104,6	105,0
Eksport netto						
Eksport	%	110,2	105,1	106,3	106,9	106,6
Import	%	108,7	100,7	106,3	106,5	106,4
Popyt krajowy	%	105,0	101,7	104,3	104,4	104,9
Spożycie	%	103,4	102,0	103,3	102,9	103,3
- indywidualne	%	103,4	102,0	103,7	103,2	103,6
- zbiorowe	%	103,4	102,0	102,0	102,0	102,0
Akumulacja	%	112,1	100,7	108,3	110,1	110,6
- nakłady brutto na środki trwałe	%	105,3	104,9	108,7	110,5	111,0
PKB w cenach bieżących	mld zł	885,3	925,4	976,0	1 037,0	1 111,3
Ceny						
Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych - średnioroczna	%	103,5	102,1	101,5	101,9	102,5
Dynamika cen produkcji sprzedanej przemysłu - średnioroczna	%	107,0	101,0	101,7	101,8	102,0
Deflator PKB	%	102,9	101,2	101,1	101,6	102,1
Wynagrodzenia						
Przeciętne wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w tym:	zł	2 290	2 377	2 452	2 542	2 662
- w sektorze przedsiębiorstw	zł	2 439	2 511	2 588	2 683	2 813
- w jednostkach sfery budżetowej	zł	2 385	2 486	2 549	2 622	2 714
Przeciętna emerytura i renta						
- z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	zł	1 141	1 172	1 258	1 317	1 357
- rolników indywidualnych	zł	747	758	805	830	852
Rynek pracy						
Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej	tys. osób	8 652	8 785	8 889	8 996	9 099
Przeciętna liczba emerytów i rencistów	tys. osób	9 212	9 165	9 128	9 090	9 054
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (stan na koniec roku)	tys. osób	3 000	2 770	2 661	2 333	2 308
Stopa bezrobocia (stan na koniec roku)	%	19,1	17,7	16,9	14,9	14,7
Kurs walutowy						
- PLN/USD (średnio w okresie)	PLN	3,65	3,26	3,26	3,22	3,20
- PLN/EUR (średnio w okresie)	PLN	4,53	4,08	3,97	3,92	3,90
- USD/EUR (średnio w okresie)	USD	1,24	1,25	1,22	1,22	1,22
Bilans płatniczy na bazie transakcji						
- saldo obrotów bieżących do PKB	%	-1,5	-0,2	-0,7	-0,7	-0,1

Tablica 2. Dochody budżetu państwa (tys. zł)

Wyszczególnienie	2004	2005 Ustawa	2005 PW	2006 Prognoza
1	2	3	4	5
DOCHODY OGÓŁEM	156 281 202	174 703 733	178 870 918	191 297 213
1. Dochody podatkowe	135 571 258	155 285 919	156 750 000	172 594 000
1.1. Podatki pośrednie	100 991 517	116 980 663	115 450 000	126 818 000
a) podatek od towarów i usług	62 263 184	73 663 419	74 666 000	82 453 000
b) podatek akcyzowy	37 964 023	42 414 088	39 934 000	43 465 000
c) od gier	764 310	903 156	850 000	900 000
1.2. Podatek dochodowy od osób prawnych	13 071 712	14 690 619	17 300 000	20 126 000
1.3. Podatek dochodowy od osób fizycznych	21 506 230	23 614 637	24 000 000	25 650 000
1.4. Podatki zniesione	1 799			
2. Dochody niepodatkowe	17 938 322	16 641 506	19 285 631	16 554 183
2.1. Dywidenda	1 810 383	961 736	3 028 600	2 305 000
2.2. Wpłaty z zysku NBP	4 056 829	4 626 100	4 168 006	452 000
2.3. Cło	2 281 016	1 557 800	1 173 000	1 253 000
2.4. Dochody jednostek budżetowych	8 197 323	7 705 608	9 315 763	10 526 216
2.5. Pozostałe dochody niepodatkowe	392 468	583 000	393 000	334 000
2.6. Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego	1 200 303	1 207 262	1 207 262	1 683 967
3. Dochody zagraniczne	183 932	71 108	336 862	105 748
4. Rekompensata budżetowa	2 587 690	2 705 200	2 498 425	2 043 282

Tablica 3. Planowane stawki akcyzy na podstawowe wyroby akcyzowe na 2006 r.

Wyszczególnienie 1	Planowane stawki akcyzy na 2006 r. 2			
	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
Wyroby zharmonizowane				
Produkty rafinacji ropy naftowej oraz frakcje benzynowe otrzymywane z przerobu ropy naftowej	1.910,00 zł/1.000 l	1.990,00 zł/1.000 l	2.000,00 zł/1.000 l	2.000,00 zł/1.000 l
w tym:				
1) Benzyny bezołowiowe	1.588,00 zł/1.000 l	1.668,00 zł/1.000 l	1.698,00 zł/1.000 l	1.728,00 zł/1.000 l
2) Olej napędowy	1.198,00* zł/1.000 l	1.278,00* zł/1.000 l	1.308,00* zł/1.000 l	1.338,00* zł/1.000 l
Oleje opałowe przeznaczone na cele opałowe:	232,00 zł/1.000 l			
a) z których 30% lub więcej objętościowo destyluje przy 350°C albo których gęstość w temperaturze 15°C jest niższa od 890 kg/m ³ , w przypadku gdy są zabarwione na czerwono i oznaczone znacznikiem,				
b) pozostałe	60,00 zł/1.000 kg			
Gaz płynny do napędu pojazdów samochodowych	700,00 zł/1.000 kg			
Piwo	6,86 zł/hl od stopnia Plato			
Wino	136,00 zł/hl			
Napoje fermentowane	136,00 zł/hl			
Produkty pośrednie	273,00 zł/hl			

Alkohol etylowy	4.550,00 zł/hl/100% vol
Wyroby tytoniowe	13,0% średnioroczny wzrost akcyzy
Wyroby niezharmonizowane	
Perfumy i wody toaletowe	10%
Kosmetyki upiększające do oczu i ust	10%
Kosmetyki do manicure i pedicure	10%
Pudry, prasowane lub nie, kosmetyczne	10%
Pozostałe kosmetyki upiększające do twarzy	10%
Preparaty toaletowe dla zwierząt	10%
Kosmetyki i wyroby perfumeryjne, pozostałe, gdzie indziej nie sklasyfikowane	10%
Samochody osobowe: 1) o pojemności silnika powyżej 2.000 cm ³ 2) pozostałe	13,6% 3,1%
Wyposażenie specjalistyczne obiektów działalności rozrywkowej pozostałe: 1) rulety wraz ze stołami do rulety 2) stoły do gry w karty 3) automaty hazardowe 4) maszyny i urządzenia losujące 5) urządzenia mechaniczne, elektromechaniczne i elektroniczne do gry powodujące wygrane pieniężne lub rzeczowe	17,6% 17,6% 17,6% 17,6% 17,6%

* stawka przy najwyższej dopuszczalnej zawartości siarki, stosuje się również obniżone stawki np. w zależności od niższego poziomu siarki,

Tablica 4. ZESTAWIENIE DOCHODÓW I WYDATKÓW SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH W ROKU 2006

Wyszczególnienie	2006																		
	Sektor 1) Finansów Publicznych	Budżet 2) Państwa	Państwowe fundusze celowe																
			Fundusze 3) razem	Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	Fundusz Rezerwy Demograficznej	Fundusz Emerytalno-Rentowy	Fundusz Składowy	Fundusz Motywacyjny	Fundusz Administracyjny	Fundusz Prewencji i Rehabilitacji	Fundusz Pracy	Fundusz Kombatantów	Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gosp. Wodnej	Fundusz Gospodarowania Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnospr.	Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	Fundusz Promocji Twórczości	Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
I. DOCHODY OGÓLEM 5)	414 117,6	191 288,0	146 307,0	116 827,0	737,0	16 213,2	505,6	19,0	492,3	25,5	7 120,0	4,0	20,8	760,2	19,9	3 461,4	466,2	0,8	519,2
1. Dochody bieżące	408 794,8	191 288,0	146 307,0	116 827,0	737,0	16 213,2	505,6	19,0	492,3	25,5	7 120,0	4,0	20,8	760,2	19,9	3 461,4	466,2	0,8	519,2
A. Dochody podatkowe	213 840,4	173 665,2																	
- podatki pośrednie	126 667,4	126 667,4																	
- podatek dochodowy od osób prawnych	26 453,8	20 094,8																	
- podatek dochodowy od osób fizycznych	45 308,6	25 650,0																	
- cło	1 253,0	1 253,0																	
- inne podatki	14 157,6																		
- podatek od nieruchomości	11 045,4																		
- pozostałe podatki	3 112,2																		
B. Dochody niepodatkowe	194 954,4	15 388,8	95 158,7	82 241,4	737,0	1 178,4	505,6	0,0	82,2	0,0	5 861,1	0,0	20,8	760,2	2,4	2 437,4	463,6	0,8	519,2
- dywidenda	2 305,0	2 305,0																	
- wpłaty z zysku NBP	452,0	452,0																	
- dochody własne sektora publicznego																			
- poza budżetem państwa	179 565,6		95 158,7	82 241,4	737,0	1 178,4	505,6	0,0	82,2	0,0	5 861,1	0,0	20,8	760,2	2,4	2 437,4	463,6	0,8	519,2
- dochody zagraniczne	105,7	105,7																	
- pozostałe dochody	10 482,8	10 482,8																	
- kompensaty dla budżetu państwa z Unii Europejskiej	2 043,3	2 043,3																	
C. Transfery wewnątrz sektora publicznego od:		2 234,0	51 148,3	34 585,6	0,0	15 034,8		19,0	410,1	25,5	1 258,9	4,0	0,0	0,0	17,5	1 024,0	2,6	0,0	0,0
- budżetu państwa			42 384,0	26 101,8		15 032,7			0,0	4,0	278,8	4,0				962,7			
- budżetów samorządowych		1 684,0	5 742,8	4 953,3							787,5								
- państwowych funduszy celowych		0,1		874,7		2,1		19,0	410,1	21,5	0,0								
- woj. pow. i gminnych funduszy celowych			17,5												17,5				
- jednostek pozabudżetowych budżetu		23,5	104,5	89,5							15,0					0,0			
- jednostek pozabudżetowych sam. terytorial.			572,7	493,5							79,2								
- NFZ		0,3																	
- agencji rządowych		414,6	233,4	112,2							16,6					10,1	0,8		
- pozostałych jednostek sektora		111,5	2 093,4	1 958,6							81,8					51,2	1,8		
2. Dochody kapitałowe	5 322,8																		

1) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz sektora między jego elementami.

2) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz budżetu państwa.

3) Po wyeliminowaniu transferów między funduszami.

4) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz jednostek samorządu terytorialnego.

5) Dochody i wydatki wraz ze środkami pochodzącymi z bezzwrotnej pomocy z UE. Zgodnie z ustawą o finansach publicznych środki pochodzące z bezzwrotnej pomocy UE są środkami publicznymi. Tracą jednak swój publiczny charakter w przypadku, gdy beneficjentem tych środków jest jednostka niezaliczana do sektora finansów publicznych. Zgodnie z przepisami szczególnymi dotyczącymi gospodarki finansowej niektóre podmioty zaliczane do finansów publicznych ujmują środki pochodzące z bezzwrotnej pomocy z UE w swoich planach finansowych (jako dochody lub przychody). Po stronie wydatkowej ujmowane są wydatki refundowane ze środków UE.

Tablica 4. ZESTAWIENIE DOCHODÓW I WYDATKÓW SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH W ROKU 2006

mln zł

Wyszczególnienie	2006												
	Państwowe fundusze celowe			Jednostki poza-budżetowe budżetu państwa	Narodowy Fundusz Zdrowia	Agencje państwowe	Budżety samorządowe 4)	Wojewódzkie, powiatowe i gminne fundusze celowe				Jednostki poza-budżetowe samorządu terytorialnego	Pozostałe jednostki sektora
	Fundusz Reprywatyzacji	Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców	Pozostałe Fundusze					Fundusze razem	Fundusze Ochrony Gruntów Rolnych	Fundusze Ochrony Środowiska i Gosp. Wodnej	Fundusze Gospodarowania Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym		
1	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
I. DOCHODY OGÓLEM 5)	40,0	12,0	390,3	1 859,5	35 228,0	5 492,7	114 929,7	2 164,9	127,2	1 791,9	245,8	11 953,3	49 729,9
1. Dochody bieżące	40,0	12,0	390,3	1 859,5	35 228,0	5 492,7	109 606,9	2 164,9	127,2	1 791,9	245,8	11 953,3	49 729,9
A. Dochody podatkowe						0,0	40 175,2						
- podatki pośrednie							6 359,0						
- podatek dochodowy od osób prawnych							19 658,6						
- podatek dochodowy od osób fizycznych							14 157,6						
- cło							11 045,4						
- inne podatki							3 112,2						
- podatek od nieruchomości													
- pozostałe podatki													
B. Dochody niepodatkowe	40,0	12,0	296,6	1 750,9	33 029,6	2 778,4	17 339,5	2 140,8	106,6	1 791,9	242,3	9 809,5	17 558,2
- dywidenda							0,0						0,0
- wpłaty z zysku NBP													
- dochody własne sektora publicznego													
- poza budżetem państwa	40,0	12,0	296,6	1 750,9	33 029,6	2 778,4	17 339,5	2 140,8	106,6	1 791,9	242,3	9 809,5	17 558,2
- dochody zagraniczne													
- pozostałe dochody													
- kompensaty dla budżetu państwa z Unii Europejskiej													
C. Transfery wewnątrz sektora publicznego od:	0,0	0,0	93,7	108,6	2 198,4	2 714,3	52 092,2	24,1	20,6	0,0	3,5	2 143,8	32 171,7
- budżetu państwa				108,6	273,7	2 714,3	51 670,4	0,0					13 106,1
- budżetów samorządowych					475,2		0,0				0,0	2 143,8	
- państwowych funduszy celowych					1 449,5		258,7	24,1	20,6		3,5		3 122,7
- woj.pow. i gminnych funduszy celowych							0,0						0,3
- jednostek pozabudżetowych budżetu						0,0	0,0	0,0					
- jednostek pozabudżetowych sam.terytorial.						0,0	109,4	0,0					
- NFZ													15 940,9
- agencji rządowych			93,7	0,0			40,9						0,0
- pozostałych jednostek sektora				0,0			12,8						1,7
2. Dochody kapitałowe							5 322,8						

1) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz sektora między jego elementami.

2) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz budżetu państwa.

3) Po wyeliminowaniu transferów między funduszami.

4) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz jednostek samorządu terytorialnego.

5) Dochody i wydatki wraz ze środkami pochodzącymi z bezwrotnej pomocy z UE. Zgodnie z ustawą o finansach publicznych środki pochodzące z bezwrotnej pomocy UE są środkami publicznymi. Tracą jednak swój publiczny charakter w przypadku, gdy beneficjentem tych środków jest jednostka niezaliczana do sektora finansów publicznych. Zgodnie z przepisami szczególnymi dotyczącymi gospodarki finansowej niektóre podmioty zaliczane do finansów publicznych ujmują środki pochodzące z bezwrotnej pomocy z UE w swoich planach finansowych (jako dochody lub przychody). Po stronie wydatkowej ujmowane są wydatki refundowane ze środków UE.

Tablica 4. ZESTAWIENIE DOCHODÓW I WYDATKÓW SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH W ROKU 2006

Wyszczególnienie	2006																			
	Sektor 1) Finansów Publicznych	Budżet 2) Państwa	Państwowe fundusze celowe																	
			Fundusze 3) razem	Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	Fundusz Rezerwy Demograficznej	Fundusz Emerytalno- Rentowy	Fundusz Składowy	Fundusz Motywacyjny	Fundusz Administra- cyjny	Fundusz Prewencji i Rehabilitacji	Fundusz Pracy	Fundusz Kombatantów	Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gosp. Wodnej	Fundusz Gospodarowania Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnospr.	Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	Fundusz Promocji Twórczości	Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
II. WYDATKI OGÓLEM 5)	452 999,7	223 863,0	148 003,7	118 452,3	1,0	16 237,8	567,3	19,0	505,4	28,3	6 246,9	4,5	20,6	745,0	17,5	3 753,4	373,6	0,8	519,2	
1. Wydatki bieżące	410 538,9	214 112,2	146 116,6	118 452,3	1,0	16 237,8	567,3	19,0	480,4	26,2	6 206,9	4,5	20,6	78,3	15,3	3 340,6	373,4	0,8	169,3	
A. Wydatki na rzecz sektora niepublicznego	410 538,9	103 855,1	141 261,5	115 376,4	1,0	14 418,3	505,7	19,0	461,4	26,2	5 243,6	4,5	0,0	31,5	11,8	3 170,6	373,4	0,8	169,3	
- dotacje do zadań gospodarczych	3 348,8	1 779,0																		
- wydatki socjalne bez transferów wewnątrz sektora publicznego	180 233,4	17 882,1	133 286,9	114 798,6		14 399,7	458,0				3 130,9	3,0				131,5	350,0	0,7		
- wydatki bieżące	184 762,0	44 351,6	7 237,6	140,8	1,0	18,6	47,7	19,0	461,4	26,2	1 812,7	1,5	0,0	31,5	11,8	3 039,1	23,4	0,1	169,3	
- rozliczenia z bankami	1 020,3	1 020,0																		
- obsługa długu publicznego	30 852,0	28 500,0	737,0	437,0							300,0							0,0	0,0	
- środki własne Unii Europejskiej	10 322,4	10 322,4																		
B. Transfery wewnątrz sektora publicznego do:		110 257,1	4 855,1	3 075,9	0,0	1 819,5	61,6	0,0	19,0	0,0	963,3	0,0	20,6	46,8	3,5	170,0	0,0	0,0	0,0	
- budżetu państwa		0,1	0,1																	
- budżetów samorządowych		51 670,4	258,7								86,5		0,0	0,0		170,0				
- dotacje i subwencje		51 397,4	0,0								86,5					170,0				
- podatki, opłaty i inne		273,0	258,7								876,8					0,0		0,0		
- państwowych funduszy celowych		42 384,0				370,0	61,6	0,0	19,0	0,0	874,7					0,0		0,0		
- F. Ubezpieczeń Społecznych		26 101,8						0,0	0,0	0,0	874,7					0,0		0,0		
- dotacja		23 329,8																		
- składka na FUS		2 772,0									874,7									
- F. Emerytalno-Rentowy Rolników		15 032,7									2,1									
- F. Kombatantów		4,0																		
- F. Pracy		278,8						0,0	0,0	0,0				0,0		0,0		0,0		
- dotacja		0,0																		
- składka na F. Pracy		278,8																		
- F. Ochrony Środ. i Gospodarki Wodnej													20,6			3,5				
- innych funduszy		966,7				370,0	61,6		19,0											
- woj.pow.i gminnych funduszy celowych		24,1																		
- NFZ		273,7	1 449,5			1 449,5														
- agencji rządowych		2 714,3																		
- jednostek pozabudżetowych budżetu		108,6																		
- jednostek pozabudżetowych sam.terytorial.																				
- pozostałych jednostek sektora		13 106,1	3 122,7	3 075,9		0,0					0,0			46,8			0,0		0,0	
2. Wydatki kapitałowe	42 460,8	9 750,8	1 887,1						25,0	2,1	40,0			666,7	2,2	412,8	0,2		349,9	
III. DEFICYT / NADWYŻKA (I-II.)	-38 882,1	-32 575,0	-1 696,7	-1 625,3	736,0	-24,6	-61,7	0,0	-13,1	-2,8	873,1	-0,5	0,2	15,2	2,4	-292,0	92,6	0,0	0,0	
IV. FINANSOWANIE WYNIKU	38 882,1	32 575,0	1 696,7	1 625,3	-736,0	24,6	61,7	0,0	13,1	2,8	-873,1	0,5	-0,2	-15,2	-2,4	292,0	-92,6	0,0	0,0	
A. Krajowe	28 734,2	21 517,1	606,7	1 625,3	-736,0	24,6	61,7	0,0	13,1	2,8	-873,1	0,5	-0,2	-15,2	-2,4	292,0	-92,6	0,0	0,0	
- środki przechodzące	-29,9	-29,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
- bankowe	-706,1	-5 986,5	349,3	996,8	0,0	24,6	61,7	0,0	13,1	2,8	-913,1	0,5	-0,2	-224,7	-2,4	84,3	-0,3	0,0	0,0	
- pozabankowe	22 723,0	22 786,3	257,4	628,5	-736,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	40,0	0,0	0,0	209,5	0,0	207,7	-92,3	0,0	0,0	
- inwestorzy zagraniczni na rynku krajowym	4 747,2	4 747,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
B. Finansowanie zagraniczne	20 073,0	20 073,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
C. Saldo przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowanie	-7 925,1	-9 015,1	1 090,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

1) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz sektora między jego elementami.

2) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz budżetu państwa.

3) Po wyeliminowaniu transferów między funduszami.

4) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz jednostek samorządu terytorialnego.

5) Dochody i wydatki wraz ze środkami pochodzącymi z bezzwrotnej pomocy z UE. Zgodnie z ustawą o finansach publicznych środki pochodzące z bezzwrotnej pomocy UE są środkami publicznymi. Tracą jednak swój publiczny charakter w przypadku, gdy beneficjentem tych środków jest jednostka niezaliczana do sektora finansów publicznych. Zgodnie z przepisami szczególnymi dotyczącymi gospodarki finansowej niektóre podmioty zaliczane do finansów publicznych ujmują środki pochodzące z bezzwrotnej pomocy z UE w swoich planach finansowych (jako dochody lub przychody). Po stronie wydatkowej ujmowane są wydatki refundowane ze środków UE.

Tablica 4. ZESTAWIENIE DOCHODÓW I WYDATKÓW SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH W ROKU 2006

mln zł

Wyszczególnienie	2006												
	Państwowe fundusze celowe			Jednostki poza-budżetowe budżetu państwa	Narodowy Fundusz Zdrowia	Agencje państwowe	Budżety samorządowe 4)	Wojewódzkie, powiatowe i gminne fundusze celowe				Jednostki poza-budżetowe samorządu terytorialnego	Pozostałe jednostki sektora
	Fundusz Reprywatyzacji	Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców	Pozostałe Fundusze					Fundusze razem	Fundusze Ochrony Gruntów Rolnych	Fundusze Ochrony Środowiska i Gosp. Wodnej	Fundusze Gospodarowania Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym		
1	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
II. WYDATKI OGÓLEM 5)	481,3	651,2	706,0	1 842,9	34 907,3	5 848,4	116 949,8	1 930,8	127,7	1 580,7	222,4	12 063,1	52 426,1
1. Wydatki bieżące	481,3	651,2	317,8	1 826,1	34 796,3	5 588,2	90 050,0	1 638,2	127,7	1 288,1	222,4	11 919,2	49 327,5
A. Wydatki na rzecz sektora niepublicznego	481,3	651,2	315,5	1 698,1	18 855,1	4 899,3	80 004,2	1 620,4	127,7	1 287,8	204,9	11 237,1	47 108,1
- dotacje do zadań gospodarczych						0,0	1 569,8						
- wydatki socjalne bez transferów wewnątrz sektora publicznego			14,5		18 263,3	0,0	10 128,1	0,0					673,0
- wydatki bieżące	481,3	651,2	301,0	1 698,1	591,8	4 899,3	66 710,1	1 620,4	127,7	1 287,8	204,9	11 237,1	46 425,0
- rozliczenia z bankami							0,3						
- obsługa długu publicznego	0,0	0,0	0,0		0,0	9,0	1 595,9						10,1
- środki własne Unii Europejskiej													
B. Transfery wewnątrz sektora publicznego do:	0,0	0,0	2,3	128,0	15 941,2	688,9	10 045,8	17,8	0,0	0,3	17,5	682,1	2 219,4
- budżetu państwa			0,1	23,5	0,3	414,6	1 684,0						111,5
- budżetów samorządowych			2,2	0,0		40,9		0,0					12,8
- dotacje i subwencje						0,0							
- podatki, opłaty i inne			2,2			40,9							109,4
- państwowych funduszy celowych				104,5		233,4	5 742,8	17,5	0,0	0,0	17,5	572,7	2 093,4
- F. Ubezpieczeń Społecznych				89,5		112,2	4 955,3					493,5	1 958,6
- dotacja													
- składka na FUS				89,5		112,2	4 955,3					493,5	1 958,6
- F. Emerytalno-Rentowy Rolników													
- F. Kombatantów													
- F. Pracy				15,0		16,6	787,5					79,2	81,8
- dotacja						0,0							
- składka na F. Pracy				15,0		16,6	787,5					79,2	81,8
- F. Ochrony Środ. i Gospodarki Wodnej													
- innych funduszy						104,6		17,5	0,0		17,5		53,0
- woj.pow.j gminnych funduszy celowych							0,0						
- NFZ				0,0			475,2					0,0	
- agencji rządowych				0,0									
- jednostek pozabudżetowych budżetu						0,0							0,0
- jednostek pozabudżetowych sam.terytorial.					15 940,9				0,3	0,3			1,7
- pozostałych jednostek sektora													
2. Wydatki kapitałowe			388,2	16,8	111,0	260,2	26 899,8	292,6		292,6		143,9	3 098,6
III. DEFICYT / NADWYŻKA (I.-II.)	-441,3	-639,2	-315,7	16,6	320,7	-355,7	-2 020,1	234,1	-0,5	211,2		23,4	-2 696,2
IV. FINANSOWANIE WYNIKU	441,3	639,2	315,7	-16,6	-320,7	355,7	2 020,1	-234,1	0,5	-211,2		109,8	2 696,2
A. Krajowe	301,3	-110,8	115,7	-16,6	-320,7	355,7	2 020,1	-234,1	0,5	-211,2		109,8	2 696,2
- środki przechodzące	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0
- bankowe	301,3	-110,8	115,7	-16,6	0,0	355,7	2 020,1	-234,1	0,5	-211,2		109,8	2 696,2
- pozabankowe	0,0	0,0	0,0	0,0	-320,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0
- inwestorzy zagraniczni na rynku krajowym	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0
B. Finansowanie zagraniczne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0
C. Saldo przychodów z prywatyzacji i ich rozdysonowanie	140,0	750,0	200,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0

- 1) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz sektora między jego elementami.
- 2) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz budżetu państwa.
- 3) Po wyeliminowaniu transferów między funduszami.
- 4) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz jednostek samorządu terytorialnego.

5) Dochody i wydatki wraz ze środkami pochodzącymi z bezwrotnej pomocy z UE. Zgodnie z ustawą o finansach publicznych środki pochodzące z bezwrotnej pomocy UE są środkami publicznymi. Tracą jednak swój publiczny charakter w przypadku, gdy beneficjentem tych środków jest jednostka niezaliczana do sektora finansów publicznych. Zgodnie z przepisami szczególnymi dotyczącymi gospodarki finansowej niektóre podmioty zaliczane do finansów publicznych ujmują środki pochodzące z bezwrotnej pomocy z UE w swoich planach finansowych (jako dochody lub przychody). Po stronie wydatkowej ujmowane są wydatki refundowane ze środków UE.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
Jarosław Pietras

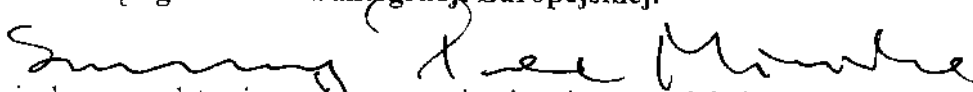
Sekr.Min.JP/2990/2005/DP/kp

Warszawa, dnia 18.10. 2005r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej:

-propozycji zmian w projekcie ustawy budżetowej na rok 2006 w stosunku do projektu przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 27 września 2005 r.,
-projektu uzupełnienia części tekstowej projektu ustawy budżetowej na rok 2006,
-projektu planu finansowego Funduszu Edukacji Narodowej, stanowiącego uzupełnienie załącznika nr 5 do projektu ustawy budżetowej na rok 2006,
wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jarosława Pietrasa, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionymi propozycjami zmian w projekcie ustawy budżetowej na 2006r. (pismo nr RM-10-122-05), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanych regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Mirosław Gronicki
Minister Finansów

GABINET
SEKRETARZA RADY MINISTRÓW

2005-10-19

341

